

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
182

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 503

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας και Εισαγωγικός του Νόμος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 2 εδαφ. γ' και 3 του Ν. 1406/83 (ΦΕΚ 182 Α') με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο.

Τα κείμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του Εισαγωγικού του Νόμου, όπως ήδη ισχύουν και μεταγλωττίστηκαν στη δημοτική από την επιτροπή του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν. 1406/83, έχουν ως εξής:

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων.

Άρθρο 1.

Στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν:

α) Οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο νόμος δεν τις έχει υπαγάγει σε άλλα δικαστήρια, β) οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά, γ) οι υποθέσεις δημόσιου δικαίου που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά και δ) οι διοικητικές διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων.

Άρθρο 2.

Τα πολιτικά δικαστήρια απογορεύεται να επεμβαίνουν σε διοικητικές διαφορές ή υποθέσεις που υπάγονται σε διοικητικά δικαστήρια ή αρχές, όπως επίσης απογορεύεται τα διοικητικά δικαστήρια ή αρχές να επεμβαίνουν σε διαφορές ή υποθέσεις του ιδιωτικού δικαίου και επιτρέπεται μόνο η εξέταση των ζητημάτων που ανακύπτει παρεμπιπτόντως.

Άρθρο 3.

1. Στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπαγονται Έλληνες και αλλοδαποί, εφόσον υπάρχει αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου.

2. Εξαιρούνται από τη δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων οι αλλοδαποί που έχουν ετεροδικία, εκτός αν πρό-

κειται για τις διαφορές που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 29.

Άρθρο 4.

Τα δικαστήρια ερευνούν την έλλειψη δικαιοδοσίας και αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις των άρθρων 1 και 2 στις περιπτώσεις του άρθρου 3 την ερευνούν αυτεπαγγέλτως, αν ο εναγόμενος δεν παρίσταται στην πρώτη σύζηση ή αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται στο εξωτερικό. Το δικαστήριο απορρίπτει τη αίτηση ή την αίτηση, αν δεν έχει δικαιοδοσία.

Άρθρο 5.

1. Αν είναι ανάγκη να γίνουν διαδικαστικές πράξεις στο εξωτερικό, τα δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν να γίνουν είτε από τις ελληνικές προξενικές αρχές του εξωτερικού, είτε από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές. Στην τελευταία περίπτωση μεσολαβεί για τη διαδίαση της αιτήσεως το Υπουργείο Δικαιοσύνης, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.

2. Η πράξη της αλλοδαπής αρχής είναι εγκυρη, αν έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του δικού της δικαίου ή είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου.

Άρθρο 6.

1. Τα ελληνικά δικαστήρια οφείλουν να ενεργούν ορισμένες διαδικαστικές πράξεις της δικαιοδοσίας τους που τους ζητούν αλλοδαπές αρχές, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά ή η εκτέλεσή τους είναι αντίθετη στη δημόσια τάξη.

2. Τα ελληνικά δικαστήρια, όταν εκτελούν τις αιτήσεις αυτές, ενεργούν και αυτεπαγγέλτως, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της δίχης.

Άρθρο 7.

Όταν η αρμοδιότητα των δικαστηρίων ή η διαδικασία ή το παραδεκτό ένδικου μέσου καθορίζεται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις.

Άρθρο 8

Ο προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς ανήκει στην ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου το οποίο, αν χρειάζεται, μπορεί να διατάξει αποδέσφι:

Άρθρο 9

Για την εκτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το αίτημα της αγωγής. Δεν συνυπολογίζονται οι παρεπόμενες αιτήσεις για καρπούς, τόκους και έξοδα. Συνυπολογίζονται περισσότερες απαιτήσεις που επιδιώκονται με την ίδια αγωγή. Σε περίπτωση σμολικίας, αν πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, λαμβάνεται υπόψη το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο και αν οι απαιτήσεις υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα διάφορων δικαστηρίων, αρμόδιο είναι το ανώτερο από αυτά.

Άρθρο 10

Για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που ασκείται η αγωγή.

Άρθρο 11

Η αξία του αντικειμένου της διαφοράς προσδιορίζεται:

- 1) για τη νομή και την κυριότητα, από την αξία του πράγματος και για την υλική κυριότητα από το μισό της αξίας του πράγματος,
- 2) για το ενέχυρο, την υποθήκη, την εγγύηση και κάθε άλλη ασφάλεια, από την αξία που έχει η ασφαλιζόμενη απαίτηση, αν όμως το πράγμα που δόθηκε για ασφάλεια έχει μικρότερη αξία, λαμβάνεται υπόψη αυτή,
- 3) για την πραγματική δουλεία, από την αξία που έχει η δουλεία για το δεσποζόμενο κτήμα, εκτός αν το ποσό, κατά το οποίο η δουλεία ελαττώνει την αξία του δεσποζόμενου κτήματος, είναι μεγαλύτερο, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό,
- 4) για την προσωπική δουλεία, από το μισό της αξίας του κτήματος,
- 5) για τη διανομή, από την αξία του αντικειμένου που πρέπει να διανεμηθεί,
- 6) για τις διαφορές που αφορούν την ύπαρξη, τη διάρκεια, την εκτέλεση ή την ακυρότητα μισθωτικής σύμβασης, από το μίσθωμα ενός έτους* αν όμως η διάρκεια της μίσθωσης είναι μικρότερη, λαμβάνεται υπόψη το ποσό του μισθώματος για το χρονικό αυτό διάστημα,
- 7) για τις έννομες σχέσεις, από τις οποίες πηγάζουν περιοδικές παροχές, από την αξία της ετήσιας παροχής, και ειδικότερα από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής, αν η επέλευση του γεγονότος από το οποίο εξαρτάται η παύση της παροχής είναι βέβαιη, αβέβαιος όμως ο χρόνος της, και αν οι παροχές διαρκούν απεριόριστα, από το εικοσπλάσιο της ετήσιας παροχής. Αν οι παροχές έχουν ορισμένη διάρκεια, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μελλοντικών παροχών, αλλά ποτέ πάνω από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Καθ' ύλην αρμοδιότητα.

Άρθρο 12

1. Δύο μόνο βαθμοί δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων υπάρχουν, των οποίων την τήρηση το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως.
2. Αυτοτελής αίτηση δεν επιτρέπεται να υποβληθεί απευθείας σε δεύτερο βαθμό δικαστήριο, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 13

Για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό τα ειρηνοδικεία, τα μονομελή πρωτοδικεία και τα πολυμελή πρωτοδικεία.

Άρθρο 14

1. Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται:
  - α) όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες δραχμές
  - β) οι διαφορές για την παράδοση του μισθίου ή την απόδοσή του εξαιτίας καθυστέρησης του μισθώματος από διατροπή ή επειδή έληξε η διάρκεια της μίσθωσης, εκτός αν όλες τις περιπτώσεις αυτές το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει τις οκτώ χιλιάδες δραχμές.
2. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από εκατό χιλιάδες δραχμές, δεν υπερβαίνει όμως το ένα εκατομμύριο δραχμές.

Άρθρο 15

Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς:

- 1) οι διαφορές από επίσημη αγροληψία που αφορούν την παράδοση της χρήσης του μισθίου ή την απόδοσή της για οποιοδήποτε λόγο, 2) οι διαφορές που αφορούν ζημιές σε δέντρα, κλήματα, καρπούς, σπαράγγια, ρίζες και γενικά φυτά, που γίνονται με παράνομη βοήθεια ζώων ή με οποιοδήποτε άλλον τρόπο, 3) οι διαφορές που

προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 1003 έως 1009, 1018 έως 1020 και 1023 έως 1031 του Αστικού Κώδικα, καθώς και εκείνες που αναφέρονται σε ζημιές που προκλήθηκαν από την παράβαση τους, 4) οι διαφορές που αφορούν τον καθορισμό των αποστάσεων που επιβάλλουν οι νόμοι και οι κανονισμοί ή οι επιπτώσεις συνθήκες για το φύτευμα δέντρων ή φυτειών ή για την ανέγερση φρακτών ή για τη διάνοξη τάφρων, 5) οι διαφορές που αφορούν την παρεμπόδιση της ελεύθερης

χρήσης δρόμων και μονοπατιών, καθώς και τις ζημιές που προκαλούνται από την παρεμπόδιση αυτή, 6) οι διαφορές που αφορούν τη χρήση του τρεχούμενου νερού ή την παρεμπόδιση της χρήσης του, 7) οι διαφορές που προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 834 έως 839 του Αστικού Κώδικα, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 834 και 839 του Αστικού Κώδικα ή των καθολικών διαδόχων τους, εναντίον των πελατών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, 9) οι διαφορές από σύμβαση μεταφοράς προσώπων με οποιοδήποτε μέσο, για τις απαιτήσεις που έχουν από αυτήν οι μεταφορέες ή οι πρώτορες ή οι καθολικοί διάδοχοί τους, 10) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των σωματείων και των συνεταιρισμών εναντίον των μελών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, για την εισφορά που τους οφείλουν, καθώς και οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις που έχουν εναντίον των σωματείων και των συνεταιρισμών τα μέλη ή οι καθολικοί διάδοχοί τους για χρηματική ή άλλη παροχή, 11) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των δικηγόρων ή των καθολικών διαδόχων τους για τις αμοιβές και τα έξοδά τους, εκτός προκειμένου για υπηρεσίες τους σε δικές στο ειρηνοδικείο ή στο πταισματοδικείο, 12) οι διαφορές που αφορούν δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των μισθώρων που εξετάστηκαν σε οποιοδήποτε δικαστήριο ή σε διαιτητές, καθώς και εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των διαμενητών, των μεσεγγυούχων και των φυλάκων, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, και των καθολικών διαδόχων όλων αυτών, 13) οι διαφορές που προκύπτουν από πώληση ζώων, εξαιτίας πραγματικών ελαττωμάτων ή έλλειψης συμφωνημένων ιδιοτήτων, 14) οι διαφορές που αφορούν την ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σωματείων ή συνεταιρισμών.

Άρθρο 16

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο δραχμές:

- 1) οι διαφορές από μίσθωση πράγματος ή άλλου προσοφάρου αντικειμένου ή από επίσημη αγροληψία που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων,
- 2) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα στους εργαζομένους ή τους διαδόχους τους ή εκείνους στους οποίους ο νόμος δίνει δικαιώματα από την παροχή της εργασίας των πρώτων και στους εργοδότες ή τους διαδόχους τους,
- 3) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία, με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα σε εκείνους που εργάζονται από κοινού στον ίδιο εργοδότη, 4) οι διαφορές ανάμεσα στους επαγγελματίες ή τους βιοτέχνες, είτε μεταξύ τους είτε με τους πελάτες τους, από την παροχή εργασίας ή ειδών που κατασκεύασαν αυτοί, 5) οι διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας ή από διατάξεις που εξομοιώνονται με διατάξεις συλλογικής σύμβασης, είτε ανάμεσα σ' αυτούς που δεσμεύονται από αυτές, είτε ανάμεσα σ' αυτούς και τρίτους,
- 6) οι διαφορές ανάμεσα σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και στους ασφαλισμένους σ' αυτούς ή τους διαδόχους τους ή εκείνους που κατά το νόμο έχουν δικαιώματα από τη σχέση ασφάλισης, 7) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα δικηγόρων, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 15 αρ. 11, συμβολαιογράφων, δικολάβων που έχουν διοριστεί νόμιμα, άμισθων δικαστικών επιμελητών, γιατρών, οδοντογιατρών, διπλωματούχων μαϊών, κτηνιάτρων, μηχανικών και χημικών διπλωματούχων ανώτατων και ανώτερων σχολών, όπως και αν χαρακτηρισθεί η σχέση από την οποία προκύπτουν και ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις διαιτητών, εκτελεστών διαρτήων, διαχειριστών σε ιδιοκτησία κατά ορόφους ή διαχειριστών που διορίστηκαν από δικαστική αρχή, εγκαταριστών εταιριών ή νομίμων προσώπων ή κληρονομιών ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών για τις αμοιβές και τα έξοδά τους, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 9) οι διαφορές που αφορούν το ποσοστό ή την πληρωμή του ασφαλιστή, 10) οι διαφορές που αφορούν τον καθορισμό, τη μείωση ή την αύξηση της συνεισφοράς του καθενός από τους συζύγους για τις ανάγκες της οικογένειας, της διατροφής που σχετίζεται εξαιτίας γάμου, διαζυγίου ή συγγένειας, των δαπανών τοκετού και της διατροφής της γυναίκας μητέρας και της διατροφής της μητέρας από την κληρονομική μερίδα που είχε επαχθεί στο τέκνο που αυτή κληρονομήσει, 11) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των πραγματογνωμόνων, των διαιτητών πραγματογνωμόνων και των εκτιμητών, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, ή των καθολικών διαδόχων τους, 12) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής ζημιές από αυτοκίνητο, ανάμεσα στους δικαιούχους ή τους διαδόχους τους και εκείνους που έχουν υποχρέωση για αποζημίωση ή τους διαδόχους τους, όπως και οι απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρίες και τους ασφαλισμένους ή τους διαδόχους τους.

Άρθρο 17

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται:

1) οι διαφορές που αναφέρονται στην άσκηση της γονικής μέριμνας και την επικοινωνία των γονέων και των λοιπών ανιόντων με το τέκνο, 2) οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφότητας, καθώς και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατά ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων, ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς.

Άρθρο 18

Στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων υπάγονται:

1) όλες οι διαφορές, για τις οποίες δεν είναι αρμόδια τα ειρηνοδικεία ή τα μονομελή πρωτοδικεία, 2) οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειάς τους.

Άρθρο 19

Στην αρμοδιότητα των εφετείων υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των πολυμελών και μονομελών πρωτοδικείων της περιφέρειάς τους.

Άρθρο 20

1. Στην αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου υπάγονται οι αιτήσεις κατά αποφάσεων οποιουδήποτε πολιτικού δικαστηρίου.

2. Στην αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου ανήκουν επίσης, εφόσον δεν έχουν οριστεί άλλα δικαστήρια, α) οι αιτήσεις για παραπομπή σε περίπτωση εξαίρεσης των δικαστών πολυμελούς πολιτικού δικαστηρίου, β) οι αιτήσεις για καθορισμό δικαστηρίου, αν δεν υπάρχει πια το δικαστήριο που είχε εκδώσει την απόφαση που προσβλήθηκε με ένδικο μέσο.

Άρθρο 21

Αρμόδιο να δικάσει την ανακρίση ερηνοδικίας ή την αναίτησή της είναι το δικαστήριο που έχει εκδώσει την προσβληθείσα απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Κατά τόπον αρμοδιότητα.

Άρθρο 22

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου, έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 23

1. Αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ούτε στην Ελλάδα ούτε στο εξωτερικό, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη διαμονή του. Αν ο τόπος όπου διαμένει δεν είναι γνωστός, αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία κατοικία του στην Ελλάδα και αν δεν είχε κατοικία, την τελευταία διαμονή του.

2. Αν ο εναγόμενος έχει ειδική κατοικία, είναι αρμόδιο και το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται αυτή.

Άρθρο 24

Έλληνες που έχουν προνόμιο ετεροδικίας, καθώς και οι κρατικοί υπάλληλοι που είναι διορισμένοι στο εξωτερικό, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου κατοικούσαν πριν από την αποστολή τους, και αν πριν από την αποστολή τους δεν είχαν κατοικία, στα δικαστήρια της πρωτεύουσας του κράτους. Το ίδιο ισχύει για τη σύζυγο και τα τέκνα τους.

Άρθρο 25

1. Το δημόσιο υπάγεται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είναι η έδρα της αρχής η οποία, σύμφωνα με το νόμο, το εκπροσωπεί στις δίκες που έχει κάθε φορά.

2. Τα μη φυσικά πρόσωπα που έχουν ικανότητα να είναι διδύκοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου έχουν την έδρα τους.

Άρθρο 26

Διηγήτορες και συμβολαιογράφοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 27

1. Διαφορές από την εταιρική σχέση ανάμεσα σε μία εταιρεία και τους εταίρους της ή ανάμεσα στους εταίρους μεταξύ τους υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου η εταιρεία έχει την έδρα της.

2. Στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου που ορίζει η παρ. 1 υπάγονται και οι διαφορές που δημιουργούνται μετά τη διάλυση και την εκκαθάριση της εταιρείας και αφορούν τη διανομή της εταιρικής περιουσίας, εφόσον η αγωγή ασκηθεί μέσα σε δύο χρόνια από την περάτωση της διανομής.

Άρθρο 28

Διαφορές που αφορούν τη διαχείριση, η οποία διεξάγεται ύστερα από εντολή δικαστηρίου, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έδωσε την εντολή και αν την εντολή την έδωσε άλλη δικαστική αρχή, στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η αρχή αυτή.

Άρθρο 29

1. Διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα, τη νομή ή την κατοχή τους, διαίρεση κοινού, κανονισμό ορίων, απαιτήσεις κατά οποιουδήποτε δικαστήριου, αποζημίωση για αναγκαστική απαλλοτρίωση, καθώς και διαφορές από μέθοδο ακινήτου ή δικαιώματος που συνδέεται με την εκμετάλλευσή του ή από επίμορφη αγροληψία, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

2. Αν το ακίνητο βρίσκεται στις περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής.

Άρθρο 30

1. Διαφορές που αφορούν την αναγνώριση κληρονομικού δικαιώματος ή διανομή κληρονομίας, απαιτήσεις του κληρονόμου εναντίον του νομέα ή του κατόχου της κληρονομίας, απαιτήσεις από κληροδοτήματα ή απαιτήσεις από άλλες διατάξεις αιτία θανάτου ή απαιτήσεις από νόμιμη μοίρα ή απαιτήσεις εναντίον εκτελεστών διαθήκης για την εκτέλεση των διατάξεών της, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος, όταν πέθανε, είχε την κατοικία του, και αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του.

2. Απαιτήσεις μεταξύ των κληρονόμων έως τη διανομή της κληρονομίας, απαιτήσεις τρίτων εξαιτίας χρέων του κληρονομούμενου ή της κληρονομίας, καθώς και εμπράγματα απαιτήσεις για κινητά που δεν περιλαμβάνονται στην παρ. 1 υπάγονται, για δύο χρόνια από το θάνατο του κληρονομούμενου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είχε αυτός την κατοικία του, και αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του.

Άρθρο 31

1. Δίκες που έχουν μεταξύ τους σχέση κυρίου και παρεπιπέτου, ιδίως οι παρεπιπέτους αγωγές, οι αγωγές για εγγύηση, οι παρεμβάσεις, και άλλες όμοιες υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης.

2. Στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπιπέτες υποθέσεις της αρμοδιότητας του μονομελούς και του ειρηνοδικείου και στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπιπέτες υποθέσεις της αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου.

3. Αν πρόκειται για κύριες δίκες που είναι συναφείς μεταξύ τους, έχει αποκλειστική αρμοδιότητα το δικαστήριο που είχε επιληφθεί πρώτο, και εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη της παραγράφου 2.

Άρθρο 32

Δημόσιοι υπάλληλοι υπάγονται και στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους, οι στρατιωτικοί υπάγονται και στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία όπου υπηρετούν.

Άρθρο 33

Διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιωμάτων εν ζωή και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος όπου καταστράφηκε η δικαιωματοβία ή όπου πρέπει να εκπληρωθεί η παροχή. Στο ίδιο δικαστήριο μπορούν να εισαχθούν και οι διαφορές για αρνητικό διαμέριον, καθώς και για αποζημίωση εξαιτίας πταίσματος κατά τις διαπραγματεύσεις.

Άρθρο 34

Οι ανταγωγές μπορούν να εισαχθούν στο δικαστήριο όπου εκκρεμεί η αγωγή, εφόσον υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ίδιου ή κατώτερου δικαστηρίου.

Άρθρο 35

Διαφορές από αξιόποινη πράξη μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει τελεστεί η αξιόποινη πράξη, ακόμη και αν η απαίτηση στρέφεται εναντίον προσώπου που δεν έχει ποινική ευθύνη.

Άρθρο 36

Διαφορές από διαχείριση που έγινε χωρίς δικαστική εντολή μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έγινε η διαχείριση.

Άρθρο 37

1. Όταν ενάγονται περισσότερα πρόσωπα που συνδέονται με το δεσμό της ομοδικίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του, και αν δεν έχει κατοικία, τη διαμονή του, οποιουδήποτε από τους ομοδικούς.

2. Διαφορές ανάμεσα στα ίδια πρόσωπα, οι οποίες έχουν την ίδια βάση και αφορούν εμπόδια δικαιώματα επάνω σε ακίνητα που βρίσκονται στις περιφέρειες διαφορετικών δικαστηρίων, μπορούν να εισαχθούν σε ένα από τα δικαστήρια αυτά.

Άρθρο 38

Αιτήσεις εναντίον προσώπων που έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης και, εξαιτίας ειδικών συνθηκών, έχουν σε ορισμένο τόπο διαμονή με μακρότερη διάρκεια, όπως είναι ιδίως οι υπάλληλοι, οι υπηρέτες, οι σπουδαστές, οι μαθητές, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος διαμονής τους.

Άρθρο 39

Γαμικές διαφορές μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων.

Άρθρο 40

1. Δίκες εναντίον προσώπων που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει περιουσία του εναγομένου ή βρίσκεται το επίδικο αντικείμενο.

2. Αν η περιουσία συνίσταται σε χρηματικές απαιτήσεις του εναγομένου εναντίον τρίτου, θεωρείται πως η περιουσία βρίσκεται στον τόπο της κατοικίας του τρίτου.

Άρθρο 41

Ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής. Προτεραιότητα μεταξύ τους κανονίζεται από το χρόνο που ασκήθηκε η αγωγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Παρέταση της αρμοδιότητας.

Άρθρο 42

1. Πρωτοβάθμιο τακτικό δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο μπορεί, με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των διαδίκων, να γίνει αρμόδιο, εκτός αν πρόκειται για διαφορές που δεν έχουν περιουσιακό αντικείμενο. Η συμφωνία πρέπει να είναι ρητή όταν πρόκειται για διαφορές για τις οποίες ισχύει αποκλειστική αρμοδιότητα.

2. Θεωρείται πως υπάρχει σιωπηρή συμφωνία, αν ο εναγόμενος παρίσταται στο ακροατήριο στην πρώτη συζήτηση και δεν προτείνει έγκαιρα την ένσταση αναρμοδιότητας.

Άρθρο 43

Η συμφωνία των διαδίκων, με την οποία τακτικό δικαστήριο γίνεται αρμόδιο για μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέβδουν οι διαφορές.

Άρθρο 44

Οι συμφωνίες κατά τα άρθρα 42 και 43 δημιουργούν αποκλειστική αρμοδιότητα, εκτός αν από την ίδια τη συμφωνία προκύπτει το αντίθετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Έρευνα της αρμοδιότητας.

Άρθρο 45

Το δικαστήριο που ήταν καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο όταν ασκήθηκε η αγωγή, είναι αρμόδιο έως την περάτωση της δίκης, ακόμη και αν, στη διάρκεια της, μεταβληθούν τα πραγματικά περιστατικά που καθορίζουν την αρμοδιότητα.

Άρθρο 46

Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαινεται για αυτό αυτεπαγγέλτως και προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπει την υπόθεση. Η παραπεμπτική απόφαση, όταν τελεσιδικήσει, είναι υποχρεωτική, τόσο για την αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που παραπέμπει, όσο και για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου στο οποίο γίνεται η παραπομπή. Οι συνέπειες που έχει η άσκηση της αγωγής διατηρούνται.

Άρθρο 47

Απόφαση πολυμελούς ή μονομελούς πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο για το λόγο ότι η υπόθεση ανήκει στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου. Το ίδιο εφαρμόζεται αναλόγως και για τις αποφάσεις του πολυμελούς πρωτοδικείου σχετικά με τις υποθέσεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα του μονομελούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Παραπομπή από δικαστήριο σε δικαστήριο.

Άρθρο 48

Παραπομπή από ένα δικαστήριο σε άλλο, ισόβαθμο και ομοειδές γίνεται με αίτηση: 1) αν ολόκληρο δικαστήριο ή τόσο δικαστές εξαιρεθούν, ώστε οι υπόλοιποι να μην αρκούν για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου, 2) αν, εξαιτίας ασθένειας ή από οποιοδήποτε άλλο λόγο, δεν υπάρχει ο αριθμός των δικαστών που απαιτείται από το νόμο για τη συγκρότηση του δικαστηρίου, 3) αν από τη συζήτηση της υπόθεσης σε ορισμένο τόπο προκύπτει κίνδυνος για την κοινή ασφάλεια.

Άρθρο 49

Την παραπομπή έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε διάδικος στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48, και μόνο ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην περίπτωση 3 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 50

1. Για την παραπομπή, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48, έχει αρμοδιότητα: 1) το πολυμελές πρωτοδικείο, αν πρόκειται για παραπομπή από ειρηνοδικείο σε ειρηνοδικείο, 2) το εφετείο, αν πρόκειται για παραπομπή από μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο σε μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο, 3) ο Άρειος Πάγος, σε κάθε άλλη περίπτωση. Για την παραπομπή στην περίπτωση 3 του άρθρου 48, έχει αρμοδιότητα πάντοτε ο Άρειος Πάγος.

Άρθρο 51

Η αίτηση για παραπομπή γίνεται με έγγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου και δικάζεται κατά τη διαδικασία που τηρείται στο δικαστήριο αυτό, χωρίς να χρειάζεται παραπομπή της υπόθεσης σε εισηγητή. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση των λόγων για τους οποίους ζητείται η παραπομπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Εξαίρεση δικαστών και υπαλλήλων της γραμματείας.

Άρθρο 52

1. Δικαστές, εισαγγελέες και υπάλληλοι της γραμματείας, με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν ενεργούν, μπορούν να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε διάδικο: α) αν είναι διάδικοι ή συνδέονται με έναν από τους διαδίκους ως συνδικαιούχοι, συνυπόχρητοι ή είναι υπόχρητοι σε αποζημίωση ή έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον στη δίκη, β) αν συνδέονται με κάποιο διάδικο σε ευθεία γραμμή, με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή με μισθοσία, αν είναι συγγενείς σε πλάγια γραμμή με συγγένεια εξ αίματος έως τον τέταρτο βαθμό ή με συγγένεια εξ αγχιστείας έως το δεύτερο βαθμό, αν είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μητρώτες, έως από τους διαδίκους, γ) αν είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή ή συνδέονται με μισθοσία, ή είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε πλάγια γραμμή έως το δεύτερο βαθμό προσώπου, το οποίο παίρνει μισθό ή άλλη χορηγία με χρηματική αξία είτε για τις υπηρεσίες που παρέχει είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οποιοδήποτε μορφή εταιρία που έχουν άμεσο ή έμμεσο ιδιωτικό συμφέρον στην έκβαση της δίκης, δ) αν, στην ίδια υπόθεση εφετάστηκαν ως μάρτυρες ή παραστάθηκαν ως διηγήτορες ή γενικά ως πληρεξούσιοι ή παραστάθηκαν ή μπορούν να παραστούν ως νόμιμοι αντιπρόσωποι κάποιου από τους διαδίκους, ε) αν διεξήγαγαν την υπόθεση, από την οποία προήλθε η διαφορά ή έχουν ενεργήσει στη δίκη ως πραγματογνώμονες ή συμβουλοί ή διαιτητές ή έχουν συντάξει το έγγραφο που προσβάλλεται ή είχαν μετέχει στη σύνθεση του δικαστηρίου του οποίου η απόφαση έχει προσβληθεί με έφεση ή αναίρεση, στ) αν έχουν προκαλέσει ή προκαλούν υπόνοια μεροληψίας, ιδίως αν έχουν με κάποιο διάδικο ιδιαίτερη φιλία, ιδιαίτερες σχέσεις καθήκοντων ή εξόφλησης, έριδα ή έχθρα.

2. Οι εισαγγελέες δεν εξαιρούνται, όταν ενεργούν ως διάδικοι.

Άρθρο 53

1. Είναι απαράδεκτη η αίτηση για την εξαίρεση ολόκληρου του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή όλων των μελών της εισαγγελίας του ή τσών αρεοπαγιτών, ώστε με τον αριθμό που απομένει να μην είναι δυνατή η νόμιμη συγκρότησή του δικαστηρίου αυτού.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η αίτηση για την εξαίρεση αφορά όλα τα εφετεία, τα πρωτοδικεία ή τα ειρηνοδικεία του κράτους.

Άρθρο 54

Αρμόδιο να αποφανθεί για την εξαίρεση είναι το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος. Σε περίπτωση εξαιρέσεως δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκου, είναι αρμόδιο το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρειά του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια αυτά. Σε περίπτωση εξαιρέσεως υπαλλήλου γραμματείας, είναι αρμόδιος ο προϊστάμενος του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος.

Άρθρο 55

1. Δικαστές πολυμελών δικαστηρίων και εισαγγελείς, αν υπάρχει λόγος εξαιρέσεώς τους, αεείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του δικαστηρίου.

2. Υπάλληλοι της γραμματείας των πολυμελών δικαστηρίων, αν υπάρχει λόγος εξαιρέσεώς τους, αεείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο της γραμματείας.

3. Δικαστές μονομελών πρωτοδικείων και ειρηνοδίκες, καθώς και υπάλληλοι της γραμματείας τους, αν υπάρχει λόγος εξαιρέσεώς τους, αεείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου και να απέχουν από τα καθήκοντά τους εωστού αυτό απαιτήσει.

4. Το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς τη συμμετοχή εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση και χωρίς συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 56

Το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να αποφασίσει για την εξαίρεση των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 52 και απεπαγγέλτως, ύστερα από πρόταση του προέδρου ή του εισαγγελέα, έχοντας τη δυνατότητα να ακούσει και τον εξαιρούμενο.

Άρθρο 57

Η εξαίρεση προτείνεται από το διάδικο πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση στο ακροατήριο, ενώ αργότερα εωστού περατωθεί η συζήτηση στο ακροατήριο, μόνο αν πιθανολογείται ότι η περίπτωση ή οι λόγοι της εξαιρέσεως προέκυψαν ή έγιναν γνωστοί στο διάδικο μετά την πάροδο της πενήδημερης προθεσμίας. Στην τελευταία περίπτωση, αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, μπορούν, ύστερα από αίτηση, να κηρυχθούν άκυρες οι πράξεις της διαδικασίας στις οποίες είχε συμπράξει ο εξαιρούμενος.

Άρθρο 58

1. Η αίτηση για την εξαίρεση, που υποβάλλεται έως την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο, γίνεται με κατάθεση εγγράφου στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι της εξαιρέσεως, διαφορετικά είναι απαράδεκτη.

2. Η αίτηση για την εξαίρεση ανακοινώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον εξαιρούμενο για να λάβει θέση και αζητείται το αργότερο έως την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά τη διαδικασία που εφαρμόζει το δικαστήριο που τη δικάζει, χωρίς συμμετοχή του εξαιρούμενου. Οι διάδικοι καλούνται να παρσούν στη συζήτηση με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου. Ο εξαιρούμενος, από τότε που θα του ανακοινωθεί ότι έχει υποβληθεί η αίτηση, αεείλει να απέχει από κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος από την αναβολή.

Άρθρο 59

Η αίτηση για την εξαίρεση, όταν υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της συζήτησης στο ακροατήριο, γίνεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και αναφέρει τους λόγους της εξαιρέσεως στα πολυμελή δικαστήρια συζητείται αμέσως, χωρίς συμμετοχή του εξαιρούμενου. Ο εξαιρούμενος, από τότε που θα μάθει ότι έχει υποβληθεί η αίτηση, αεείλει να απέχει από κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος από την αναβολή.

Άρθρο 60

1. Η απόφαση για την αίτηση της εξαιρέσεως εκδίδεται αμέσως, με απλή πλειοψηφία των λόγων της εξαιρέσεως. Η απόφαση για την εξαίρεση υπαλλήλου της γραμματείας καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση.

2. Σε περίπτωση που η αίτηση γίνει δεκτή δεν επιδικάζονται έξοδα.

Άρθρο 61

Αν η αίτηση για την εξαίρεση δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκου

γίνει δεκτή και το δικαστήριο δεν μπορεί να συγκροτηθεί, το πολυμελές πρωτοδικείο, με την ίδια απόφαση για την εξαίρεση παραπέμπει την υπόθεση σε άλλο μονομελές πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο της περιφέρειάς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Διάδικοι.

Άρθρο 62

Όποιος έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έχει και την ικανότητα να είναι διάδικος. Ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό, χωρίς να είναι εταιρεία, καθώς και εταιρείες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα, μπορούν να είναι διάδικοι.

Άρθρο 63

1. Όποιος είναι ικανός για οποιαδήποτε δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα. Όποιος έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, μόνο στις περιπτώσεις που έχει την ικανότητα για δικαιοπραξία.

2. Στα ασφαλιστικά μέτρα για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος από την αναβολή μπορεί να παρίσταται και όποιος δεν είναι ικανός για δικαιοπραξία.

Άρθρο 64

1. Όσοι είναι ανάπηροι να παρίστανται στο δικαστήριο με το δικό τους όνομα εκπροσωπούνται από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους.

2. Τα νομικά πρόσωπα παρίστανται στο δικαστήριο με όποιον τα εκπροσωπεί. Στις περιπτώσεις που χρειάζεται προηγούμενη άδεια για την διεξαγωγή της δίκης, η απεριόριστη χορήγηση της περιλαμβάνει και τη δίκη κατ'έρεση, αναηλίωση και αναίρεση.

3. Οι ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό, χωρίς να αποτελούν εταιρεία, καθώς και οι εταιρείες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα παρίστανται στο δικαστήριο με τα πρόσωπα, στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση των υποθέσεών τους.

4. Αν δεν υπάρχει διάταξη που ρυθμίζει τη δικαστική παράσταση των προσώπων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3, τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούνται από όποιους τα αντιπροσωπεύουν στις συλλοκτικές τους σχέσεις.

Άρθρο 65

1. Πράξεις για την εβδίκη ενέργεια των σπών από το νόμιμο αντιπρόσωπο του διαδίκου απαιτείται, κατά τους ορισμούς του ουσιαστικού δικαίου, ειδική εξουσιοδότηση είναι ιοχυρές και χωρίς αυτήν, ως διαδικαστικές πράξεις, αν έχει δοθεί γενική εξουσιοδότηση για τη διεξαγωγή της δίκης.

2. Ο συμβιβασμός, η αναγνώριση ή η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής και η συμφωνία για διαίτηρία είναι ανέχυρες, χωρίς εξουσιοδότηση για την ενέργεια των πράξεων αυτών.

Άρθρο 66

Αλλοδαπό πρόσωπο που δεν έχει σύμφωνο με το δικαίο της υπαγένειάς του ικανότητα για δικαστική παράσταση με το δικό του όνομα θεωρείται πως έχει ικανότητα να παρίσταται στα ελληνικά δικαστήρια αν έχει αυτή την ικανότητα σύμφωνο με το ελληνικό δικαίο.

Άρθρο 67

1. Αν υπάρχουν ελλείψεις σχετικά με την ικανότητα των διαδίκων για δικαστική παράσταση με το δικό τους όνομα ή σχετικά με τη νόμιμη εκπροσώπησή τους και την άδεια ή εξουσιοδότηση που απαιτείται για τη διεξαγωγή της δίκης, εφόσον μπορούν να συμπληρωθούν, το δικαστήριο αναβάλλει την πρόοδο της δίκης και ορίζει προθεσμία για τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος για τα συμφέροντα του διαδίκου, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει σ' αυτόν ή στον αντιπρόσωπό του να συνεχίσει τη δίκη ή να ενεργήσει τις διαδικαστικές πράξεις που χρειάζονται για να αποφευχθεί ο κίνδυνος, δεν έχει όμως την εξουσία να εκδώσει οριστική απόφαση προτού συμπληρωθούν οι ελλείψεις ή προτού περάσει η προθεσμία που έταξε για το σκοπό αυτόν. Το κύρος των πράξεων που επιτελέτηκαν εξαρτάται από την εμπρόθεση συμπλήρωση των ελλείψεων.

2. Αν η συμπλήρωση των ελλείψεων είναι αδύνατη ή πέρασε άπρακτη η προθεσμία που ορίστηκε για το σκοπό αυτόν, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 68

Δικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον.

Άρθρο 69

1. Επιτρέπεται να ζητηθεί δικαστική προστασία και α) αν η παροχή που δεν εξαρτάται από αντιπαροχή συνδέεται με την επέλευση χρονικού σημείου, προτού επιβληθεί το χρονικό αυτό σημείο, β) στην περίπτωση του άρθρου 378 του Αστικού

Κώδικα, γ) αν ο ενάγων ζητεί να του παραδοθεί ένα πράγμα και, για την περίπτωση που δεν του παραδοθεί το ίδιο το πράγμα, ζητεί το διαφέρον, δ) αν η γένεση ή η άσκηση του δικαιώματος εξαρτάται από την έκδοση της απόφασης, ε) αν το δικαίωμα εξαρτάται από την πλήρωση αίρεσης ή την επέλευση γεγονότος, στ) σε κάθε άλλη περίπτωση, αν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι ο αρειλέτης θα αποσύρει την έγγραφη εκπλήρωση της παροχής.

2. Στην περίπτωση του εδωφ. α' της προηγούμενης παραγράφου, ο εναγόμενος καταδικάζεται να καταβάλει τα χρήματα ή να παραδώσει το πράγμα μόλις επέλθει το χρονικό σημείο. Στην περίπτωση του εδωφ. γ' καταδικάζεται να πληρώσει αποζημίωση, αν δεν βρεθεί το πράγμα στο στάδιο της εκτέλεσης. Στην περίπτωση του εδωφ. ε' καταδικάζεται στην παροχή, μόλις πληρωθεί η αίτηση ή επέλθει το γεγονός και αυτό διαπιστωθεί με τον τρόπο που ορίζει η απόφαση.

Άρθρο 70

Όποιος έχει έννομο συμφέρον να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή μη ύπαρξη κάποιας έννομης σχέσης, μπορεί να εγείρει σχετική αγωγή.

Άρθρο 71

Δικαστική προστασία μπορεί να ζητήσει όποιος επιδιώκει τη σύσταση, τη μεταβολή ή την κατάργηση έννομης σχέσης στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 72

Οι δανειστές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν δικαστική προστασία ασκώντας τα δικαιώματα του αρειλέτη τους εφόσον εκείνος δεν τα ασκεί, εκτός αν συνδέονται στενά με το πρόσωπό του.

Άρθρο 73

Το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 62 έως 72.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' Ομοδικία.

Άρθρο 74

Περισσότερα πρόσωπα μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν από κοινού, ως ομόδικοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζουν άλλες διατάξεις.

1) αν, σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς, έχουν κοινό δικαίωμα ή κοινή υποχρέωση ή αν τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις τους στηρίζονται στην ίδια πραγματική και νομική αιτία, ή 2) αν αντικείμενο της διαφοράς είναι ομοειδείς απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που στηρίζονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, ιστορική και νομική βάση και συγχρόνως το δικαστήριο έχει αρμοδιότητα για τον καθέναν από τους εναγόμενους.

Άρθρο 75

1. Κάθε ομόδικος, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενεργεί στη δίκη ανεξάρτητα από τους άλλους. Οι πράξεις και οι παραλείψεις κάθε ομόδικου δεν βλέπουν, ούτε ωφελούν τους άλλους.

2. Κάθε ομόδικος έχει δικαίωμα να επισπεύσει τη δίκη. Το δικαστήριο, αν κρίνει αναγκαία την ενιαία διεξαγωγή της δίκης, έχει το δικαίωμα να διαιτείται το διάδικο που επισπεύδει τη διαδικασία να καλέσει και τους ομόδικους που δεν καλέσει.

Άρθρο 76

1. Όταν η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνο ρύθμιση ή η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται σε όλους τους ομόδικους ή όταν οι ομόδικοι μόνο από κοινού μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν ή, εξαιτίας των περιστάσεων που συνοδεύουν την υπόθεση, δεν μπορούν να υπάρχουν αντίθετες απαιτήσεις απέναντι στους ομόδικους, οι πράξεις του καθενός ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους, οι ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσπεκληθεί, αν δεν παρευθύν, θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται.

2. Η διάταξη της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται στο συμβιβασμό, στην αναγνώριση, στην παραίτηση από τη δίκη και στη συμφωνία για διαιτησία.

3. Οι απόντες ομόδικοι καλούνται σε κάθε μεταγενέστερη διαδικαστική πράξη.

4. Η άσκηση των ένδικων μέσων από κάποιον από τους ομόδικους της παρ. 1 έχει αποτέλεσμα και για τους άλλους.

Άρθρο 77

Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν οι ομόδικοι προτείνουν αντιφατικούς ισχυρισμούς, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την επιρροή τους στη διαδικασία και στην απόφαση, και μπορεί να καθορίσει τα αποτελέσματά τους χωριστά για κάθε ομόδικο.

Άρθρο 78

Αν λείπουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας, το δικαστήριο διατάζει το χωρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

Συμμετοχή τρίτων στη δίκη.

Άρθρο 79

1. Αν τρίτος αντιποιείται ολόκληρο ή ένα μέρος από το αντικείμενο δίκης που εκκρεμεί ανάμεσα σε άλλους, έχει δικαίωμα να παρέμβει κυρίως σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας διαδικασίας.

2. Όποιος παρεμβαίνει κατά την παράγραφο 1 δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει να τεθεί εκτός δίκης οποιοσδήποτε από τους αρχικούς διαδίκους, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά ή αν συμφωνούν σ' αυτό όλοι οι διάδικοι.

Άρθρο 80

Αν σε δίκη που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα, ως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση για να υποστηρίξει το διάδικο αυτόν.

Άρθρο 81

1. Η κύρια και η πρόσθετη παρέμβαση, ανεξάρτητα από το αν γίνεται εκούσια ή ύστερα από προσεπίκληση ή ανακοίνωση, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται σε όλους τους διαδίκους. Το δικόγραφο της παρέμβασης πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε δικόγραφο α) αναγραφή των διαδίκων και της διαφοράς που εκκρεμεί, β) προσδιορισμό του έννομου συμφέροντος που έχει ο παρεμβαίνων στην εκκρεμή δίκη, καθώς και του δικαιώματος με βάση το οποίο αντιποιείται το επίδικο, γ) σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης, καθορισμό του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου γίνεται η παρέμβαση.

2. Η άσκηση της κύριας παρέμβασης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής.

3. Ο παρεμβαίνων καλείται στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις από το διάδικο που επισπεύδει τη δίκη. Σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης έχει δικαίωμα να προτείνει την έλλειψη κλήτευσης και ο διάδικος για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση.

Άρθρο 82

Όποιος πρόσθετως παρεμβαίνει έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις που επιτρέπονται στη δίκη, προς το συμφέρον εκείνου για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και έχει την υποχρέωση να δεχτεί τη δίκη στη θέση που βρίσκεται κατά το χρόνο της παρέμβασής του. Οι πράξεις που ενεργεί είναι ισχυρές εφόσον δεν είναι αντίθετες προς τις πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση. Αποφάσεις και δικόγραφα που επιδίδονται στους κύριους διαδίκους πρέπει να επιδίδονται και σε εκείνον που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση.

Άρθρο 83

Αν η ισχύς της απόφασης στην κύρια δίκη εκτείνεται και στις έννομης σχέσεις εκείνου που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση προς τον αντίδικό του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 76 έως 78.

Άρθρο 84

Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση, στις σχέσεις του με το διάδικο για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, δεν έχει δικαίωμα να ισχυρισθεί ότι το δικαστήριο έκρινε εσφαλμένα τη διαφορά έτσι όπως του υποβλήθηκε. Έχει δικαίωμα να προτείνει ότι ο διάδικος, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, διεξήγαγε τη δίκη κατά τρόπο πλημμελή, αλλά μόνο όταν είτε εξαιτίας της στάσης, στην οποία βρισκόταν η δίκη όταν άσκησε την παρέμβασή του, είτε από τις πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, εμπόδισθε να προτείνει ισχυρισμούς ή όταν ο διάδικος, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, παρέλειψε από δόλο ή από βαριά αμέλεια να προτείνει ισχυρισμούς που ήταν άγνωστοι σε εκείνον που άσκησε την παρέμβαση.

Άρθρο 85

Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση έχει δικαίωμα, αν συμφωνούν και οι δύο διάδικοι, να συμμετάσχει στη δίκη ως κύριος διάδικος, οπότε παίρνει τη θέση του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση και εκείνος τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση που θα εκδοθεί δεν ισχύει εναντίον του αρχικού διαδίκου που με τη συναίνεση όλων των διαδίκων τέθηκε εκτός δίκης.

Άρθρο 86

Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν μόνο ένας ή μερικοί από τους ομόδικους

ασκούν την αγωγή, ενώ οι άλλοι δεν θέλουν να συμπάξουν μαζί τους, οι πρώτοι έχουν δικαίωμα να προσπεικαλέσουν τους τελευταίους για τη συζήτηση της υπόθεσης. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εναγόμενος, αν μόνο ένας ή κάποιοι από τους ομοδίκους άσκησαν εναντίον του την αγωγή ή αν ο ενάγων άσκησε την αγωγή μόνο εναντίον ενός ή μερικών από τους ομοδίκους.

Άρθρο 87

Όποιος ενάγεται με εμπρόθετη αγωγή, αν κατέχει το επίδικο πράγμα ή αν ασκεί εμπρόθετο δικαίωμα στο όνομα άλλου, έχει δικαίωμα να τον προσπεικαλέσει στη δίκη.

Άρθρο 88

Ο ενάγων, ο εναγόμενος και όποιος άσκησε κύρια παρέμβαση έχουν δικαίωμα να προσπεικαλέσουν στη δίκη εκείνους από τους οποίους έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν αποζημίωση σε περίπτωση ήττας.

Άρθρο 89

Η προσπέικληση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή, το αργότερο έως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, και κοινοποιείται στον προσπεικαλούμενο. Η άσκηση της προσπέικλησης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής.

Άρθρο 90

Αν υπάρχει περίπτωση να προσπεικαλέσει ένας διάδικος κάποιον τρίτο και το δικαστήριο κρίνει αναγκαία την παρέμβαση του στη δίκη, έχει εξουσία να διατάξει και αυτεπαγγέλτως την προσπέικλησή του, με απόφαση που ορίζει με την επιμέλεια που του διαδίκου θα γίνει η προσπέικληση καθώς και το χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να γίνει. Η προσπέικληση που διατάχθηκε επιτρέπεται να γίνει και με την επιμέλεια οποιουδήποτε άλλου διαδίκου.

Άρθρο 91

1. Όποιος έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ανακοινώσει τη δίκη σε τρίτους, όπου να εκδοθεί από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης.
2. Η ανακοίνωση γίνεται με δικόγραφο, που πρέπει να αναφέρει και την αιτία, για την οποία γίνεται η ανακοίνωση, καθώς και τη στάση στην οποία βρίσκεται η δίκη* η ανακοίνωση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται στον τρίτο.
3. Η ανακοίνωση δεν δίνει σε εκείνον που ανακοινώνει τη δίκη το δικαίωμα να ζητήσει αναβολή της δίκης ή παύση των προδικασμών της.

Άρθρο 92

Ο τρίτος, στον οποίο έγινε η ανακοίνωση, έχει δικαίωμα να συμμετάσχει στη δίκη, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την παρέμβαση. Αν εκείνος προς τον οποίο έγινε η ανακοίνωση δεν συμμετάσχει στη δίκη, και η ανακοίνωση έγινε πριν από την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, δεν έχει το δικαίωμα να ασκήσει τριτανακοπή εναντίον της απόφασης που θα εκδοθεί.

Άρθρο 93

Αν παρέμβει στη δίκη τρίτος, αντιποιούμενος επίδικη απαίτηση, με αντικείμενο που μπορεί να κατατεθεί, εφόσον ο εναγόμενος το καταθέσει δημόσια και παραιτηθεί από το δικαίωμα να το αναλάβει, το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του εναγομένου τον θέτει εκτός δίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ
Πληρεξουσιότητα.

Άρθρο 94

1. Στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο.
2. Επιτρέπεται η δικαστική παράσταση διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο α) στο ειρηνοδικείο, β) στα ασφαλιστικά μέτρα, γ) για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος.
3. Στις περιπτώσεις της παρ. 2 ο δικαστής έχει δικαίωμα, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιστάσεις, να υποχρεώσει το διάδικο να προσλάβει δικηγόρο.

Άρθρο 95

Αν στην ίδια δίκη εκπροσωπούν το διάδικο περισσότεροι πληρεξούσιοι δικηγόροι, έχουν δικαίωμα να ενεργούν είτε από κοινού είτε ο καθένας χωριστά. Αντίθετος όρος του πληρεξούσιου εγγράφου δεν ισχύει απέναντι στον αντίδικο, εκτός αν το πληρορρήθηκε με κοινοποίηση.

Άρθρο 96

1. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκης εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξούσιων.

2. Η πληρεξουσιότητα μιας αρχής μπορεί να δοθεί σε δικηγόρο και με έγγραφο της που περιέχει τα στοιχεία που αναγράφονται στην παράγραφο 1.

3. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του ειρηνοδικείου η πληρεξουσιότητα δίνεται και με ιδιωτικό έγγραφο που περιέχει τα στοιχεία της παραγράφου 1* η υπογραφή εκείνου που παρέχει την πληρεξουσιότητα βεβαιώνεται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή τον αστυνόμο.

Άρθρο 97

1. Η πληρεξουσιότητα παρέχει στον πληρεξούσιο το δικαίωμα να παρίσταται στο δικαστήριο εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα, να ενεργεί όλες τις κύριες ή παρεπόμενες πράξεις που αφορούν τη διεξαγωγή της δίκης, στις οποίες περιλαμβάνεται η άσκηση αγωγών, ανταγωγών, παρεμβάσεων, προσπεικλήσεων και ένδικων μέσων, να λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα και να επιδιώκει την εκτέλεση καθώς και να παρίσταται στις αντίστοιχες δίκης που δημιουργούνται από τις πράξεις αυτές.

2. Περιορισμός της πληρεξουσιότητας ισχύει μόνο αν δηλώθηκε ρητά, όταν χορηγήθηκε.

3. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκης παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από τη χορήγηση της.

Άρθρο 98

Η πληρεξουσιότητα που δίνεται κατά το άρθρο 96 δεν περιλαμβάνει, εκτός αν το αναφέρει ειδικά, α) το δικαίωμα να ασκηθεί αγωγή κακοδικίας, καθώς και να διεξαχθεί δίκη που αφορά γαμικές διαφορές ή σχέσεις των τέκνων με τους γονείς τους, β) το δικαίωμα να συμπληρωθεί συμβιβασμός και διατησία, να γίνει αναγνώριση παύση από το δικαίωμα της αγωγής ή των ένδικων μέσων, καθώς και την προσβολή εγγράφου ως πλαστού.

Άρθρο 99

Ο διάδικος, όταν εμφανίζεται μαζί με πληρεξούσιο, έχει δικαίωμα να ανακαλεί αμέσως τις ομολογίες εκείνου.

Άρθρο 100

Η πληρεξουσιότητα παύει 1) όταν πεθάνει ο πληρεξούσιος ή μεταβληθεί η ικανότητά του για δικαστική παράσταση, 2) όταν περατωθεί η δίκη ή η πράξη, για την οποία είχε δοθεί η πληρεξουσιότητα, 3) όταν ο πληρεξούσιος δικηγόρος παραιτηθεί ή παυθεί περισσότερο από τρεις μήνες ή εκπέσει από το λειτουργημά του, 4) όταν ανακληθεί η πληρεξουσιότητα, 5) όταν ο πληρεξούσιος παραιτηθεί από την πληρεξουσιότητα.

Άρθρο 101

Σε περίπτωση θανάτου εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα ή μεταβολής της ικανότητας για δικαστική παράσταση του ίδιου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, η πληρεξουσιότητα εξακολουθεί και παύει μόνο όταν διακοπεί η δίκη για έναν από τους λόγους αυτούς.

Άρθρο 102

1. Η παύση της πληρεξουσιότητας για τη διεξαγωγή δίκης ή την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, που προκλήθηκε με την ανάκλησή της ή με την παύση του πληρεξούσιου, ισχύει απέναντι στον αντίδικο μόνο από τότε που του κοινοποιείται η ανάκληση ή η παύση ή από τη δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά όπου ο νόμος απαιτεί να διοριστεί άλλος πληρεξούσιος δικηγόρος, η παύση ισχύει από τότε που θα γνωστοποιηθεί στον αντίδικο και ο διορισμός του νέου πληρεξούσιου.

2. Η παύση που επέρχεται με ανάκληση της πληρεξουσιότητας πρέπει να κοινοποιηθεί και στον ανακαλούμενο πληρεξούσιο, καθώς και στο συμβολαιογράφο που είχε συντάξει το πληρεξούσιο έγγραφο ο οποίος είναι υποχρεωμένος να σημειώσει την ανάκληση στο πρωτότυπο του πληρεξούσιου εγγράφου.

Άρθρο 103

Εννέα μήνα μετά την παύση της πληρεξουσιότητας που προκλήθηκε με παύση του πληρεξούσιου, αν δεν ανέλαβε τη διεξαγωγή της δίκης αντικατάστατος, ο πληρεξούσιος που παύθηκε έχει δικαίωμα και υποχρέωση να ενεργεί στη δίκη μόνο τις πράξεις που είναι αναγκαίες για να προστατευθούν τα συμφέροντά εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα και να αποτραπουν επιβλαβείς συνέπειες εξαιτίας της παύσης.

Άρθρο 104

Για τις προπαρασκευαστικές πράξεις και τις κλήσεις έως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα ενώ για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα, και αν δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβασή της.

Άρθρο 105

1. Αν αυτός που παρίσταται ως πληρεξούσιος δεν αποδεικνύει την ύπαρξη πληρεξουσιότητας, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει σύντομη προθεσμία για τη συμπλήρωση της έλλειψης και να επιτρέψει σε εκείνον που δεν αποδεικνύει την πληρεξουσιότητά του να συμμετάσχει στη δίκη προσωρινά. Το κύρος των πράξεων που επιτελέστηκαν εξαρτάται από την εμπρόθεση συμπλήρωση της έλλειψης.

2. Η οριστική απόφαση δεν επιτρέπεται να εκδοθεί προτού συμπληρωθεί η έλλειψη ή πριν παρέλθει η προθεσμία που ορίστηκε.

3. Αν δεν συμπληρώθηκε η έλλειψη μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης και καταδικάζει εκείνον που παραστάθηκε χωρίς πληρεξουσιότητα να πληρώσει τα έξοδα που προκλήθηκαν από την παράστασή του αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

Θεμελιώδεις δικονομικές αρχές.

Άρθρο 106

Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους πραγματικούς ισχυρισμούς που προτείνουν και αποδεικνύουν οι διάδικοι και τις αιτήσεις που υποβάλλουν, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 107

Το δικαστήριο διατάζει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή απόδειξης με οποιαδήποτε κατάλληλα αποδεικτικά μέσα που επιτρέπει ο νόμος, και αν δεν τα επικαλέστηκαν οι διάδικοι.

Άρθρο 108

Οι διαδικαστικές πράξεις ενεργούνται με πρωτοβουλία και επιμέλεια των διαδίκων, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 109

1. Δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί από κανέναν χωρίς τη θέλησή του, ο δικαστής που ορίζει ο νόμος γι' αυτόν.

2. Το αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να μεταβιβάσει τη δικαιοδοσία του, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Μόνο ειδικές διαδικαστικές πράξεις μπορούν να ανατεθούν και σε άλλα δικαστήρια ή δικαστές, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 110

1. Οι διάδικοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις και είναι ίσοι ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε όλες τις συζητήσεις της υπόθεσης, ακόμη και όταν γίνονται κεκλεισμένων των θυρών και πρέπει για το σκοπό αυτό να καλούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

3. Οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να εμφανίζονται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο, όταν τους καλεί για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 111

1. Η διαδικασία στο ακροατήριο σπρίζεται στην έγγραφη διαδικασία.

2. Καμιά κύρια ή παρεμπιπτόντα αίτηση για δικαστική προστασία δεν μπορεί να εισαχθεί στο δικαστήριο χωρίς να τηρηθεί διαδικασία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Η αίτηση που έχει εισαχθεί χωρίς διαδικασία απορρίπτεται ως απαράδεκτη και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 112

Η διαδικασία και η διαδικασία έξω από το ακροατήριο δεν είναι δημόσιες επιτρέπεται όμως να προσέρχονται σε αυτές οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοι τους.

Άρθρο 113

1. Οι συνεδριάσεις όλων των πολιτικών δικαστηρίων γίνονται δημόσια. Η διάσκεψη για την έκδοση της απόφασης γίνεται μυστικά.

2. Όποιος διευθύνει τη διαδικασία ορίζει κατά την κρίση του τον αριθμό

των προσώπων που μπορούν να μείνουν στην αίθουσα των συνεδριάσεων και έχει την εξουσία να διατάξει τον αποκλεισμό των ανηλίκων, εκείνων που απειθορούν, καθώς και εκείνων που εμφανίζονται με τρόπο ανάρμοστο και αντίθετο προς την τάξη και την ευπρέπεια της συνεδρίασης.

Άρθρο 114

1. Αν η διεξαγωγή της συζήτησης θα μπορούσε να είναι επιβλαβής για τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή ολόκληρης της συζήτησης ή ενός μέρους της κεκλεισμένων των θυρών οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοι τους έχουν δικαίωμα να παρίστανται. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να παραμείνουν στο ακροατήριο τα πρόσωπα που έχουν εντολή να τηρούν την τάξη, οι μέστροι και οι πραγματογνώμονες καθώς και να επιτρέψει, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να παραμείνουν στο ακροατήριο έως τρία πρόσωπα της εκλογής του.

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να εκδοθεί χωρίς προηγούμενη απόφαση των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους και του εισαγγελέα, αν αυτός παρίσταται. Η συζήτηση γίνεται δημόσια, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να γίνει και αυτή κεκλεισμένων των θυρών.

3. Η απόφαση που διατάζει να γίνει η συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών καθώς και η απόφαση για την υπόθεση δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση.

4. Ο εισαγγελέας που ήταν παρών καθώς και οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν αμέσως και αυτοτελώς τα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης εναντίον της απόφασης που διέταξε να γίνει η συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών. Τα ένδικα αυτά μέσα δεν αναστέλλουν τη συζήτηση της υπόθεσης.

Άρθρο 115

1. Η διαδικασία πριν από τη δημόσια συνεδρίαση και έξω από το ακροατήριο είναι πάντοτε έγγραφη.

2. Η διαδικασία στο ακροατήριο γίνεται και προφορικά. Στον πρώτο βαθμό η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου καθώς και στις υποθέσεις που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

3. Οι διάδικοι ενώπιον του ειρηνοδικείου έχουν δικαίωμα, ενώ ενώπιον των άλλων δικαστηρίων έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν προτάσεις.

4. Σε δύσκολες υποθέσεις ο ειρηνοδίκης μπορεί να υποχρεώσει τους διαδίκους να καταθέσουν προτάσεις. Στην περίπτωση του άρθρου 242 παράγραφος 2 η υποβολή προτάσεων είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 116

Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοι τους οφείλουν να τηρούν τους κανόνες των χρηστών ηθών και της καλής πίστης, να αποφεύγουν ενέργειες που φανερά οδηγούν στην παρέκκλιση της δίκης, να εκθέτουν τα πραγματικά γεγονότα που αναφέρονται στην υπόθεση, έτσι ακριβώς όπως τα γνωρίζουν, με πληρότητα και σύμφωνα με την αλήθεια, αποφεύγοντας διφορούμενες και ασαφείς εκκλήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

Εκθέσεις.

Άρθρο 117

Ουσιαστέα προαπαιτούμενα για κάθε έκθεση είναι 1) να συντάσσεται όταν γίνεται η πράξη με την παρουσία όλων συμπράττοντων, 2) να αναφέρει τον τόπο και το χρόνο που γίνεται η πράξη, το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία κάθε προσώπου που είναι παρών, 3) να διαβάζεται στους παρόντες διαδίκους και στα άλλα πρόσωπα που συμπράττονται και να επιβεβαιώνεται από αυτούς, 4) να υπογράφεται από το δικαστή ή δικαστικό υπάλληλο που τη συνέταξε, από το γραμματέα που συνέταξε, από τους παρόντες διαδίκους και τα άλλα πρόσωπα που συνέπραξαν ή να αναφέρεται η άρνηση ή η αδυναμία τους να υπογράφουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ'

Δικηγόρατα.

Άρθρο 118

Τα δικηγόρατα που επιδίδονται από ένα διάδικο σε άλλον ή υποβάλλονται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρουν 1) το δικαστήριο ή το δικαστή, ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη ή η διαδικαστική πράξη, 2) το είδος του δικηγόρατος, 3) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία όλων των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων τους και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την επωνυμία και την έδρα τους, 4) το αντικείμενο του δικηγόρατος, κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευλόγητο και 5) τη χρονολογία και την υπογραφή του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου ή του δικαστικού πληρεξουσίου του και, όταν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο, την υπογραφή του δικηγόρου.

Άρθρο 119

1. Τα δικόγραφα της αγωγής, της ανακοίνωσης ερημοδικίας, της έφεσης, της αναίρεσης, της αναίτηλωσης, της τριτακομίας, της ανακοίνωσης εναντίον εβδίκων και δικαστικών πράξεων, της κύριας και πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοίνωσης και της προσεπίκλησης πρέπει να περιέχουν, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 118, και ακριβή καθορισμό της διεύθυνσης, και ιδίως οδό και αριθμό της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος του διαδίκου που ενεργεί τη διαδικαστική πράξη, του νόμιμου αντιπροσώπου του και του δικαστικού πληρεξουσίου του.

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και στο δικόγραφο της δήλωσης για την εκούσια επανέληψη της δίκης, καθώς και στις προτάσεις που υποβάλλονται για πρώτη φορά σε κάθε δικαστήριο, εφόσον ο διάδικος δεν είχε κοινοποιήσει δικόγραφο από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης πρέπει να γνωστοποιείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλο ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εικρομεύει η υπόθεση, επισυνάπτεται στη δικόγραφο και κοινοποιείται στον αντίδικο.

Άρθρο 120

Η επίδοση εγγράφου που αφορά την εικρομεί δίκη, καθώς και η επίδοση της οριστικής απόφασης, που γίνεται στη διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος, η οποία είχε αναφερθεί σύμφωνα με το άρθρο 119, είναι έγκυρη, ακόμη και αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν είχε ή δεν έχει πια εκεί την κατοικία ή το γραφείο ή το κατάστημά του.

Άρθρο 121

Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 119, επιτρέπεται να γίνουν όλες οι επιδόσεις στον αντίκλητο, ακόμη και εκείνες που πρέπει να γίνουν στον ίδιο το διάδικο. Αν δεν υπάρχει αντίκλητος ή υπάρχει αλλά είναι άγνωστη ή διεύθυνσή του, καθώς και του διαδίκου, οι επιδόσεις αυτές μπορεί να γίνουν στη γραμματεία του δικαστηρίου ενόπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη. Για την κρίση αν είναι άγνωστη η διεύθυνση του διαδίκου ή του αντίκλητου, είναι άσπλη και απλή πιθανολόγηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ'

Επίδοσεις.

Άρθρο 122

1. Η επίδοση κάθε εγγράφου γίνεται με δικαστικό επιμελητή διορισμένο στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του, όταν γίνεται η επίδοση, εκείνος προς τον οποίο αυτή απευθύνεται.

2. Οι επιδόσεις που γίνονται με την επιμέλεια του δικαστηρίου μπορούν να γίνουν και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της αστυνομίας, της χωροφυλακής, της αγροφυλακής ή της δασοφυλακής, ή από το γραμματέα του δήμου ή της κοινότητας.

3. Αν δεν υπάρχει δικαστικός επιμελητής στον τόπο της επίδοσης ή αν κατά την κρίση του εισαγγελέα πρωτοδικών ή του ειρηνοδίκη της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι δύσκολη η μετάβαση του δικαστικού επιμελητή στον τόπο αυτόν, η επίδοση μπορεί να γίνει και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της αστυνομίας, της χωροφυλακής, της αγροφυλακής ή της δασοφυλακής, ή από το γραμματέα του δήμου ή της κοινότητας, που ορίζεται από τον προαναφερόμενο εισαγγελέα ή ειρηνοδίκη.

4. Με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να καθιερωθεί και η επίδοση με το ταχυδρομείο ή με τηλεγράφημα ή τηλεόμιση, όλων ή μερικώς από τα προαναφερόμενα έγγραφα και παράλληλα να οριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται και θα αποδεικνύεται η επίδοση.

Άρθρο 123

1. Η επίδοση γίνεται με την επιμέλεια του διαδίκου ύστερα από παραγγελία που δίνεται είτε από τον ίδιο ή τον πληρεξούσιό του, είτε, με αίτησή τους, από τον αρμόδιο δικαστή, και προκειμένου για πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρό τους.

2. Η παραγγελία για επίδοση δίνεται εγγράφως κάτω από το έγγραφο που επιδίδεται.

Άρθρο 124

1. Η επίδοση επιτρέπεται σπουδαιότε βραδεί το πρόσωπο προς το οποίο πρόκειται να γίνει.

2. Αν το πρόσωπο έχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση κατοικία, κατάστημα, γραφείο ή εργαστήριο, είτε μόνο του είτε με άλλον ή εργάζεται εκεί ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης, η επίδοση σε άλλο μέρος δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεσή του.

3. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει σε εκκλησία, την ώρα που γίνεται ιερατευσία ή άλλη θεολογική τελετή ή προσευχή, ούτε σε αίθουσα δικαστηρίου όταν αυτό συνεδριάζει.

Άρθρο 125

1. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει νύχτα ή Κυριακή ή άλλη εορτή που ορίζεται από το νόμο ως αγία, χωρίς να συναίνει ο παραλήπτης ή χωρίς άδεια του αρμόδιου δικαστή στον οποίο εικρομεύει η υπόθεση και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, του προέδρου τους. Αν δεν εικρομεύει δίκη, η άδεια δίνεται από τον ειρηνοδίκη, στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να γίνει η επίδοση.

2. Η νύχτα θεωρείται ότι διαρκεί από τις 7 το βράδυ ως τις 7 το πρωί.

3. Η άδεια που δίνεται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 πρέπει να σημειώνεται στο έγγραφο που επιδίδεται και στην έκθεση της επίδοσης.

Άρθρο 126

1. Η επίδοση γίνεται α) προσωπικά σε εκείνον, στον οποίο απευθύνεται το έγγραφο, β) για πρόσωπα που δεν έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης, στο νόμιμο αντιπρόσωπό τους, γ) για πρόσωπα που πάσχουν από πνευματική ασθένεια, χωρίς να έχουν κηρυχθεί σε απαγόρευση, στον προσωρινό διαχειριστή, εφόσον έχει διοριστεί, δ) για νομικά πρόσωπα ή άλλες ενώσεις προσώπων, στον εκπρόσωπό τους, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, ε) για το δημόσιο, σε εκείνους που το εκπροσωπούν, σύμφωνα με το νόμο.

2. Αν υπάρχουν περισσότεροι νόμιμοι αντιπρόσωποι, αρκεί η επίδοση σε έναν από αυτούς.

Άρθρο 127

1. Η επίδοση συνίσταται στην παράδοση του εγγράφου στα χέρια του προσώπου προς το οποίο γίνεται.

2. Αν η επίδοση γίνεται στο νόμιμο αντιπρόσωπο περισσότερων ανύκων προσώπων ή στον αντίκλητο περισσότερων, αρκεί να του παραδοθεί ένα μόνο αντίγραφο ή πρωτότυπο του εγγράφου που πρέπει να επιδοθεί.

Άρθρο 128

1. Αν ο παραλήπτης δεν βρίσκεται στην κατοικία του, το έγγραφο παραδίδεται σε έναν από τους συγγενείς ή υπηρέτες που συνοικούν μαζί του αν απουσιάζουν ή δεν υπάρχουν και αυτοί, η παράδοση γίνεται με τη θυροκόλληση, αντίγραφο που έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του ενδιαφερομένου.

2. Κατοικία, με την έννοια της παραγράφου 1, είναι το σπίτι ή το διαμέρισμα που είναι προορισμένο για διαμείωση ή διανοικτερεύση του παραλήπτη, ακόμη και αν για πολύ μικρό χρονικό διάστημα δεν χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτόν.

3. Συνοικοι θεωρούνται εκείνοι που διαμένουν στο ίδιο διαμέρισμα, οι θυρανοί πολυκατοικιών και τα μέλη της οικογένειάς τους που συνοικούν μαζί τους, οι διευθυντές ξενοδοχείων και οικιακών, καθώς και το υπηρετικό και υπαλληλικό προσωπικό τους, όχι όμως οι ένοικοι άλλου διαμερίσματος ή διαμετίου της ίδιας κατοικίας.

4. Αν κανείς από όσους αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στην κατοικία, α) το έγγραφο πρέπει να κολληθεί στην πόρτα της κατοικίας με σφραγίδα σε ένα μάρτυρα, β) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη θυροκόλληση, αντίγραφο του εγγράφου, που συντάσσεται ατελώς πρέπει να παραδοθεί στα χέρια του προϊστάμενου του αστυνομικού τμήματος ή σταθμού της περιφέρειας της κατοικίας και αν λείπει ο προϊστάμενος, στον αξιωματικό ή υπαξιωματικό υπηρεσίας ή στο σικοπύ του αστυνομικού καταστήματος, και αν δεν υπάρχει αστυνομικό τμήμα ή σταθμός στην περιφέρεια της κοινότητας, όπου είναι η κατοικία, στον πρόεδρο της κοινότητας και αν απουσιάζει και αυτός, στο γραμματέα σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η παράδοση βεβαιώνεται με απόδειξη που συντάσσεται ατελώς κάτω από την έκθεση της επίδοσης που αναφέρεται στο άρθρο 140 παράγραφος 1. Η απόδειξη αυτή πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία που έγινε η παράδοση, και το ονοματεπώνυμο καθώς και την ιδιότητα εκείνου που παρέλαβε το αντίγραφο, ο οποίος υπογράφει την απόδειξη και, τη σφραγίζει με την υπηρεσιακή σφραγίδα το αντίγραφο που παραδόθηκε φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο στο υπηρεσιακό γραφείο, όπου υπηρετεί εκείνος που το παρέλαβε, γ) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα εκείνος που ενήργησε την επίδοση του εγγράφου πρέπει να ταχυδρομήσει σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται η επίδοση έγγραφο ειδοποίηση στην οποία πρέπει να αναφέρεται το είδος του εγγράφου που επιδόθηκε, η διεύθυνση της κατοικίας, όπου έγινε η θυροκόλλησή του, η ημερομηνία της θυροκόλλησης, η αρχή στην οποία παραδόθηκε το αντίγραφο, καθώς και η ημερομηνία της παράδοσης. Η ειδοποίηση ταχυδρομείται με έξοδα εκείνου που ζητεί να γίνει η επίδοση. Το γεγονός ότι ταχυδρομήθηκε η ειδοποίηση βεβαιώνεται με απόδειξη, την οποία συντάσσει και υπογράφει ατελώς, κάτω από την επιδοτήρια έκθεση του άρθρου 140 παράγραφος 1, εκείνος που ενεργεί την επίδοση η βεβαίωση πρέπει να αναφέρει το ταχυδρομικό γραφείο με το οποίο έστειλε την ειδοποίηση, και τον υπάλληλο που την παρέλαβε, ο οποίος προσυπογράφει τη βεβαίωση. Ύστερα από προφορική αίτηση του παραλήπτη η αρχή στην οποία είχε παραδοθεί το αντίγραφο, σύμφωνα με το εδάφιο β', του το παραδίδει, με έγγραφη απόδειξη που συντάσσεται ατελώς.

Άρθρο 129

1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν βρίσκεται στο κατάστημα, το γραφείο ή το εργαστήριο, που προβλέπει το άρθρο 124 παράγραφος 2, το έγγραφο παραδίδεται

στα χέρια του διευθυντή του καταστήματος, του γραφείου ή του εργαστηρίου ή σε έναν από τους συνεταίρους, συνεργάτες, υπαλλήλους ή υπηρέτες, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του παραλήπτη της επίδοσης.

2. Αν κανένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στο κατάστημα, στο γραφείο ή στο εργαστήριο, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4.

Άρθρο 130

1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 128 και 129 αρνηθούν να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης ή αν δεν μπορούν να την υπογράψουν, το όργανο της επίδοσης επικολάζει το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου, μπροστά σε ένα μάρτυρα.

2. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν έχει κατοικία, γραφείο, κατάστημα ή εργαστήριο και είτε αρνείται να παραλάβει το έγγραφο, είτε δεν μπορεί ή αρνείται να υπογράψει την έκθεση της επίδοσης και η άρνηση του παραλήπτη ή η αδυναμία του βεβαιώνεται και από ένα μάρτυρα που προσλαμβάνεται από το όργανο της επίδοσης για το σκοπό αυτόν, η έκθεση παραδίδεται στα χέρια των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4 εδάφ. β'.

Άρθρο 131

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης νοσηλεύεται σε νοσοκομείο ή κρατείται σε φυλακή και δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί του, σύμφωνα με βεβαίωση της διεύθυνσης του νοσοκομείου ή της φυλακής, που σημειώνεται στην έκθεση της επίδοσης, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του νοσοκομείου ή της φυλακής, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να παραδώσει το έγγραφο στα χέρια εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.

Άρθρο 132

1. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, αν απουσιάζει ή αρνείται να παραλάβει το έγγραφο ή αρνείται ή δεν μπορεί να υπογράψει την έκθεση, η επίδοση γίνεται στον πλοίαρχο του πλοίου ή στον αντίπλοιο ή στον αντιστάδιο ή ανουούνται και αυτοί να το παραλάβουν, η επίδοση γίνεται στο λιμενάρχη, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.

2. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που δεν βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, η επίδοση γίνεται στην κατοικία του, σύμφωνα με το άρθρο 128 και αν δεν έχει κατοικία, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση γίνεται και στα γραφεία του πλοιοκτήτη στην Ελλάδα ή διακριτικά, στα γραφεία του πρόκτορα του πλοίου σε ελληνικό λιμάνι, εφόσον υπάρχουν.

Άρθρο 133

1. Για πρόσωπα που ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες και βρίσκονται σε ενεργή υπηρεσία, αν δεν είναι δυνατή η επίδοση στους ίδιους ή στους συγγενείς ή υπηρέτες, που συνοικούν μαζί τους, γίνεται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 128 καθώς και α) για εκείνους που υπηρετούν γενικά στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας, στο διοικητή της μονάδας ή του καταστήματος ή της υπηρεσίας, όπου ανήκει ο παραλήπτης της επίδοσης. Αν είναι άγνωστη η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία, η επίδοση γίνεται στον αρχηγό του αντίστοιχου κλάδου, β) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ναύτες του πολεμικού ναυτικού, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου ναυτικού, γ) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και σμηνίτες της πολεμικής αεροπορίας, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου αεροπορίας, δ) για αξιωματικούς και υπαξιωματικούς της αστυνομίας πόλεων, της χωροφυλακής και του λιμενικού σώματος καθώς και για αστυνόμους, χωροφύλακες και λιμενοφύλακες, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας τους, ε) για εκείνους που ανήκουν στο προσωπικό των αεροπλάνων, των κρουαζιέρων, των σμηνατορών, στο λιμενάρχη της περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους.

2. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 1 α' ως ε', όταν λάβουν το έγγραφο, είναι υποχρεωμένοι να το στείλουν χωρίς υπαίτια καθυστέρηση σε εκείνον στον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση με το πιο γρήγορο και πιο ασφαλές μέσο.

Άρθρο 134

1. Αν το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η επίδοση διαμένει ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη σ' αυτό που εξέδωσε την επιδιώξιμη απόφαση και για δίκης στο ερηνοδικείο, στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ερηνοδικείο. Για έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση, και για εξώδικες πράξεις, στον εισαγγελέα της τελευταίας στο εσωτερικό κατοικίας ή γλωστής διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης και αν δεν υπάρχει κατοικία ή γλωστή διαμονή στο εσωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της πρωτεύουσας.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η παραγγελιά για επίδοση πρέπει να

περιέχει με ακρίβεια τον τόπο και τη διεύθυνση του παραλήπτη της επίδοσης.

3. Ο εισαγγελέας, όταν παραλάβει το έγγραφο, οφείλει να το αποστείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον Υπουργό των Εξωτερικών ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διαβιβάσει σε εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.

Άρθρο 135

1. Αν είναι άγνωστος ο τόπος ή η ακριβής διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και συγχρόνως δημοσιεύεται σε δύο ημερησίες εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην έδρα του δικαστηρίου, διακριτικά και η άλλη πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα, ύστερα από υπόδειξη του εισαγγελέα στον οποίο γίνεται η επίδοση, περίληψη του δικογράφου που κοινοποιήθηκε η περίληψη συντάσσεται και υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση και πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο των διαδίκων, το είδος του δικογράφου που επιδόθηκε, το αίτημά του και, προκειμένου για απόφαση, το διακριτικό, το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή τον υπάλληλο που ενεργεί την εκτέλεση και, αν εκείνος προς τον οποίο γίνεται η επίδοση καλείται να εμφανιστεί ή να ενεργήσει ορισμένη πράξη, πρέπει να αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος εμφάνισης, καθώς και το είδος της πράξης.

2. Όποιος επισπεύδει την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής μπορεί να δημοσιεύσει σε εφημερίδες προσκλήσεις προς καθέναν που γνωρίζει τον τόπο και τη συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, να ανακοινώσει ενυπογράφως τα στοιχεία αυτά, με αναφορά της συγκεκριμένης διεύθυνσής του, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών ή του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του ως προς τις εφημερίδες εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού ο προσδιορισμός τους γίνεται από τον εισαγγελέα που είναι αρμόδιος σύμφωνα με το άρθρο 134 παράγραφος 1, ύστερα από αίτηση εκείνου που επισπεύδει την επίδοση. Οι δημοσιεύσεις γίνονται σε ειδικό μέρος των εφημερίδων και μάλιστα σε δύο φύλλα που απέχουν μεταξύ τους οκτώ ημέρες. Στις προσκλήσεις που δημοσιεύονται με τον τρόπο αυτόν δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται ο λόγος, για τον οποίο ζητούνται τα στοιχεία. Αν, ύστερα από οκτώ ημέρες μετά την τελευταία δημοσίευση, δεν φτάσει ανακοίνωση σε καμιά από τις γραμματείες αυτές, ισχύει το τεκμήριο ότι ο τόπος ή η συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης είναι άγνωστα και η ανταπόδειξη αποκλείεται.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που το Υπουργείο Εξωτερικών βεβαιώσει ότι δεν είναι δυνατή η αποστολή του εγγράφου σε πρόσωπο που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό.

Άρθρο 136

1. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε προκειμένου για τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 131 ως 134, μόλις παραδοθεί το έγγραφο στις αρχές ή τα πρόσωπα που ορίζονται εκεί, ανεξάρτητα από το χρόνο της αποστολής και παράβαθής του και για τα πρόσωπα άγνωστης διαμονής η επίδοση θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε από τη δημοσίευση της περίληψης σύμφωνα με το άρθρο 135 παράγραφος 1.

2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 128 παράγραφος 4 η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε με τη θυροκόλληση του εγγράφου στην πόρτα της κατοικίας εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση, με την προϋπόθεση ότι έγιναν όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή με τα στοιχεία β' και γ'.

Άρθρο 137

Η επίδοση σε εκείνους που έχουν τη διαμονή ή την έδρα τους στο εξωτερικό μπορεί να γίνει και με τις διατυπώσεις του αλλοδαπού νόμου, από τα όργανα που αυτός ορίζει

Άρθρο 138

Αν τα γραφεία ή καταστήματα που αναφέρονται στα άρθρα 128 παράγραφος 4 στοιχείο β', 131, 132 και 133, είναι κλειστά ή οι αρχές ή τα πρόσωπα που αναφέρονται σ' αυτά ανουούνται να παραλάβουν το επιδιώξιμο έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης, όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει σχετική έκθεση και παραδίδει το επιδιώξιμο έγγραφο στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος της επίδοσης, ο οποίος αποστέλλει το έγγραφο σε εκείνον που είχε αρνηθεί να το παραλάβει ή να υπογράψει την έκθεση. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 136.

Άρθρο 139

1. Όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει έκθεση, η οποία εκτός από όσα απαιτεί το άρθρο 117, πρέπει να περιέχει και α) την παραγγελία για επίδοση, β) σαφή καθορισμό του εγγράφου που επιδόθηκε και των προσώπων που αφορά, γ) ημερίδα της ημέρας και της ώρας της επίδοσης, δ) ημερίδα του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και τον τρόπο που επιδόθηκε σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης του παραλήπτη ή των προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 128 ως 135 και 138.

2. Η έκθεση υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση, καθώς και από εκείνον που παραλαμβάνει το έγγραφο και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας

του, υπογράφεται και από το μάρτυρα που είχε προσληφθεί για το σκοπό αυτόν.

3. Όποιος ενεργεί την επίδοση σημειώνει επάνω στο επιδιωκόμενο έγγραφο την ημέρα και την ώρα της επίδοσης και υπογράφει. Η σημείωση αυτή αποτελεί απόδειξη υπέρ εκείνου προς τον οποίο έγινε η επίδοση. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην έκθεση της επίδοσης και στη σημείωση, υπερισχύει η έκθεση.

Άρθρο 140

1. Η έκθεση του άρθρου 139 συντάσσεται σε δύο πρωτότυπα, από τα οποία το ένα παραδίδεται σε εκείνον που είχε δώσει την παραγγελία της επίδοσης, ενώ το άλλο, ατελώς, φυλάγεται από το όργανο της επίδοσης. Για την επίδοση γίνεται περιληπτική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που τηρεί το όργανο της επίδοσης.

2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να δίνει αντίγραφα από το πρωτότυπο που έχει στο αρχείο του, ύστερα από αίτησή τους, σε όποιον είχε δώσει την παραγγελία για επίδοση και σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται και σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον, αν ο πρόεδρος πρωτοδικών της περιφέρειάς όπου έγινε η επίδοση, το εγγράφει με σημείωσή του επάνω στην αίτηση.

3. Αν η επίδοση έγινε από τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3, τα όργανα αυτά καταθέτουν το δεύτερο πρωτότυπο στο γραφείο του δήμου ή της κοινότητας, στην περιφέρεια του οποίου έγινε η επίδοση, όπου φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο, από τον οποίο ο αρμόδιος υπάλληλος του δήμου ή της κοινότητας εκδίδει τα αντίγραφα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3 δεν τηρούν το ειδικό βιβλίο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 141

1. Στις περιπτώσεις που η επίδοση γίνεται αυτεπαγγέλτως την παραγγελία δίνει η γραμματεία η οποία οφείλει να επιβλέπει για την πραγματοποίηση της επίδοσης και να φροντίζει να αρθούν οι ενδεχόμενες ελλείψεις.

2. Ύστερα από έγγραφη αίτηση σπουδαιότερου διαδίκου, ο γραμματέας μπορεί να επιτρέψει να γίνει η επίδοση με την επιμέλεια του αιτούντος, ορίζοντας την προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος αυτός πρέπει να προσκομίσει την έκθεση της επίδοσης. Αν ο διάδικος δεν την προσκομίσει μέσα στην προθεσμία, η επίδοση γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας.

3. Η επίδοση για το διάδικο που τη ζήτησε θεωρείται ότι έγινε από την υποβολή της αίτησης.

Άρθρο 142

1. Κάθε διάδικος ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να διορίσει αντιπλήκτο για να παραλαμβάνει τα έγγραφα που του κοινοποιούνται· ο διορισμός γίνεται για όλες ή ορισμένες από τις δικαστικές ή εξώδικες επιδόσεις που του απευθύνονται και αφορούν μία ή περισσότερες ή όλες τις υποθέσεις του· ο διορισμός γίνεται με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου της κατοικίας του και αν τη δήλωση την κάνει κάτοικος του εξωτερικού, γίνεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της προέλευσής· στη δήλωση αναφέρεται με ακρίβεια η διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου του αντιπλήκτου. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο· ο αρμόδιος υπάλληλος της γραμματείας συντάσσει έκθεση που υπογράφει ο ίδιος και εκείνος που κάνει τη δήλωση και καταχωρίζεται σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων.

2. Με τον τρόπο της παραγράφου 1 γίνεται και η αντικατάσταση ή η ανάκληση του αντιπλήκτου, η οποία σημειώνεται κάτω από την πράξη του διορισμού. Το ίδιο ισχύει και όταν ο αντιπλήκτος δηλώσει παραίτηση.

3. Η εξουσία του αντιπλήκτου παύει α) όταν πεθάνει, β) όταν περατωθεί η υπόθεση ή η πράξη για την οποία διορίστηκε, γ) δυο πλήρεις ημέρες μετά την ανάκληση του αντιπλήκτου ή την παραίτησή του.

4. Μπορεί να διορισθεί έγγραφο αντιπλήκτου και με ρήτρα σε σύμβαση. Στον αντίπλήκτο που διορίστηκε με τον τρόπο αυτόν, και μάλιστα στη διεύθυνσή του που αναφέρεται στη σύμβαση, ύστερα από παραγγελία του αντισυμβαλλομένου ή των καθολικών ή ειδικών διαδόχων του, γίνεται η επίδοση όλων των εξώδικων ή διαδικαστικών πράξεων που έχουν σχέση με τη σύμβαση, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια από τον παραλήπτη της επίδοσης, εκτός αν η σύμβαση έχει οριστεί διαφορετική ρύθμιση. Σε περίπτωση αμφισβόλλας η επίδοση στον αντίπλήκτο που διορίστηκε με σύμβαση, είναι δυνατή. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και για αυτούς τους αντιπλήκτους, αλλά η ανάκληση ή η παραίτηση ισχύει απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του μόνο από την κοινοποίησή της σ' αυτούς και μόνο αν περιέχει διόρισμό άλλου αντιπλήκτου στην ίδια πόλη, με σημείωση της συγκεκριμένης διεύθυνσής του. Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση που μεταβληθεί ή διεύθυνση του διορισμένου αντιπλήκτου, η οποία είχε δηλωθεί στη σύμβαση ή στο μεταγενέστερο διορισμό του.

5. Ο αρμόδιος γραμματέας στέλνει αντίγραφα των δηλώσεων των παραγράφων 1 και 2 στο γραμματέα του πρωτοδικείου Αθηνών, ο οποίος τα καταχωρίζει σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων.

Άρθρο 143

1. Ο δικαστικός πληρεξούσιος που διορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 96 είναι αυτοδικαίως και αντιπλήκτος για όλες τις επιδόσεις που αναφέρονται στη δίκη στην οποία είναι πληρεξούσιος, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η επίδοση της οριστικής απόφασης.

2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και στον αντίπλήκτο, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του ενδιαφερομένου, οι οποίες πρέπει να επιδίδονται στον ίδιο.

3. Η επίδοση της κλήσης για την πρώτη συζήτηση αγωγής ή ένδικου μέσου μπορεί να γίνει και σε όποιον τα έχει υπογράψει ως πληρεξούσιος.

4. Η επίδοση σε πρόσωπο που έχει τη διαμονή ή την έδρα του στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά στον αντίπλήκτο, εφόσον αναφέρεται στον κύκλο των υποθέσεων για τις οποίες έχει γίνει ο διορισμός του, και όταν ακόμη πρόκειται για αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του παραλήπτη της επίδοσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ'

Προθεσμίες.

Άρθρο 144

1. Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατά το νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα της επόμενης μη εξαιρετέας ημέρας.

2. Οι προθεσμίες που αρχίζουν με την επίδοση εγγράφου τρέχουν εναντίον και εκείνου με παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση.

Άρθρο 145

1. Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε έτη λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου έτους.

2. Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε μήνες λήγει μόλις περάσει η ημέρα του τελευταίου μήνα που αντιστοιχεί αριθμητικά στην ημέρα έναρξης, και αν δεν υπάρχει τέτοια αντιστοιχία, τότε υπολογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα.

3. Προθεσμία μισού έτους ισχύει ως προθεσμία έξι μηνών και προθεσμία μισού μήνα ισχύει ως προθεσμία δεκαπέντε ημερών.

4. Αν η προθεσμία προσδιορίζεται σε ώρες, δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες που μεσολαβούν και είναι κατά το νόμο εξαιρετέες.

5. Αν η ορισμένη προθεσμία αποτελείται από μήνες και ημέρες, υπολογίζονται πρώτα οι μήνες και μετά προσθέτονται οι ημέρες.

Άρθρο 146

1. Αν κάποιος διάδικος πεθάνει ενώ διαρκεί η προθεσμία, αυτή διακόπτεται.

2. Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με την επίδοση εγγράφου, η νέα προθεσμία αρχίζει με τη νέα επίδοση σ' αυτούς που κατά το νόμο διαδεχθήκαν εκείνον που πέθανε. Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με κάποιο άλλο γεγονός, η νέα προθεσμία αρχίζει με την επίδοση σχετικής δήλωσης στα παραπάνω πρόσωπα.

3. Η διακοπή της δίκης που επέρχεται κατά τη διάρκεια κάποιας προθεσμίας διακόπτει και την προθεσμία και η νέα προθεσμία αρχίζει με την επανάληψη της δίκης.

Άρθρο 147

1. Στη διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών αναστέλλονται οι προθεσμίες που έχουν ταχθεί για τη διεξαγωγή αποδείξεων.

2. Η αναστολή της παραγράφου 1 δεν ισχύει για τις υποθέσεις που υπάγονται στο τμήμα δικασίων.

3. Η διεξαγωγή αποδείξεων που άρχισε πριν από την έναρξη των δικασίων συνεχίζεται και κατά τη διάρκειά τους.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 δεν εφαρμόζονται από 1 έως 31 Αυγούστου, και το χρονικό αυτό διάστημα δεν υπολογίζεται στην προθεσμία που έχει οριστεί για διεξαγωγής.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4 εφαρμόζονται και για τις προθεσμίες νομοδοσίας, καθώς και για τις προθεσμίες δήλωσης αποδοχής ή αντεπαγωγής όρκου.

6. Οι συντηρητικές αποδείξεις που έχουν επιτραπεί διεξάγονται σε όλη τη διάρκεια των δικασίων.

7. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται για τις προθεσμίες των άρθρων 503, 518 παράγραφος 1, 545 παράγραφοι 1 και 2, 564 παράγραφοι 1 και 2, καθώς και των άρθρων 153, 632 παράγραφος 1, 645 παράγραφοι 1, 652, 715 παράγραφος 5, 729 παράγραφος 5, 847 παράγραφος 1, 926 παράγραφοι 2, 934 παράγραφος 1 στοιχεία α' και γ', 966 παράγραφοι 2 και 3 και 986.

8. Το χρονικό διάστημα των δικαστικών διαδικασιών δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του άρθρου 938 παράγραφος 4.

Άρθρο 148

Οι διάδικοι μπορούν με συμφωνία να παρατείνουν τις προθεσμίες που ορίζει ο νόμος ή ο δικαστής, μόνο με τη συναίνεση του δικαστή, ο οποίος σταθμίζει τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις.

Άρθρο 149

1. Το δικαστήριο, ύστερα από προσωρινή ή έγγραφη αίτηση διαδίκου, μπορεί να παρατείνει τις προθεσμίες για τη διεξαγωγή αποδείξεων το πολύ δύο φορές, με απόφαση του που καταχωρίζεται στα πρακτικά.

2. Αν η απόδειξη διεξάγεται ενώπιον του εισηγητή του άρθρου 341 παράγραφος 3, η παράταση χορηγείται από αυτόν, με απόφαση του που καταχωρίζεται στην έκθεση.

3. Αν η διεξαγωγή των αποδείξεων γίνεται ενώπιον εντεταλμένου δικαστή, η παράταση της παραγράφου 1 γίνεται, ύστερα από αίτηση διαδίκου, με απόφαση του δικαστηρίου που είχε διατάξει την απόδειξη και αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, από τον πρόεδρο, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

4. Η αίτηση για την παράταση προθεσμίας πρέπει να υποβάλλεται πριν από τη λήξη της προθεσμίας ή της παράτασης της, και καταδικάζεται στα έξοδα όποιος ζητεί την παράταση. Η παράταση αρχίζει όταν λήξει η παρατενόμενη προθεσμία, ακόμη και αν χορηγήθηκε προηγουμένως, και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από ένα έτος.

5. Όταν το δικαστήριο δικάζει την ουσία της υπόθεσης μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου που υποβάλλεται με τις προτάσεις, να χορηγήσει σε κάθε περίπτωση, νέα προθεσμία διεξαγωγής των αποδείξεων, έως έξι μήνες.

Άρθρο 150

1. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης, εφόσον πιθανολογούνται σπουδαίοι λόγοι, μπορούν με απόφαση τους ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, που δικάζεται κατά τη διαδικασία των αρ. 686 επ να διατάξουν τη σύντηξη των νόμιμων προθεσμιών, με εξαιρέση τις προθεσμίες για την άσκηση ένδικων μέσων.

2. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν τη σύντηξη των νόμιμων ή δικαστικών προθεσμιών.

Άρθρο 151

Η παρέλευση νόμιμης ή δικαστικής προθεσμίας συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα να επιχειρηθεί η πράξη για την οποία είχε οριστεί η προθεσμία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ'

Επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση.

Άρθρο 152

1. Αν κάποιος διάδικος δεν μπόρεσε να τηρήσει κάποια προθεσμία εξαιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση.

2. Πταίσμα του δικαστικού πληρεξουσίου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του αιτούντος διαδίκου δεν αποτελεί λόγο για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση.

3. Η αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση δεν μπορεί να στηριχθεί σε περιστατικά τα οποία ο δικαστής, όταν εξέτασε την αίτηση για παράταση της προθεσμίας ή για αναβολή, είχε κρίνει ανεπισημά για τη χορήγηση της παράτασης ή της αναβολής.

Άρθρο 153

Η επαναφορά πρέπει να ζητηθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την ημέρα της άρσης του εμπόδιου που συνιστούσε την ανώτερη βία ή της γνώσης του δόλου.

Άρθρο 154

Η επαναφορά ζητείται από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια δίκη ή, αν δεν υπάρχει εκκρεμοδικία, ζητείται από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφασίσει για το αν ασκήθηκε εμπρόθεσμα η πράξη για την ενέργεια της οποίας είχε ταχθεί η προθεσμία.

Άρθρο 155

1. Η αίτηση για την επαναφορά ασκείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλον ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την άσκηση της αγωγής και κοινοποιείται στον αντίδικο.

2. Η αίτηση της παραγράφου 1 πρέπει να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατό να τηρηθεί η προθεσμία, καθώς και τα αποδεικτικά μέσα για την εξακρίβωση της αλήθειάς τους και να περιέχει την πράξη που παραλείφθηκε ή να αναφέρει ότι έχει ήδη ενεργηθεί και εφόσον για την άσκηση της πράξης χρειάζεται ιδιαίτερος τύπος, πρέπει να αναφέρεται και ότι τηρήθηκε ο τύπος.

Άρθρο 156

Η συζήτηση της αίτησης γίνεται μαζί με τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, εφόσον είναι εκκρεμής, το δικαστήριο όμως μπορεί να διατάξει τη χωριστή εκδίκασή τους.

Άρθρο 157

Η άσκηση της αίτησης δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης ή την εκτέλεση της απόφασης που εκδίδεται, εκτός αν το δικαστήριο που έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 154, διατάξει την αναστολή της προόδου της δίκης ή της εκτέλεσης, ύστερα από πρόταση διαδίκου που υποβάλλεται κατά την εκδίκαση της αίτησης.

Άρθρο 158

Δεν επιτρέπεται να υποβληθεί αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, αν χρέθηκε η προθεσμία του άρθρου 153 από οποιοδήποτε λόγο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ'

Ακυρότητες.

Άρθρο 159

Η παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως του τύπου κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, την οποία απαγγέλλει το δικαστήριο 1) αν την τήρηση της διάταξης απαιτεί ρητά ο νόμος με την ποινή της ακυρότητας, 2) αν για την παράβαση αυτή επιτρέπεται αναίρεση ή αναίτηλωση, 3) σε κάθε άλλη περίπτωση, αν ο δικαστής κρίνει ότι η παράβαση προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας.

Άρθρο 160

1. Η ακυρότητα δεν μπορεί να απαγγελθεί χωρίς πρόταση του διαδίκου, εκτός αν ο νόμος παρέχει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη.

2. Δεν έχει δικαίωμα να προτείνει την ακυρότητα εκείνος που είχε ενεργήσει την προσβαλλόμενη σαν άκυρη πράξη ή εκείνος του οποίου η συμπεριφορά προκάλεσε την ακυρότητα ή εκείνος που, αφού είχε γίνει η άκυρη πράξη, παραιτήθηκε ρητώς ή σιωπηρώς από την πρόταση της ακυρότητας.

3. Η πρόταση της ακυρότητας είναι απαράδεκτη, αν δεν γίνει κατά την πρώτη διαδικαστική πράξη, ύστερα από εκείνη που προσβάλλεται ως άκυρη, εκτός αν ο νόμος δίνει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη ή αν εξαιτίας της ακυρότητας μπορεί να ζητηθεί αναίρεση.

Άρθρο 161

Το δικαστήριο, όταν απαγγέλλει την ακυρότητα, διατάζει αυτεπαγγέλτως να επαναληφθεί η πράξη μέσα σε ορισμένη προθεσμία, αν κρίνει ότι αυτό είναι δυνατό, εκτός αν έχει ήδη επέλθει έκπτωση από το δικαίωμα ή απαράδεκτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ'

Εγγυοδοσία.

Άρθρο 162

Το δικαστήριο διατάζει εγγυοδοσία στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, με την επιφύλαξη ότι οι διάδικοι δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, εκτιμώντας ελεύθερα και καθορίζοντας το μέγεθος της ποσότητας που πρέπει να δοθεί, καθώς και την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να γίνει η παροχή αυτή.

Άρθρο 163

Η εγγυοδοσία γίνεται με την κατάθεση μετρητών χρημάτων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το γραμμάτιο της κατάθεσης πρέπει να κατατεθεί, μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία.

Άρθρο 164

Το δικαστήριο, όταν διατάζει εγγυοδοσία, μπορεί ύστερα από αίτηση του υποχρέου, να επιτρέψει, αντί για μετρητά χρήματα, να δοθεί 1) με τίτλους παραστατικούς αξίας, στους οποίους πρέπει να είναι προσαρτημένα τα μη ληξιπρόθεσμα τοκομερίδια ή οι μη απαιτητές μερισματοποιήσεις, 2) με εγγυητική επιστολή αξιόχρεης τρίτης, 3) με εγγυητική υποθήκης σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα. Οι παραστατικοί αξίας τίτλοι και τα ακίνητα υπολογίζονται για την εγγύηση στα τρία τέταρτα της αξίας τους.

Άρθρο 165

1. Η εγγυοδοσία με τίτλους παραστατικούς αξίας γίνεται με την κατάθεσή τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αν πρόκειται για εγγυοδοσία με ονομαστικούς τίτλους, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ανακοινώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την κατάθεση αυτή στην ανώνυμη εταιρεία που τους έχει εκδώσει, η οποία αμέσως το σημειώνει στα βιβλία της.

2. Το γραμμάτιο που βεβαιώνει την κατάθεση των τίτλων, η εγγυητική επιστολή της αξιόχρεης τρίτης και το πιστοποιητικό εγγράφης της υποθήκης πρέπει να

κατατεθούν, μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία. Το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό διέταξε την εγγυοδοσία, μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή για δεκαπέντε ημέρες, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 166

Από την κατάθεση ως εγγυοδοσίας των χρημάτων ή των παραστατικών αξίας τίτλων εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εγγύηση αποκτά δικαίωμα ενεχύρου επάνω σ' αυτά για την απαίτηση για την οποία δόθηκε η εγγύηση.

Άρθρο 167

Αν μετά τη χορήγηση της εγγύησης γίνει φανερό ότι είναι ανεπαρκής ή αν μεσολάβησαν νέα γεγονότα που δικαιολογούν την αντικατάστασή της, μπορεί να ζητηθεί συμπλήρωση ή αντικατάσταση από το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγυοδοσία, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Η σχετική αίτηση δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης.

Άρθρο 168

Αν πάψει η αιτία για την οποία δόθηκε η εγγύηση, αυτή αίρεται και αν πραγματοποιηθεί ο λόγος για τον οποίο δόθηκε, επέρχεται κατάπτωση της εγγύησης υπέρ εκείνου, για τον οποίο είχε δοθεί. Σχετικά αποφασίζει το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγύηση, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Άρθρο 169

Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του εναγομένου ή του διαδίκου εναντίον του οποίου ασκήθηκε κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο, μπορεί να υποχρεώσει σε εγγυοδοσία τον ενάγοντα, ή το διάδικο που άσκησε κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο, για τα έξοδα της διαδικασίας που γίνεται στο ίδιο δικαστήριο, αν αυτό κρίνει ότι υπάρχει προφανής κίνδυνος αδυναμίας να εκτελεστεί η ενδεχόμενη καταδίκη του στα έξοδα.

Άρθρο 170

Δεν επιτρέπεται εγγυοδοσία, σύμφωνα με το άρθρο 169, 1) αν ο ενάγων ή ο διάδικος που άσκησε κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο έχει το ευεργέτημα της πενίας, 2) σε περίπτωση ανταγωγής, 3) στις γαμικές διαφορές, στις διαφορές που αναφέρονται στις σχέσεις γονέων και τέκνων και γενικά στις μη περιουσιακές διαφορές, 4) στις διαφορές διατροφής, 5) στις διαφορές από συναλλαγματικές ή άλλους τίτλους εις διαταγήν, 6) στις εργατικές διαφορές και στις διαφορές από αμοιβές για την παροχή εργασίας.

Άρθρο 171

Ο εναγόμενος ή ο διάδικος εναντίον του οποίου ασκήθηκε κύρια παρέμβαση δεν έχει υποχρέωση να απαντήσει στην αγωγή ή στην κύρια παρέμβαση ώπου να κατατεθεί η εγγύηση που διατάχθηκε. Το δικαστήριο δεν προχωρεί στη συζήτηση του ένδικου μέσου, ώπου να κατατεθεί η εγγύηση που διέταξε σχετικά με το ένδικο αυτό μέσο.

Άρθρο 172

Αν η προθεσμία που ορίστηκε για την εγγυοδοσία περάσει άπρακτη, το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση εκείνου που είχε ζητήσει την εγγύηση, αποφασίζει ότι ανακλήθηκε η αγωγή ή η κύρια παρέμβαση ή το ένδικο μέσο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ'
Δικαστικά έξοδα.

Άρθρο 173

1. Όποιος προκαλεί κύρια ή παρεμπιπτόουσα δίκη προκαταβάλλει τα τέλη για τις συζητήσεις της δίκης αυτής.
2. Όποιος προσβάλλει απόφαση με ένδικο μέσο προκαταβάλλει τα τέλη για την πρώτη συζήτησή του.
3. Ο διάδικος που προκαλεί διαδικαστική πράξη προκαταβάλλει τα έξοδα και τα τέλη της.
4. Σε δίκης διατροφής, όποιος έχει υποχρέωση σύμφωνα με το νόμο ή με δικαιοπραξία να δώσει διατροφή, προκαταβάλλει και τα, κατά την κρίση του δικαστή, έξοδα και τέλη του ενάγοντος, έως το ποσό των δέκα χιλιάδων δραχμών.

Άρθρο 174

1. Όταν ο νόμος δεν προσδιορίζει με ακρίβεια τα έξοδα και τέλη που πρέπει να προκαταβληθούν για κάποια διαδικαστική πράξη ή συζήτηση, τα προσδιορίζει ο δικαστής, στον οποίο εμκερεί η δίκη και, όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος, με πράξη που γράφεται επάνω στη σχετική αίτηση και κοινοποιείται στον υπόχρεο για να τα προκαταβάλει.

2. Η απόδειξη της προκαταβολής των τελών και εξόδων που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 173 πρέπει να προσάγεται στο γραμματέα, όταν συζητείται η υπόθεση ή όταν επιχειρείται η πράξη.

Άρθρο 175

Ο υπόχρεος σε προκαταβολή των τελών και εξόδων, αν την παραλείψει, θεωρείται ότι δεν εμφανίστηκε.

Άρθρο 176

Ο διάδικος που νικήθηκε καταδικάζεται να πληρώσει τα έξοδα. Θεωρείται ότι νικήθηκε και εκείνος, του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση, ως προς το μέρος που ο αντίδικος δεν σολόγησε ή αναγνώρισε.

Άρθρο 177

Αν ο εναγόμενος δεν προκάλεσε με τη στάση του την άσκηση της αγωγής και αμέσως μετά την άσκησή της την αποδέχεται ή σολογει πλήρως τη βάση της, το δικαστήριο επιβάλλει τα έξοδα στον ενάγοντα.

Άρθρο 178

1. Σε περίπτωση μερικής νίκης και μερικής ήττας κάθε διαδίκου, το δικαστήριο συμψηφίζει τα έξοδα ή τα κατανέμει ανάλογα με την έκταση της νίκης ή της ήττας του καθενός. Σε περίπτωση συμψηφισμού των εξόδων, τα τέλη που προκαταβλήθηκαν βαρύνουν όλους τους διαδίκους εξίσου.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 ο δικαστής μπορεί να επιβάλει το σύνολο των εξόδων σε βάρος του ενός μόνο διαδίκου, αν το μέρος που απορρίφθηκε από την αίτηση του άλλου διαδίκου είναι ελάχιστο και δεν έδωσε αφορμή για να αυξηθούν τα έξοδα ή αν ο καθορισμός του μεγέθους της απαίτησης είχε εξαρτηθεί από την κρίση του δικαστή ή από την εκτίμηση πραγματογενημένων.

Άρθρο 179

Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή ανάμεσα σε συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και το δεύτερο βαθμό ή όταν υπήρχε εύλογη αμοιβολία για την έκταση της δίκης.

Άρθρο 180

1. Αν καταδικαστούν περισσότεροι, είτε είναι ομόδικοι είτε όχι, να πληρώσουν τα έξοδα, ενέχονται κατά ίσα μέρη, το δικαστήριο όμως μπορεί κατά την κρίση του, να κατανείμει τα έξοδα με βάση το μερίδιο που αναλογεί σε καθέναν επάνω στο επίδικο αντικείμενο.

2. Τα έξοδα της ιδιαίτερης πράξης ή της ιδιαίτερης διαδικασίας που προκάλεσε ένας μόνο ομόδικος, επιβάλλονται αποκλειστικά σε βάρος του.

3. Αν καταδικάστηκαν περισσότεροι ως συνοφειλέτες εις ολόκληρον, έχουν εις ολόκληρον υποχρέωση και για την πληρωμή των εξόδων, εφόσον η απόφαση δεν ορίζει διαφορετικά, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 2.

Άρθρο 181

1. Σε περίπτωση κύριας παρέμβασης, τα έξοδα της κύριας δίκης και της παρέμβασης, αν η τελευταία γίνει δεκτή, επιβάλλονται κατά ίσα μέρη σε βάρος των αρχικών διαδίκων.

2. Αν η κύρια παρέμβαση απορριφθεί ως απαράδεκτη ή άκυρη, όποιος άσκησε την παρέμβαση καταδικάζεται στα έξοδα των αρχικών διαδίκων τα οποία προκλήθηκαν από την άσκησή της.

3. Αν η κύρια παρέμβαση απορριφθεί στην ουσία, τα έξοδά της επιβάλλονται σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση, ενώ τα έξοδα της κύριας δίκης επιβάλλονται, κατά ίσα μέρη, σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αρχικού διαδίκου που νικήθηκε.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 182

1. Σε πρόσθετη παρέμβαση τα έξοδα που προκλήθηκαν από αυτήν, σε περίπτωση νίκης του διαδίκου για το συμπέρασμα του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση επιβάλλονται σε βάρος του αντιδίκου, ενώ σε περίπτωση ήττας του καθός και σε κάθε άλλη περίπτωση σε βάρος εκείνου που άσκησε την πρόσθετη παρέμβαση.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 178 ως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτήν.

3. Στις περιπτώσεις που εκείνος ο οποίος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση θεωρείται ομόδικος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 180.

Άρθρο 183

Τα έξοδα που προκάλεσε η άσκηση και η εκδίκαση ένδικου μέσου επιβάλλονται, σε περίπτωση που απορριφθεί, σε βάρος του διαδίκου που το άσκησε, ενώ σε περίπτωση που γίνει δεκτό, σε βάρος του διαδίκου που νικήθηκε' οι διατάξεις των άρθρων 176 έως 182 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 184

Τα έξοδα της ερήμην δίκης, καθώς και εκείνα που προκάλεσε η αναβολή της

συζήτησης ή της ενέργειας κάποιας διαδικαστικής πράξης, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που δικαστική ερήμην ή που ζήτησε την αναβολή. Αν η ερημοδικία κριθεί άκυρη ή η αναβολή προκλήθηκε από υπαιτιότητα του αντιδίκου, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του.

Άρθρο 185

Όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους μπορούν να επιβληθούν σε βάρος του διαδίκου που νίκησε 1) αν ο δικαστής κρίνει ότι ο διάδικος αυτός δεν τήρησε το καθήκον της αλήθειας, 2) αν καθυστερημένα πρότεινε επιθετικό ή αμυντικό μέσο ή έφερε αποδεικτικό μέσο, ενώ ο δικαστής κρίνει ότι μπορούσε να το προτείνει ή να το φέρει καρίτερα, 3) αν έγινε υπάιτιος για την ακυρότητα διαδικαστικής πράξης ή της συζήτησης.

Άρθρο 186

1. Υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές, πληρεξούσιοι ή αντιπρόσωποι των διαδίκων, μάρτυρες και πραγματογνώμονες μπορούν να καταδικαστούν να πληρώσουν τα έξοδα, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και απεπαγγέλτως α) όταν έγιναν υπάιτιοι, από βαριά αμέλεια ή από δόλο, ακυρότητας διαδικαστικής πράξης ή συζήτησης ή αναβολής της ή αν προσέβησαν περιττά έξοδα, και β) όταν το ορίζει ρητώς ο νόμος.

2. Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή, σύμφωνα με τα άρθρα 583 επ.

Άρθρο 187

Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των ενδιαφερομένων, τα έξοδα του δικαστικού συμβιβασμού επιβαρύνουν εξίσου τους διαδίκους, ενώ τα έξοδα της καταργούμενης δίκης συμπληρώνονται.

Άρθρο 188

1. Αν γίνει ανάκληση διαδικαστικής πράξης ή παραίτηση είτε από αυτήν είτε από όλη τη δίκη, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που ανακαλεί ή παραιτείται.

2. Σε περίπτωση αποδοχής της αγωγής ή ένδικου μέσου, τα έξοδα της δίκης, που τερματίζεται με την αποδοχή, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που αποδέχεται, με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 177.

Άρθρο 189

1. Αποδίδονται μόνο τα δικαστικά και εξώδικα έξοδα που ήταν απαραίτητα για τη διεξαγωγή και υπεράσπιση της δίκης και ιδίως α) τα τέλη χαρτοσήμου για τη σύνταξη των αποφάσεων, των δικηγόρων, των δικαστικών εκθέσεων και των άλλων εγγράφων της δίκης και για την ενέργεια των διαδικαστικών πράξεων, β) το τέλος δικαστικού ενσήμου, γ) η αμοιβή των δικηγόρων ή άλλων δικαστικών πληρεξουσίων και των δικαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατιμήσεις που ισχύουν, δ) τα ποσά που καταβάλλονται στους μάρτυρες για έξοδα και αποζημίωση, καθώς και στους πραγματογνώμονες για έξοδα και αμοιβή, σύμφωνα με τις διατιμήσεις που ισχύουν, ε) τα ποσά που καταβλήθηκαν για την προσαγωγή άλλων αποδεικτικών μέσων, καθώς και τα έξοδα ταξιδιού και αλληλογραφίας που κατέβαλε ο διάδικος για να εμφανιστεί στη δίκη.

2. Δεν αποδίδονται τα έξοδα που έγιναν α) από απείθεια, απροσεξία ή σφάλμα του ίδιου του διαδίκου, β) από υπερβολική πρόνοια του.

Άρθρο 190

1. Για τον προσδιορισμό και την εκκαθάριση του ποσού των εξόδων που πρέπει να αποδοθούν, κάθε διάδικος πρέπει να επισυνάψει στη δικογραφία, ως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, κατάλογο των εξόδων και να φέρει ως το τέλος της συζήτησης, τις παρατηρήσεις του για τον κατάλογο εξόδων που έχει υποβάλει ο αντίδικός του.

2. Ο κατάλογος της παραγράφου 1 μπορεί να περιληφθεί και στις προτάσεις που υποβάλλονται στην πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

3. Για την εκκαθάριση των εξόδων αρκεί πιθανολόγηση.

Άρθρο 191

1. Όταν ο δικαστήριο αποφασίζει οριστικά για ολόκληρη την κύρια ή την παρεμπιπτούσα δίκη ή για ένα μέρος της, πρέπει, εφόσον έχει υποβληθεί ο κατάλογος του άρθρου 190, να περιλάβει διάταξη στην απόφαση για την υποχρέωση της πληρωμής των εξόδων, καθορίζοντας και το ποσό τους.

2. Αν δεν υποβληθεί ο κατάλογος εξόδων, το δικαστήριο προχωρεί στην εκκαθάρισή τους, αν έχει υποβληθεί αίτημα για την επιδίωξή τους.

3. Αν η απόφαση δεν περιέχει διάταξη για τα έξοδα, μπορεί να υποβληθεί σχετική αίτηση στο ίδιο δικαστήριο.

Άρθρο 192

Σε περίπτωση αποδοχής ή ανάκλησης διαδικαστικής πράξης ή παραίτησης,

είτε από αυτήν είτε από ολόκληρη τη δίκη, αν εκδίδεται οριστική απόφαση, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 191, διαφορετικά η εκκαθάριση των εξόδων γίνεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 επ. από το μονομελές πρωτοδικείο ή από το ερημοδικείο, για τις δίκες που διεξάγονται σ'αυτό.

Άρθρο 193

Δεν επιτρέπεται προσβολή της απόφασης με ένδικο μέσο ως προς τα έξοδα, αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΒ'

Ευεργέτημα πενίας.

Άρθρο 194

1. Το ευεργέτημα της πενίας παρέχεται σε όποιον αποδεδειγμένα δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης χωρίς να περιοριστούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του.

2. Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να δοθεί και σε νομικά πρόσωπα κοινοβελή ή που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό καθώς και σε ομάδες προσώπων που έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι, αν αποδεικνύουν ότι με την προκαταβολή των εξόδων γίνεται πια αδύνατη ή προβληματική η εκπλήρωση του σκοπού τους.

3. Η διάταξη της παραγράφου 2 εφαρμόζεται και σε ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρίες, καθώς και σε συνεταιρισμούς, εφόσον η καταβολή των εξόδων δεν μπορεί να γίνει ούτε από το ταμείο τους ούτε από τα μέλη, χωρίς να περιοριστούν τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή των ίδιων και της οικογένειάς τους.

4. Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται μόνο εφόσον η δίκη δεν παρουσιάζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη.

Άρθρο 195

1. Με τις προϋποθέσεις του άρθρου 194 επιτρέπεται να δοθεί το ευεργέτημα της πενίας και σε αλλοδαπούς, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

2. Μπορεί να δοθεί το ευεργέτημα της πενίας και σε πρόσωπα που αποδεδειγμένα δεν έχουν ιθαγένεια, με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους Έλληνες.

Άρθρο 196

1. Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται ύστερα από αίτηση, από τον ειρηνοδίκη, το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον πρόεδρο του δικαστηρίου στο οποίο επικρατεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη και, αν πρόκειται για πράξεις που είναι άσχετες με δίκη, από τον ειρηνοδίκη της κατοικίας του αιτούντος.

2. Η αίτηση πρέπει να αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης, τα αποδεικτικά μέσα που υπάρχουν για την κύρια υπόθεση, καθώς και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 194.

3. Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται α) πιστοποιητικό, ατελώς, του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, όπου είναι η κατοικία ή η μόνιμη διαμονή του αιτούντος, το οποίο βεβαιώνει την επαγγελματική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του, καθώς και όσα ορίζονται στο άρθρο 194 παράγραφοι 1 έως 3, β) πιστοποιητικό, ατελώς του οικονομικού εφόρου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του αιτούντος το οποίο βεβαιώνει αν ο αιτών υπέβαλε κατά την τελευταία τριετία δήλωση φόρου εισοδήματος ή οποιαδήποτε άλλο άμεσο φόρο, καθώς και την εξοφίλωσή της, ύστερα από έλεγχο, και γ) στις περιπτώσεις του άρθρου 195 παράγραφος 1, πιστοποιητικό, ατελώς, του γιουργείου δικαιοσύνης, το οποίο βεβαιώνει ότι συντρέχει ο όρος της αμοιβαιότητας.

Άρθρο 197

1. Όταν δικάζεται η αίτηση, δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο και μπορεί να διαταχθεί η κλήτευση του αντιδίκου του αιτούντος. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση, το δικαστήριο μπορεί όμως να ζητήσει και απεπαγγέλτως συμπληρωματικές αποδείξεις, να εξετάσει μάρτυρες, καθώς και τον αιτούντα, με όρκο ή χωρίς όρκο, όπως επίσης να ζητήσει πληροφορίες από το δικαστή της υπόθεσης και γνώμη δικηγόρου ότι η διεξαγωγή της δίκης δεν εμφανίζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη.

2. Ο δικαστής που δικάζει την αίτηση, όταν διατάζει να κλητευθεί ο αντίδικος του αιτούντος, μπορεί να ορίσει ότι η εκδίκαση της αίτησης θα συνεχιστεί ατελώς.

Άρθρο 198

Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται χωριστά για κάθε δίκη, ισχύει για κάθε βελικό δικαιοδοσίας για κάθε δικαστήριο και περιλαμβάνει την αναγκαία εκτέλεση της απόφασης.

Άρθρο 199

1. Όποιος έλαβε το ευεργέτημα της πενίας απαλλάσσεται προσωρινά από την

υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και γενικά της διαδικασίας, ιδίως τα τέλη χαρτοσήμου, το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος του απογράφου και τις προσαυξήσεις τους, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων, την αμοιβή των δικηγόρων και άλλων δικαστικών πληρεξουσίων, καθώς και από την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά.

2. Με την απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να οριστεί ότι ο άπορος απαλλάσσεται προσωρινά από την προκαταβολή ενός μέρους μόνο από τα έξοδα αυτά.

3. Η παραχώρηση του ευεργετήματος της πενίας δεν επηρεάζει την υποχρέωση να πληρωθούν τα έξοδα που επιδικάστηκαν στον αντίδικο.

Άρθρο 200

1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου, η απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της πενίας ή και μεταγενέστερη απόφαση διορίζει ένα δικηγόρο ή δικολόβο, ένα συμβολαιογράφο και ένα δικαστικό επιμελητή, με την εντολή να υπερασπιστούν τον άπορο, να τον εκπροσωπήσουν στο δικαστήριο και να του δώσουν τη βοήθεια που χρειάζεται για να γίνουν οι διάφορες πράξεις. Αυτοί έχουν υποχρέωση να δεχτούν την εντολή και να δίνουν τη βοήθειά τους στον άπορο χωρίς αξίωση προκαταβολής αμοιβής ή δικαιωμάτων.

2. Ο διορισμός δικηγόρου ή δικολόβου με την απόφαση ισχύει ως παροχή δικαστικής πληρεξουσιότητας από τον άπορο, στην έκταση που ορίζει το άρθρο 97, εκτός αν η απόφαση, ύστερα από αίτηση του άπορου, την περιορίζει ή την επεκτείνει.

Άρθρο 201

Το ευεργέτημα της πενίας πάει με το θάνατο του φυσικού προσώπου ή με τη διάλυση του νομικού προσώπου ή της εταιρίας ή άλλης ομάδας προσώπων. Πράξεις που δεν επιδέχονται αναβολή μπορούν να ενεργηθούν και αργότερα με βάση το ευεργέτημα που δόθηκε.

Άρθρο 202

Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να ανακληθεί ή να περιοριστεί με απόφαση του αρμόδιου δικαστή, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως εφόσον αποδεικνύεται ότι οι προϋποθέσεις της παροχής του είτε δεν υπήρχαν εξ αρχής, είτε έπαυαν να υπάρχουν αργότερα, είτε μεταβλήθηκαν.

Άρθρο 203

1. Η εκκαθάριση των εξόδων της δίκης, όταν είχε προηγηθεί ευεργέτημα πενίας, γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 190 έως 193 και περιλαμβάνει όλα έξοδα δεν είχαν προκαταβληθεί προσωρινά σύμφωνα με το άρθρο 199.

2. Αν η απόφαση επιβάλλει τα έξοδα σε βάρος του αντιδίκου του άπορου, η είσπραξη των τελών χαρτοσήμου, του δικαστικού ενσήμου, του απογράφου και του αντιγράφου, καθώς και των προσαυξήσεών τους γίνεται σύμφωνα με το νόμο για την είσπραξη των δημόσιων εσόδων, ενώ εκείνων που οφείλονται στον άπορο, τους δικηγόρους ή άλλους δικαστικούς πληρεξουσίου και στους άλλους δικαστικούς υπαλλήλους επιδικάζονται στα πρόσωπα αυτά και εισπράττονται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τον ίδιο τρόπο γίνεται η είσπραξη των εξόδων, αν επιβληθούν σε βάρος του άπορου, αμέσως μόλις πάψουν να υπάρχουν όλες ή μερικές από τις προϋποθέσεις για την παροχή του ευεργετήματος της πενίας και βεβαιωθεί αυτό με τον τρόπο που ορίζει το άρθρο 202.

Άρθρο 204

Αν οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποί τους πέτυχαν την παροχή του ευεργετήματος της πενίας με αναληθείς δηλώσεις και στοιχεία, ο δικαστής που αποφασίζει την ανάκληση του ευεργετήματος τους καταδικάζει σε χρηματική ποινή από πεντακόσιες ως πέντε χιλιάδες δραχμές που περιέχονται στο Ταμείο Νομικών, χωρίς να αποκλείεται υποχρέωσή τους να καταβάλουν τα ποσά από τα οποία είχαν απαλλαγεί, ούτε και η ποινική τους δίωξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΓ' Ποινές.

Άρθρο 205

Το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως με την οριστική απόφασή του, επιβάλλει στο διάδικο ή στο νόμιμο αντιπρόσωπό του ή στο δικαστικό του πληρεξούσιο, ανάλογα με την ευθύνη καθενός, χρηματική ποινή από χίλιες έως δέκα χιλιάδες δραχμές που περιέχονται στο Ταμείο Νομικών, αν προκύψει από τη δίκη που έγινε ότι, αν και το γνώριζαν 1) άσκησαν προανακώς αθέμιτη αγωγή, ανταγωγή ή παρέμβαση ή προανακώς αθέμιτο ένδικο μέσο ή 2) διεξήγαγαν τη δίκη παρεκλυστικά ή δεν πήραν τους κανόνες των χρηστών ηθών ή της καλής πίστης ή το καθήκον της αλήθειας.

Άρθρο 206

Ο δικαστής μπορεί, ύστερα από αίτηση ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει να διαγραφούν από τα δικόγραφα ή τις προτάσεις των διαδίκων εβουλοιστικές ή άλλες ανόμοιες φράσεις και να επιβάλλει, αν έγιναν στο ακροατήριο ασυγχάρητες παραδοχές και παραδόσεις, πειθαρχικές ποινές σε υπαλλήλους της γραμματείας, συμβολαιογράφους και δικαστικούς επιμελητές.

Άρθρο 207

1. Αν όταν ενεργείται κάποια πράξη, είτε στο ακροατήριο είτε και έξω από αυτό, γίνει θόρυβος ή ειδηλωθεί αυστηρή στα μέτρα που έχουν ληφθεί ή στις διαταγές που δόθηκαν, ο δικαστής και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος έχει εξουσία να επιβάλει σ' αυτόν που θορυβεί ή στον παραβάτη είτε χρηματική ποινή από πενήντα έως χίλιες δραχμές, είτε την απομείωσή του από τον τόπο όπου ενεργείται η πράξη, είτε κράτηση 24 ωρών.

2. Αν αυτός που θορυβεί ή ο παραβάτης είναι δικηγόρος, το δικαστήριο, είτε πρόκειται για συνεδρίαση στο ακροατήριο, είτε πρόκειται για ενέργεια πράξης έξω από αυτό, μπορεί να εφαρμόσει τα άρθρα 79, 71 και 73 του Δικηγορικού Κώδικα.

3. Οι πράξεις αυτές μπορούν να ανακληθούν από εκείνον που τις έχει εκδώσει.

4. Κατά τις συνεδριάσεις των δικαστηρίων στο ακροατήριο εφαρμόζονται και τα άρθρα 116 και 117 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Απόπειρα συμβιβασμού.

Άρθρο 208

1. Ο ειρηνοδίκης είναι υποχρεωμένος κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο οποιασδήποτε υπόθεσης που διακρίνει και πριν από κάθε συζήτηση να προσπαθήσει να συμβιβάσει τους διαδίκους. Η συζήτηση της υπόθεσης προχωρεί μόνο αν αποτύχει η απόπειρα συμβιβασμού. Η παράλειψή της δεν προκαλεί απαράδεκτο ή ακυρότητα.

2. Ο ειρηνοδίκης μπορεί να ζητήσει να γίνει η απόπειρα του συμβιβασμού από άλλον ειρηνοδίκη άλλης περιφέρειας, αν κρίνει ότι αυτό είναι σκόπιμο για την επιτυχία του συμβιβασμού.

Άρθρο 209

1. Όποιος έχει την πρόθεση να ασκήσει αγωγή μπορεί πριν από την κατάθεση της να ζητήσει τη συμβιβαστική επέμβαση του κατά τόπο αρμόδιου για την εκδίκαση της αγωγής ειρηνοδίκη, έστω και αν αυτός είναι καθ' ύλην αναρμόδιος. Για το σκοπό αυτόν η υποβάλλεται αίτηση προς τον ειρηνοδίκη, στην οποία πρέπει να αναγράφεται συνοπτικά το αντικείμενο της διαφοράς, ή εμφανίζονται αυθόρμητα οι ενδιαφερόμενοι ενόπιόν του.

2. Ο ειρηνοδίκης, όταν υποβληθεί αίτηση συμβιβασμού καλεί ενώπιόν του το συντομότερο σε ορισμένη ημέρα και ώρα όλους τους ενδιαφερομένους.

Η πρόσκληση του ειρηνοδίκη πρέπει να αναφέρει με συντομία τη διαφορά. Αν προσέλθουν αυθόρμητα όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ο ειρηνοδίκης μπορεί αμέσως να προχωρήσει σε συμβιβαστική επέμβαση. Η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη δεν είναι ανάγκη να γίνεται δημόσια, όμως για την επέμβαση αυτή τηρούνται πρακτικά.

3. Αν αυτός που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτηση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ και καταδικάζεται αυτός στα δικαστικά έξοδα. Αν δεν εμφανιστεί κάποιος απ' αυτούς που κλήθηκαν, αναφέρεται αυτό στα πρακτικά και η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη θεωρείται ότι απέτυχε.

Άρθρο 210

1. Ο ειρηνοδίκης κατά την απόπειρα συμβιβασμού ή τη συμβιβαστική επέμβαση εξετάζει μαζί με τους ενδιαφερομένους ολόκληρη τη διαφορά χωρίς να δεσμεύεται από το ισχύον δικονομικό και ουσιαστικό δίκαιο, εκτιμά ελεύθερα τα διάφορα πραγματικά περιστατικά και προσπαθεί να βρει τρόπο συμβιβασμού. Ιδίως έχει το δικαίωμα να διατάξει αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, την προσαγωγή οποιουδήποτε εγγράφου, την προσωπική εμφάνιση των διαδίκων και μπορεί να εξετάζει κάρτυρες, έστω και χωρίς όρκο, και γενικά να ενεργεί οποιαδήποτε πράξη για να διευκρινιστεί η διαφορά.

2. Ο συμβιβασμός μπορεί να αφορά ολόκληρη τη διαφορά ή μόνο μέρος της.

3. Ο ειρηνοδίκης έχει δικαίωμα να αναβάλει μόνο μία φορά τη συζήτηση για το συμβιβασμό ή να ορίσει άλλη ημέρα και ώρα για τη συμβιβαστική του επέμβαση, αν θεωρεί ότι μπορεί έτσι να επιτευχθεί ο συμβιβασμός.

Άρθρο 211

1. Αν αμφισβητούνται ορισμένα πραγματικά περιστατικά, ο συμβιβασμός μπορεί να εξαρτηθεί, εφόσον συμφωνούν σ' αυτό όλοι οι ενδιαφερόμενοι, από τη δόση όρκου από κάποιον από αυτούς. Ο όρκος πρέπει να δίνεται στην ίδια συνεδρίαση, και αν αυτό δεν είναι δυνατό, ο ειρηνοδίκης ορίζει αμέσως δικάσιμο στην οποία πρέπει να δοθεί ο όρκος.

2. Αν δέν δοθεί ο όρκος, ο συμβιβασμός θεωρείται ότι απέτυχε, και αυτός που έδωσε τον όρκο καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

Άρθρο 212

1. Για τις ενέργειες του ειρηνοδίκη προς συμβιβασμό γίνεται σύντομη αναφορά στα πρακτικά.

2. Αν η απόπειρα συμβιβασμού ή η συμβιβαστική επέμβαση αποτύχουν, γίνεται σχετική αναφορά στα πρακτικά και σημειώνεται από τον ειρηνοδίκη ο λόγος της αποτυχίας.

3. Αν επιτευχθεί συμβιβασμός, αναγράφονται λεπτομερώς στο πρακτικό όλοι οι όροι του.

4. Ο συμβιβασμός που έγινε σύμφωνα με τα άρθρα 208 και επόμενα έχει όλα τα αποτελέσματα του δικαστικού συμβιβασμού.

Άρθρο 213

Δέν γίνεται απόπειρα συμβιβασμού και θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ η αίτηση συμβιβαστικής επέμβασης, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου για να είναι έγκυρος ο συμβιβασμός· στην περίπτωση αυτή γίνεται σχετική σημείωση στα πρακτικά.

Άρθρο 214

Η υποβολή αίτησης για συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη έχει όλες τις συνέπειες της άσκησης αγωγής, εφόσον αυτή ασκηθεί μέσα σε τρεις μήνες από την αποτυχία της συμβιβαστικής επέμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άσκηση της αγωγής.

Άρθρο 215

1. Η αγωγή ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο.

Κάτω από το δικόγραφο που κατατέθηκε συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται η ημέρα, ο μήνας και το έτος της κατάθεσης, καθώς και το ονοματεπώνυμο του καταθέτη. Αναφορά του δικογράφου της αγωγής που κατατέθηκε γίνεται χωρίς καθυστέρηση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο. Στο βιβλίο αυτό αναγράφονται με αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά οι αγωγές που κατατίθενται και αναφέρονται τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων, η χρονολογία της κατάθεσης και το αντικείμενο της διαφοράς.

2. Στα ειρηνοδικεία των οποίων την έδρα δέν υπάρχουν διορισμένοι δικηγόροι ή δικολάβοι η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και προσωρικά ενώπιον του ειρηνοδίκη με τη σύνταξη σχετικής έκθεσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ορισμοί της προηγούμενης παραγράφου και των άρθρων 226 και 229· οι διαδικαστικές πράξεις των διαδίκων, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές που γίνονται εκτός του ακροατηρίου, μπορούν να γίνουν και προσωρικά ενώπιον του ειρηνοδίκη.

Άρθρο 216

1. Η αγωγή εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117 πρέπει να περιέχει α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκηση της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, γ) ορισμένο αίτημα.

2. Στην αγωγή αναφέρεται α) προκειμένου για δίκες περιουσιακών σχέσεων η χρηματική αξία του επίδικου αντικειμένου και β) τα στοιχεία που θεμελιώνουν την αρμοδιότητα του δικαστηρίου.

Άρθρο 217

Οι διατάξεις για την αγωγή εφαρμόζονται και σε κάθε δικόγραφο εισαγωγικό δίκης, εκτός αν ορίζει διαφορετικά ο νόμος.

Άρθρο 218

1. Περισσότερες αιτήσεις του ίδιου ενάγοντος κατά του ίδιου εναγομένου οι

οποίες πηγάζουν από την ίδια ή διαφορετική αιτία, αφορούν το ίδιο ή διαφορετικό αντικείμενο και στηρίζονται στον ίδιο ή διαφορετικό λόγο μπορούν να ενωθούν στο ίδιο δικόγραφο αγωγής α) αν δεν είναι αντικατακτικές μεταξύ τους, β) αν στο σύνολό τους υπάγονται λόγω ποσού στο δικαστήριο όπου εισάγονται, γ) αν υπάγονται στην τοπική αρμοδιότητα του ίδιου δικαστηρίου, δ) αν υπάγονται στο ίδιο είδος διαδικασίας, ε) αν η σύγχρονη εκδίκασή τους δεν επιφέρει σύγχυση.

2. Αν ενωθούν περισσότερες αιτήσεις χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, διατάσσεται ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως ο χωρισμός και στην περίπτωση καθ' ύλην ή κατά τόπον αναρμοδιότητας εφαρμόζονται τα άρθρα 46 και 47.

Άρθρο 219

1. Αγωγή υπό αίρεση δεν επιτρέπεται, μπορεί όμως ο ενάγων για την περίπτωση που απορριφθεί η πρώτη βάση ή αίτηση της αγωγής να τη στηρίξει σε άλλη βάση ή να υποβάλει άλλη αίτηση που στηρίζεται στην ίδια ή σε άλλη βάση.

2. Η επιβοηθητική σύμβαση με τη παράγραφο 1 άσκηση αγωγής μπορεί να γίνει με το ίδιο ή άλλο δικόγραφο.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στην ανταγωγή.

Άρθρο 220

1. Αγωγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και αναγνωριστικές ή ανακοπές εμπράγματες, μικτές ή νομής, εκτός από τα ασφαλιστικά μέτρα νομής, οι οποίες αφορούν ακίνητα, εγγράφονται ύστερα από αίτηση του ενάγοντος ή ανακόπτοντος στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή τους, διαφορετικά απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτες.

2. Αν οι αγωγές και ανακοπές που εγγράφηκαν στα βιβλία διεκδικήσεων είναι φανερά αβάσιμες, διατάσσεται η διαγραφή τους, κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 επ. Στη συζήτηση κλητεύεται υποχρεωτικά αυτός που έχει καταθέσει την αγωγή ή ανακοπή που πρέπει να διαγραφεί. Μετά μια δεκαετία από την κατάθεση, η διαγραφή μπορεί να διαταχθεί και χωρίς κλήτευση, αν κατά την κρίση του δικαστηρίου αυτή είναι δύσκολη.

3. Με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης ορίζεται ο τρόπος που τηρούνται τα βιβλία διεκδικήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Συνέπειες από την άσκηση της αγωγής.

Άρθρο 221

1. Με την άσκηση της αγωγής σύμφωνα με το άρθρο 215, η κατάθεσή της έχει ως συνέπεια α) εκκρεμοδικία, β) το αμετάβλητο της δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας του δικαστηρίου, γ) την προτίμηση ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, και η επίδοσή της έχει ως συνέπεια τα αποτελέσματα που το ουσιαστικό δικαίο ορίζει ότι επέρχονται από την έγερση της αγωγής.

2. Εκκρεμοδικία συνεπάγεται και η υποβολή, ενώ διαρκεί η δίκη, αίτησης με την οποία επιδιώκεται κατ'αίτηση, αναγκίωση ή διάπλωση, καθώς και η πρόταση ένστασης συμψηφισμού.

Άρθρο 222

1. Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία και όσο αυτή διαρκεί, δεν μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα.

2. Αν κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί άλλη αγωγή, ανταγωγή ή κύρια παρέμβαση ή προταθεί ένσταση συμψηφισμού για την ίδια επίδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκαση της εωστού περατωθεί η πρώτη δίκη.

Άρθρο 223

Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία, είναι απαράδεκτη η μεταβολή του αιτήματος της αγωγής. Κατ' εξαίρεση μπορεί ο ενάγων με τις προτάσεις εωστού περατωθεί η δίκη στο πρώτο βαθμό να περιορίσει το αίτημα της αγωγής ή να ζητήσει 1) τα παρεπόμενα του κύριου αντικειμένου της αγωγής και 2) αντί γι' αυτό που ζητήθηκε ασκικά άλλο αντικείμενο ή το διαφέρουν εξαιτίας μεταβολής που επήλθε.

Άρθρο 224

Είναι απαράδεκτο να μεταβληθεί η βάση της αγωγής. Ως την πρώτη συζήτηση της

αγωγής μπορεί ο ενάγων να συμπληρώσει, διευκρινίσει και διορθώσει τους λοχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται η βάση της αγωγής.

Άρθρο 225

1. Η επέλευση της εκφρομοδικίας δεν στερεί τους διαδίκους από την εξουσία να μεταβιβάσουν το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή να συστήσουν εμπράγματα δικαιώματα.
2. Η μεταβίβαση του επίδικου πράγματος ή δικαίωματος ή η σύσταση εμπράγματος δικαιώματος δεν επιφέρει καμία μεταβολή στη δίκη. Ο ειδικός διάδοχος έχει δικαίωμα να ασκήσει παρέμβαση.
3. Αν ο ενάγων μεταβίβασε το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματα, δεν μπορεί να προταθεί εναντίον του έλλειψη νομιμοποίησης, εκτός αν η απόφαση που θα εκδοθεί δεν θεσμίσει τον ειδικό διάδοχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Εισαγωγή της αγωγής για συζήτηση.

Άρθρο 226

1. Το πρωτότυπο που κατατέθηκε φυλάγεται στο αρχείο του δικαστηρίου. Αμέσως μετά την κατάθεση ο γραμματέας σημειώνει στο πρωτότυπο της αγωγής την ημέρα και την ώρα που ορίζει για τη συζήτηση της υπόθεσης και έπειτα αμέσως την εγγράφει στο πινάκιο του δικαστηρίου. Αν ο γραμματέας διαφανεί με το διάδικο ως προς την ημέρα της συζήτησης, αποκασιρίζει ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης.
2. Ο γραμματέας σημειώνει επίσης στο πρωτότυπο της αγωγής, καθώς και σε κάθε αντίγραφο της, με ειδική ευδιάκριτη σφραγίδα, την υποχρέωση των διαδίκων να καταθέσουν προτάσεις και να κάνουν τις αμοιβαίες αντικρούσεις μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 237 παράγραφοι 1 και 3.
3. Το πινάκιο είναι βιβλίο με αριθμημένες σελίδες, μονογραμμμένο από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον ειρηνοδίκη, στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικασίμο. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης ορίζει τον αριθμό των υποθέσεων που θα εκδικαστούν σε κάθε συνεδρίαση· οι υποθέσεις που εισάγονται μετά την αποδεικτική διαδικασία γράφονται κατά προτίμηση σε σύντομη δικασίμο. Ο γραμματέας γράφοντας την υπόθεση στο πινάκιο σημειώνει το όνομα και το επώνυμο των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους, καθώς και το αντικείμενο της δίκης.
4. Ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση σημειώνει στο πινάκιο αν η συζήτηση έγινε κατ' αντιμωλίαν ή ερήμην ή αναβλήθηκε ή ματαιώθηκε. Όταν η υπόθεση πρόκειται να συζητηθεί και πάλι, η κλήση για συζήτηση εγγράφεται στο πινάκιο σύμφωνα με τους ορισμούς των προηγούμενων παραγράφων. Αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας είναι υποχρεωμένος αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικασίμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικασίμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση για οποιοδήποτε λόγο, οι υποθέσεις που είναι γραμμένες σ' αυτήν, μεταφέρονται με την επιμέλεια των διαδίκων στις επόμενες συνεδριάσεις, ακόμη και με υπέρβαση του ορισμένου αριθμού, και ο αντίδικος αυτού που επισπεύδει τη συζήτηση καλείται πάντοτε στη νέα δικασίμο. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή, η κλήση και η επίδοσή της γίνονται ατελώς. Το ίδιο ισχύει και όταν ^{είναι} αναγκαία η ανασυζήτηση της υπόθεσης.

Άρθρο 227

1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις που μπορούν να αναπληρωθούν, ο πρόεδρος οποιοδήποτε πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής μονομελούς δικαστηρίου καλεί να τις συμπληρώσει και μετά τη συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή το διάδικο, εφόσον παρίσταται αυτοπροσώπως, πόσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία.
2. Η πρόσκληση γίνεται και τηλεφωνικώς, ο δε γραμματέας βεβαιώνει με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου της δικογραφίας το χρόνο της ειδοποίησης, τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελο της δικογραφίας. Σε αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.

Άρθρο 228

Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων σε κάθε συζήτηση της υπόθεσης είναι τριάντα ημέρες και αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής είναι εξήντα ημέρες.

Άρθρο 229

Αντίγραφο της αγωγής μαζί με την κάτω απ' αυτήν πράξη για τον προσδιορισμό δικασίμου και την κλήση προς συζήτηση στην ορισμένη δικασίμο επιδίδεται στον εναγόμενο με την επιμέλεια του ενάγοντος.

Άρθρο 230

1. Οι διατάξεις των άρθρων 228 και 229 εφαρμόζονται και για τον προσδιορισμό κάθε άλλης δικασίμου.
2. Δικαίωμα να επισπεύσει τη συζήτηση έχει οποιοσδήποτε διάδικος.

Άρθρο 231

Στη διαδικασία ενώπιον του ειρηνοδικείου η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προαρκικά κατά τη δικασίμο. Στην περίπτωση αυτή ο ειρηνοδίκης μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση σε μεταγενέστερη δικασίμο, που ορίζεται αμέσως αν κρίνει ότι αυτό είναι αναγκαίο για την υπεράσπιση των διαδίκων.

Άρθρο 232

1. Ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου, ο δικαστής του μονομελούς ή ο ειρηνοδίκης μπορούν και πριν από την ορισμένη δικασίμο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς, α) να καλέσουν εγγράφως τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους να εμφανιστούν αυτοπροσώπως στη συζήτηση για να τους υποβληθούν ερωτήσεις και να δώσουν διασαφήσεις για την υπόθεση, β) να ζητήσουν εγγράφως από δημόσια αρχή την προσαγωγή ή αποστολή εγγράφου, που βρίσκεται στην κατοχή της, γ) να διατάξουν την προσαγωγή εγγράφων κατά τη συζήτηση.
2. Αν ο διάδικος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα έγγραφα της παραγράφου 1 εδ. γ', καταδικάζεται, εκτός από τα δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή έσοχων 100 ως 1000, που περιέχονται στο Τιμείο Νομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 233

1. Η διαδικασία αρχίζει με την εμφάνιση από το δικαστή των υποθέσεων από το πινάκιο με τη σειρά που είναι γραμμένες. Ο δικαστής διευθύνει τη συζήτηση, δίνει το λόγο στα πρόσωπα που μετέχουν σ' αυτήν, τον αφαιρεί σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που τη ρυθμίζουν ή των οδηγιών του, εξετάζει τους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες, κηρύσσει τη συζήτηση περατωμένη, όταν σύμφωνα με την κρίση του η υπόθεση διευκρινίστηκε όσο χρειάζεται και δημοσιεύει την απόφαση.
2. Το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της δίκης μπορεί, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να επιχειρεί συμβιβαστική λύση της διαφοράς και να καλεί για το σκοπό αυτό τους διαδίκους ενώπιόν του.

Άρθρο 234

1. Κάθε μέλος του δικαστηρίου έχει δικαίωμα με την άδεια του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση να απευθύνει ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες και να απαιτεί την ανάγνωση εγγράφων.
2. Το δικαίωμα της παραγράφου 1 έχουν και οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους, αφού ζητήσουν και λάβουν άδεια από το δικαστή που διευθύνει. Η υποβολή των ερωτήσεων μπορεί να γίνει απευθείας ή μέσω του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση, ο οποίος μπορεί και να τις απαγορεύσει, αν τις κρίνει άσκοπες ή ανεπίτρεπτες. Επίσης μπορεί να απαγορεύσει και την ανάγνωση εγγράφων, αν την κρίνει περιττή.

Άρθρο 235

Στα πολυμελή δικαστήρια, αν η διαταγή που αφορά τη διευκρίνιση της υπόθεσης από το δικαστή ο οποίος διευθύνει τη συζήτηση ή η ερώτηση που υπέβαλε αυτός ή άλλο μέλος του δικαστηρίου αποκρούεται από κάποιο πρόσωπο που μετέχει στη συζήτηση ως ανεπίτρεπτη, αποκαίνεται για αυτό το δικαστήριο. Το ίδιο εφαρμόζεται και στη περίπτωση που απαγορεύεται ερώτηση ή ανάγνωση εγγράφου.

Άρθρο 236

Ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση πρέπει να φροντίζει με την υποβολή ερωτήσεων ή με άλλο τρόπο να εκφράζονται σαφώς για όλα τα ουσιώδη πραγματικά γεγονότα τα πρόσωπα που μετέχουν στη συζήτηση, να υποβάλλουν τις αναγκαίες προτάσεις και αιτήσεις και γενικά να παρέχουν τις αναγκαίες διασαφήσεις για την εξακρίβωση της αλήθειας των προβαλλόμενων ισχυρισμών.

Άρθρο 237

1. Οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν προτάσεις πέντε τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Μαζί με τις προτάσεις πρέπει να καταθέσουν και :

α) αντίγραφο των προτάσεων ατελώς, επικυρωμένο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του διαδίκου και β) όλα τα αποδεικτικά και διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους.

2. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφο των προτάσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτόν. Αν ο αντίδικος είναι μόνο ένας, μπορεί να του δοθεί το αντίγραφο των προτάσεων που έχει κατατεθεί.

3. Οι αιμοβαλείς αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις τρεις τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση. Ο γραμματέας χρονολογεί την προσθήκη με επισημείωση.

4. Το αντίγραφο της αγωγής που αρέσει να προσκομίσει ο ενάγων, οι προτάσεις και τα αποδεικτικά και διαδικαστικά έγγραφα αποτελούν τη δικογραφία. Όπου η συζήτηση γίνεται προφορικά, ο γραμματέας αρέσει να προσκομίσει τη δικογραφία στο ακροατήριο.

5. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι αρέσουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφα του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου.

Άρθρο 238

(Καταργήθηκε)

Άρθρο 239

1. Ο διάδικος που δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα τις προτάσεις του δικαιούται μία μόνο φορά να εμφανιστεί κατά τη συζήτηση και να ζητήσει προσωρινά αναβολή λόγω σοβαρού κώλυματος που δικαιολογεί τη μη εμπρόθεση κατάθεση των προτάσεών του. Η συζήτηση αναβάλλεται μόνο αν το κώλυμα πιθανολογηθεί. Η αναβολή γίνεται με επισημείωση στο πινάκιο και δεν μπορεί να υπερβεί τους δύο μήνες· αν αυτό είναι σπουδαίως αδύνατο, η αναβολή γίνεται στη συντομότερη δικάσιμο. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο διάδικος που δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα τις προτάσεις του κατά το άρθρο 237 παρ. 1 δικάζεται ερήμην.

2. Αντικρούσεις που δεν προτάθηκαν σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 237 είναι απαράδεκτες.

Άρθρο 240

Για την επαναφορά ισχυρισμών που υπεβλήθησαν σε προηγούμενη συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο, αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περίληψη και αναφορά στις σελίδες των προτάσεων της προηγούμενης συζήτησης που τους περιέχουν· οι προτάσεις της προηγούμενης συζήτησης προσκομίζονται απαραίτητα σε επικυρωμένο αντίγραφο.

Άρθρο 241

Και αν ακόμη κατατέθηκαν έγγραφα οι προτάσεις και τα αποδεικτικά έγγραφα, μπορεί ύστερα από αίτηση διαδίκου να αναβληθεί κάθε συζήτηση της υπόθεσης μόνο για μία φορά σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπουδαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο πινάκιο μαζί με αναφορά της ημέρας της δικάσιμου που ορίστηκε.

Άρθρο 242

1. Η συζήτηση αρχίζει μετά την εκκίνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους. Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν δικαίωμα να αναπτύξουν στο ακροατήριο προσωρινά τους ισχυρισμούς τους, ακόμη και όπου η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική κατά το άρθρο 115 παρ. 2.

2. Στις περιπτώσεις που η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική· οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, ότι δεν θα παραστούν κατά την εκκίνηση. Η δήλωση αυτή παραδίδεται από τον ένα τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο τρεις πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση περατώνεται με μόνη την εκκίνηση της υπόθεσης. Μόνο δήλωση βίαιης διακοπής της δίκης είναι παραδεκτή. Μπορεί όμως το δικαστήριο, αν προβάλλονται άλλοι διαδικαστικοί ισχυρισμοί, να αναβάλει την υπόθεση σε σύντομη δικάσιμο με πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται και οι ισχυρισμοί αυτοί. Στη δικάσιμο αυτή καλούνται όσοι διάδικοι δεν ήταν παρόντες κατά την αναβολή, ενώ οι παρόντες αρέσουν να εμφανιστούν χωρίς κλήτευση και αν δεν παραστούν κατά τη νέα δικάσιμο δικάζονται εσαφής ερήμην.

Άρθρο 243

Όλες οι συζητήσεις στο ακροατήριο γίνονται ενώπιον του ίδιου ειρηνοδίκη ή δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου που εκδίδει και την οριστική απόφαση. Αν ο δικαστής αυτός κωλύεται πρόσκαιρα, η συζήτηση αναβάλλεται για άλλη σύντομη δικάσιμο. Αν ο δικαστής έπαυε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή βρίσκεται με άδεια που πρόκειται να διαρκέσει περισσότερο από ένα μήνα, ορίζεται αναπληρωτής και η συζήτηση γίνεται ενώπιόν του.

Άρθρο 244

1. Ο ειρηνοδίκης ύστερα από αίτηση του εναγομένου, που υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, μπορεί να παραπέμψει την εκδίκαση διαφοράς που αφορά ενοχική απαίτηση στο μονομελές ή το πολυμελές πρωτοδικείο της περιφέρειάς του, αν εκκρίνει σ' αυτό αγωγή του εναγομένου κατά του ενάγοντος για απαίτηση που επιδέχεται συμψηφισμό με εκείνη που παραπέμπεται.

2. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου μπορεί, με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, να παραπέμψει τις διαφορές που δικάζει στο πολυμελές πρωτοδικείο.

Άρθρο 245

1. Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει οτιδήποτε μπορεί να συντελέσει στη διάγνωση της διαφοράς και ιδιαίτερα την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους στο ακροατήριο για την υποβολή ερωτήσεων και την παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση.

2. Για την περίπτωση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του στο ακροατήριο η κλήση επιδίδεται πάντοτε προς το διάδικο ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του προσωπικά και όχι προς τον αντίκλητο, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 143 παρ. 4.

Άρθρο 246

Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την ένοχη και συνεκδίκαση περισσότερων εκκρινέν ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων.

Άρθρο 247

1. Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει να συζητηθούν χωριστά περισσότερες αιτήσεις που υποβλήθηκαν με το ίδιο δικόγραφο.

2. Αν ο εναγόμενος ασκεί ανταγωγή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει χωριστή συζήτηση της αγωγής και της ανταγωγής, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 248

Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει στην περίπτωση περισσότερων αυτοτελών μέσων επίθεσης ή άμυνας που αφορούν την ίδια αίτηση, η σύζηση να γίνει διαδοχικά ή να περιοριστεί σε ένα ή ορισμένα μόνο από αυτά, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 249

Αν η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται ολικά ή εν μέρει από την ύπαρξη ή απουσία μιας έννομης σχέσης ή την ακυρότητα ή τη διάρρηξη μιας δικαιοπραξίας που συνιστά αντικείμενο άλλης δίκης εκκρεμής σε πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο ή από ζήτημα που πρόκειται να κριθεί ή κρίνεται από διοικητική αρχή, το δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει την αναβολή της συζήτησης εωστού περατωθεί τελεσίδικα ή αμετάκλητα η άλλη δίκη ή εωστού εκδοθεί από τη διοικητική αρχή απόφαση που δεν θα μπορεί να προσβληθεί. Αν η διοικητική αρχή δεν έχει ακόμη ασχοληθεί με την υπόθεση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος οφείλει να προσκαλέσει με αίτηση την ενέργεια της αρχής.

Άρθρο 250

Αν είναι εκκρεμής ποινική αγωγή που επηρεάζει τη διάγνωση της διαφοράς, το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την αναβολή της συζήτησης εωστού περατωθεί αμετάκλητα η ποινική διαδικασία.

Άρθρο 251

Ο ειρηνοδίκης κατά την ενδίκου του διαδικασία οφείλει να καθοδηγεί, όταν υπάρχει ανάγκη, τους διαδίκους, που παρίστανται χωρίς δικηγόρο ή δικολάβο, στην επιχείρηση των διαδικαστικών πράξεων και να τους καλεί να προσέξουν τις συνέπειες από την παρέλευση των προθεσμιών, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν την άσκηση των ένδικων μέσων.

Άρθρο 252

1. Αν μάρτυρας, πραγματογνώμονας ή κάποιος από τους παριστάμενους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που εμφανίζεται αυτοπροσώπως στη συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης αγνοεί την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας. Αν πρόκειται για γλώσσα ελάχιστα γνωστή, μπορεί να προσληφθεί διερμηνέας του διερμηνέα.
2. Η κατάθεση του μάρτυρα γίνεται στα πρακτικά ή στην έκθεση σε μετάφραση.
3. Οι διερμηνείς διορίζονται από το δικαστή και στα πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και εφόσον δεν έχουν ορκιστεί ως διερμηνείς, ορκίζονται σύμφωνα με το άρθρο 408 ότι θα ασκήσουν το καθήκον τους πιστά και με ακρίβεια και μπορούν να εξαιρεθούν για τους ίδιους λόγους που μπορούν να εξαιρεθούν και οι πραγματογνώμονες.

Άρθρο 253

1. Αν μάρτυρας ή πραγματογνώμονας ή κάποιος από τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που παρίστανται στη συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης είναι κουφός, άλαλος ή κωφάλαλος, η συνεννόηση μαζί του γίνεται ως εξής: Οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις υποβάλλονται προς τον κουφό εγγράφως και οι απαντήσεις δίνονται προφορικά. Προς τον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται προφορικά και αυτός απαντά εγγράφως. Προς τον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται εγγράφως και εγγράφως επίσης απαντά αυτός.

Οι γραπτές ερωτήσεις, παρατηρήσεις και απαντήσεις καταχωρίζονται στα πρακτικά ή στην έκθεση.

2. Αν ο κουφός, ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει, ο δικαστής διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που εκλέγονται κατά προτίμηση ανάμεσα στα πρόσωπα που είναι συνηθισμένα να συνεννοούνται μαζί του.

Άρθρο 254

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση.

Η συζήτηση που επαναλαμβάνεται με τον τρόπο αυτόν θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης.

Άρθρο 255

Αν για να τηρηθεί η τάξη διατάχθηκε η απομάκρυνση προσώπου που μετέχει στη συζήτηση ή τη διαδικαστική πράξη από τον τόπο όπου διεξάγεται, η διαδικασία συνεχίζεται σαν να ήταν η αποχώρηση εκούσια.

Άρθρο 256

1. Για την προφορική συζήτηση στο ακροατήριο συντάσσονται από το γραμματέα και με τις οδηγίες του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση πρακτικά, που πρέπει να περιέχουν α) τον τόπο και το χρόνο της συζήτησης, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του εισαγγελέα, του γραμματέα, του διερμηνέα, των διαδίκων που εμφανίστηκαν, των νόμιμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων τους, γ) αν η συζήτηση έγινε δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών, δ) όσα έγιναν κατά τη συζήτηση και ιδίως τις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν και τις απαντήσεις σ'αυτές, τους ισχυρισμούς, τις αιτήσεις και τις δηλώσεις των διαδίκων, εκτός αν είναι υποχρεωτική η υποβολή προτάσεων, οπότε αρκεί η αναφορά η αναφορά σ'αυτές, τις καταθέσεις των μαρτύρων, των πραγματογνώμων και των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που εξετάστηκαν, εφόσον δεν εξετάστηκαν προηγουμένως ή απομακρύνονται από την προηγούμενη κατάθεση τους, τις γνωδοτήσεις των πραγματογνώμων, εφόσον δεν υποβλήθηκαν εγγράφως, οπότε αρκεί η αναφορά σ'αυτές, το πόρισμα της αιτίας και ε) τη δημοσίευση των αποφάσεων.

2. Τα πρακτικά μπορούν να τηρηθούν και στενογραφικά. Το στενογραφημένο πρωτότυπο μεταφράζεται από αυτόν που το τήρησε και προσαρτάται στα πρακτικά.

3. Με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να οριστεί και η τήρηση των πρακτικών με φωνοληψία.

Άρθρο 257

Το σχέδιο των πρακτικών διαβάζεται στους διαδίκους ή τους πληρεξουσίους τους ύστερα από αίτησή τους υποχρεωτικά αν περιλαμβάνουν αναγνώριση, συμβιβασμό, παραίτηση ή ομολογία και σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την κρίση του δικαστηρίου. Η ανάγνωση αυτή αναφέρεται στα πρακτικά.

Άρθρο 258

1. Τα πρακτικά υπογράφονται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και από το γραμματέα.
2. Αν ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση κωλύεται ή έπαυε να είναι μέλος του δικαστηρίου, υπογράφει αντί γι'αυτόν ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση και αν όλοι αυτοί κωλύονται, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. Τα κωλύματα αναφέρονται στα πρακτικά.
3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως και σε μονομελή δικαστήρια.

Άρθρο 259

1. Τα πρακτικά αποτελούν πλήρη απόδειξη ως προς τη συζήτηση και το περιεχόμενό της.
2. Αν κατά την ανάγνωση των πρακτικών διατυπώθηκε από την πλευρά των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή των πληρεξουσίων τους αντίρρηση για την ακρίβεια της διατύπωσης των αναγνωρίσεων, συμβιβασμών, παραίτησεων, ομολογιών ή άλλων δηλώσεων, το μέρος αυτό των πρακτικών εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστή.
3. Η τήρηση των διατυπώσεων της προφορικής συζήτησης μπορεί να αποδειχθεί μόνο με τα πρακτικά.

Άρθρο 260

Αν κατά την εκάνηση της υπόθεσης δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή εμφανίζονται, αλλά δεν μετέχουν κανονικά στη συζήτηση, η συζήτηση μεταλαμβάνεται.

Άρθρο 261

Κάθε διάδικος οφείλει να απαντά με σαφήνεια γενικά ή ειδικά για την αλήθεια ή όχι των πραγματικών ισχυρισμών του αντιδίκου του. Εφόσον δεν ακριβοθετήθηκε η αλήθεια κάποιου πραγματικού ισχυρισμού, σπώνεται στο δικαστή να κρίνει σε συνδυασμό με την τυχόν γενική άρνηση και το σύνολο των ισχυρισμών των διαδίκων, αν συνάγεται ομολογία ή άρνηση.

Άρθρο 262

1. Η ένσταση πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένη αίτηση και σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν.

2. Ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 263

Κατά την πρώτη συζήτηση πρέπει να προτείνονται, με ποινή απαράδεκτου α) η αναρμοδιότητα, εκτός αν δεν επιτρέπεται παρέκταση, β) η υπαγωγή της διαφοράς σε διαιτησία, γ) η έλλειψη εγγυοδοσίας, δ) η μη καταβολή των εξόδων της προηγούμενης δίκης, ε) η ύπαρξη προδεσμιάς για την αποποίηση κληρονομιάς, στ) η προσεπικλήση ομοδίκων ή υπόχρεων για αποζημίωση.

Άρθρο 264

Αν η διαφορά υπάγεται σε διαιτησία, το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στη διαιτησία, διατηρούνται όμως οι συνέπειες της άσκησης της αγωγής. Αν πάψει να ισχύει η συμφωνία της διαιτησίας, η υπόθεση επαναφέρεται στο δικαστήριο με κλήση.

Άρθρο 265

Ο κληρονόμος που ενάγεται για απαίτηση κατά της κληρονομιάς, εφόσον έχει ακόμη το δικαίωμα να την αποποιηθεί, μπορεί να ζητήσει αναβολή της συζήτησης. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση αναβάλλει τη συζήτηση εωστού περάσει η προδεσμία για την αποποίηση της κληρονομιάς.

Άρθρο 266

Αν ο εναγόμενος προσεπικάλυσε τους ομοδίκους ή τους υπόχρεους για αποζημίωση ή το νομέα και αυτοί δεν εμφανίστηκαν κατά την πρώτη συζήτηση, μπορεί να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης εωστού περάσει η προδεσμία για εμφάνιση που παρέχεται σ' αυτόν που έχει προσεπικληθεί. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, αναβάλλει τη συζήτηση εωστού περάσει η προδεσμία.

Άρθρο 267

Στις περιπτώσεις του άρθρου 263 το δικαστήριο, αν κρίνει ότι διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης, μπορεί να προχωρήσει σε ιδιαίτερη συζήτηση και να εκδώσει ιδιαίτερη απόφαση πριν εξετάσει την ουσία της υπόθεσης. Το ίδιο ισχύει και ως προς την έλλειψη δικαιοδοσίας, την εικρονομικία, την ικανότητα διαδίκου ή την ικανότητα διεξαγωγής της δίκης στο όνομα του διαδίκου ή τη νόμιμη κατάσταση ή την εξουσιοδότηση του νόμιμου αντιπροσώπου.

Άρθρο 268

1. Μετά την εικρονομικία ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή.
2. Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας επιτρέπεται ανταγωγή μόνο όταν ασκείται από όλους ή εναντίον όλων των ομοδίκων.
3. Δεν μπορεί να ασκηθεί ανταγωγή για υπόθεση που υπάγεται σε ειδική διαδικασία, αν η αγωγή δικάζεται κατά τη γενική ή άλλη ειδική διαδικασία και αντίστροφα.
4. Η ανταγωγή ασκείται είτε με χωριστό δικόγραφο που επιδίδεται οκτώ τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση είτε με τις προτάσεις της πρώτης συζήτησης, που στην περίπτωση αυτή κατατίθενται οκτώ τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο, είτε όπου η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, προφορικά, κατά την πρώτη συζήτηση. Στην τελευταία περίπτωση η ανταγωγή καταχωρίζεται στα πρακτικά.
5. Μετά την άσκηση της ανταγωγής, η εσοδικία της διατηρείται και αν η κύρια αγωγή απορριφθεί ή ο ενάγων την ανακαλέσει ή παραιτηθεί από αυτήν.

Άρθρο 269

1. Μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται κατά την πρώτη συζήτηση με τις προτάσεις σύμφωνα με το άρθρο 237' αλλιώς απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτα. Το απαράδεκτο αυτό δεν ισχύει για τους ισχυρισμούς που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή που μπορούν να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης.
2. Μέσα επίθεσης και άμυνας είναι παραδεκτά και μετά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο: α) αν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως από δικαιολογημένη αιτία' αυτό ισχύει και στην ένσταση για κατάχρηση δικαιώματος, β) αν πρόβλεψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα, γ) αν αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου.

Άρθρο 270

1. Ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου η συζήτηση είναι προαρρητική. Οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι τους οφείλουν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο

α) να προσκομίσουν προαποδεικτικά όλα τα αποδεικτικά μέσα τους και β) να εμφανιστούν αυτοπροσώπως, εφόσον είναι δυνατόν. Παράλειψη του διαδίκου ή του νόμιμου εκπροσώπου του να εμφανιστεί στο ακροατήριο, αν είναι αδικαιολόγητη κατά την κρίση του δικαστή, εκτιμάται ελεύθερα.

2. Ο δικαστής λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον του ειρηνοδίκη ή του συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έχουν συνταχθεί πριν από τη δικάσιμο και μετά προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση.

3. Ο δικαστής ζητεί τις αναγκαίες πληροφορίες και διασαφήσεις από τους διαδίκους ή τους εκπροσώπους τους και τους εξετάζει κατά την κρίση του, έστω και αν δεν συντρέχουν οι όροι του άρθρου 415. Οφείλει να εξετάσει ένα τουλάχιστον από τους προτεινόμενους και παρισταμένους μάρτυρες, χωρίς να απαιτείται να έχουν προηγουμένως γνωστοποιηθεί. Επιβάλλει τυχόν επαγόμενο όρο μόνο αν είναι κατά την κρίση του απαραίτητο και αν αυτός στον οποίο γίνεται η επαγωγή είναι παρών. Εφόσον είναι αναγκαία διατάζει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη με προαρρητική ανακοίνωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Στην ανακοίνωση αυτήν προσδιορίζονται ο τόπος, ο χρόνος, τα ονόματα των πραγματογνωμόνων, το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, η προδεσμία για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τριάντα ημέρες, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο.

4. Η συζήτηση και η διεξαγωγή της απόδειξης ολοκληρώνονται σε μία δικάσιμο. Αν ο χρόνος δεν επαρκεί, επιτρέπεται διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα, με προαρρητική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται.

5. Έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης ημέρας από τη συζήτηση ή από την αυτοψία ή από τη λήξη της προδεσμιάς για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν προσηθή στις προτάσεις τους, η οποία περιλαμβάνεται στην αξιολόγηση των αποδείξεων. Ο γραμματέας στο διάστημα αυτό υποχρεούται να επιδεικνύει στους διαδίκους τα πρακτικά της δίκης.

6. Η οριστική απόφαση εκδίδεται με βάση τα αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι έχουν προσκομίσει και τις αποδείξεις που έχουν διεξαχθεί στο ακροατήριο. Μπορεί όμως ο δικαστής, αν είναι κατά την κρίση του απαραίτητη η συμπλήρωση των αποδείξεων να εκδώσει σχετική πρόση, σύμφωνα με το άρθρο 341. Αν η συμπληρωματική απόδειξη διεξαχθεί στο ακροατήριο, ακολουθεί αμέσως συζήτηση χωρίς άλλη κλήτευση. Αν η συμπληρωματική απόδειξη διεξαχθεί από εντεταλμένο δικαστή ή από προξενική αρχή, η συζήτηση επισημαίνεται με κλήση οποιουδήποτε διαδίκου.

Άρθρο 271

1. Αν ο εναγόμενος δεν εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση επιδόθηκαν σ' αυτόν νόμιμα και εμπρόθεσμα.
2. Αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση δεν επιδόθηκαν εμπρόθεσμα, το δικαστήριο διατάζει να επιδοθούν πάλι. Διαφορετικά συζητεί την υπόθεση ερήμην του εναγομένου.

3. Στην περίπτωση ερημοδικίας του εναγομένου, οι πραγματικοί ισχυρισμοί του ενάγοντος που περιέχονται στην αγωγή θεωρούνται ομολογημένοι, εκτός αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν επιτρέπεται ομολογία, και η αγωγή γίνεται δεκτή, εφόσον νοείται νομικά βάσιμη και δεν υπάρχει ένσταση που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 272

1. Αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του ενάγοντος και αυτός δεν εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση χωρίς αυτόν και απορρίπτει την αγωγή.
2. Αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του εναγομένου ή εκείνου που άσκησε κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271, και σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος απορρίπτεται η αγωγή.

3. Αν ο εναγόμενος άσκησε ανταγωγή με ιδιαίτερο δικόγραφο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271. Αν η ανταγωγή ασκήθηκε με τις προτάσεις, κηρύσσεται αποκαθδικη η συζήτηση της.

Άρθρο 273

Αν εκείνος που άσκησε κύρια παρέμβαση δεν εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 272.

Άρθρο 274

1. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση δεν εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση. Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να παρίσταται στις επόμενες συζητήσεις και διαδικαστικές πράξεις και πρέπει να καλείται νόμιμα γι' αυτό.

2. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση, τότε α) αν λείπουν και οι δύο αρχικοί διάδικοι ή ο αντιδίκος εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 271 και 272, β) αν λείπει μόνο εκείνος υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του μεταξύ εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση.

3. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση λάβει μέρος στη δίκη ως κύριος διάδικος και δεν εμφανιστεί κατά την πρώτη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, επέρχονται ως προς αυτόν οι συνέπειες της απουσίας του διαδίκου τη θέση του οποίου ανέλαβε.

Άρθρο 275

Αν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί κατά το άρθρο 86 δεν εμφανίστηκαν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο ή αν απουσίασε εκείνος που προσεπικάλεσε, αλλά εμφανίστηκαν οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76. Αν δεν εμφανίστηκαν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος, που προσεπικάλεσε, οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν υπόκεινται στις ίδιες επιζήμιες συνέπειες στις οποίες υπόκεινται και εκείνος που προσεπικάλεσε.

Άρθρο 276

1. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 δεν εμφανιστεί κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο ή εμφανιστεί αλλά δεν κάνει δήλωση για τη σχέση του με το επίδικο ή αμφοβητήσει τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε ο τελευταίος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή.

2. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 αναγνωρίσει ως αληθείς τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε, έχει δικαίωμα, αν εκείνος συναίνει να λάβει μέρος στη δίκη ως κύριος διάδικος, στη θέση του εναγομένου. Στην περίπτωση αυτή ο εναγόμενος τίθεται εκτός δίκης, η απόφαση όμως που θα εκδοθεί ισχύει και εναντίον του.

Άρθρο 277

Αν ο ενάγων, ο εναγόμενος ή εκείνος που έχει ασκήσει κύρια παρέμβαση προσεπικάλεσε τους υπόχρους σε αποζημίωση, τότε 1) αν δεν εμφανίστηκαν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που έχει προσεπικάλεσει, δικάζονται ερήμην, 2) αν οι κύριοι διάδικοι εμφανιστούν και απουσιάζουν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, συζητείται η υπόθεση μεταξύ των πρώτων κατ' αντιμωλίαν, ενώ αυτοί που έχουν προσεπικληθεί δικάζονται ερήμην, 3) αν εμφανιστούν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και απουσιάζει ο κύριος διάδικος που τους προσεπικάλεσε, οι πρώτοι έχουν το δικαίωμα είτε να λάβουν τη θέση του κύριου διαδίκου και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο, είτε απλώς να ασκήσουν παρέμβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση και το δικαστήριο δικάζει ερήμην τον απόντα προσεπικαλούμενο διάδικο, 4) αν εμφανιστούν οι κύριοι διάδικοι και αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, οι τελευταίοι έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν την προσεπικλήση ή να ασκήσουν απλώς παρέμβαση ή να πάρουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο.

Άρθρο 278

Αν στις περιπτώσεις του άρθρου 277 αυτοί που έχουν προσεπικληθεί λάβουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε χάνουν το δικαίωμα να αμφοβητήσουν την υποχρέωση για αποζημίωση και η υπόθεση συζητείται μεταξύ αυτών και των υπόλοιπων διαδίκων, ενώ εκείνος που προσεπικάλεσε τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση ισχύει και εναντίον εκείνου του προσεπικαλούμενου που τέθηκε εκτός δίκης, ο οποίος μπορεί να εξακολουθήσει να μετέχει στη δίκη σαν να έχει ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση.

Άρθρο 279

1. Αν μετά την πρώτη ερήμην ή κατ' αντιμωλίαν συζήτηση σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος ή εμφανιστεί, αλλά δεν λάβει μέρος κανονικά στη συζήτηση, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν όλοι οι διάδικοι παρόντες. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης, όλες τις προτάσεις που υποβλήθηκαν από το διάδικο που δεν εμφανίστηκε κατά τις προηγούμενες συζητήσεις της υπόθεσης στο ίδιο δικαστήριο και τα πρακτικά που συντάχθηκαν γι' αυτές· ο γραμματέας έχει την υποχρέωση να επισυνάψει όλα αυτά στη δικογραφία μέσα σε τρεις ημέρες από τη συζήτηση. Το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη και αντίγραφα των εκθέσεων για την εξέταση μαρτύρων απόδειξης και ανταποδείξης, πραγματογνωμοσύνης ή αυτοψίας, που έχουν συνταχθεί, και τα οποία είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει μέσα στην ίδια προθεσμία ο παριστάμενος διάδικος.

2. Ο διάδικος που δεν εμφανίστηκε ή δεν έλαβε κανονικά μέρος στη συζήτηση έχει το δικαίωμα να εμφανίζεται και να μετέχει σε όλες τις μεταγενέστερες συζητήσεις και διαδικαστικές πράξεις και πρέπει να καλείται πάντοτε με τις νόμιμες διατυπώσεις και προθεσμίες.

Άρθρο 280

1. Αν διάδικος που δεν εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης, προσέλθει κατά τη διάρκεια της συζήτησης και λάβει μέρος κανονικά σ' αυτήν, θεωρείται ότι δικάζεται κατ' αντιμωλίαν και είναι υποχρεωμένος να δεχτεί τη συζήτηση στο σημείο που βρίσκεται.

2. Θεωρείται ότι δεν εμφανίζεται ο διάδικος που ζητεί μόνο αναβολή, η οποία δεν έγινε δεκτή από το δικαστήριο.

3. Αν διάδικος που εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης υποβάλει αίτηση αναβολής της συζήτησης, η οποία απορρίφθηκε από το δικαστήριο, χωρίς να έχει απαντήσει στην ουσία, θεωρείται ότι δεν μετέχει κανονικά στην παραέρα συζήτηση.

4. Ο διάδικος που αποχωρεί εκούσια μετά την έναρξη της κατ' ουσίαν συζήτησης θεωρείται ότι δικάζεται κατ' αντιμωλίαν.

Άρθρο 281

Πρώτη συζήτηση θεωρείται εκείνη κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και άρχισε η εκδίκασή της, ανεξάρτητα από το αν το δικαστήριο άρχισε ή όχι να εξετάζει την ουσία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
Παρεμπίπτοντα.

Άρθρο 282

1. Παρεμπίπτον ζήτημα είναι οτιδήποτε μπορεί να εμποδίσει, διακόψει ή καταργήσει ή οπωσδήποτε επηρεάζει την τακτική πρόοδο της κύριας δίκης, στην οποία περιλαμβάνεται και η εκτέλεση.

2. Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα προϋποθέτουν κύρια διαφορά και ένα τουλάχιστον διάδικο τον οποίο ενδιαφέρει η απόφαση για την κύρια διαφορά και το παρεμπίπτον ζήτημα.

Άρθρο 283

1. Η παρεμπίπτουσα αγωγή ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους στο ίδιο δικαστήριο πρέπει να περιέχει μεταγενέστερη αίτηση του ενός ή του άλλου διαδίκου.

2. Οι παρεμπίπτοντες αγωγές μπορούν να ασκηθούν σε κάθε στάση της δίκης και κατ' έφεση, εκτός αν περιέχουν αυτοτελή αίτηση.

Άρθρο 284

Το δικαστήριο, με οποιαδήποτε διαδικασία και αν δικάζει, εξετάζει τα παρεμπύπτοντα ζητήματα ακόμη και όταν είναι αναριόδιο να τα εκδικάσει.

Άρθρο 285

Τα παρεμπύπτοντα ζητήματα ή οι παρεμπύπτουσες αγωγές συνεκδικάζονται με την κύρια δίκη. Αν ο δικαστής κρίνει ότι η κύρια δίκη είναι ώριμη για να εκδοθεί οριστική απόφαση, ενώ το παρεμπύπτον ζήτημα πρέπει να εξεταστεί, εκδίδει απόφαση για την κύρια δίκη και παραπέμπει το παρεμπύπτον σε ιδιαίτερη συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Διακοπή και επανάληψη της δίκης.

Άρθρο 286

Η δίκη διακόπτεται αν εφόσον τελειώσει η προφορική συζήτηση, μετά την οποία εκδίδεται η οριστική απόφαση, α) πεθάνει κάποιος διάδικος ή νόμιμος αντιπρόσωπός του ή συμβεί άλλη μεταβολή στο πρόσωπο κάποιου από αυτούς, η οποία επηρεάζει την ικανότητα της δικαστικής παράστασης του ή την εξουσία εκπροσώπησης του νόμιμου αντιπροσώπου, εκτός αν πρόκειται για θάνατο ή άλλες μεταβολές στο πρόσωπο του νόμιμου αντιπροσώπου ανώνυμης εταιρίας, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, σωματείου ή ιδρύματος, β) επέλθει περίπτωση αποκατάστασης κληρονομιάς ή κληροδοσίας, γ) πτωχεύσει κάποιος διάδικος, εφόσον η δίκη αφορά την πτωχευτική περιουσία ή πεθάνει ή αντικατασταθεί ο σύνδικος ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για επικύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού ή για αποκατάσταση, εφόσον έχουν ως αποτέλεσμα την ανάληψη της διαχείρισης της περιουσίας από τον πτωχό που συμβιβάστηκε ή αποκαταστάθηκε, δ) πεθάνει, απολυθεί, εκπέσει, παραιτηθεί από το λειτουργήμα του ή χάσει γενικά την ικανότητα για εκπροσώπηση και υπεράσπιση του διαδίκου ο δικαστικός πληρεξούσιος κάποιου διαδίκου ή νόμιμου αντιπροσώπου διαδίκου, εκτός αν ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του έχει στη δίκη περισσότερους δικαστικούς πληρεξουσίους που έλαβαν μέρος σ' αυτήν.

Άρθρο 287

1. Η διακοπή επέρχεται από τη γνωστοποίηση προς τον αντίδικο του λόγου της διακοπής με επίδοση δικογράφου ή με προφορική δήλωση στο ακροατήριο ή εκτός του ακροατηρίου κατά την επιχείρηση της διαδικαστικής πράξης. Η γνωστοποίηση γίνεται από πρόσωπο που έχει δικαίωμα να επαναλάβει τη δίκη.

2. Τη γνωστοποίηση της παραγράφου 1 μπορεί να κάνει και αυτός που ήταν κατά τη στιγμή που επήλθε ο λόγος της διακοπής πληρεξούσιος του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου, στο πρόσωπο του οποίου επήλθε ο λόγος αυτός.

Άρθρο 288

Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας ο θάνατος ενός από τους ομοδικούς ή άλλο γεγονός του άρθρου 286 που επέρχεται στο πρόσωπο ενός ομοδικού, έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή της δίκης ως προς όλους τους διαδίκους.

Άρθρο 289

Κάθε διαδικαστική πράξη, εκτός από την έκδοση της απόφασης, αν γίνει μετά τη διακοπή της δίκης και πριν από την επανάληψή της, είναι άκυρη, εκτός αν την ενεργήσει ο διάδικος υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.

Άρθρο 290

Η επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί μπορεί να γίνει εκούσια με ρητή ή σιωπηρή δήλωση του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.

Άρθρο 291

1. Ο αντίδικος του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή της δίκης και ο ομοδικός του μπορούν να προκαλέσουν την επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί προσκαλώντας τον για το σκοπό αυτό με κοινοποίηση δικογράφου. Μπορούν να κοινοποιήσουν την πρόσκληση και πριν από τη γνωστοποίηση του γεγονότος που προκάλεσε τη διακοπή θεωρώντας ότι αυτή επήλθε.

2. Η δίκη επαναλαμβάνεται αυτοδικαίως τριάντα ημέρες μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ως έξι το πολύ μήνες από το δικαστή, και στην περίπτωση πολυμελούς δικαστηρίου από τον πρόεδρο, που δικάζουν κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 292

Ο κληρονόμος, ο κληροδόχος ή ο καταπιστευματοδόχος δεν μπορούν να κληθούν για να επαναληφθεί η δίκη που έχει διακοπεί πριν περάσει η προθεσμία της αποποίησης ή πριν χάσουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο το δικαίωμα της αποποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Κατάργηση και περάτωση της δίκης.

Άρθρο 293

1. Οι διάδικοι μπορούν σε κάθε στάση της δίκης να συμβιβάζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου. Ο συμβιβασμός γίνεται με δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταμένου δικαστή ή συμβολαιογράφου και επιφέρει αυτοδικαίως κατάργηση της δίκης.

2. Συμβιβασμός που έγινε με άλλο τρόπο δεν επιφέρει κατάργηση της δίκης και κρίνεται κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 294

Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής χωρίς συναίνεση του εναγομένου πριν αυτός προχωρήσει στην προφορική συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης. Η παραίτηση που γίνεται αργότερα είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντίρρηση και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.

Άρθρο 295

1. Η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής έχει ως αποτέλεσμα ότι η αγωγή θεωρείται πως δεν ασκήθηκε. Ο περιορισμός του αιτήματος θεωρείται ως μερική παραίτηση από το δικόγραφο.

2. Αν η αγωγή ασκηθεί πάλι, ο εναγόμενος μπορεί να αρνηθεί να απαντήσει στην αγωγή εφόσον καταβληθούν τα έξοδα της πρώτης δίκης, εκτός αν για την πρώτη δίκη είχε παραχωρηθεί στον ενάγοντα το ευεργέτημα της πενίας.

Άρθρο 296

Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, χωρίς συναίνεση του εναγομένου. Η παραίτηση είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.

Άρθρο 297

Η παραίτηση κατά τα άρθρα 294 και 296 γίνεται ή με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή με δικόγραφο που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτούμενου.

Άρθρο 298

Ο εναγόμενος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή αναγνωρίζοντας ολικά ή εν μέρει το δικαίωμα που έχει ασκηθεί με αυτήν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Η αποδοχή γίνεται είτε κατά το άρθρο 297 είτε σιωπηρά με πράξεις από τις οποίες συνίσταται σαφώς. Αν γίνει αποδοχή, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με αυτήν.

Άρθρο 299

Οι διατάξεις των άρθρων 294 ως 298 εφαρμόζονται και στην ανταγωγή, την κύρια και πρόσθετη παρέμβαση, την προσεπίκληση, την ανακρίση, τα ένδικα μέσα, την ανακοπή κατά εξώδικων και δικαστικών πράξεων, την τριτανakoπή και σε οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Απόφαση

Άρθρο 300

Η απόφαση εκδίδεται μόνο από το δικαστή που έλαβε μέρος στη σύνθεση του δικαστηρίου κατά τη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδίδεται, και στα πολυμελή δικαστήρια ύστερα από διάσκεψη και ψηφοφορία όλων των δικαστών που έλαβαν μέρος στη συζήτηση.

Άρθρο 301

1. Τη διάσκεψη τη διευθύνει ο πρόεδρος και την εισήγηση κάνει ο δικαστής που ο πρόεδρος όρισε εισηγητή· η διάσκεψη γίνεται είτε αμέσως μετά τη συζήτηση, είτε αργότερα, σε ημέρα που ορίζει ο πρόεδρος.

2. Τη σειρά της συζήτησης και της ψηφοφορίας ορίζει ο πρόεδρος.

3. Στην ψηφοφορία πρώτος ψηφίζει ο νεότερος κατά το διορισμό δικαστής, ύστερα ο αμέσως αρχαιότερος και τελευταίος ο πρόεδρος.

Άρθρο 302

1. Σε περίπτωση διαφωνίας επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας. Αν το ζητήσει η μειοψηφία, η γνώμη της καταχωρίζεται στο αιτιολογικό της απόφασης με τον τύπο της αμφιβολίας, καθώς και στο πρακτικό της διάσκεψης. Στην απόφαση του Αρείου Πάγου καταχωρίζεται μόνο η γνώμη της πλειοψηφίας και στο πρακτικό της διάσκεψης η γνώμη της μειοψηφίας.

2. Αν κατά την ψηφοφορία σχηματιστούν περισσότερες από δύο γνώμες, εκείνοι που αποτελούν την ασθενέστερη μειοψηφία οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες γνώμες. Αν περισσότερες από τις ασθενέστερες γνώμες συγκεντρώνουν ισουψηφία, γίνεται ψηφοφορία για να αποκλειστεί η μία από αυτές· και τότε εκείνοι που την ακολουθούν οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις άλλες γνώμες εφόσον σχηματιστεί πλειοψηφία.

3. Αν επέλθει ισουψηφία, προσλαμβάνεται και άλλος δικαστής και η υπόθεση συζητείται πάλι στο ακροατήριο.

Άρθρο 303

Αν στη διάσκεψη δικαστούν οι ψήφοι, συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον πρόεδρο, εκείνους που μειοψήφησαν και το γραμματέα. Αν κάποιος από αυτούς πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή έχει άδεια, αυτό αναφέρεται στο πρακτικό και υπογράφουν οι υπόλοιποι.

Άρθρο 304

1. Αφού περατωθεί η ψηφοφορία, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει το σχέδιο της απόφασης που περιέχει το αιτιολογικό και το διατακτικό της, το οποίο χρονολογεί ο πρόεδρος και το υπογράφει αυτός και ο εισηγητής. Αν πρόκειται για απόφαση του προέδρου, του εισηγητή του άρθρου 341 παρ.1 του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου, το σχέδιο συντάσσει, χρονολογεί και υπογράφει ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση.

2. Από το σχέδιο της παραγράφου 1 δημοσιεύεται η απόφαση σε δημόσια συνεδρίαση.

Άρθρο 305

Το πρωτότυπο της απόφασης πρέπει να αναφέρει 1) τη σύνθεση του δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, το όνομα του εισηγητή δικαστή, 2) το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και την κατοικία των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων και των δικαστικών πληρεξουσίων τους, και αναφέρεται αν αυτοί έχουν παραπεθεί και αν υπέβαλαν προτάσεις, 3) σύντομη περίληψη του αντικειμένου και της

πορείας της δίκης, 4) το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης και 5) ότι η απόφαση δημοσιεύθηκε.

Άρθρο 306

1. Όποιος είχε διευθύνει τη συζήτηση και ο γραμματέας υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης.

2. Αν όποιος είχε διευθύνει τη συζήτηση πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή βρίσκεται σε άδεια, υπογράφει στη θέση του ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση. Αν όλοι κλύονται, υπογράφει ο προϊστάμενος του δικαστηρίου και, αν ούτε αυτός υπάρχει, υπογράφει μόνο ο γραμματέας.

3. Τα κλώματα της παραγράφου 2 αναφέρονται στο πρωτότυπο της απόφασης.

Άρθρο 307

Αν για οποιοδήποτε λόγο που παρουσιάστηκε μετά το τέλος της συζήτησης είναι αδύνατο να εκδοθεί η απόφαση, η συζήτηση επαναλαμβάνεται αφού οριστεί νέα δικασίμια και κοινοποιηθεί κλήση. Ο ορισμός της δικασίμιας μπορεί να γίνει και η κλήση για τη συζήτηση μπορεί να κοινοποιηθεί με την επιμέλεια είτε κάποιου διαδίκου, είτε της γραμματείας του δικαστηρίου. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν το δικαστήριο διατάξει να επαναληφθεί η συζήτηση. Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι κλήσεις για συζήτηση και τα αποδεικτικά της επίδοσης συντάσσονται ατελώς.

Άρθρο 308

1. Το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση αν κρίνει πως η υπόθεση είναι άριμη γι' αυτό.

2. Σε περίπτωση που αφεύονται αγωγές ή που συνεκδικάζονται υποθέσεις, το δικαστήριο μπορεί, είτε να εκδώσει οριστική απόφαση για τις άριμες υποθέσεις, είτε να αναβάλει να αποφασίσει οριστικά εφόσον γίνουν όλες άριμες, αν το κρίνει σκόπιμο για την καλύτερη διάγνωση της διαφοράς.

Άρθρο 309

Οι αποφάσεις που απορρίπτονται οριστικά σε κύρια ή παρεπιπέτουσα αίτηση δεν μπορούν μετά τη δημοσίευσή τους να ανακαλούνται από το δικαστήριο που τις εξέδωσε. Όσες δεν κρίνουν οριστικά μπορούν είτε αυτεπαγγέλτως είτε με πρόταση κάποιου διαδίκου που υποβάλλεται μόνο στη διάρκεια της συζήτησης της υπόθεσης και όχι αυτοτελώς να ανακληθούν σε κάθε στάση της δίκης από το δικαστήριο που τις εξέδωσε εφόσον εκδοθεί οριστική απόφαση. Το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να απαντά σε πρόταση για ανάκληση και όταν αιόλη αυτή υποβάλλεται με τρόπο παραδεκτό.

Άρθρο 310

1. Οι αποφάσεις επιδίδονται με επιμέλεια των διαδίκων.

2. Όταν πρόκειται για μη οριστικές αποφάσεις, η παρουσία κατά τη δημοσίευση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που διεξάγουν τη δίκη ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους ισοδυναμεί με επίδοση.

Άρθρο 311

Αν οι διάδικοι παρίστανται χωρίς δικηγόρο ή δικολάβο, ο ειρηνοδίκης οφείλει να υποδεικνύει στην απόφαση τα τακτικά ένδικα μέσα με τα οποία μπορούν να προσβάλουν την απόφαση. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής δεν αποτελεί λόγο για να προσβληθεί η απόφαση με ένδικο μέσο.

Άρθρο 312

1. Το περιεχόμενο της απόφασης αποτελεί πλήρη απόδειξη για ό,τι αφορά την εμπόνηση και την εκπροσώπηση των διαδίκων, για την προβολή προφορικά στο ακροατήριο ισχυρισμών και την υποβολή αιτήσεων καθώς και για τη γνώμη που έχει εκφέρει το δικαστήριο.

2. Η κατά την παράγραφο 1 αποδεικτική δύναμη του περιεχομένου της απόφασης μπορεί να ανατραπεί με το πρακτικό της συζήτησης ή με την προσβολή της απόφασης ως πλαστής.

Άρθρο 313

1. Μπορεί να επιδιωχθεί με αγωγή ή ένσταση η αναγνώριση της αναιρεσιότητας μιας δικαστικής απόφασης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν την εξέδωσαν πρόσωπα που δεν είχαν δικαστική ιδιότητα, β) αν πολιτικό δικαστήριο αποφάσισε για αντικείμενο που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, γ) αν δεν δημοσιεύθηκε, δ) αν εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατά ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ε) αν εκδόθηκε κατά προσώπου που έχει το προνόμιο της ετεροδικίας.

2. Η αγωγή της παραγράφου 1 αποκλείεται αν η απόφαση έχει προσβληθεί με ένδικο μέσα.

3. Η αγωγή της παραγράφου 1 υπάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο της γενικής δικαιοδικίας του εναγομένου.

Άρθρο 314

Το δικαστήριο που δικάζει την αγωγή του άρθρου 313 μπορεί ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, που μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις, να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της απόφασης, ολικά ή εν μέρει. Το δικαστήριο μπορεί, αν ένας διάδικος το ζητήσει με τον ίδιο τρόπο, να ανακαλέσει αυτή την απόφαση εφόσον εκδοθεί η οριστική απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

Διαδικασία διάρρωσης και ερμηνείας αποφάσεων.

Άρθρο 315

Αν από παραδρομή κατά τη σύνταξη της απόφασης περιέχονται λάθη γραφικά ή λογιστικά ή το διατακτικό της διατυπώθηκε κατά τρόπο ελλιπή ή ανακριβώς, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος ή και αυτεπαγγέλτως, να τη διορθώσει με νέα απόφασή του.

Άρθρο 316

Αν απόφαση είναι διατυπωμένη με τρόπο που γεννά αμφιβολίες ή είναι ασαφής, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος, να την ερμηνεύσει με νέα του απόφαση έτσι που η έννοιά της να γίνει αναμφίβολη, η ερμηνεία όμως δεν μπορεί ποτέ να αλλάξει το διατακτικό της απόφασης που ερμηνεύεται.

Άρθρο 317

1. Η αίτηση διάρρωσης ή ερμηνείας μιας απόφασης πρέπει, εκτός από όσα ορίζει το άρθρο 118, να αναφέρει με σαφήνεια και τα λάθη ή τις παραλείψεις ή τις ανακριβείς που ζητείται να διορθωθούν ή τα αμφίβολα σημεία ή τις ασάφειες που ζητείται να ερμηνευθούν.

2. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και συντάσσεται σχετική έκθεση.

3. Αν ο πρόεδρος ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης θεωρούν αναγκαίο να διορθωθεί η απόφαση, ορίζουν αυτεπαγγέλτως δικασίμο για τη συζήτηση.

Άρθρο 318

1. Η συζήτηση στο δικαστήριο γίνεται κατά τη διαδικασία με την οποία εκδόθηκε η απόφαση που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και αφού κληθούν οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση όλοι οι διάδικοι που αναφέρονται στην απόφαση. Αν τη διάρρωση την προκαλεί το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, η κλήση των διαδίκων γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου.

2. Αν κατά τη συζήτηση της αίτησης δεν εμφανίζεται κάποιος διάδικος που κλητεύθηκε νόμιμα, η διαδικασία προχωρεί αν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι και, αν δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η συζήτηση αναβάλλεται και το δικαστήριο διατάζει να κλητευθεί.

Άρθρο 319

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε αιτήσεις για διάρρωση ή ερμηνεία μιας απόφασης μπορούν να προσβληθούν με όλα τα ένδικο μέσα με τα οποία θα μπορούσε να προσβληθεί η απόφαση που ζητήθηκε να διορθωθεί ή να ερμηνευθεί, εκτός από την ανακοπή ερημοδικίας.

Άρθρο 320

Η διορθωτική ή ερμηνευτική απόφαση σημειώνεται στο πρωτότυπο της απόφασης που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και πρέπει στα αντίγραφα, τα απόγραφα ή τα αποσπάσματά της να αναγράφεται ο αριθμός και η ημερομηνία της διορθωτικής ή ερμηνευτικής απόφασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

Δεδικασμένο.

Άρθρο 321

Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν δεδικασμένο.

Άρθρο 322

1. Το δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Το δεδικασμένο εκτείνεται επίσης και στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά.

2. Αν προβλήθηκε ένσταση συμψηφισμού, η απόφαση που αποφανίνεται για την ύπαρξη ή όχι της ανταπάτησης η οποία προτάθηκε σε συμψηφισμό αποτελεί δεδικασμένο μόνο έως το ποσό για το οποίο προβλήθηκε η ένσταση του συμψηφισμού, εκτός αν κρίθηκε ολόκληρο το ποσό της ανταπάτησης, οπότε το δεδικασμένο εκτείνεται σ' αυτό.

Άρθρο 323

Με την επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, απόφαση αλλοδαπού πολιτικού δικαστηρίου ισχύει και αποτελεί δεδικασμένο στην Ελλάδα χωρίς άλλη διαδικασία εφόσον 1) αποτελεί δεδικασμένο σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε, 2) η υπόθεση κατά τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου υπαγόταν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 3) ο διάδικος που νικήθηκε δεν στερήθηκε το δικαίωμα της υπεράσπισης και γενικά της συμμετοχής στη δίκη, εκτός αν η στέρηση έγινε σύμφωνα με διάταξη που ισχύει και για τους υπηκόους του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 4) δεν είναι αντίθετη προς απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε στην ίδια υπόθεση και αποτελεί δεδικασμένο για τους διαδίκους μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου και 5) δεν είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.

Άρθρο 324

Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία.

Άρθρο 325

Το δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά 1) των διαδίκων, 2) εκείνων που έγιναν διάδοχοί τους όσο διαρκούσε η δίκη ή μετά το τέλος της, 3) εκείνων που νέμονται ή κατέχουν το επίδικο πράγμα στο όνομα κάποιου διαδίκου ή διαδόχου του, αδιάφορο αν πρόκειται για σχέσεις εμπράγματες ή ενοχικές. Το δεδικασμένο δεν ισχύει απέναντι σε εκείνον που απέκτησε δικαιώματα σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου με μεταβίβαση από μη δικαιούχο.

Άρθρο 326

1. Η απόφαση που εκδόθηκε υπέρ του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδόχη και εναντίον ενός τρίτου, η οποία αφορά την περιουσία που υπόκειται σε αποκατάσταση ή κάποιο αντικείμενό της αποτελεί δεδικασμένο και υπέρ του καταπιστευματοδόχου.

2. Η απόφαση που εκδόθηκε κατά του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδόχη και υπέρ ενός τρίτου, η οποία αφορά αντικείμενο της περιουσίας που υπόκειται σε αποκατάσταση, αποτελεί δεδικασμένο και κατά του καταπιστευματοδόχου μόνο αν εκείνος που έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει έχει εξουσία να διαδέσει το επίδικο αντικείμενο χωρίς τη συναίνεση του καταπιστευματοδόχου.

Άρθρο 327

1. Η απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη μεταξύ του κληρονομού οχολόζου κληρονομιάς ή του επικρατοκλήτου κληρονομιάς ή του εκτελεστή διαθήκης που έχει δικαίωμα να διεξάγει τη δίκη και τρίτου η οποία αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις της κληρονομιάς αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στους κληρονόμους.

2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ των κληρονόμων που έχουν δικαίωμα διεξαγωγής

της δίκης και τρίτου, η οποία αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις της κληρονομιάς, αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στον εκτελεστή της διαθήκης.

Άρθρο 328

1. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του πρωταφειλέτη και απορρίπτε την αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί δεδικασμένο και υπέρ του εγγυητή.
2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του εγγυητή και απορρίπτε τη αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί δεδικασμένο και υπέρ του πρωταφειλέτη.

Άρθρο 329

Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ νομικού προσώπου και τρίτου και αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις του νομικού προσώπου αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στα μέλη του ως προς τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις του νομικού προσώπου.

Άρθρο 330

Το δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν, καθώς και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν. Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν εξαιρούνται εκείνες που σπρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή.

Άρθρο 331

Το δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεπιπτόντως και αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κύριου ζητήματος, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τα παρεπιπτόντα αυτά ζητήματα.

Άρθρο 332

Το δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 333

1. Οι διάδικοι και οι διάδοχοί τους δεν μπορούν να προσβάλουν την απόφαση για δόλο κάποιου διαδίκου ή τρίτου παρά μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται αναίτητη αγωγή.
2. Τρίτοι απέναντι στους οποίους ισχύει το δεδικασμένο μπορούν να το προσβάλουν μόνο εξαιτίας δόλου των διαδίκων.

Άρθρο 334

1. Κάθε διάδικος έχει δικαίωμα να ζητήσει να μεταρρυθμιστεί τελεσίδικη ή ανεκκλήτη απόφαση, που καταδικάζει σε καταβολή περιοδικών παροχών, οι οποίες οφείλονται κατά το νόμο από οποιαδήποτε αιτία και γίνονται απαιτητές στο μέλλον, αν μεσολάβησε ουσιαστική μεταβολή των συνθηκών επάνω στις οποίες βασίστηκε η απαγγελία της καταδίκης. Το ίδιο ισχύει και για περιοδικές παροχές που οφείλονται σύμφωνα με κάποια δικαιολογητικά εφόσον το ποσό ή η διάρκεια της καταβολής τους ορίστηκε από το δικαστήριο, και μόνο για το ποσό ή τη διάρκειά τους.
2. Μεταβολή των συνθηκών θεωρείται και η ουσιαστική μετά την απόφαση αυξομείωση του τιμάρθιμου της ζωής.
3. Η μεταβολή των συνθηκών λαμβάνεται υπόψη μόνο εφόσον έγινε σε χρόνο στον οποίο εκείνος που ζητεί να μεταρρυθμιστεί η απόφαση δεν μπορούσε να προβάλει τη μεταβολή στην αρχική δίκη.
4. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί μόνο με αγωγή που εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο.
5. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί και να απαγγελθεί μόνο για το χρόνο μετά την έγερση της αγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ'

Απόδειξη.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 335

Αντικείμενο απόδειξης είναι μόνο τα πραγματικά γεγονότα που έχουν ουσιαστική επίρροη στην έκβαση της δίκης.

Άρθρο 336

1. Πραγματικά γεγονότα τα οποία είναι τόσο πασιγνώστα ώστε να μην υπάρχει εύλο-

γη αμφιβολία ότι είναι αληθινά λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη.

2. Πραγματικά γεγονότα γνωστά στο δικαστήριο από άλλη δικαστική ενέργειά του λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη, αν η αλήθεια τους ισχύει απέναντι σε όλους.

3. Με βάση αποδεδειγμένα, πραγματικά γεγονότα το δικαστήριο μπορεί να βγάλει συμπεράσματα για άλλα γεγονότα.

4. Το δικαστήριο λαμβάνει αυτεπαγγέλτως/τα ^{υπόψη} διδάγματα της κοινής πείρας και χωρίς απόδειξη.

Άρθρο 337

Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη το δίκαιο που ισχύει σε αλλοδαπή πολιτεία, τα έθιμα και τα συναλλακτικά ήθη και, αν δεν τα γνωρίζει, μπορεί να διατάξει απόδειξη ή να χρησιμοποιήσει όποιο μέσο κρίνει κατάλληλο χωρίς να περιορίζεται στις αποδείξεις που προσάγουν οι διάδικοι.

Άρθρο 338

1. Κάθε διάδικος οφείλει να αποδείξει τα πραγματικά γεγονότα που είναι αναγκαία για να υποστηρίξει την αυτοτελή αίτηση ή αναιτήσή του.
2. Όταν ο νόμος ορίζει κάποιο τεκμήριο για την ύπαρξη ενός πραγματικού γεγονότος, επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη, αν δεν ορίζεται διαφορετικά.

Άρθρο 339

Αποδεικτικά μέσα είναι η ομολογία, η αυτοψία, η πραγματογνωμοσύνη, τα έγγραφα, η εξέταση των διαδίκων, οι μάρτυρες, ο όρκος του διαδίκου και τα δικαστικά τεκμήρια.

Άρθρο 340

Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητά ο νόμος, το δικαστήριο κρίνει ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα και αποφασίζει κατά συνέπηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι που οδήγησαν το δικαστή να σχηματίσει την πεποίθησή του.

Άρθρο 341

1. Ενόπιον των πολυμελών δικαστηρίων οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν προαποδεικτικούς όλα τα αποδεικτικά τους έγγραφα. Αν δεν υπάρχει περίπτωση να διαταχθεί απόδειξη με αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, μάρτυρες και εξέταση των διαδίκων, το πολυμελές δικαστήριο εκδίδει αμέσως οριστική απόφαση με βάση τα έγγραφα που έχουν προσκομιστεί προαποδεικτικώς. Στις λοιπές περιπτώσεις το δικαστήριο εκδίδει πράξη με την οποία τάσσει αποδείξεις. Η πράξη αυτή δεν περιέχει αιτιολογία ούτε οριστικές διατάξεις.

2. Η πράξη που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο αναφέρει το δικαστήριο που την εκδίδει, τη σύνθεσή του, τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων και των τυχόν εκπροσώπων τους, καθώς και τα ονοματεπώνυμα των δικαστικών πληρεξουσίων τους και ορίζει: α) το θέμα που πρέπει να αποδειχθεί, β) το διάδικο που βαρύνεται με την απόδειξη και τα αποδεικτικά μέσα που επιτρέπονται, γ) την αρχή ενώπιον της οποίας θα γίνει η διεξαγωγή και δ) το χρόνο της διεξαγωγής.

3. Η απόδειξη διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου. Αν η διεξαγωγή απαιτεί πολύ χρόνο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει ενώπιον μέλους του, που ορίζεται ως εισηγητής. Η διεξαγωγή γίνεται στο ακροατήριο, εκτός αν η πράξη ορίζει άλλο τόπο. Αν συντρέχει ειδικός λόγος, μπορεί με την πράξη να ανατεθεί η διεξαγωγή ορισμένων αποδείξεων σε εντεταλμένο δικαστή ή στην αρμόδια προξενική αρχή. Ο χρόνος διεξαγωγής δεν επιτρέπεται να υπερβεί τους έξι μήνες. Αν η απόδειξη πρόκειται να διεξαχθεί στο εξωτερικό, έστω και κατά ένα μέρος, η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα μήνες. Για την ενώπιον του δικαστηρίου απόδειξη ως χρόνος διεξαγωγής μπορεί να οριστεί και ρητή δικόμοιος μετά ορισμένο χρόνο από την επίδοση της πράξης.

4. Η πράξη χρονολογείται, υπογράφεται κατά το άρθρο 306 και σημειώνεται σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται στη γραμματεία μαζί με αλφαβητικό ευρετήριο. Με τη σημείωση αυτή ολοκληρώνεται η έκδοση της πράξης.

5. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να ορίσει εισηγητή ή αν ανέκυψε ανάγκη να αντικατασταθεί ο εισηγητής, ο πρόεδρος του δικαστηρίου είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση διαδίκου ορίζει χωρίς κλήτευση των διαδίκων ως εισηγητή ένα από τα μέλη της σύνθεσης ή αντικαθιστά τον εισηγητή με άλλον δικαστή, έστω και μη μέλος της σύνθεσης. Αντικατάσταση του εισηγητή επιτρέπεται αν έπαψε να υπή-

ρετεί στο δικαστήριο ή βρίσκεται με άδεια που πρόκειται να διαρκέσει περισσότερο από ένα μήνα.

6. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να ορίσει τόπο και χρόνο διεξαγωγής, εντεταλμένο δικαστή ή πρόξενο ή πραγματογνώμονα ή αν η πράξη έχει άλλες ελλείψεις, ο εισηγητής δικαιούται να συμπληρώσει τα στοιχεία αυτά. Δικαιούται επίσης να συμπληρώσει την πράξη του δικαστηρίου ως προς το θέμα, το βάρος, τα μέσα της απόδειξης και τον αριθμό των μαρτύρων. Η συμπλήρωση γίνεται με πράξη του εισηγητή που εκδίδεται αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση διαδίκου, χωρίς κλήτευση των διαδίκων, όπως προβλέπεται στην παρ. 4. Η πράξη αυτή γνωστοποιείται στους διαδίκους είτε από τον εισηγητή πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, οπότε γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά ή στην έκθεση, είτε με επίδοση από ένα διάδικο στους λοιπούς. Αν η γνωστοποίηση δεν γίνει πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, κάθε διάδικος δικαιούται να ζητήσει αναβολή της διεξαγωγής.

7. Ο εισηγητής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα. Ιδίως: α) διευθύνει τη διεξαγωγή των αποδείξεων, β) εξετάζει τους μάρτυρες και αποφασίζει για κάθε ένσταση εξέτασης ή ακριβοβήτησης της ταυτότητας των μαρτύρων και γ) διορίζει ή αντικαθιστά τους διερμηνείς, αν υπάρχει νόμιμο κώλυμα. Οι αποφάσεις αυτές του εισηγητή καταχωρίζονται στα πρακτικά ή στην έκθεση.

8. Ο εισηγητής μετέχει στη σύνθεση κατά τη μετά την απόδειξη συζήτηση, εκτός αν έπαυε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή έχει τοποθετηθεί σε άλλο τμήμα του δικαστηρίου ή βρίσκεται σε άδεια.

9. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τις πράξεις του προέδρου και του εισηγητή ούτε από τις κατά την παρ. 7 αποφάσεις του εισηγητή και δικαιούται να τις ανακαλεί ελεύθερα αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από πρόταση διαδίκου που υποβάλλεται κατά τη συζήτηση. Η ανάκληση γίνεται είτε με πράξη του δικαστηρίου, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4, σε κάθε στάση δίκης έως την έκδοση της οριστικής απόφασης, είτε με την απόφαση αυτή. Κατά τον ίδιο τρόπο το δικαστήριο μπορεί να ανακαλεί την πράξη με την οποία είχε τάξει απόδειξη.

10. Αν η απόδειξη διατάσσεται με πράξη εφετείου ή του Αρείου Πάγου, ως εισηγητής μπορεί να οριστεί και πρωτοδίκης ή πάρεδρος.

Άρθρο 342

Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων συνιέρονται σύμφωνα με το άρθρο 305 και μπορούν να καταχωρίζονται και στα πρακτικά ή στην έκθεση.

Άρθρο 343

Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται στην αποδεικτική διαδικασία και καλούνται για το σκοπό αυτό από το διάδικο που διεξάγει την απόδειξη τρεις ημέρες πριν από τη διεξαγωγή και, αν κάποιος από τους διαδίκους μένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστη η διαμονή του, καλείται πριν από είκοσι ημέρες. Αν εκείνος που κλητεύθηκε δεν παρευτεί, η διαδικασία διεξάγεται χωρίς αυτόν.

Άρθρο 344

Το δικαστήριο έχει δικαίωμα και μετά τη διεξαγωγή των αποδείξεων να διατάξει νέες αποδείξεις.

Άρθρο 345

Μέσα στην προθεσμία της απόδειξης ο αντίδικος εκείνου τον οποίο βαρύνει η απόδειξη έχει δικαίωμα να ανταποδείξει, έστω και αν η απόφαση δεν το ανέφερε.

Άρθρο 346

Τα αποδεικτικά μέσα που έχει προσκομίσει ένας διάδικος λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο και για την απόδειξη των ισχυρισμών άλλου διαδίκου.

Άρθρο 347

Όπου ο νόμος θεωρεί αρκετή την πιθανολόγηση το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τις διατάξεις που ισχύουν για την αποδεικτική διαδικασία, τα αποδεικτι-

κά μέσα και τη δύναμή τους, αλλά λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε μέσα κρίνει κατάλληλα για να σχηματιστεί πιθανότητα σχετικά με την αλήθεια των πραγματικών περιστατικών.

Άρθρο 348

Αν συμπληθούν οι διαδικίες ή υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να δυσκολευθεί η χρήση κάποιου αποδεικτικού μέσου ή πρόκειται να διαπιστωθεί η τωρινή κατάσταση ενός πράγματος ή έργου, μπορεί να ζητηθεί να γίνει συντηρητική απόδειξη για συγκεκριμένο ισχυρισμό και πριν ακόμη αρχίσει η δίκη.

Άρθρο 349

1. Η αίτηση για συντηρητική απόδειξη υποβάλλεται στο δικαστήριο το αριόδιο να δικάσει την κύρια δίκη αν ο κίνδυνος είναι άμεσος μπορεί να υποβληθεί και σε κάθε άλλο δικαστήριο που μπορεί να αποφασίσει γρηγορότερα. Η αίτηση συζητείται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ' όταν πρόκειται για παλυμελές δικαστήριο, τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος.

2. Η αίτηση πρέπει να περιέχει α) το όνομα και την κατοικία του αντιδίκου, β) τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα γίνει η συντηρητική απόδειξη, γ) το αποδεικτικό μέσο με το οποίο θα διεξαχθεί, δ) το λόγο για τον οποίο υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να δυσκολευθεί η χρήση του αποδεικτικού μέσου. Ο λόγος αυτός αρκεί να πιθανολογείται.

Άρθρο 350

1. Αν το δικαστήριο επιτρέπει τη συντηρητική απόδειξη, ορίζει με την απόφαση του τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα διεξαχθεί, τα αποδεικτικά μέσα και το χρόνο μέσα στον οποίο πρέπει να περατωθεί, και, αν κρίνει ότι η κλήτευση του αντιδίκου είναι δυνατή, ορίζει και την προθεσμία της.

2. Αν η αίτηση έχει υποβληθεί σε δικαστήριο ανορισμόδιο να δικάσει την κύρια δίκη το δικαστήριο αυτό μπορεί, αν ο κίνδυνος δεν είναι άμεσος, να παραπέμψει την αίτηση στο δικαστήριο το αριόδιο για την κύρια δίκη.

Άρθρο 351

Όταν δικάζει τη διαφορά, το δικαστήριο έχει υποχρέωση να λάβει υπόψη του τη συντηρητική απόδειξη που έχει διεξαχθεί, ανεξάρτητα από το αν ο κίνδυνος πραγματοποιήθηκε. Η κατανομή του βάρους της απόδειξης δεν επηρεάζεται από τη συντηρητική απόδειξη.

ΤΙΤΛΟΣ II

Ομολογία.

Άρθρο 352

1. Η ομολογία του διαδίκου, προφορική ή γραπτή, ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει τη δίκη ή του εντεταλμένου δικαστή, αποτελεί πλήρη απόδειξη εναντίον εκείνου που ομολόγησε.

2. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την εβδίκην ομολογία.

Άρθρο 353

Η αποδεικτική δύναμη της ομολογίας δεν επηρεάζεται από το ότι, εκτός από το επίσημο πραγματικό γεγονός για εκείνον που ομολογεί, περιέχει και άλλο πραγματικό γεγονός που τον ωφελεί και αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό. Αν το πραγματικό γεγονός, το ωφέλιμο για εκείνον που ομολογεί, δεν είναι αυτοτελές, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την ομολογία.

Άρθρο 354

Όποιος ομολόγησε μπορεί να ανακαλέσει την ομολογία του μόνο αν αυτός αποδείξει ότι δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

ΤΙΤΛΟΣ III

Αυτοψία.

Άρθρο 355

Το δικαστήριο διατάζει αυτοψία αν θεωρεί αναγκαία την αντίληψη του αντικειμένου της απόδειξης με τις δικές του αισθήσεις.

Άρθρο 356

1. Το δικαστήριο που αποφασίζει να ενεργήσει αυτοψία μπορεί να διατάξει να γίνει ταυτόχρονα και πραγματογνωμοσύνη ή και εξέταση μαρτύρων.

2. Αν μαζί με την αυτοψία διατάχθηκε και πραγματογνωμοσύνη, ο διορισμός και η άσκηση των πραγματογνωμόνων μπορούν να γίνουν και κατά την αυτοψία από εκείνον που την ενεργεί.

Άρθρο 357

Ο δικαστής που θα ενεργήσει την αυτοψία ορίζει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα διεξαγωγής της. Αν ο δικαστής που ενεργεί την αυτοψία ή, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος του, κρίνει πως είναι αδύνατο ή δύσκολο να μεταφερθεί το αντικείμενο της αυτοψίας στον τόπο των συνεδριάσεων, ορίζει τόπο κατάλληλο για τη διεξαγωγή της, όπου πηγαίνει εκείνος που την ενεργεί.

Άρθρο 358

Όποιος ενεργεί την αυτοψία μπορεί, αν το κρίνει σκόπιμο, κατά την ενέργειά της να καταρτίσει σχέδια ή ιχνογραφήματα, να πάρει φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να εγκαθιστά επιτόπου τίτλους ή να προβεί σε τεχνικές ενέργειες, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου ενός υπαλλήλου της γραμματείας του δικαστηρίου ή του πραγματογνώμονα που είναι ήδη διορισμένος ή που διορίζεται γι' αυτό το σκοπό. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να κάνει και αναπαράσταση του αποδεικτικού γεγονότος και ενδεχομένως φωτογράφιση ή άλλη απεικόνιση της αναπαράστασης.

Άρθρο 359

1. Η αυτοψία, αν γίνεται στο ακροατήριο, αναφέρεται στα πρακτικά, ενώ, αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, συντάσσεται σχετική έκθεση.

Στα πρακτικά ή την έκθεση πρέπει να αναφέρεται το αντικείμενο της αυτοψίας, καθώς και η αντίληψη που σχημάτισε από την αυτοψία το δικαστήριο ή ο δικαστής.

2. Αν διορίστηκαν πραγματογνώμονες, πρέπει στα πρακτικά ή την έκθεση να αναγράφονται τα ονόματά τους, καθώς και αν αυτοί ενήργησαν την πραγματογνωμοσύνη. Επίσης πρέπει να αναφέρεται η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, εφόσον δέν την υπέβαλαν εγγράφως, οπότε αρκεί να γίνει αναφορά σ' αυτήν.

3. Αν εξετάστηκαν μέτρες, οι καταθέσεις τους πρέπει να περιλαμβάνονται στα πρακτικά ή την έκθεση.

4. Η γραπτή γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, καθώς και τα τυχόν σχέδια, ιχνογραφήματα, φωτογραφίες, αναπαραστάσεις και γενικά τα βοηθήματα που το δικαστήριο ή ο δικαστής είχε υπόψη ενεργώντας την αυτοψία, επισυνάπτονται στα πρακτικά ή την έκθεση.

Άρθρο 360

Αν η αυτοψία γίνεται στο ακροατήριο, η υπόθεση συζητείται αμέσως κατόπιν. Αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, η έκθεση που συντάσσεται για την αυτοψία κατατίθεται ή αποστέλλεται μαζί με τα συνημμένα της στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.

Άρθρο 361

Οι διάδικοι οφείλουν να βοηθούν για την ενέργεια της αυτοψίας και να κάνουν ό,τι είναι αναγκαίο για τη διεξαγωγή της.

Άρθρο 362

Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να ανεχθεί την αυτοψία, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, και ιδίως αν θίγεται η υγεία ή η αξιοπρέπεια του, δέν μπορούν όμως να ληφθούν εναντίον του εξαναγκαστικά μέτρα. Εκείνος που ενεργεί την αυτοψία πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα για να εξασφαλιστεί εντελώς η υγεία και η αξιοπρέπεια του προσώπου όσο γίνεται η αυτοψία.

Άρθρο 363

1. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι κινητό που το κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να το παρουσιάσει και να το επιδείξει σε εκείνον που ενεργεί την αυτοψία.

2. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι ακίνητο που κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός έχει υποχρέωση να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου για να γίνει η αυτοψία. Επίσης ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει ακίνητο οφείλει να επιτρέψει την επίσκεψή του αν μέσα στο ακίνητο βρίσκεται κινητό που είναι αντικείμενο αυτοψίας εφόσον η μεταφορά του είναι αδύνατη ή δύσκολη.

Άρθρο 364

Ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το αντικείμενο της αυτοψίας ή που

είναι ο ίδιος αντικείμενο της αυτοψίας πρέπει τρεις ημέρες πριν ενεργηθεί η αυτοψία να κληθεί να παρευρεθεί σ' αυτήν.

Άρθρο 365

1. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος αρνείται για λόγο σπουδαίο κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την αυτοψία να παρουσιάσει και να επιδείξει ένα κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη ενός ακινήτου ή να υποβάλει τον εαυτό του σε αυτοψία, η αυτοψία ματαιώνεται.

2. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το κινητό ή το ακίνητο δέν παρίσταται την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την αυτοψία ή αν εκείνος που την ενεργεί κρίνει πως αρνείται αδικαιολόγητα να παρουσιάσει και να επιδείξει το κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου, μπορεί με απόφαση που εκδίδει αμέσως να διατάξει να αφαιρεθεί βίαια το κινητό και να του προσκομιστεί ή να ανοιχθούν βίαια οι θύρες του ακινήτου για να γίνει η αυτοψία.

3. Η βίαιη αφαίρεση κινητού και η παρουσίασή του σ' αυτόν που ενεργεί την αυτοψία γίνεται κατά τις διατάξεις που ισχύουν για την αναγκαστική εκτέλεση από δικαστικό επιμελητή, που αμέσως μετά την αυτοψία επιστρέφει το κινητό στον κάτοχο από τον οποίο το αφαίρεσε. Το βίαιο άνοιγμα των θυρών του ακινήτου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αναγκαστική εκτέλεση.

4. Αν δέν είναι δυνατό να γίνει αμέσως η αφαίρεση του κινητού ή να ανοιχθούν οι θύρες, εκείνος που κάνει την αυτοψία μπορεί με απόφαση του που την εκδίδει αμέσως να αναβάλει την αυτοψία για ορισμένη ημέρα και ώρα στην οποία οι διάδικοι ή ο τρίτος οφείλουν να παρευρεθούν χωρίς κλήτευση.

Άρθρο 366

Αν η αυτοψία δέν μπόρεσε να γίνει επειδή κάποιος διάδικος απουσίασε ή αρνήθηκε να φέρει και να επιδείξει το κινητό που κατέχει ή να επιτρέψει την επίσκεψη ακινήτου που βρίσκεται στην κατοχή του ή να υποβληθεί ο ίδιος σε αυτοψία, το δικαστήριο που αποφάσισε την αυτοψία κρίνει ελεύθερα αν το αντικείμενο της απόδειξης για το οποίο διατάχθηκε η αυτοψία πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένο.

Άρθρο 367

Διάδικοι ή τρίτοι που εμποδίζουν αδικαιολόγητα την αυτοψία με την απουσία τους την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την ενέργειά της ή με την άρνησή τους να φέρουν και να επιδείξουν ένα κινητό ή να επιτρέψουν την επίσκεψη ενός ακινήτου ή να υποβάλουν τον εαυτό τους σε αυτοψία καταδικάζονται σε αποζημίωση, στα δικαστικά έξοδα, καθώς και σε χρηματική ποινή κατά τις διατάξεις του άρθρου 205.

ΤΙΤΛΟΣ IV

Πρακτογνωμοσύνη.

Άρθρο 368

1. Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες, αν κρίνει πως πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν για να γίνουν αντιληπτά ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης.

2. Το δικαστήριο οφείλει να διορίσει πραγματογνώμονες αν το ζητήσει κάποιος διάδικος και κρίνει πως χρειάζονται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης.

Άρθρο 369

Οι πραγματογνώμονες βοηθούν το δικαστήριο με τη γνωμοδότησή τους στα ζητήματα που έθεσε. Αν είναι ανάγκη, το δικαστήριο διατάζει να παρευρεθούν οι πραγματογνώμονες κατά την ενέργεια όλων ή ορισμένων διαδικαστικών πράξεων.

Άρθρο 370

1. Οι πραγματογνώμονες διορίζονται με πράξη του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση, όπου εκτός από όσα ορίζει το άρθρο 341 παράγραφος 2, πρέπει να σημειώνονται με ακρίβεια α) τα ονόματά τους και β) τα ζητήματα για τα οποία θα γνωμοδοτήσουν.

2. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση μπορεί να αναθέσει το διορισμό των πραγματογνωμόνων ή και τον ορισμό του αριθμού τους σε άλλο δικαστήριο, που ενεργεί σύμφωνα με αίτηση ή παραγγελία ή σε εντεταλμένο δικαστή.

3. Τους πραγματογνώμονες μπορεί να τους αντικαταστήσει για εύλογη αιτία

ο εισηγητής του άρθρου 341 παράγρ. 3 ή ο δικαστής που τους διόρισε, με αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 371

Σε κάθε δικαστήριο τηρείται κατάλογος πραγματογυμνών. Ο τρόπος που καταρτίζονται και τηρούνται οι κατάλογοι ορίζεται με διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

Άρθρο 372

Το δικαστήριο ορίζει τους πραγματογυμνούς από τον κατάλογο πραγματογυμνών, αν όμως δεν υπάρχει κατάλογος ή αν το δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο, διορίζει τα πρόσωπα που κρίνει κατάλληλα για το σκοπό αυτόν.

Άρθρο 373

Δεν μπορούν να εγγραφούν στον κατάλογο πραγματογυμνών, ούτε να διοριστούν πραγματογυμνοί 1) όσοι καταδικάστηκαν για κοκούρημα ή πλημμέλημα και στερήθηκαν τα πολιτικά τους δικαιώματα κατά τα άρθρα 59 έως 63 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και όσοι παραπέμφθηκαν με βούλευμα για τέτοιες πράξεις, 2) όσοι στερήθηκαν την άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους για όσο καιρό διαρκεί αυτή η στέρηση, 3) όσοι έχουν στερηθεί το δικαίωμα να διαθέτουν ελεύθερα την περιουσία τους, 4) οι δικαστές, οι εισαγγελείς και οι υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων.

Άρθρο 374

Όσοι είναι γραμμένοι στον κατάλογο πραγματογυμνών, καθώς και όσοι ασκούν νόμιμο επάγγελμα στον κύκλο του οποίου περιλαμβάνεται το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, οφείλουν να εκτελέσουν τα καθήκοντα που τους αναθέτει η απόφαση, όσοι δεν αφήνουν σ' αυτές τις κατηγορίες μπορούν να αποποιηθούν το διορισμό τους, εφόσον δεν δήλωσαν πως τον δέχονται ή δεν έδωσαν το νόμιμο όρκο.

Άρθρο 375

Αντίγραφο της απόφασης που διατάζει το διορισμό και εκείνης που διορίζει ή αντικαθιστά πραγματογυμνούς κοινοποιείται μόλις δημοσιευθεί στους διαδίκους και τους πραγματογυμνούς με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου ή του δικαστή που την έχει εκδώσει.

Άρθρο 376

Οι πραγματογυμνοί μπορούν να ζητήσουν οι ίδιοι να εξαιρεθούν, ή να εξαιρεθούν από διάδικο 1) αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους του άρθρου 52 παράγρ. 1, εδ. α' έως γ' και στ' 2) αν είναι δημόσιοι υπάλληλοι και η προϊστάμενή τους αρχή τους απαγόρευσε εγγράφως να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη για λόγους που αφορούν την υπηρεσία τους, 3) αν συντρέχει άλλος σπουδαίος λόγος.

Άρθρο 377

1. Την εξαίρεση την προτείνει ο πραγματογυμνος ή ένας από τους διαδίκους με γραπτή αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογυμνούς. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου μέσα σε πέντε ημέρες απότου κοινοποιήθηκε η απόφαση που διορίζει τους πραγματογυμνούς. Αργότερα η αίτηση για εξαίρεση είναι απαράδεκτη, εκτός αν ο λόγος της εξαίρεσης προέκυψε κατόπιν.

2. Η αίτηση για εξαίρεση μπορεί να γίνει και με δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου ή στον εντεταλμένο δικαστή που διορίζει τους πραγματογυμνούς.

3. Η αίτηση για εξαίρεση πρέπει να περιέχει τους λόγους της εξαίρεσης, αλλιώς είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 378

1. Η αίτηση για εξαίρεση εισάγεται για να συζητηθεί στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογυμνούς και δικάζεται, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος.

2. Αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, το δικαστήριο ή ο εντεταλμένος δικαστής διορίζει με την ίδια απόφαση άλλον πραγματογυμνοί για να αντικαταστήσει εκείνον που εξαιρέθηκε.

Άρθρο 379

1. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση δίνει στους πραγματογυμ-

νούς τις αναγκαίες οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο θα εκτελέσουν τα καθήκοντά τους και ορίζει ιδίως α) αν κρίνει αναγκαίο να παραστούν σε διαδικαστικές πράξεις και σε ποιές, β) αν η πραγματογνωμοσύνη θα ενεργηθεί ενώπιόν του ή από μόνους τους πραγματογυμνούς.

2. Τις εξουσίες της παραγράφου 1 έχει και το δικαστήριο που ύστερα από αίτηση ή παραγγελία ενεργεί διαδικαστικές πράξεις που αναφέρονται στην πραγματογνωμοσύνη ή ο εντεταλμένος δικαστής, εφόσον δεν όρισε διαφορετικά το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση.

Άρθρο 380

Οι πραγματογυμνοί μπορούν να λάβουν γνώση των στοιχείων της δικαιογραφίας που είναι χρήσιμα για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης.

2. Το δικαστήριο του άρθρου 379 ή ο δικαστής μπορούν να επιτρέψουν στους πραγματογυμνούς να ζητήσουν, πριν συντάξουν τη γνωμοδότησή τους, διευκρινίσεις από τους διαδίκους ή πληροφωρίες από τρίτους ή να καταρτίσουν σχέδια ή ιχνογραφήματα, να πάρουν φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να κάνουν επιτόπια εφαρμογή τίτλων ή τεχνικές ενέργειες ή να εξετάσουν έγγραφα ή βιβλία εμπόρων ή επαγγελματιών.

Άρθρο 381

Τις αποφάσεις των άρθρων 379 και 380 παρ. 2 τις λαμβάνει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή των πραγματογυμνών ή και αυτεπαγγέλτως, χωρίς να κλητευθούν προηγουμένως οι διάδικοι ή οι πραγματογυμνοί.

Άρθρο 382

1. Αν το δικαστήριο διέταξε να παραστούν οι πραγματογυμνοί κατά την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, τους κοινοποιείται πριν από τρεις ημέρες κλήση για να παραστούν σ' αυτές.

2. Οι πραγματογυμνοί, όταν παρίστανται στις συνεδριάσεις, έχουν δικαίωμα με την άδεια εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση να υποβάλουν ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους τους και τους μάρτυρες και να ζητούν να διαβαστούν έγγραφα.

Άρθρο 383

1. Αν διατάχθηκε έγγραφη γνωμοδότηση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να την υποβάλουν οι πραγματογυμνοί. Ο δικαστής ή στα πολυμελή δικαστήρια ο πρόεδρος του δικαστηρίου μπορούν αν το ζητήσουν οι πραγματογυμνοί, χωρίς προηγούμενη κλήτευση των διαδίκων, να παρατείνουν την προθεσμία, αν κρίνουν ότι δεν είναι αρκετή για να καταρτιστεί η γνωμοδότηση.

2. Αν υπάρχουν περισσότεροι πραγματογυμνοί, ενεργούν όλες τις πράξεις που χρειάζονται για την πραγματογνωμοσύνη και καταρτίζουν τη γραπτή τους γνωμοδότηση από κοινού. Για το σκοπό αυτόν συνέρχονται, όταν τους καλεί οποιοσδήποτε από αυτούς.

3. Η έγγραφη γνωμοδότηση πρέπει να αναφέρει τις ενέργειες των πραγματογυμνών και τη γνώμη καθενός αιτιολογημένη και να υπογράφεται από αυτούς. Αν κάποιος ή κάποιιοι από τους πραγματογυμνούς δεν παρουσιάζονται όταν γίνεται η πραγματογνωμοσύνη ή αρνούνται να υπογράψουν την έγγραφη γνωμοδότηση, αυτό σημειώνεται στη γνωμοδότηση.

4. Η έγγραφη γνωμοδότηση κατατίθεται από τους πραγματογυμνούς ή από εκείνον που εξουσιοδοτήσαν γι' αυτό στη γραμματεία του δικαστηρίου που τους διόρισε και συντάσσεται σχετική έκθεση. Αν η γνωμοδότηση κατατέθηκε στη γραμματεία του δικαστηρίου που ενεργεί ύστερα από αίτηση ή παραγγελία ή του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο εντεταλμένος δικαστής, η έκθεση στέλνεται αμέσως στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.

Άρθρο 384

Το δικαστήριο ή ο δικαστής του άρθρου 379 μπορούν, αφού οι πραγματογυμνοί υποβάλουν τη γνωμοδότησή τους, να διατάξουν να δοθούν γι' αυτήν διευκρινίσεις ή άλλες πληροφορίες, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 382 και 383.

Άρθρο 385

1. Πριν από κάθε ενέργεια οι πραγματογυμνοί ορκίζονται σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 408 ότι θα εκτελέσουν ευσυνειδήτως τα καθήκοντά τους.

2. Η όρκηση των πραγματογυμνών γίνεται ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση ή του δικαστηρίου ή του δικαστή που ορίζεται από το πρώτο και συντάσσεται έκθεση γι' αυτήν.

Άρθρο 386

Αν ο διορισμένος πραγματογνώμονας οφείλει να εκτελέσει τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν και αρνηθεί αδικαιολόγητα ή παραλείψει οποτεδήποτε να τα εκτελέσει, εκτός από την υποχρέωσή του για απόζημιωση, καταδικάζεται χωρίς κλήτευση ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, από το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση ή το δικαστήριο ή το δικαστή που τον διόρισε, στα δικαστικά έξοδα με τα οποία ο διάδικος που έκανε την αίτηση επιβαρύνεται εξαιτίας της αποχής ή της άρνησης του πραγματογνώμονα. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει αυτεπαγγέλτως και χρηματική ποινή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205.

Άρθρο 387

Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη γνωμοδότηση των πραγματογνώμων.

Άρθρο 388

Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, αν κρίνει πως υπάρχει λόγος, μπορεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει νέα πραγματογνωμότητα ή την επανάληψη ή τη συμπλήρωση της πραγματογνωμότητας από τους ίδιους ή άλλους πραγματογνώμονες.

Άρθρο 389

Η υπόθεση δεν μπορεί να συζητηθεί ενώπιον του δικαστηρίου που τη δικάζει πριν περάσουν πέντε ημέρες από την ημέρα που οι πραγματογνώμονες κατέθεσαν σ' αυτό την έκθεσή τους. Στην περίπτωση του άρθρου 370 παρ. 2 η προθεσμία αυτή αρχίζει από τον η γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση λάβει την έκθεση των πραγματογνώμων.

Άρθρο 390

Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τις γνωμοδοτήσεις προσώπων που έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης σε ζητήματα που αφορούν εκμετάλλευση, οι οποίες συντάχθηκαν ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου και προσάγονται από αυτόν.

Άρθρο 391

1. Αν το δικαστήριο διορίζει πραγματογνώμονες, κάθε διάδικος μπορεί να διορίσει από ένα τεχνικό σύμβουλο που έχει την ικανότητα να διοριστεί πραγματογνώμονας.
2. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίζεται από τους διαδίκους δεν είναι υποχρεωμένος να αποδεχτεί το διορισμό και η αμοιβή του πληρώνεται από το διάδικο που τον διόρισε.

Άρθρο 392

1. Ο διορισμός των τεχνικών συμβούλων γίνεται εγγράφως ή προφορικά με δήλωση, είτε ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταλμένου δικαστή, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, είτε ενώπιον της γραμματείας του δικαστηρίου και συντάσσεται έκθεση.
2. Οι τεχνικοί σύμβουλοι των διαδίκων τους βοηθούν με τις τεχνικές γνώσεις του μπορούν να παρίστανται σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις όπου παρίστανται οι πραγματογνώμονες και έχουν τις εξουσίες των άρθρων 380 παρ. 1 και 382 παρ. 2.
3. Οι τεχνικοί σύμβουλοι των διαδίκων μπορούν, αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλουν τη γνωμοδότησή τους και πριν συζητηθεί η υπόθεση, να αναπτύξουν τις γνώμες τους για τη γνωμοδότηση των πραγματογνώμων προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου ή να τις υποβάλουν εγγράφως, καθώς και να υποβάλουν ερωτήσεις και στους πραγματογνώμονες.

ΤΙΤΛΟΣ V

Μάρτυρες.

Άρθρο 393

1. Στιβάσεις και συλλογικές πράξεις δεν μπορούν να αποδειχθούν με μάρτυρες εκτός αν αξία του αντικειμένου τους υπερβαίνει τις εξήντα χιλιάδες δραχμές.
2. Δεν επιτρέπεται η απόδειξη με μάρτυρες κατά του περιεχομένου εγγράφου, έστω και αν η αξία του αντικειμένου της δικαιοπραξίας είναι μικρότερη από εξήντα χιλιάδες δραχμές.
3. Δεν επιτρέπεται να αποδειχθούν με μάρτυρες πρόσθετα σύμφωνα, προγενέστερα, σύγχρονα ή μεταγενέστερα δικαιοπραξίας που έχει συνταχθεί εγγράφως έστω και αν δεν είναι αντίθετα προς το περιεχόμενο του εγγράφου.

Άρθρο 394

1. Η απόδειξη με μάρτυρες επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση α) αν υπάρχει αρχή έγγραφης απόδειξης που πηγάζει από έγγραφο που έχει αποδεικτική δύναμη, β) αν υπάρχει φυσική ή ηθική αδυναμία να αποκτηθεί έγγραφο, γ) αν αποδεικνύεται ότι το έγγραφο που είχε συνταχθεί χάθηκε τυχαία, δ) αν από τη φύση της δικαιοπραξίας ή τις ειδικές συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε, και ιδίως αν πρόκειται για εμπορικές συναλλαγές δικαιολογείται η απόδειξη με μάρτυρες.

2. Όταν ο νόμος ή τα μέρη ορίζουν ότι για τη δικαιοπραξία χρειάζεται έγγραφο, είτε ως συστατικός είτε ως αποδεικτικός τύπος, η απόδειξη της δικαιοπραξίας με μάρτυρες επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση της παραγράφου 1 εδάφιο γ'.

Άρθρο 395

Όταν η απόδειξη με μάρτυρες αποκλείεται, δεν επιτρέπεται ούτε και η απόδειξη με δικαστικά τεκμήρια.

Άρθρο 396

Όπου ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά η απόδειξη με μάρτυρες διεξάγεται έπειτα από έκδοση πράξης, η οποία εκτός από τα αναφερόμενα στο άρθρο 341 παρ. 2, πρέπει να ορίζει και τον αριθμό των μαρτύρων που μπορεί να εξετάσει ο κάθε διάδικος. Ο αριθμός των μαρτύρων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε για την κάθε πλευρά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και ιδίως αν υπάρχει οικοδικία, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει περισσότερους.

Άρθρο 397

1. Ο διάδικος που διεξάγει απόδειξη με μάρτυρες οφείλει είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την ημέρα που ορίστηκε για την εξέταση των μαρτύρων να γνωστοποιήσει στον αντίδικο τα ονόματα των μαρτύρων που θα εξεταστούν. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 118, καθώς και το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα, την κατοικία και την ακριβή διεύθυνση των μαρτύρων.
2. Αφού αρχίσει η εξέταση των μαρτύρων, κανένας από τους διαδίκους δεν μπορεί να γνωστοποιήσει μάρτυρες.

Άρθρο 398

1. Οι διάδικοι κλητεύουν τους μάρτυρες τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για την εξέτασή τους ημέρα. Η κλήση πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που ορίζει το άρθρο 118, καθώς και το δικαστήριο ή το δικαστή ενώπιον του οποίου θα εξεταστεί ο μάρτυρας, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα εξεταστεί.
2. Όποιος καλείται να εξεταστεί ως μάρτυρας οφείλει να προσέλθει και να καταθέσει για τα πραγματικά γεγονότα που γνωρίζει.
3. Αν εκείνος που κλητεύθηκε να εξεταστεί μάρτυρας δεν προσέλθει αδικαιολόγητα το δικαστήριο ή ο δικαστής με απόφαση του που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση τον καταδικάζουν να πληρώσει τα έξοδα που προεβλήθηκαν από την απουσία του και μπορεί να τον καταδικάσουν και σε χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 205. Αν η αξία του μάρτυρα πιθανολογείται ως δικαιολογημένη, το ίδιο δικαστήριο ή ο ίδιος δικαστής μπορούν να ανακαλέσουν την απόφαση αυτή, εφόσον το ζητήσει ο μάρτυρας μέσα σε είκοσι ημέρες από του επιδόθηκε η απόφαση.

Άρθρο 399

Δεν εξετάζονται ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί για όσα έμαθαν κατά την εξομολόγηση 2) πρόσωπα τα οποία όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί δεν είχαν το αισθητήριο για να το αντιληφθούν ή δεν έχουν την ικανότητα να ανακινώσουν αυτό που αντιλήφθηκαν, 3) πρόσωπα που δεν είχαν το λογικό τους όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί ή δεν το έχουν όταν πρόκειται να εξεταστούν.

Άρθρο 400

Δεν εξετάζονται, όταν κληθούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους, καθώς και οι σύμβουλοι των διαδίκων, για τα πραγματικά γεγονότα που τους εμπιστεύθηκαν ή που διαπίστωσαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους για τα οποία έχουν καθήκον εξεμύθειας, εκτός αν το επιτρέπει εκείνος που τους τα εμπιστεύθηκε και εκείνος τον οποίο αφορά το απόρητο, 2) δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί εν ενεργεία ή όχι για πραγματικά γεγονότα για τα οποία υπάρχει καθήκον εξεμύθειας, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός επιτρέπει να εξεταστούν, 3) πρόσωπα που μπορεί να έχουν συμφέρον από τη δίκη.

Άρθρο 400

Δεν εξετάζονται, όταν κληθούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους, καθώς και οι σύμβουλοι των διαδίκων, για τα πραγματικά γεγονότα που τους εμπιστεύθηκαν ή που διαπίστωσαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους για τα οποία έχουν καθήκον εξεμύθειας, εκτός αν το επιτρέπει εκείνος που τους τα εμπιστεύθηκε και εκείνος τον οποίο αφορά το απόρητο, 2) δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί εν ενεργεία ή όχι για πραγματικά γεγονότα για τα οποία υπάρχει καθήκον εξεμύθειας, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός επιτρέπει να εξεταστούν, 3) πρόσωπα που μπορεί να έχουν συμφέρον από τη δίκη.

Άρθρο 401

Έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να εξεταστούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ^{γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες,} οι βοηθοί τους, καθώς και σύμβουλοι των διαδίκων, για τα γεγονότα που έμαθαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, 2) οι συγγενείς κάποιου από τους διαδίκους, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή υιοθεσίας, έως και τον τρίτο βαθμό σε ευθεία ή σε πλάγια γραμμή, εκτός αν έχουν τον ίδιο βαθμό συγγένειας με όλους του διαδίκους, οι σύζυγοι και μετά τη λύση του γάμου, καθώς και οι μνηστευμένοι.

Άρθρο 402

Ο μάρτυρας δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει 1) περιστατικά που μπορούν να δικαιολογήσουν τη δίωξη για αξιόποινή πράξη είτε του ίδιου, είτε κάποιου προσώπου που συνδέεται μαζί του κατά το άρθρο 401 αριθ. 2, ή που θίγουν την τιμή του ή την τιμή των προσώπων αυτών, 2) περιστατικά που αποτελούν επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό απόρρητο.

Άρθρο 403

1. Στην περίπτωση του άρθρου 399, η απαγόρευση να εξεταστεί ο μάρτυρας λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή αφού το ζητήσει κάποιος από τους διαδίκους.
2. Ο διάδικος οφείλει να προτείνει το λόγο της μη εξέτασης του μάρτυρα κατά το άρθρο 400 πριν ορκιστεί.
3. Ο μάρτυρας οφείλει να προτείνει το λόγο του άρθρου 401 για τον οποίο έχει δικαίωμα να αρνηθεί να μαρτυρήσει, καθώς και το λόγο του άρθρου 402 για τον οποίο δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει.
4. Το δικαστήριο ή ο δικαστής ενώπιον του οποίου διεξάγεται η μαρτυρική απόδειξη αποκαίρουν για τις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 2 και 3, και αρκεί για αυτό η πιθανολόγηση.
5. Όταν περατωθεί η εξέταση του μάρτυρα, ο λόγος του άρθρου 400 για τη μη εξέτασή του μπορεί να προταθεί μόνο κατά τη μετ'απόδειξη συζήτηση εφόσον αποδεικνύεται εγγράφως...

Άρθρο 404

Μάρτυρας που εμφανίζεται και αρνείται να καταθέσει, αν και υποχρεούται, μπορεί να καταδικαστεί από το δικαστήριο ή το δικαστή ενώπιον του οποίου διεξάγεται η απόδειξη, σε χρηματική ποινή κατά το άρθρο 205.

Άρθρο 405

Αν επιβάλλεται για ειδικούς λόγους να εξεταστούν ως μάρτυρες πρόσωπα που δεν συμπλήρωσαν το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους ή που έχασαν τα πολιτικά τους δικαιώματα επειδή έχουν καταδικαστεί, τα πρόσωπα αυτά εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν.

Άρθρο 406

1. Στην περίπτωση του άρθρου 341 η εξέταση των μαρτύρων γίνεται ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο με την πράξη για τις αποδείξεις ορίζει την ημέρα και την ώρα της εξέτασης. Αν η εξέταση απαιτεί πολύ χρόνο, ιδίως αν δεν μπορεί να περατωθεί σε μια συνεδρίαση, και το δικαστήριο διατάξε να διεξαχθεί από εισηγητή ή από εντεταλμένο δικαστή ή πρόξενο, αυτός ορίζει τόπο και χρόνο για την εξέταση των μαρτύρων, καθώς και τον αριθμό των μαρτύρων που θα εξεταστούν κάθε φορά. Σε περίπτωση αναβολής ο δικαστής οφείλει να ορίσει, μέσα στην προθεσμία που έχει ταχθεί, ημέρα και ώρα για την εξέταση των υπόλοιπων μαρτύρων. Αν η κατάθεση του μάρτυρα διωσθεί, η ημερομηνία για τη συνέλιξη της ορίζεται το αργότερο μέσα σε ένα μήνα χωρίς να υπολογίζεται ο χρόνος των δικαστικών διακοπών. Στην περίπτωση αυτή η συνέλιξη της εξέτασης μπορεί να γίνει και πέρα από την προθεσμία. Όταν η εξέταση των μαρτύρων γίνεται ενώπιον του ειρηνοδίκη ως εντεταλμένου δικαστή, η παράσταση δικηγόρου δεν είναι υποχρεωτική, αν δεν είναι τοποθετημένοι στην έδρα του ειρηνοδικείου δύο τουλάχιστον δικηγόροι.

2. Υπουργοί, αρχιερείς, προσβεβυτές και άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι έξου κράτους επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή εξετάζονται στην κατοικία τους, εκτός αν προτιμούν να προσέλθουν στο δικαστήριο. Στην κατοικία τους εξετάζονται επίσης και οι μάρτυρες που εμποδίζονται από αρρώστια ή γεράματα να εμφανιστούν.

Άρθρο 407

Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας ερωτάται για το όνομα και το επώνυμο, τον τόπο που γεννήθηκε, την ηλικία, τη θρησκεία, την κατοικία και το επάγγελμά του. Επίσης ερωτάται για την τυχόν συγγένειά του με τους διαδίκους και για κάθε άλλο περιστατικό που μπορεί να αποτελέσει λόγο για να μην εξεταστεί, ή να διαωφύσει για τις σχέσεις του με τους διαδίκους και για την αξιοπιστία του.

Άρθρο 408

1. Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας οφείλει να ορκιστεί βάζοντας το χέρι επάνω στο Ιερό Ευαγγέλιο. Ο τύπος του όρκου είναι: "Ορκίζομαι ενώπιον του θεού να πω ευσυνείδητα όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτα".
2. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε γνωστή θρησκεία ή δόγμα, που ορίζει ιδιαίτερο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτό τον τύπο.
3. Αν ο μάρτυρας δηλώσει ενώπιον του δικαστηρίου ή του δικαστή πως δεν πιστεύει σε καμιά θρησκεία ή πιστεύει σε θρησκεία που δεν επιτρέπει τον όρκο, ο όρκος δίνεται σαν διαβεβαίωση με τον εξής τύπο: "Δηλώνω στην τιμή και στη συνείδησή μου πως θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια χωρίς να προσθέσω, ούτε να κρύψω τίποτα".
4. Οι κληρικοί κάθε θρησκείας ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιερωσύνη τους.
5. Αν ο μάρτυρας δεν έχει χέρια, επικαλαμβάνει τον όρκο που διαβάσει ο δικαστής.
6. Κούφροι, άλαλοι και κωφάλαλοι ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 253.

Άρθρο 409

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται χωριστά και μόνο αν κριθεί απαραίτητο μπορούν να εξεταστούν σε αντιπαράσταση με άλλους μάρτυρες ή και με τους διαδίκους. Οι μάρτυρες καταθέτουν προφορικά και μπορούν, κατά την κρίση του δικαστή, να χρησιμοποιούν σημείωμα για να βοηθήσουν τη μνήμη τους.
2. Ο μάρτυρας οφείλει να δηλώσει πώς έμαθε αυτά που καταθέτει, και αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν έχει άμεση αντίληψη, οφείλει να δηλώνει και το πρόσωπο από το οποίο πληροφορήθηκε όσα καταθέτει.
3. Ο εισηγητής ή ο εντεταλμένος δικαστής μπορεί να απογορεύει τις ερωτήσεις των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους προς το μάρτυρα, αν είναι έκδηλα άσκοπες ή έξω από το θέμα, και κηρύσσουν περαιωμένη την εξέταση του μάρτυρα, όταν κρινούν ότι κατέθεσε όλα όσα γνωρίζει για τα αποδεικτέα.

Άρθρο 410

1. Για την όρκιση και την εξέταση του μάρτυρα συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από το μάρτυρα, το δικαστή, το γραμματέα και τους διαδίκους, καθώς και από τους διερωτηθέντες που έχουν προσληφθεί.
2. Αν οι μάρτυρες εξετάζονται ενώπιον του δικαστηρίου ή του εισηγητή, οι καταθέσεις τους καταχωρίζονται στα πρακτικά.
3. Η έκθεση ή τα πρακτικά πρέπει να ανακέρουν την όρκιση του μάρτυρα και τις ενστάσεις των διαδίκων.

Άρθρο 411

Το δικαστήριο μπορεί ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να εξεταστεί και πάλι ένας μάρτυρας, αν αυτό χρειάζεται για να συμπληρωθεί ή να διευκρινιστεί η κατάθεση ή αν το δικαστήριο κρίνει πως ο μάρτυρας αρνήθηκε ακαιολόγητα να καταθέσει επάνω σε ορισμένο θέμα. Στις περιπτώσεις αυτές ο μάρτυρας δεν ορκίζεται και πάλι.

Άρθρο 412

Κάθε διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από την εξέταση ενός μάρτυρα που αυτός γνωστοποίησε, εφόσον δεν άρχισε η εξέτασή του.

Άρθρο 413

Οι σχετικές διατάξεις με τους μάρτυρες εφαρμόζονται και όταν, για να αποδειχθούν περαιωμένα πραγματικά γεγονότα, εξετάζονται πρόσωπα που τα αντιλήφθηκαν με βάση τις ειδικές γνώσεις τους.

Άρθρο 414

Αν οι μάρτυρες εξετάστηκαν στο δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, η αιζήτηση της υπόθεσης αρχίζει αμέσως μετά την εξέταση.

ΤΙΤΛΟΣ VI

Εξέταση των διαδίκων.

Άρθρο 415

1. Αν τα πραγματικά γεγονότα δεν αποδείχθηκαν καθόλου ή αν δεν αποδείχθηκαν εντελώς από τα άλλα αποδεικτικά μέσα, το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει ένα ή περισσότερους διαδίκους για την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων.

2. Αν ο διάδικος είναι πρόσωπο ανήλικο να παρίσταται στο δικαστήριο, μπορεί την κρίση του δικαστηρίου να εξεταστεί είτε εκείνος που τελεί υπό επιμέλεια, εκτός αν δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή αν δεν συμπλήρωσε το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του, είτε ο νόμιμος αντιπρόσωπός του είτε και οι δύο.

3. Αν ο διάδικος είναι νομικό πρόσωπο, μπορεί να εξεταστεί όποιος το εκπροσωπεί στο δικαστήριο ή κάποιον άλλο μέλος της διοίκησής του.

4. Αν διεξάγει τη δίκη ο σύνδικος πτώχευσης, μπορούν να εξεταστούν είτε ο σύνδικος είτε ο πτωχός είτε και οι δύο.

Άρθρο 416

Η εξέταση των διαδίκων διατάσσεται ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως και διεξάγεται κατά τις διατάξεις για την εξέταση μαρτύρων.

Άρθρο 417

1. Οι διάδικοι εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να διατάξει να εξεταστεί με όρκο ο διάδικος για όλα ή μερικά από τα αμφισβητούμενα γεγονότα. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να καλέσει το διάδικο που εξετάστηκε ήδη χωρίς όρκο να βεβαιώσει με όρκο την κατάθεσή του ολόκληρη ή μέρος της. Ο δικαστής επισημαίνει τη δυνατότητα αυτήν στο διάδικο που εξετάζεται πριν να αρχίσει η εξέτασή του. Η ένορκη εξέταση δεν επιτρέπεται σχετικά με γεγονότα που αποτελούν για εκείνον που ορκίζεται πράξη αξιόπονη ή ανήθικη.

2. Δεν μπορούν να εξεταστούν με όρκο για το ίδιο γεγονός οι διάδικοι που αντιδρούν.

Άρθρο 418

Δεν εξετάζονται με όρκο όσοι έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για ψευδορκία ή για ψευδομαρτυρία.

Άρθρο 419

1. Η μη εμφάνιση κάποιου διαδίκου στη δικάσιμη που ορίστηκε για την εξέτασή του ή η άρνησή του να καταθέσει δεν εμποδίζει να εξεταστεί άλλος διάδικος που εμφανίστηκε.

2. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν εξαναγκαστικά μέτρα για να υποχρεωθεί ο διάδικος να προσέλθει και να εξεταστεί.

Άρθρο 420

Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την κατάθεση των διαδίκων, ένορκη ή χωρίς όρκο, την αδικαιολόγητη μη εμφάνιση του διαδίκου που κλητεύθηκε να εξεταστεί, με όρκο ή χωρίς όρκο, την άρνησή του να καταθέσει ή να απαντήσει στις ερωτήσεις που του υπέβαλαν, καθώς και τη διαφορά ανάμεσα στην ένορκη και τη χωρίς όρκο προηγούμενη κατάθεσή του.

ΤΙΤΛΟΣ VII

Όρκος

Άρθρο 421

1. Κάθε διάδικος μπορεί σε κάθε στάση της δίκης να επάγει όρκο στον αντίδικό του για πραγματικό γεγονός που δεν αποτελεί για εκείνον που ορκίζεται πράξη αξιόπονη ή ανήθικη, το οποίο θα μπορούσε να γνωρίζεται από άμεση αντίληψη ο αντίδικος, ο δικαιοπάροχος ή ο αντιπρόσωπός του.

2. Επαγωγή όρκου που γίνεται με την επίκληση και άλλων αποδεικτικών μέσων τεκμαίρεται ότι γίνεται επικουρικά.

3. Το δικαστήριο επιβάλλει τον όρκο μόνο αν δεν υπάρχουν αρκετές άλλες αποδείξεις.

Άρθρο 422

Η απόφαση που επιβάλλει τον όρκο πρέπει να προσδιορίζει το πραγματικό γεγονός για το οποίο επάγεται ο όρκος, την προθεσμία δήλωσης αποδοχής ή αντεπαγωγής,

τον τόπο και το χρόνο που θα δοθεί ο όρκος που επάγεται ή αντεπαγεται και τις συνέπειες που θα έχει η δόση του, αν με αυτή λύνεται η διαφορά μπορεί επίσης να ορίζει και τις συνέπειες της μη δόσης του όρκου.

Άρθρο 423

1. Ο όρκος αρχίζει με τις λέξεις: "Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού ότι...".
2. Οι διατάξεις του άρθρου 408 παρ. 2 έως 6 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 424

1. Μέσα στην προθεσμία που έταξε η απόφαση ορκίζει εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί ο όρκος να δηλώσει αν τον δέχεται ή τον αντεπάγει και, αν τον δέχεται, να τον δώσει.

2. Ο όρκος που έχει αντεπαχθεί δίνεται στον τόπο και το χρόνο που όρισε η απόφαση.

Άρθρο 425

Η επαγωγή ή αντεπαγωγή του όρκου μπορεί να ανακληθεί μόνο εφόσον δεν κοινοποιήθηκε η δήλωση αποδοχής του. Η ανάκληση δεν επιτρέπεται να ανακληθεί.

Άρθρο 426

Ανήλικοι να δώσουν όρκο είναι 1) όσοι δεν συμπλήρωσαν το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους, 2) όσοι το χρόνο που δίνεται ο όρκος δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους, 3) όσοι καταδικάστηκαν για ψευδορκία ή ψευδομαρτυρία, 4) όσοι βρίσκονται υπό δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση.

Άρθρο 427

1. Όταν πρόκειται για αχειράρετους ανήλικους και για δικάσιμικά ή νόμιμα απαγορευμένους, τον όρκο δίνει εκείνος που ασκεί την πατρική εξουσία ή ο επίτροπός τους.

2. Όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, τον όρκο δίνει εκείνος που, κατά το νόμο ή το καταστατικό, τα εκπροσωπεί στο δικαστήριο. Με διάταξη του καταστατικού ή με πράξη της διοίκησης του νομικού προσώπου μπορεί η δόση του όρκου να ανατεθεί σε ειδικά ορισμένο ή ορισμένα πρόσωπα.

Άρθρο 428

Αν εκείνος στον οποίο είχε επιβληθεί ο όρκος πέθανε πριν από τη δήλωση αποδοχής ή αντεπαγωγής ή πριν από τη δόση του όρκου, τάσσεται νέα προθεσμία στους κληρονόμους ή και άλλους διαδόχους του.

Άρθρο 429

1. Τον όρκο δίνει αυτοπροσώπως εκείνος που ορκίζεται.
2. Επισκέπτονται και εδώ οι διατάξεις των άρθρων 252, 253, 406 και 410.
3. Πριν δοθεί ο όρκος το δικαστήριο ή ο δικαστής επισημαίνουν σε εκείνον που ορκίζεται τη σημασία και τις συνέπειες του όρκου.

Άρθρο 430

1. Ο όρκος που δόθηκε αποτελεί πλήρη απόδειξη και αποκλείεται η αναπίδδειξη. Αν εκείνος που ορκίστηκε καταδικαστεί αμετάκλητα για ψευδορκία, η αποδεικτική δύναμη του όρκου αναιρείται.

2. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη σημασία που έχει ο όρκος που έδωσε ένας ομόδικος για τους άλλους ομόδικους, εκτός αν πρόκειται για δικαιώματα αδιαίρετα.

3. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη μη δήλωση, τη μη εμπρόθεση δήλωση αποδοχής ή αντεπαγωγής, τη μη δόση, τη μη εμπρόθεση ή τη μη κανονική δόση του όρκου.

Άρθρο 431

1. Αν αποδειχθεί πλήρως ότι η απαίτηση υπάρχει και είναι αδύνατο να διαπιστωθεί με άλλα αποδεικτικά μέσα το μέγεθός της, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στο δικαιούχο της απαίτησης όρκο εκτιμητικό, καθορίζοντας το ανώτατο όριο, που δεν μπορεί να υπερβεί εκείνος που ορκίζεται.

2. Ως προς τη διαδικασία για την επιβολή, τη δήλωση αποδοχής και τη δόση του εκτιμητικού όρκου, την ικανότητα ορκοδοσίας και τις συνέπειες που έχει η δόση, η μη δήλωση ή η μη εμπρόθεση δήλωση, η μη δόση ή η μη εμπρόθεση δόση, εφαρμόζονται τα άρθρα 422, 423, 424 παράγραφος 1 και 426 έως 430. Δεν επιτρέπεται η αντεπαγωγή του εκτιμητικού όρκου που έχει επιβληθεί.

ΤΙΤΛΟΣ VIII

Έγγραφα.

Άρθρο 432

Τα έγγραφα έχουν αποδεικτική δύναμη όταν έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, έχουν τα στοιχεία τα απαραίτητα για το κύρος τους, δεν είναι τεμαχισμένα, τρυπημένα ή διαγραμμένα, δεν έχουν ελαττώματα ή εξελαττώσεις ή δεν είναι με άλλον τρόπο αλλαγμένα σε ουσιώδη μέρη τους, και μπορούν να διαβαστούν.

Άρθρο 433

Ο τεμαχισμός, η διάτρηση ή η διαγραφή ενός εγγράφου τεμαχίζεται ότι έγινε για να εκμηδενιστεί η αποδεικτική του δύναμη, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο.

Άρθρο 434

Αν σε ένα έγγραφο υπάρχουν μεταβολές, όποιος το χρησιμοποιεί ως αποδεικτικό μέσο πρέπει να αποδείξει πως οι μεταβολές έγιναν από εκείνον που έχει εκδώσει το έγγραφο ή από εκείνον κατά του οποίου πρόκειται να χρησιμοποιήσει ως απόδειξη ή από εκείνον στον οποίο περιήλθε το δικαίωμα ή ότι έγιναν με τη συγκατάθεσή τους.

Άρθρο 435

Αν ένα έγγραφο χαθεί ή γίνει δυσανάγνωστο ή άχρηστο, εκείνος που διεξάγει την απόδειξη μπορεί να αποδείξει ή ότι το έγγραφο υπάρχει νόμιμα συνταγμένο ή το περιεχόμενό του ή και τα δύο, με κάθε αποδεικτικό μέσο και αν ακόμη πρόκειται για σχέση που για να συσταθεί επιβάλλεται από το νόμο ή από τα μέρη να συνταχθεί έγγραφο.

Άρθρο 436

1. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε αναφέρεται σε άλλο έγγραφο, προσάγεται και αυτό, εκτός αν εκείνο που προσκομίστηκε αντικατέστησε το έγγραφο που αναφέρεται ή περιλαμβάνει όλο το ουσιώδες περιεχόμενό του.

2. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε έχει περιεχόμενο διαφορετικό από το αναφερόμενο έγγραφο, προστίθεται το περιεχόμενο του τελευταίου.

Άρθρο 437

Σε περίπτωση συντηρητικής απόδειξης με έγγραφο το δικαστήριο μπορεί, εκτός από τα άλλα μέτρα, να επιτρέψει να ληφθεί επικυρωμένο αντίγραφο που ισχύει σαν πρωτότυπο αν το πρωτότυπο χαθεί ή να διατάξει να προσκομιστεί το έγγραφο για να αποδειχθεί η γνησιότητά του.

Άρθρο 438

Έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους από δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται στο έγγραφο ότι έγιναν από το πρόσωπο που συνέταξε το έγγραφο ή ότι έγιναν ενώπιόν του, αν το πρόσωπο αυτό είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο να κάνει αυτή τη βεβαίωση. Αντιπρόδειξη επιτρέπεται μόνο με πρόσβολή του εγγράφου ως πλαστού.

Άρθρο 439

Έγγραφα συνταγμένα από αλλοδαπό δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια έγγραφα στον τόπο όπου εκδόθηκαν, έχουν την αποδεικτική δύναμη που ορίζει το άρθρο 438.

Άρθρο 440

Τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 438 και 439 αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται σ' αυτά, την αλήθεια των οποίων όφειλε να διαπιστώσει εκείνος που έχει συντάξει το έγγραφο* επιτρέπεται όμως αντιπρόδειξη.

Άρθρο 441

1. Τα έγγραφα που συντάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 438 και 439 για τη σύσταση ή τη βεβαίωση δικαιωμάτων αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς το περιεχόμενο των δικαιωσπρακτικών δηλώσεων των μερών* επιτρέπεται όμως αντιπρόδειξη.

2. Όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 ισχύουν και για όσα αναφέρονται αφηγηματικά στο έγγραφο, εφόσον έχουν άμεση σχέση με το κύριο αντικείμενο του εγγράφου. Όσα δεν έχουν άμεση σχέση θεωρούνται ως αρχή έγγραφης απόδειξης.

Άρθρο 442

Το έγγραφο που δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις των άρθρων 438 και 439 δεν έχει την αποδεικτική δύναμη δημόσιου εγγράφου, αλλά μπορεί να ισχύσει σαν ιδιωτικό έγγραφο με τους όρους του άρθρου 443.

Άρθρο 443

Για να έχει αποδεικτική δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιοχειρη υπογραφή του εκδότη ή αντί για υπογραφή ένα σημείδι που αυτός έβαλε και επικυρώθηκε από συμβολαιογράφο ή άλλη δημόσια αρχή, που βεβαιώνει πως το σημείδι έχει τεθεί αντί για την υπογραφή και ότι ο εκδότης δήλωσε ότι δεν μπορεί να υπογράψει.

Άρθρο 444

Ιδιωτικά έγγραφα θεωρούνται και 1) τα βιβλία που έμποροι και επαγγελματίες τηρούν κατά τον εμπαιρικό νόμο ή άλλες διατάξεις, 2) τα βιβλία που δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές, γιατροί, φαρμακοποιοί και μαιέδες τηρούν κατά τις ισχύουσες διατάξεις, 3) φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση.

Άρθρο 445

Έγγραφα ιδιωτικά, συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, εφόσον η γνησιότητά τους αναγνωρίστηκε ή αποδείχθηκε, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον εκδότη του εγγράφου, επιτρέπεται όμως αντιπρόδειξη

Άρθρο 446

Το ιδιωτικό έγγραφο αποκτά βέβαιη χρονολογία ως προς τους τρίτους μόνο όταν το θεωρήσει συμβολαιογράφος ή άλλος δημόσιος υπάλληλος αρμόδιος κατά το νόμο ή ότι πείθεται ένας από εκείνους που το υπέγραψαν ή όταν το ουσιώδες περιεχόμενό του αναφραθεί σε δημόσιο έγγραφο ή όταν υπάρξει άλλο γεγονός που κάνει με ανέκδοτο τρόπο βέβαιη τη χρονολογία. Η θεωρήση γίνεται με σημείωση επάνω στο έγγραφο της λέξης "θεωρήθηκε" και της χρονολογίας.

Άρθρο 447

Το ιδιωτικό έγγραφο αποτελεί απόδειξη υπέρ του εκδότη μόνο αν το προσκομίσει ο αντίδικος ή αν πρόκειται για τα βιβλία που αναφέρονται στο άρθρο 444.

Άρθρο 448

1. Τα βιβλία που αναφέρονται στο άρθρο 444 εδωφ. 1 και 2, εφόσον είναι συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, αποτελούν μεταξύ εμπόρων ή άλλων προσώπων υποχρεωμένων να τηρούν όμοια βιβλία πλήρη απόδειξη για όσα αναφέρονται σ' αυτά, αλλά επιτρέπεται αντιπρόδειξη. Κατά προσώπων όμως που δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν αυτά τα βιβλία αποτελούν πλήρη απόδειξη για το μέγεθος της απαίτησης, όταν η ύπαρξή της είναι αποδεδειγμένη με άλλο τρόπο και μόνο για ένα έτος από του γίνε της εγγραφής, εκτός αν ο υπόχρεος αναγνώρισε με την υπογραφή του το περιεχόμενο.

2. Τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 444 αριθ. 3. αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα ή πράγματα που αναγράφουν, επιτρέπεται όμως αντιπρόδειξη.

Άρθρο 449

1. Αντίγραφα των οποίων η ακρίβεια βεβαιώνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο.

2. Φωτογραφίες ή φωτοτυπίες εγγράφων έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο, εφόσον η ακρίβειά τους βεβαιώνεται από πρόσωπο που είναι κατά το νόμο αρμόδιο να εκδίδει αντίγραφα.

Άρθρο 450

1. Κάθε διάδικος οφείλει να επιδείξει τα έγγραφα που χρησιμοποίησε ή επικαλέστηκε στη δίκη.

2. Κάθε διάδικος ή τρίτος έχει υποχρέωση να επιδείξει τα έγγραφα που κατέχει και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για απόδειξη, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί τη μη επίδειξή τους. Σπουδαίος λόγος συντρέχει ιδίως στις περιπτώσεις που επιτρέπεται να αφηθεί κανείς να μαρτυρήσει.

Άρθρο 451

1. Η επίδειξη μπορεί να ζητηθεί, εφόσον έχει την υποχρέωση αυτή ένας τρίτος, με παρεμπιπτόσα αγωγή, ενώ αν έχει την υποχρέωση διάδικος, και με τις προτάσεις. Αν δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεση προτάσεων, η αίτηση για την επίδειξη υποβάλλεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά.

2. Η σύλληψη και η απόδειξη γίνονται κατά τις γενικές διατάξεις.

3. Αν είναι δύσκολη για σπουδαίους λόγους η προσαγωγή του εγγράφου στο ακροατήριο ή από τη σπουδαιότητα ή τη φύση του υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να υποστεί βλάβη, το δικαστήριο μπορεί να κρίσει να προσαχθεί το έγγραφο ενώπιον ενός από τα μέλη του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου ή να εξεταστεί από εντεταλμένο δικαστή, που πηγαίνει στον τόπο όπου βρίσκεται το έγγραφο, ή να επιτρέψει να προσαχθεί επικυρωμένη φωτοτυπία ή φωτογραφία ή επικυρωμένο αντίγραφο του.

Άρθρο 452

1. Η εκτέλεση της απόφασης που διατάζει την επίδειξη γίνεται κατά τις διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση για την ικανοποίηση απαιτήσεων που συνίστανται στην απόδοση και στην παράδοση πράγματος ή την ενέργεια πράξης.

2. Το άρθρο 366 εφαρμόζεται και εδώ.

3. Τα άρθρα 450 και 451 εφαρμόζονται και όταν το έγγραφο βρίσκεται σε δημόσια αρχή ή δημόσιο όργανο ή άλλο υπέλληλο νομικού προσώπου δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα που ανάγονται σε απόρρητα του κράτους σχετικά με την ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις του.

Άρθρο 453

1. Ιδιωτικό έγγραφο το οποίο θέλει να μεταχειριστεί ο διάδικος για απόδειξη πρέπει να υποβάλλεται στο πρωτότυπο με όλο το περιεχόμενό του. Το δικαστήριο κατά την κρίση του μπορεί να λάβει υπόψη επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου ή τηλεγράφημα που έχει επιδοθεί.

2. Αν πρόκειται να διεξαχθεί απόδειξη με βιβλίο ή άλλο εκτενές έγγραφο που περιέχει περισσότερα θέματα τα οποία δεν έχουν συνάφεια με τη δίκη, μπορεί να υποβληθεί επικυρωμένο απόσπασμα που περιέχει τα μέρη του εγγράφου τα οποία έχουν συνάφεια με τη δίκη.

Άρθρο 454

Αν το έγγραφο που προσάγεται έχει συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, υποβάλλεται μαζί και επίσημη μετάφρασή του επικυρωμένη από το Υπουργείο Ξεναγοικών ή άλλο αρμόδιο κατά το νόμο πρόσωπο ή από την πρεσβεία ή το προξενείο της Ελλάδας στη χώρα, στην περιοχή της οποίας έχει συνταχθεί το έγγραφο ή από την πρεσβεία στην Ελλάδα ή το προξενείο της ίδιας χώρας. Σε οποιαδήποτε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μεταφραστεί το έγγραφο στα ελληνικά από πραγματογώνιμα.

Άρθρο 455

Τα δημόσια έγγραφα θεωρούνται γνήσια και επιτρέπεται μόνο να προσβληθούν ως πλαστά. Το δικαστήριο μπορεί, αν έχει αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα του εγγράφου, να ζητήσει αυτεπαγγέλτως εξηγήσεις από εκείνον που φέρεται ως εκδότης του εγγράφου.

Άρθρο 456

Το δικαστήριο μπορεί με βάση τις συντρέχουσες περιστάσεις να θεωρήσει γνήσιο χωρίς απόδειξη ξένο δημόσιο έγγραφο. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να θεωρήσει επαρκή την επικύρωσή του από το Υπουργείο Ξεναγοικών ή από πρεσβευτή ή πρόξενο της Ελλάδας.

Άρθρο 457

1. Τη γνησιότητα ιδιωτικού εγγράφου, εφόσον αμφισβητείται, πρέπει να την αποδείξει εκείνος που το επικαλείται και το προσάγει, εκτός αν είναι τόσο φανερά αλλαγμένο ώστε το δικαστήριο να μπορεί να διαπιστώσει αμέσως και ασφαλώς ότι δεν είναι γνήσιο.

2. Βιελός κατά του οποίου προσάγεται ιδιωτικό έγγραφο οφείλει να δηλώσει αμέσως αν αναγνωρίζει ή αρνείται τη γνησιότητα της υπογραμής, διαφορετικά το έγγραφο θεωρείται αναγνώρισμένο.

3. Αν αναγνωριστεί ή αποδειχθεί η γνησιότητα της υπογραμής, θεωρείται ότι έχει διαπιστωθεί η γνησιότητα του περιεχομένου με την επικύρωσή της προσβολής του ως πλαστό.

4. Σε φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνολημίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση τη γνησιότητά τους, εφόσον αμφισβητείται, οφείλει να την αποδείξει εκείνος που τις επικαλείται και τις προσάγει.

Άρθρο 458

Η απόδειξη της γνησιότητας ιδιωτικού εγγράφου μπορεί να γίνει με κάθε αποδεικτικό μέσο.

Άρθρο 459

1. Αν πρόκειται να γίνει παραβολή εγγράφων, εκείνος που διεξάγει την απόδειξη οφείλει πέντε ημέρες πριν από την ορισμένη για την παραβολή ημέρα να κοινοποιήσει στον αντίδικο κατάλογο των εγγράφων προς τα οποία θα γίνει η παραβολή ή να καταθέσει τα πρωτότυπα στη γραμματεία του δικαστηρίου.

2. Αν δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατά να προσαχθούν εύκολα αναμνησθήτεως γνήσια έγγραφα, μπορεί ο διάδικος ή τρίτος, του οποίου αμφισβητείται η γνησιότητα της γραμής ή της υπογραμής, να υποχρεωθεί να γράψει ενώπιον του δικαστηρίου ή εντεταλμένου δικαστή με υπαγόρευση τους ορισμένο κείμενο προς το οποίο θα γίνει η παραβολή. Το κείμενο αυτό επισυνάπτεται στα πρακτικά ή στην έκθεση. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την άρνηση του διαδίκου ή του τρίτου να γράψει ή την προσπάθειά του να αλλοιώσει τη γραφή του.

3. Αν τα έγγραφα που πρόκειται να παραβληθούν τα κατέχει ο αντίδικος ή τρίτος, μπορεί να ζητηθεί η επίδειξή τους. Για την παραβολή εφαρμόζονται οι διατάξεις οι σχετικές με την αυτοψία και την πραγματογνωμοσύνη.

Άρθρο 460

Κάθε έγγραφο μπορεί να προσβληθεί ως πλαστό τα ιδιωτικά και όταν με παραβολή προς άλλα αποδείχθηκαν γνήσια.

Άρθρο 461

Αν η πλαστογραφία αιτιολογείται σε ορισμένο πρόσωπο, μπορεί να προταθεί σε οποιαδήποτε στάση της δίκης με κύρια ή παρεμπιπτόουσα αγωγή ή με τις προτάσεις ή και προφορικά όταν η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, όπως και με τους τρόπους που προβλέπει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 462

Αν δημιουργούνται σοβαρές υπόνοιες πλαστογραφίας εναντίον ορισμένου προσώπου, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το έγγραφο που προσβάλλεται ως πλαστό είναι κατά την κρίση του ουσιώδες για τη διάγνωση της υπόθεσης, είτε να αναβάλει τη δίκη έως το τέλος της ποινικής δίκης, είτε να διατάξει αποδείξεις για την πλαστότητα.

Άρθρο 463

Όποιος προβάλλει ισχυρισμούς για την πλαστότητα εγγράφου είναι ταυτόχρονα υποχρεωμένος να προσκομίσει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την πλαστότητα και να αναφέρει ονομαστικά τους μάρτυρες και τα άλλα αποδεικτικά μέσα, αλλιώς οι ισχυρισμοί του είναι απαράδεκτοι.

Άρθρο 464

Αν έγγραφο προσβάλλεται παρεμπιπτόντως ως πλαστό χωρίς να αποδίδεται η πλαστογραφία σε ορισμένο πρόσωπο, το δικαστήριο διατάζει αποδείξεις μόνο αν εκείνος που προσκόμισε το έγγραφο επιμένει να το χρησιμοποιήσει και το έγγραφο είναι κατά την κρίση του δικαστηρίου ουσιώδες για τη διάγνωση της υπόθεσης.

Άρθρο 465

1. Η γραμματεία του δικαστηρίου στέλνει αμέσως αντίγραφο κάθε απόφασης που κηρύσσει έγγραφο πλαστό ή ανακαλεί ή μεταρρυθμίζει την απόφαση αυτή στον εισαγγελέα του δικαστηρίου και στη δημόσια αρχή που το έχει εκδώσει.

2. Το έγγραφο που κηρύχθηκε πλαστό δεν αποδίδεται στο διάδικο αλλά παραμένει στο αρχείο του δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή ο γραμματέας σημειώνει επάνω στο έγγραφο ή σε πρόσθετα ότι κηρύχθηκε πλαστό, καθώς και την απόφαση που κήρυξε την πλαστότητα.

3. Στην περίπτωση που θα εκδοθεί αντίγραφο, το αντίγραφο περιλαμβάνει και τη σημείωση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΤ'

Ειδικές διατάξεις για τις μικροδιαφορές.

Άρθρο 466

1. Αν το αντικείμενο της διαφοράς υπάγεται στο ειρηνοδικείο και αφορά απαιτήσεις καθώς και δικαιώματα επάνω σε κινητά πράγματα ή τη νομή τους και η αξία του δεν είναι μεγαλύτερη από τριάντα χιλιάδες δραχμές, εφαρμόζονται τα άρθρα 467 ως 472.

2. Τα άρθρα 467 ως 472 εφαρμόζονται και όταν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς είναι μεγαλύτερη από τριάντα χιλιάδες δραχμές, αν ο ενάγων δηλώσει ότι δέχεται προς ικανοποίησή του αντί για το αντικείμενο που ζητεί με την αγωγή χρηματικό ποσό όχι μεγαλύτερο από τριάντα χιλιάδες δραχμές. Στην περίπτω-

ση αυτή ο εναγόμενος καταδικάζεται διαζευκτικά να καταβάλει είτε το αντικείμενο που ζητείται με την αγωγή είτε την αποτίμησή του σύμφωνα με την απόφαση που θα εκδώσει ο ειρηνοδίκης.

Άρθρο 467

Ο ενάγων είναι υποχρεωμένος να ασκήσει με την ίδια αγωγή όλες τις απαιτήσεις του κατά του εναγομένου, οι οποίες δεν εξαρτώνται από αίτηση ή προθεσμία, εκτός το σύνολό τους δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες δραχμές. Αν τις ασκήσει χωριστά, οι αγωγές δεν απορρίπτονται, αλλά οι σχετικές δαπάνες, εκτός της πρώτης, βαρύνουν τον ενάγοντα.

Άρθρο 468

1. Η αγωγή πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του ειρηνοδικείου ή να ασκηθεί προφορικά ενώπιον του ειρηνοδίκη και να συνταχθεί έκθεση. Στην αγωγή αναφέρονται, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 216 παρ. 1, και τα μέσα για την απόδειξή τους.

2. Ο ειρηνοδίκης γράφει επάνω στην αγωγή ή την έκθεση ημέρα και ώρα για τη συζήτηση και διατάζει να επιδοθεί αντίγραφο στον εναγόμενο δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη δικασίμω και αν εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, πριν από τριάντα τουλάχιστον ημέρες. Η υπόθεση δεν χρειάζεται να εγγραφεί στο πινάκιο.

3. Οι διάδικοι καταθέτουν κατά τη συζήτηση τα αποδεικτικά τους έγγραφα, τα οποία αναλαμβάνουν μετά την έκδοση της απόφασης. Ο ειρηνοδίκης καλεί τους μάρτυρες του ενάγοντος τρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο, αν ο ενάγων δηλώσει ότι δεν αναλαμβάνει να τους προσάγει αυτός και ζητεί να κλητευθούν με προφορική αίτηση του εναγομένου καλεί και τους δικούς του μάρτυρες πριν από την ίδια προθεσμία.

4. Οι επιδόσεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παράγραφοι γίνονται από κάποιο όργανο από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παρ. 3, με επιμέλεια της γραμματείας και η δαπάνη τους, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, προκαταβάλλεται στη γραμματεία του ειρηνοδικείου από εκείνον που ζητεί την επίδοση και αποδίδεται στο όργανο το οποίο κάνει τις επιδόσεις.

Άρθρο 469

1. Αν κανείς από τους διαδίκους δεν εμφανιστεί όταν εκφωνηθεί η υπόθεση, η συζήτηση ματαιώνεται. Αν απουσιάζει κάποιος διάδικος, η συζήτηση γίνεται και χωρίς αυτόν οι διατάξεις των άρθρων 271 παρ. 3 και 272 παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται. Αν κάποιος διάδικος δικαστεί ερήμην κατά τη διαδικασία των άρθρων 466 έως 472, η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή μόνο αν εκείνος που δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή δεν κλητεύθηκε εμπρόθεσμα για τη συζήτηση.

2. Ο ειρηνοδίκης δικάζοντας τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 466 μπορεί να αποκλίνει από τις δικονομικές διατάξεις, να λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και να ακολουθεί κάθε φορά κατά την ελεύθερη κρίση του τη μέθοδο εκείνη που ασφαλέστερα, γρηγορότερα και με λιγότερες δαπάνες μπορεί να οδηγήσει στην ανεύρεση της αλήθειας.

Άρθρο 470

Η συζήτηση έως την οριστική απόφαση θεωρείται ένα σύνολο. Οτιδήποτε προταθεί ή αποδειχθεί έως το τέλος της συζήτησης θεωρείται ότι έχει προταθεί και αποδειχθεί εμπρόθεσμα.

Άρθρο 471

1. Οι απαιτήσεις δημοσιεύονται προφορικά σε δημόσια συνεδρίαση, κατά κανόνα αμέσως μετά τη συζήτηση και ενώ διαρκεί η συνεδρίαση, πριν ο ειρηνοδίκης ασχοληθεί με την εξέταση άλλης υπόθεσης.

2. Οι απαιτήσεις δεν επιδίδονται αν βεβαιώνεται από τα πρακτικά ότι δημοσιεύθηκαν ενώ ήταν παρόντες οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποί τους, που διεξάγουν τη δίκη, ή οι δικαστικοί τους πληρεξούσιοι.

Άρθρο 472

1. Το διάδικο που δεν παρίσταται ο ίδιος μπορούν να αντιπροσωπεύσουν και ο σύζυγος, οι ανιόντες και οι κατιόντες, οι συγγενείς δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και οι έμμισθοι υπάλληλοί του. Ο σύζυγος θεωρείται πάντοτε πληρεξούσιος και έχει τη δυνατότητα να διορίσει και άλλους πληρεξούσιους.

2. Αν ο εντολέας είναι αγράμματος, το έγγραφο της πληρεξουσιότητας υπογράφεται

με εντολή του από τον ιερέα ή το δάσκαλο ή τον αστυνόμο ή το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας.

3. Οι αντιπρόσωποι των διαδίκων που αναφέρονται στην παρ. 1 δεν δικαιούνται καμιά αμοιβή για την εκτέλεση της εντολής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

Ειδικές διατάξεις για τη λογοδοσία.

Άρθρο 473

Όποιος ασκεί αγωγή για λογοδοσία ή για την παράδοση καταλόγου με τα στοιχεία ομάδας αντικειμένων μπορεί να περιλάβει στην αγωγή αίτημα για την καταβολή του κατ'ολοκλήρου του λογαριασμού ή για την απόδοση των αντικειμένων της ομάδας, χωρίς να προσδιοριστούν τα αντικείμενα στο δικόγραφο της αγωγής ή για την καταβολή ορισμένου ελλείμματος, στην περίπτωση που δεν θα κατατεθεί ο λογαριασμός ή ο κατάλογος με τα δικαιολογητικά. Τα ίδια αιτήματα μπορούν να υπερβληθούν και με παρεμπιπτόσα αγωγή.

Άρθρο 474

Η απόφαση που διατάζει λογοδοσία ή παράδοση καταλόγου των στοιχείων ομάδας αντικειμένων ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία ο λογαριασμός ή ο κατάλογος πρέπει να κατατεθεί με τα δικαιολογητικά στη γραμματεία του δικαστηρίου.

Άρθρο 475

1. Για την κατάθεση του λογαριασμού ή του καταλόγου συντάσσεται έκθεση. Τα έγγραφα αυτά και τα δικαιολογητικά αποτελούν στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας.

2. Μετά την κατάθεση του λογαριασμού ή του καταλόγου η υπόθεση εισάγεται για συζήτηση, κατά την οποία οι διάδικοι υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους, προσδιορίζουν σαφώς τα κονδύλια του λογαριασμού ή τα στοιχεία του καταλόγου, τα οποία αμφισβητούν, τις ελλείψεις ή τις παραλείψεις τους και γενικά προβάλλουν όλα τα μέσα επίθεσης και άμυνας που αφορούν το λογαριασμό ή τον κατάλογο.

Άρθρο 476

Αν με το λογαριασμό ή τον κατάλογο που έχει κατατεθεί ομολογείται υποχρέωση για καταβολή ορισμένου ποσού ή για απόδοση ορισμένων αντικειμένων, το δικαστήριο ύστερα από σχετική αίτηση καταδικάζει τον εναγόμενο να καταβάλει το ποσό ή να αποδώσει τα αντικείμενα με βάση την ομολογία που περιέχεται στο λογαριασμό ή τον κατάλογο, επικυφλάσσεται όμως για όσα επιπλέον πρέπει να καταβληθούν ή να αποδοθούν.

Άρθρο 477

1. Αν δεν κατατεθούν μέσα στην προθεσμία που όρισε η απόφαση ο λογαριασμός ή ο κατάλογος, η απόφαση γίνεται οριστική ως προς την υποχρέωση λογοδοσίας ή την υποβολή του καταλόγου.

2. Αν ζητήθηκε κατά το άρθρο 473 να καταβληθεί ορισμένο έλλειμμα και το έλλειμμα πιθανολογείται, το δικαστήριο με την απόφαση που διατάζει τη λογοδοσία μπορεί να καταδικάσει τον εναγόμενο για την περίπτωση που δεν θα καταθέσει εμπρόθεσμα το λογαριασμό ή τον κατάλογο με τα δικαιολογητικά να καταβάλει το κατά την κρίση του έλλειμμα. Το δικαστήριο μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάξει απόδειξη για το πιθανό έλλειμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ'

Ειδικές διατάξεις για τη διανομή.

Άρθρο 478

Όταν υπάρχει κοινωνία, η αγωγή διανομής απευθύνεται κατά όλων των κοινωνικών, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 479

Επιν αγωγή διανομής το δικαστήριο προσδιορίζει τη μερίδα κάθε κοινωνικού, τα αντικείμενα που πρέπει να διανεμηθούν και τις απαιτήσεις κάθε κοινωνικού από την κοινωνία, καθώς και από τη συνεισφορά.

Άρθρο 480

1. Το δικαστήριο αποφασίζει την αυτούσια διανομή, αν είναι δυνατή η διαίρεση του διανεμητέου σε μέρη ανάλογα προς τις μερίδες των κοινωνικών, είως να μειώνεται η αξία του.

2. Αν τα διανεμητέα αντικείμενα είναι περισσότερα και η αυτούσια διανομή όλων ή μερικών από αυτά είναι αδύνατη ή ασύμφορη, είναι όμως δυνατή η κατανομή τους σε μέρη ανάλογα προς τις μερίδες των κοινωνικών, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την αυτούσια διανομή με τον τρόπο αυτόν.

3. Αν ορισμένοι κοινωνικοί ζήτησαν να λάβουν κοινή μερίδα, η μερίδα αυτή λογίζεται ως ενιαία. Στο μέρος που περιέρχεται σ'αυτούς με την αυτούσια διανομή συνιστάται κοινωνία κατά το λόγο των μερίδων τους.

Άρθρο 480 Α

1. Κάθε συγκύριος οικοπέδου στο οποίο υπάρχει οικοδομή έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αυτούσια διανομή του με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας κατ'άρθρου ή μεση ορόφων. Το δικαστήριο αποφασίζει τη διανομή με τον τρόπο αυτόν, αν είναι ειρηνική και δεν αντιβιβάνει στο συμφέρον των λοιπών συγκυρίων. Η απόφαση που διατάζει τη διανομή κατά τον τρόπο αυτόν προσδιορίζει τα χωριστά μέρη της οικοδομής που αναλογούν στις μερίδες των συγκυρίων και τα επιδικάζει σ'αυτούς. Αν με τη διανομή αυτή περιέρχονται σε κάποιον συγκύριο περισσότερες αυτοτελείς ιδιοκτησίες, η απόφαση καθορίζει το ποσοστό της συγκυριότητας που αναλογεί σε καθεμιά από τις ιδιοκτησίες αυτές.

2. Αν πρόκειται για οικόπεδο ακάλυπτο και οικοδομημένο και η αυτούσια διαίρεσή του είναι ανέφικτη ή ασύμφορη, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την αυτούσια διανομή του με σύσταση χωριστής ιδιοκτησίας σε διακεκομμένα μέρη του ενιαίου οικοπέδου στα οποία θα είναι δυνατή η ανέγερση χωριστών οικοδομημάτων, με την επιφύλαξη των πολεοδομικών διατάξεων. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η παράγραφος 3 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση της διανομής με σύσταση χωριστών ιδιοκτησιών.

Άρθρο 481

Στις περιπτώσεις των άρθρων 480 και 480Α το δικαστήριο 1) δεν είναι υποχρεωμένο να διατάξει απόδειξη, αν κρίνει ότι η αυτούσια διανομή είναι προδήλως δυνατή, αδύνατη ή ασύμφορη και 2) μπορεί για την εξέταση άνωθεν μερών να αποφασίσει ότι οι κοινωνοί που λαμβάνουν ορισμένα μέρη θα καταβάλουν σε άλλους κοινωνούς ορισμένο χρηματικό ποσό ή να συστήσει δουλεία σε ορισμένα μέρη υπέρ άλλων κοινωνών.

Άρθρο 482

1. Κατά το σχηματισμό των μερών πρέπει, όσο είναι δυνατό, να αποφεύγεται η κατάτμηση των αιωνίων και η διανομή των επιχειρήσεων.

2. Για να σχηματιστούν τα μέρη λαμβάνεται υπόψη η αξία των αντικειμένων που πρέπει να διανεμηθούν κατά το χρόνο του σχηματισμού τους. Το δικαστήριο καθορίζει την αξία με βάση τις αποδείξεις που έχουν διεξαχθεί χωρίς να διατάζει γι'αυτό νέες αποδείξεις στην περίπτωση που έχει κατόπιν μεταβληθεί η αξία.

Άρθρο 483

1. Αν στην κοινωνία υπάρχει εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική, μεταλλευτική, γεωργική, κτηνοτροφική ή άλλη επιχείρηση που αποτελεί οικονομικό σύνολο, το δικαστήριο μπορεί με αίτηση κάποιου από τους κοινωνούς να επιδικάσει ολόκληρη την επιχείρηση που πρέπει να διανεμηθεί σε εκείνον που το ζητεί έναντι καταβολής χρηματικού ποσού ίσου προς την αγοραία αξία της επιχείρησης. Για να καθοριστεί η αξία εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 482. Αν περισσότεροι κοινωνοί ζητήσουν να επιδικαστεί σ'αυτούς η επιχείρηση, το δικαστήριο την επιδικάζει σε εκείνον που κατά την κρίση του είναι πιο ικανός να τη συνεχίσει κατά τρόπο επωφελητικό.

2. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται μέχρι την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

3. Η αίτηση ενός ή περισσότερων κοινωνών για επιδικασία ολόκληρης της επιχείρησης ως οικονομικού συνόλου, είτε η επιχείρηση αποτελεί το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο της κοινωνίας, είτε ένα από τα στοιχεία που την αποτελούν, μπορεί, αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, για τους οποίους δικαιολογείται να γίνει η διανομή της, να υποβληθεί στο δικαστήριο της διανομής και πριν από κάθε εκκαθάριση ή άσκηση της αγωγής για διανομή της κοινής περιουσίας και να διασταλεί από το ίδιο δικαστήριο αυτοτελώς. Το άρθρο 220 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 484

1. Αν η κατά τα άρθρα 480 και 480Α διανομή είναι ανέφικτη ή ασύμφορη, το δικαστήριο διατάζει την πώληση με πλειστηριασμό.

2. Η διαδικασία του πλειστηριασμού αρχίζει με την περιγραφή των επικουρών κατά το άρθρο 954 και διεξάγεται όπως ορίζουν τα άρθρα 959 επ. Οι προθεσμίες του άρθρου 960 παρ. 1 και 2 αρχίζουν από την κατάρτιση της έκθεσης περιγραφής. Στο πρόγραμμά αναφέρονται το όνομα και το επώνυμο, το επάγγελμα και η κατοικία όλων των κοινωνών. Με την καταβολή του πλειστηριασμού επέρχεται απόσβεση της υποθήκης ή του ενεχυρίου που υπάρχει στα πράγματα τα οποία πλειστηριάστηκαν.

Άρθρο 485

Αν η αυτούσια διανομή είναι κατά ένα μόνο μέρος δυνατή, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει κατά ένα μέρος την αυτούσια διανομή και κατά ένα μέρος την πώληση με πλειστηριασμό.

Άρθρο 486

1. Αν τα μέρη που σχηματίστηκαν κατά τα άρθρα 480 ή 480Α είναι ίσα, η αυτούσια διανομή τους μεταξύ των κοινωνών γίνεται με κλήρωση. Αν όμως η διανομή με κλήρωση μπορεί να οδηγήσει σε τμησιασμό της ιδιοκτησίας κάποιου από τους κοινωνούς ή είναι προδήλως αντίθετη προς το συμφέρον του, το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από σχετική αίτηση, να επιδικάσει σε κάθε κοινωνό ή στις ομάδες των κοινωνών που ζητήσαν να λάβουν κοινή μερίδα ό,τι τους αναλογεί, δίχως κλήρωση.

2. Αν τα μέρη που σχηματίστηκαν κατά τα άρθρα 480 ή 480Α είναι άνισα, η αυτούσια διανομή γίνεται με επιδικασία τους στους συγκύριους ή στις ομάδες εκείνων που ζητήσαν κοινή μερίδα, κατά το λόγο των μερίδων τους.

Άρθρο 487

1. Η απόφαση του πολυμελούς δικαστηρίου, με την οποία διατάζεται αυτούσια διανομή με κλήρωση και σχηματίζονται τα μέρη, παραπέμπει την υπόθεση σε εντεταλμένο δικαστή για να γίνει η κλήρωση ενώπιόν του. Αν η απόφαση παρέλειψε την παραπομπή, μπορεί να ζητηθεί η συμπλήρωσή της.

2. Ο εμπροδικής ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο εντεταλμένος δικαστής ορίζει, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους, ημέρα και ώρα κατά την οποία γίνεται ενώπιόν του η κλήρωση, αφού κληθούν όλοι οι διάδικοι.

3. Ο δικαστής ενώπιόν του οποίου γίνεται η κλήρωση ορίζει κατά την κρίση του την προθεσμία που πρέπει να περάσει από την κοινοποίηση της κλήσης έως την ημέρα της κλήρωσης, καθώς και τον τρόπο της κλήρωσης.

4. Κατά την ημέρα και την ώρα που έχει οριστεί καταρτίζονται τόσο κλήροι όσα είναι τα μέρη που σχημάτισε η απόφαση και τοποθετούνται στην κληρωτίδα. Από την κληρωτίδα εξάγεται για κάθε κοινωνό ο αριθμός κλήρων που αναλογεί στη μερίδα του.

5. Η κλήρωση γίνεται και αν απουσιάζει κάποιος διάδικος ή και όλοι οι διάδικοι, εφόσον αποδεικνύεται ότι κλητεύθηκαν νόμιμα.

6. Για τον καταρτισμό των κλήρων και την κλήρωση συντάσσεται έκθεση στην οποία πρέπει να αναφέρεται ο τρόπος που καταρτίστηκαν οι κλήροι και έγινε η κλήρωση και να ορίζονται αφιριστά τα μέρη που έλαχαν σε κάθε κοινωνό.

Άρθρο 488

1. Αν όλοι οι διάδικοι είναι σύμφωνοι, η κλήρωση μπορεί να γίνει ενώπιον συμβολαιογράφου. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει έκθεση στην οποία πρέπει να αναφέρονται όλοι όσοι ήταν παρόντες κατά την κλήρωση, να βεβαιώνεται η συμφωνία των κοινωνών για να γίνει η κλήρωση ενώπιον του συμβολαιογράφου, να αναφέρεται ο τρόπος που σχηματίστηκαν οι κλήροι, η κλήρωση, καθώς και τα μέρη που έλαχαν σε κάθε κοινωνό.

2. Αν όλοι οι διάδικοι είναι σύμφωνοι για κλήρωση μπορεί να γίνει διανομή των μερών που σχηματίστηκαν από την απόφαση η οποία διέταξε την αυτούσια διανομή μεταξύ των κοινωνών, χωρίς κλήρωση και να συνταχθεί γι'αυτό έκθεση ενώπιον του συμβολαιογράφου.

Άρθρο 489

1. Με τη διανομή κάθε κοινωνός γίνεται δικαιούχος του μέρους που περιήλθε σ'αυτόν.

2. Για τη μεταβίβαση στους κοινωνούς της κυριότητας των διανεμημένων αιωνίων, για τη σύσταση της χωριστής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 480Α, καθώς και για τη σύσταση υπέρ κοινωνού, τη μεταβίβαση σ'αυτόν ή την κατάργηση εμπράγματος δικαιώματος απαιτείται μεταγραφή της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης που διατάζει την αυτούσια διανομή και σε περίπτωση κλήρωσης και της σχετικής έκθεσης.

Άρθρο 490

Κάθε κοινωνός έχει δικαίωμα να ζητήσει και λάβει στην κατοχή του τα αποδεικτικά έγγραφα των δικαιωμάτων πάνω στα μέρη που περιήλθαν σ'αυτόν. Αν τα έγγραφα αυτά αφορούν περισσότερα μέρη, αφήνουν σ'εκείνον που έλαβε το μεγαλύτερο από αυτά. Οι άλλοι κοινωνοί έχουν δικαίωμα να λάβουν με έξοδά τους αντίγραφα επικυρωμένα από δημόσια αρχή. Σε περίπτωση διαφωνίας αποφασίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 491

1. Στη δίκη διανομής προσεπικαλούνται υποχρεωτικά με επιμέλεια εκείνου που επιπεύδει τη συζήτηση όσοι έχουν δικαίωμα υποθήκης ή ενέχυρου ή επικαρπίας, καθώς και όσοι έχουν επιβάλει συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση στη μερίδα κάποιου από τους κοινωνούς.

2. Αν δεν έγινε προσεπικλήση που αναφέρεται στην παρ. 1, το δικαστήριο, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως, αναβάλλει τη συζήτηση και ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να προσεπικληθεί εκείνος που έχει δικαίωμα υποθήκης ή ενέχυρου ή επικαρπίας ή εκείνος που έχει επιβάλει συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση. Αν η προθεσμία περάσει άπρακτη, η αγωγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 492

1. Από την τελεσιδικία της απόφασης που διατάζει τη διανομή, σύμφωνα με τα άρθρα 480, 480Α και 486, η υποθήκη ή το ενέχυρο περιορίζονται στα μέρη που περιήλθαν στον αρειλέτη. Ο περιορισμός της υποθήκης σημειώνεται στο βιβλίο υποθήκων. Ο περιορισμός του ενέχυρου σημειώνεται, εφόσον τηρούνται για τη σύσταση του δημόσια βιβλίου.

2. Αν ως συνέπεια του περιορισμού που αναφέρεται στην παρ. 1 δεν ασφαλίζεται επαρκώς η απαίτηση του ενυπόθητου ή του ενεχυρούχου δανειστή, μπορεί με αίτησή του το δικαστήριο που διατάζει τη διανομή να συστήσει υποθήκη ή ενέχυρο σε άλλα αντικείμενα, τα οποία με τη διανομή περιέρχονται στον αρειλέτη του. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και μετά την τελεσιδικία της απόφασης και την ενέργεια της διανομής.

3. Αν η απόφαση που διατάζει τη διανομή για να εξισωθούν τα μέρη υποχρεώνει κάποιον από τους κοινωνούς να καταβάλει χρηματικό ποσό στον κοινωνό που η μερίδα του βαρύνεται με υποθήκη ή ενέχυρο, το δικαστήριο με αίτηση του δανειστή διατάζει να καταβληθεί σ' αυτόν το χρηματικό ποσό για να εξοφληθεί, ολικά ή εν μέρει, η απαίτησή του και αν η απαίτηση που ασφαλίζεται δεν είναι ληξιπρόθεσμη.

Άρθρο 493

Από την τελεσιδικία της απόφασης που διατάζει τη διανομή, σύμφωνα με τα άρθρα 480, 480Α και 486, αντικείμενα επικαρπίας γίνονται όσα περιήλθαν στον φιλό κύριο.

Άρθρο 494

1. Η συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση δεν εμποδίζει τη δικαστική διανομή.

2. Μετά την τελεσιδικία της απόφασης που διατάζει την αυτούσια διανομή ή συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση στη μερίδα ενός από τους κοινωνούς περιορίζεται στο μέρος που περιήλθε σ' αυτόν.

ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 495

1. Τα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αναψηλάφησης και της αναιρέσης ασκούνται με δικόγραφο που κατατίθεται στο πρωτότυπο στη γραμματεία του δικαστηρίου που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

2. Για την κατάθεση συντάσσεται έκθεση στο βιβλίο που τηρείται σύμφωνα με το άρθρο 496, την οποία υπογράφει και αυτός που καταθέτει. Στο δικόγραφο που κατατίθεται σημειώνεται ο αριθμός της έκθεσης και η χρονολογία της και βεβαιώνονται με την υπογραφή εκείνου που συντάσσει την έκθεση.

3. Τα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας και της αναψηλάφησης κατά αποφάσεων των ειρηνοδικείων μπορούν να ασκηθούν και προαρκικά, οπότε συντάσσεται έκθεση στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 496.

Άρθρο 496

1. Η γραμματεία των δικαστηρίων τηρεί χωριστό βιβλίο για καθένα από τα ένδικα μέσα που αναφέρονται στο άρθρο 495 παρ. 1' ο τρόπος που τηρείται το βιβλίο και οι άλλες λεπτομέρειες ορίζονται με διάταγμα.

2. Ο αρμόδιος υπάλληλος της γραμματείας κάθε δικαστηρίου είναι υποχρεωμένος, μόλις προσχθεί δικόγραφο ένδικου μέσου για κατάθεση, να συντάξει χωρίς καθυστέρηση και μπροστά σε εκείνον που έφερε το δικόγραφο, την έκθεση της κατάθεσης και να την καταχωρίσει στο βιβλίο που αναφέρεται στην παρ. 1. Στην περίπτωση που θα προσχθούν

πολλά δικόγραφα είναι υποχρεωμένος, πρώττας τη σειρά με την οποία προσέρχονται οι αιτούντες, να συντάξει όλες τις εκθέσεις την ίδια ημέρα.

Άρθρο 497

Το πρωτότυπο του ένδικου μέσου ή η έκθεση που κατατέθηκε φυλάγονται στο αρχείο του δικαστηρίου.

Άρθρο 498

1. Κάθε διάδικος μπορεί μετά την άσκηση του ένδικου μέσου, φέρνοντας αντίγραφο του ένδικου μέσου και της απόφασης που προσβάλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο το ένδικο μέσο απευθύνεται, να ζητήσει να προσδιοριστεί δικασίμος και να φέρει για συζήτηση την υπόθεση με κλήση, κάτω από το αντίγραφο του δικογράφου που έχει κατατεθεί ή και αυτοτελώς, η οποία επιδίδεται στον αντίδικο.

2. Ο προσδιορισμός δικασίμου γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 226 και εφαρμόζεται και το άρθρο 228.

3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και για τον προσδιορισμό κάθε άλλης δικασίμου.

Άρθρο 499

Τα ένδικα μέσα μπορούν να ασκηθούν και πριν από την επίδοση της απόφασης, ακόμη και την ίδια ημέρα της δημοσίευσής της.

Άρθρο 500

Τα αποτελέσματα των ένδικων μέσων αρχίζουν από τη σύνταξη της έκθεσης της κατάθεσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ανακοπή ερημοδικίας.

Άρθρο 501

1. Ανακοπή κατά απόφασης που έχει εκδοθεί ερήμην επιτρέπεται μία μόνο φορά σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας και μόνο κατά την πρώτη συζήτηση.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ανακοπή κατά αποφάσεων που εκδόθηκαν σε μεταγενέστερη συζήτηση, αν εκείνος που δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα.

Άρθρο 502

1. Δικαίωμα ανακοπής ερημοδικίας έχουν ο ενάγων, ο εναντιόμενος, ο εισακτών, ο επεσίβλητος ή εκείνος που άσκησε κύρια παρέμβαση, εφόσον δικάστηκαν ερήμην, οι καθολικοί διάδοχοί τους, καθώς και οι μετά την άσκηση της αγωγής ειδικοί διάδοχοί τους.

2. Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση και δεν εμφανίστηκε στη συζήτηση, και όταν θεωρείται σιδηρικός του διαδίκου υπέρ του οποίου άσκησε την παρέμβαση, δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή, εκτός αν ανέλαβε τη δίκη.

3. Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα της ανακοπής του διαδίκου υπέρ του οποίου είχε παρέμβει.

Άρθρο 503

1. Αν ο διάδικος που δικάστηκε ερήμην διαμένει στην Ελλάδα, η προθεσμία της ανακοπής είναι δεκαπέντε ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της απόφασης.

2. Αν ο διάδικος που δικάστηκε ερήμην έχει άγνωστη διαμονή, η προθεσμία της ανακοπής είναι εξήντα ημέρες και αρχίζει από την τελευταία δημοσίευση κατά το άρθρο 135 παρ. 1 της περίληψης της έκθεσης για την επίδοση της απόφασης. Η περίληψη περιλαμβάνει το όνομα και το επώνυμο, καθώς και την ιδιότητα εκείνου που επιδίδει, τα ονόματα, τα επώνυμα και τις κατοικίες των διαδίκων, τον αριθμό και τη χρονολογία της απόφασης, το δικαστήριο που την εξέδωσε και σύντομη αναφορά του διατακτικού της.

3. Οι διατάξεις της παρ. 2 εφαρμόζονται και όταν ο διάδικος που δικάστηκε ερήμην διαμένει στο εξωτερικό.

Άρθρο 504

1. Όσο διαρκεί η προθεσμία της ανακοπής κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατά την πρώτη συζήτηση δεν μπορεί να εκτελεστεί η απόφαση που έχει εκδοθεί ερήμην είτε είναι οριστική, είτε δεν είναι οριστική. Κάθε πράξη που ενεργείται κατά τη διάρκεια της προθεσμίας της ανακοπής είναι άκυρη, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.

2. Σε οριστικές αποφάσεις προσωρινά εκτελεστές, η εκτέλεση δεν αναστέλλεται, εκτός αν πρόκειται να γίνει κατά τρίτου.

Άρθρο 505

1. Το έγγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που απαιτούνται κατά τα άρθρα 118 έως 120 και το λόγο της ανακοπής, όταν απαιτείται.
2. Ο ανακοπών είναι υποχρεωμένος να προκαταβάλει στη γραμματεία του δικαστηρίου κατά την κατάθεση της ανακοπής τα έξοδα και τα τέλη της συζήτησης που έγινε ερήμην του, τα οποία επιδίκασε η ερήμην απόφαση, καθώς και το παράβολο που όρισε, διαφορετικά η ανακοπή είναι απαράδεκτη. Το παράβολο αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τρεις χιλιάδες δραχμές, ούτε μεγαλύτερο από είκοσι χιλιάδες δραχμές, αν πρόκειται για αποφάσεις των ειρηνοδικείων, και από δραχμές έξι χιλιάδες και σαράντα χιλιάδες αντίστοιχα, αν πρόκειται για αποφάσεις των πρωτοδικείων και των εφετείων. Το τέλος του δικαστικού ενσήμου δεν περιλαμβάνεται στα έξοδα και τα τέλη που πρέπει να προκαταβληθούν.

Άρθρο 506

1. Η ανακοπή που ασκήθηκε εμπρόθεσμα και νόμιμα κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατά την πρώτη συζήτηση έχει ως συνέπεια α) αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης και β) νέα συζήτηση της υπόθεσης στο δικαστήριο που έχει εκδώσει την ερήμην απόφαση. Κάθε πράξη που ενεργείται μετά την άσκηση της ανακοπής είναι άκυρη, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.
2. Σε αποφάσεις προσωρινά εκτελεστές δεν αναστέλλεται η εκτέλεση, εκτός αν πρόκειται να γίνει κατά τρίτου.
3. Η ανακοπή που ασκείται κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί μετά την πρώτη συζήτηση δεν αναστέλλει τις προθεσμίες, ούτε εμποδίζει την πρόοδο της δίκης, εκτός αν το δικαστήριο κατά την εκδίκαση της ανακοπής κρίσει διαφορετικά.
4. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα διαρκεί εφόσον εκδοθεί η οριστική απόφαση για την ανακοπή ή καταργηθεί με άλλο τρόπο η δίκη της ανακοπής.

Άρθρο 507

1. Αν η συζήτηση της ανακοπής γίνεται με επιμέλεια του ανακοπτόντος και αυτός δεν εμφανιστεί κατά τη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δε μετέχει νόμιμα στη δίκη, το δικαστήριο απορρίπτει την ανακοπή.
2. Αν η συζήτηση της ανακοπής γίνεται με επιμέλεια εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή και ο ανακοπών δεν εμφανιστεί κατά τη συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν μετέχει νόμιμα σ'αυτήν, το δικαστήριο ενεργεί όπως ορίζεται στο άρθρο 271 και σε περίπτωση ειρηνοδικίας απορρίπτει την ανακοπή.
3. Κατά της απόφασης που απορρίπτει την ανακοπή δεν συγχωρείται νέα ανακοπή, εκτός αν ο ανακοπών δεν κλητεύθηκε καθόλου ή κλητεύθηκε άκυρα ή κλητεύθηκε εκπρόθεσμα.

Άρθρο 508

1. Αν ο ανακοπών εμφανιστεί κατά τη συζήτηση της ανακοπής και μετέχει κανονικά σ'αυτήν, απαγορεύεται να αναβληθεί η συζήτηση χωρίς συναίνεση του αντιδίκου. Το δικαστήριο, αν η ανακοπή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες διατυπώσεις, εξαναγκάζει την ερήμην απόφαση, εκτός από τις διατάξεις της για τα έξοδα, τα τέλη και το παράβολο, και εξετάζει την ουσία της υπόθεσης, διαφορετικά απορρίπτει την ανακοπή ως απαράδεκτη. Αν το δικαστήριο, με βάση τα στοιχεία που προσάγονται προαποδεικτικώς, πιθανολογεί ότι η ειρηνοδικία ήταν άκυρη, διατάζει να επιστραφούν τα έξοδα, τα τέλη και το παράβολο που έχουν προκαταβληθεί σε εκείνον που τα προκατέβαλε. Αλλιώς διατάζει να καταβληθούν τα έξοδα και τα τέλη σε εκείνον προς όφελος του οποίου επιδικάστηκαν και να εισαχθεί το παράβολο στο δημόσιο ταμείο.
2. Αν γίνει δεκτή η ανακοπή, οι διάδικοι κατά των οποίων στρέφεται μπορούν να προτείνουν και νέους πραγματικούς λοχυρισμούς.

Άρθρο 509

Αν ασκήθηκε εμπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες διατυπώσεις ανακοπή κατά απόφασης που εκδόθηκε μετά την πρώτη συζήτηση και το δικαστήριο πιθανολογεί ότι είναι βάσιμοι οι λόγοι που προτάθηκαν, εξαναγκάζει την απόφαση που ανακοπήθηκε και τις πράξεις που ενεργήθηκαν μετά την απόφαση αυτή, διατάζει να επιστραφεί το παράβολο και αιμώς προχωρεί στην εξέταση της διαφοράς, αφού οι διάδικοι επιανέλθουν στην κατάσταση

που υπήρχε πριν από την απόφαση που εξαναγκάστηκε. Αλλιώς απορρίπτει την ανακοπή και διατάζει να εισαχθεί το παράβολο στο δημόσιο ταμείο.

Άρθρο 510

Αν κατά τη συζήτηση της ανακοπής δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν μετέχει νόμιμα σ'αυτήν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, η διαδικασία προχωρεί κατά το άρθρο 279.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Έφεση.

Άρθρο 511

Με έφεση μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων, των μονομελών και των πολυμελών πρωτοδικείων.

Άρθρο 512

Οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων σε διαφορές που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 466 έως 472 είναι ανέκκλητες.

Άρθρο 513

1. Έφεση επιτρέπεται μόνο κατά των αποφάσεων που εκδίδονται στον πρώτο βαθμό α) εκείνων που παραπέμπουν την υπόθεση στο ασμόδιο δικαστήριο εξαιτίας αναρμοδιότητας, β) των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν όλη τη δίκη ή μόνο τη δίκη για την αγωγή ή για την ανταγωγή. Σε αποφάσεις που έχουν εκδοθεί ερήμην έφεση επιτρέπεται, αν εκδόθηκαν κατά την πρώτη συζήτηση, εφόσον δεν επιτρέπεται πια ανακοπή ειρηνοδικίας. Αν όμως εκδόθηκαν σε μεταγενέστερη συζήτηση, από τη δημοσίευσή τους. Αν η απόφαση είναι κατά ένα μέρος οριστική, δεν επιτρέπεται έφεση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων πριν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη.

2. Αν προσβληθεί με έφεση η οριστική απόφαση θεωρείται ότι μαζί έχουν προσβληθεί και οι μη οριστικές που είχαν προηγουμένως εκδοθεί, και αν η έφεση δεν απευθύνεται ρητώς εναντίον τους.

Άρθρο 514

Δεύτερη έφεση από τον ίδιο διάδικο κατά της ίδιας απόφασης ως προς το ίδιο ή άλλο κεφάλαιο δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 515

Αν η ανακοπή ειρηνοδικίας απορρίφθηκε, η έφεση απευθύνεται κατά της απόφασης που απέρριψε την ανακοπή, οπότε θεωρείται ότι έχει προσβληθεί μαζί και η ερήμην απόφαση κατά της οποίας στράφηκε η ανακοπή, εφόσον δεν πέρασε η προθεσμία για να ασκηθεί έφεση κατά της απόφασης αυτής.

Άρθρο 516

1. Δικαίωμα έφεσης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στην πρωτόδικη δίκη, ο ενάγων, ο εναγόμενος, εκείνοι που άσκησαν κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, οι καθολικοί διάδοχοί τους, οι ειδικοί διάδοχοί τους εφόσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής και οι εισαγγελείς πρωτοδικών, αν ήταν διάδικοι.
2. Έφεση έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 517

Η έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη ή των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία, η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδίκων, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 518

1. Αν ο εκκαλών διαμένει στην Ελλάδα η προθεσμία της έφεσης είναι τριάντα ημέρες αν διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, εξήντα ημέρες και στις δύο περιπτώσεις η προθεσμία αρχίζει από την επίδοση της απόφασης που περατώνει τη δίκη.
2. Αν δεν επιδοθεί η απόφαση, η προθεσμία της έφεσης είναι τρία χρόνια, που αρχίζουν από τη δημοσίευσή της απόφασης που περατώνει τη δίκη.
3. Αν ο διάδικος που δικαιούται να ασκήσει έφεση πέθανε, η προθεσμία της έφεσης αρχίζει από την επίδοση της απόφασης που περατώνει τη δίκη στους καθολικούς διαδόχους ή τους κληροδόχους.

Άρθρο 519

1. Όσο διαρκεί η προθεσμία της έφεσης δεν μπορεί να εκτελεστεί η απόφαση

του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Κάθε πράξη που ενεργείται κατά τη διάρκεια της προθεσμίας της έφεσης είναι άκυρη, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.

2. Σε οριστικές αποφάσεις προσωρινά εκτελεστές η εκτέλεση δεν αναστέλλεται, εκτός αν πρόκειται να γίνει κατά τρίτου.

Άρθρο 520

1. Το έγγραφο της έφεσης πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που απαιτούνται κατά τα άρθρα 118 έως 120 και τους λόγους της έφεσης.

2. Πρόσθετοι λόγοι έφεσης ως προς τα κεφάλαια της απόφασης που έχουν προσβληθεί με την έφεση και εκείνα που αναγκαστικά συνεχονται με τα κεφάλαια αυτά ασκούνται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, και αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από το δικόγραφο αυτό, κοινοποιείται στον εφεσibλhτο οκτώ ημέρες πριν από τη συζήτηση της έφεσης.

Άρθρο 521

1. Η έφεση που έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νόμιμα αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Κάθε πράξη που ενεργείται μετά την άσκηση της έφεσης είναι άκυρη, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα.

2. Σε αποφάσεις προσωρινά εκτελεστές δεν αναστέλλεται η εκτέλεση, εκτός αν πρόκειται να γίνει κατά τρίτου.

3. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα διαρκεί εφόσον εκδοθεί η οριστική απόφαση για την έφεση ή καταργηθεί με άλλο τρόπο η δευτεροβάθμια δίκη.

Άρθρο 522

Με την άσκηση της έφεσης η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους.

Άρθρο 523

1. Ο εφεσibλhτος μπορεί, και αφού περάσει η προθεσμία της έφεσης, να ασκήσει αντέφεση ως προς τα κεφάλαια της απόφασης που προσβάλλονται με την έφεση και ως προς εκείνα που συνεχονται αναγκαστικά με αυτά, και αν ακόμη αποδέχθηκε την απόφαση ή παραιτήθηκε από την έφεση.

2. Η αντέφεση ασκείται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, και αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από αυτό, κοινοποιείται στον επικαλούντα οκτώ ημέρες πριν από τη συζήτηση της έφεσης.

3. Αν η έφεση απορριφθεί ως εκπρόθεσμη ή απαράδεκτη ή τυπικά άκυρη, απορρίπτεται και η αντέφεση, εκτός αν ασκήθηκε ενώ διαρκούσε η προθεσμία της έφεσης για τον αντικαλούντα, οπότε ισχύει ως αυτοτελής έφεση. Η παραίτηση από την έφεση ή η απόρριψή της ως αβάσιμης δεν επηρεάζει την αντέφεση.

Άρθρο 524

1. Στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 ως 269 και 271 ως 312. Αν με την έφεση προσβάλλεται απόφαση ειρηνοδικείου ή μονομελούς πρωτοδικείου, εφαρμόζονται και οι διατάξεις των παραρ. 1 εδ. β' και γ', 2, 3, εδ. α' και γ' και 4 ως 6 του άρθρου 270.

2. Τους εισαγγελείς πρωτοδικών, αν έχουν την ιδιότητα του επικαλούντος ή του εφεσibλhτου, εκπροσωπεί ο εισαγγελέας εφετών.

Άρθρο 525

1. Κάθε αίτηση που έχει υποβληθεί στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της έφεσης και της δευτεροβάθμιας δίκης και αν δεν έχει αποφανθεί γι' αυτήν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

2. Είναι απαράδεκτη η υποβολή νέας αίτησης, όπως και η άσκηση ανταγωγής για πρώτη φορά στη δευτεροβάθμια δίκη, ακόμη και αν ο αντίδικος συναινεί. Το απαράδεκτο λαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως υπόψη.

3. Επιτρέπεται στη δευτεροβάθμια δίκη να υποβληθούν με τις προτάσεις αιτήσεις για παρεπόμενες αιτήσεις που γεννήθηκαν μετά τη συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ή αιτήσεις για αποκατάσταση των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση της απόφασης.

Άρθρο 526

Είναι απαράδεκτη στην κατ' έφεση δίκη κάθε μεταβολή της βάσης, του αντικειμένου και του αιτήματος της αγωγής και αν ο αντίδικος συναινεί. Το απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως. Επιτρέπεται εξαιτίας γεγονότων που επήλθαν μετά

την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης να ζητηθεί αντί για το αντικείμενο που ζητήθηκε αρχικά άλλο ή η αξία του ή το διαφέρον.

Άρθρο 527

Είναι απαράδεκτη η προβολή στην κατ' έφεση δίκη πραγματικών ισχυρισμών που δεν προτάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, εκτός αν 1) προτείνονται από τον εφεσibλhτο, ενόγωνα, εναγόμενο ή εκείνον που είχε παρέμβει, ως υπεράσπιση κατά της έφεσης και δεν μεταβάλλεται με τους ισχυρισμούς αυτούς η βάση της αγωγής ή της παρέμβασης, ή προτείνονται από εκείνον που παρεμβαίνει με κύρια παρέμβαση για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη ή παρεμβαίνει με πρόσθετη παρέμβαση, θεωρείται όμως αναγκαίος αμδτικός του αρχικού διαδίκου, 2) γεννήθηκαν μετά την τελευταία συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, 3) συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 269. Το απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 528

Αν ύστερα από έφεση κατά απόφασης που έχει απορρίψει ανακοπή ερημοδικίας η απόφαση εξετασθηκε, ο διάδικος που είχε δικαστεί ερήμην μπορεί να προτείνει στη δίκη και όλους τους πραγματικούς ισχυρισμούς που μπορούσε να προτείνει στην πρωτόδικη δίκη. Στις περιπτώσεις αυτές το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εφεσibλhτος.

Άρθρο 529

1. Στην κατ' έφεση δίκη επιτρέπεται να επικληθούν και να προσαχθούν νέα αποδεικτικά μέσα. Εξέταση νέων μαρτύρων για ζητήματα για τα οποία εξετάστηκαν μάρτυρες στην πρωτόδικη δίκη επιτρέπεται, αν αυτό επιβάλλεται κατά την κρίση του δικαστηρίου και μόνο εφόσον συμπληρωθεί ο αμδτικός που ορίζεται κατά το άρθρο 396 από εκείνους που έχουν νόμιμα γνωστοποιηθεί στον πρώτο βαθμό, εφόσον υφίσταται υποχρέωση γνωστοποίησης των μαρτύρων.

2. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να απορρίψει τα αποδεικτικά μέσα που προσάγονται πρώτη φορά σ' αυτό ως απαράδεκτα, αν κατά την κρίση του ο διάδικος δεν τα είχε προσκομίσει στην πρωτόδικη δίκη από πρόθεση στραφοδικίας ή από βασιλά αμέλεια.

Άρθρο 530

1. Αν κατά την πρωτόδικη δίκη εξετάστηκε με όρκο ο διάδικος, δεν επιτρέπεται στην κατ' έφεση δίκη η ένορκη εξέταση του αντιδίκου του για το ίδιο πραγματικό γεγονός.

2. Αν κατά την πρωτόδικη δίκη διάδικος αρνήθηκε να εξεταστεί με όρκο, από την κρίση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου εξαρτάται να επιτρέψει ή όχι την εξέτασή του κατά τη δευτεροβάθμια δίκη.

Άρθρο 531

1. Σε περίπτωση ερημοδικίας του επικαλούντος εφαρμόζονται ως προς την έφεση οι διατάξεις για την ερημοδικία του ενάγοντος. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσibλhτου ως προς την αντέφεση.

2. Σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσibλhτου εφαρμόζονται ως προς την έφεση οι διατάξεις του άρθρου 279. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ερημοδικίας του επικαλούντος ως προς την αντέφεση.

Άρθρο 532

Αν λείπει μάλιστα από τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της έφεσης, ιδίως αν η έφεση δεν ασκήθηκε εμπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες διατυπώσεις, το δικαστήριο την απορρίπτει ως απαράδεκτη και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 533

1. Αν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρίνει ότι η έφεση είναι παραδεκτή, εξετάζει το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της.

2. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εφαρμόζει το νόμο που ίσχυε όταν δημοσιεύθηκε η πρωτόδικη απόφαση.

Άρθρο 534

Αν το αιτιολογικό της απόφασης που έχει προσβληθεί με έφεση κρίνεται εσφαλμένο, αλλά το διατακτικό της αρδ, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αντικαθιστά τις αιτιολογίες και απορρίπτει την έφεση.

Άρθρο 535

1. Αν ο λόγος της έφεσης κριθεί βάσιμος, η απόφαση που προσβάλλεται εξα-

φανίζεται και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, αν το πρωτοβάθμιο έχει απορριπεί για την ουσία της υπόθεσης, κρατεί αυτό την υπόθεση και τη δικάζει κατ'ουσίαν. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί ή να την αναπέμψει στο δικαστήριο που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση ή σε άλλο ομοιόβαθμο δικαστήριο της περιφέρειάς του ή να την κρατήσει και να τη δικάσει κατ'ουσίαν.

2. Αν η προσβαλλόμενη απόφαση εξαρτάται για αναρμοδιότητα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, η υπόθεση παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 46. Αν πρόκειται για κατά τόπον αναρμοδιότητα και κριθεί αρμόδιο άλλο πρωτοβάθμιο δικαστήριο που υπάγεται στην περιφέρεια του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου το οποίο δικάζει την έρεση, αυτό μπορεί ή να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο ή να την κρατήσει και να τη δικάσει κατ'ουσίαν.

Άρθρο 536

1. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει απόφαση επιβλαβέστερη για τον επικαλούντα χωρίς ο εφεσίβλητος να ασκήσει δική του έρεση ή αντίθεση.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται όταν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μετά την εξομολόγηση της πρωτόδικης απόφασης δικάζει την υπόθεση κατ'ουσίαν.

Άρθρο 537

Αν περισσότεροι νικήθηκαν με την ίδια απόφαση και για τους ίδιους λόγους και ένας μόνο άσκησε έρεση, η απόφαση που δέχεται την έρεση ισχύει και υπέρ των οικουμένων που δεν άσκησαν έρεση, εφόσον δεν αποδέχτηκαν την πρωτόδικη απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Αναιτηλάτση

Άρθρο 538

Με αναιτηλάτση μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις των εφημεριών, των μονομελών και των πολυμελών πρωτοδικείων, των εφετείων και του Αρείου Πάγου, εφόσον δικάζει κατ'ουσίαν.

Άρθρο 539

1. Αναιτηλάτση επιτρέπεται μόνο κατά των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν τη δίκη και δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έρεση. Αν η απόφαση είναι κατά ένα μέρος οριστική, δεν επιτρέπεται αναιτηλάτση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων πριν εκδοθεί η οριστική απόφαση στη δίκη.

2. Αν προσβληθεί με αναιτηλάτση η οριστική απόφαση, θεωρούνται ότι έχουν προσβληθεί και οι μη οριστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί προηγουμένως και αν η αναιτηλάτση δεν απευθύνεται ρητώς κατά των αποφάσεων αυτών.

Άρθρο 540

Αν η ανακοπή ερημοδικίας απορρίφθηκε, η αναιτηλάτση απευθύνεται κατά της απόφασης που απέρριψε την ανακοπή, οπότε θεωρείται ότι έχει προσβληθεί και η απόφαση κατά της οποίας είχε στραφεί η ανακοπή ερημοδικίας, εφόσον δεν πέρασε η προθεσμία για την άσκηση αναιτηλάτσης κατά της απόφασης αυτής.

Άρθρο 541

Δεύτερη αναιτηλάτση από τον ίδιο διάδικο κατά της ίδιας απόφασης ως προς το ίδιο ή άλλο κεφάλαιο δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 542

1. Δικαίωμα αναιτηλάτσης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο επικαλών, ο εφεσίβλητος, ο ανααιρεσίβλητος, ο αναερεσίβλητος, εκείνοι που παρενέβησαν κυρίως και προσθέτως, οι καθολικοί διάδοχοί τους, οι ειδικοί διάδοχοί τους που απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής, καθώς και οι εισαγγελείς, αν ήταν διάδικοι.

2. Αναιτηλάτση έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 543

Η αναιτηλάτση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στη δίκη στην οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ή κατά των καθολικών διαδόχων τους ή των κληρονόμων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία, η αναιτηλάτση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδικών, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 544

Αναιτηλάτση επιτρέπεται μόνο 1) αν στην ίδια υπόθεση εκδόθηκαν, μεταξύ των

ίδιων διαδίκων που είχαν παραστεί με την ίδια ιδιότητα, από το ίδιο ή διαφορετικά δικαστήρια αποφάσεις που αντιπλάκωναν μεταξύ τους, 2) αν διάδικος δεν εκπροσωπήθηκε νόμιμα στη δίκη, εφόσον ύστερα δεν εγκρίθηκε ρητά ή σιωπηρά η διεξαγωγή της δίκης, 3) αν το ίδιο πρόσωπο είχε παραστεί ως διάδικος στο όνομά του ή εκπροσώπησε διαδίκους με περισσότερες ιδιότητες, οι οποίοι είχαν αντίθετα συμφέροντα στη δίκη, 4) αν κάποιος είχε παραστεί ως πληρεξούσιος διαδίκου χωρίς πληρεξουσιότητα, εφόσον δεν εγκρίθηκε ύστερα η διεξαγωγή της δίκης, 5) αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλαστή, είτε διότι γράφει ψευδώς ότι το δικαστήριο συγκροτήθηκε από τον αναγκαίο σύνολο με το νόμο αριθμό δικαστών, είτε διότι, όπως προκύπτει από το πρακτικό της διάσκεψης, δεν εκδόθηκε με την πλειοψηφία που απαιτεί ο νόμος ή δεν έχει τις υπογραφές των προσώπων που ορίζει ο νόμος και δεν είναι δυνατή η υπογραφή της από τα πρόσωπα αυτά, 6) αν η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε ψευδή κατάθεση μάρτυρα ή διαδίκου, σε ψευδή έκθεση ή κατάθεση πραγματογνώμονα, σε ψευδή όρκο διαδίκου ή σε πλαστά έγγραφα, εφόσον το ψεύδος ή η πλαστότητα αναγνωρίστηκαν με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου και, αν πρόκειται για κατάθεση διαδίκου και με δικαστική ομολογία του. Αν η άσκηση της ποινικής αγωγής ή η πρόεδρος της ποινικής διαδικασίας είναι αδύνατη, η αναγνώριση γίνεται με απόφαση που εκδίδεται σε κύρια αγωγή, η οποία ασκείται μέσα σε έξι μήνες από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης και, αν η αυταίμα επήλθε καθόλην, μέσα σε έξι μήνες από αυτήν, 7) αν ο διάδικος που ζητεί την αναιτηλάτση βρήκε ή πήρε στην κατοχή του μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης νέα κείμενα έγγραφα τα οποία δεν μπορούσε να τα αποκτήσει εγκαίρως από ανώτερη βία ή τα οποία κατακράτησε ο αντίδικος του ή τρίτος που είχε συνεννοηθεί με τον αντίδικό του και των οποίων την ύπαρξη και φύση, όπως αγνοούσε και την κατοχή τους από τον αντίδικό ή τον τρίτο κατά τη διάρκεια της δίκης, 8) αν η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, η οποία ανατράπηκε αμετάκλητα ύστερα από την τελευταία συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η απόφαση που προσβάλλεται, 9) αν ο διάδικος κλήτευσε στη δίκη τον αντίδικό του ως άγνωστη διαμονής, αν και γνώριζε τη διαμονή του.

Άρθρο 545

1. Αν εκείνος που ζητεί την αναιτηλάτση διαμένει στην Ελλάδα, η προθεσμία της αναιτηλάτσης είναι εξήντα ημέρες.
2. Αν εκείνος που ζητεί την αναιτηλάτση διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, η προθεσμία της αναιτηλάτσης είναι εκατόν είκοσι ημέρες.
3. Η προθεσμία της αναιτηλάτσης αρχίζει α) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 1 από την επίδοση της νεώτερης από τις αντιστατικές αποφάσεις, β) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 2 από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης στο διάδικο που έχει γίνει ικανός ή σε εκείνον που νόμιμα του αντιπροσωπεύει, γ) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 4 από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης προσωπικά σε εκείνον που ζητεί την αναιτηλάτση, δ) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 6 από το αμετάκλητο της απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται η ψευδομαρτυρία, η ψευδορκία ή η πλαστότητα, ε) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 7 από την ημέρα που εκείνος ο οποίος ζητεί την αναιτηλάτση έμαθε ότι υπάρχουν νέα κείμενα έγγραφα, στ) στην περίπτωση του άρθρου 544 αρ. 8 από την ημέρα που εκείνος ο οποίος ζητεί την αναιτηλάτση έμαθε την απόφαση που ανατράπηκε, ζ) στις περιπτώσεις του άρθρου 544 αρ. 3, 5 και 9 από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.
4. Στις περιπτώσεις της παρ. 3 εδωφ. δ', ε' και στ' η προθεσμία δεν αρχίζει αν δεν επιδοθεί προηγουμένως η προσβαλλόμενη απόφαση, αλλιώς αρχίζει από την επίδοση μετά το αμετάκλητο ή τη γνώση των κείμενων εγγράφων ή της απόφασης που ανατράπηκε. Τα γεγονότα που αποτελούν την αφετηρία της προθεσμίας των εδωφών αυτών πρέπει να αποδεικνύονται με έγγραφο ή με δικαστική ομολογία.
5. Αν η απόφαση δεν επιδόθηκε, η προθεσμία της αναιτηλάτσης είναι τρία χρόνια από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης, εφόσον είναι τελεσίδικη ή ανέκκλητη, αλλιώς από την ημέρα που έγινε τελεσίδικη. Στις περιπτώσεις όμως του άρθρου 544 αρ. 6, η αναιτηλάτση είναι απαράδεκτη μετά την παρέλευση ενός έτους από τη δημοσίευση της αμετάκλητης απόφασης του ποινικού ή του πολιτικού δικαστηρίου. Η προθεσμία αυτή δεν αρχίζει πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.
6. Αν εκείνος που δικαιούται να ασκήσει αναιτηλάτση πέθανε, η προθεσμία

της αναίτηλάρησης αρχίζει μόνο από την επίδοσή της απόφασης στους καθολικούς διαδόχους ή τους κληροδόχους.

Άρθρο 546

1. Η προθεσμία της αναίτηλάρησης, καθώς και η άσκηση της, δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται στις γαμικές διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 ή στις διαφορές που αφορούν τις σχέσεις γονέων και τέκνων, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 614 παρ. 1 ή διατάζουν την εξάλειψη υποθήκης ή προσημεύωσης ή κατάσχεσης ή κηρύσσουν έγγραφο πλαστό και εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές η προθεσμία αρχίζει από την επίδοσή της προσβαλλόμενης απόφασης. Μπορεί όμως το δικαστήριο που δικάζει την αναίτηλάρηση με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται με τις προτάσεις να διατάξει σε περίπτωση εξάλειψης υποθήκης, προσημεύωσης ή κατάσχεσης την άρση του ανασταλτικού αποτελέσματος με παροχή ανάλογης εγγύησης.

2. Το δικαστήριο που δικάζει την αναίτηλάρηση μπορεί, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται με τις προτάσεις, να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, ολικά ή εν μέρει, με παροχή ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί από το δικαστήριο εωσότου εκδοθεί η οριστική απόφαση για την αναίτηλάρηση, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται κατά τον ίδιο τρόπο.

Άρθρο 547

1. Το έγγραφο της αναίτηλάρησης πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αιτιολογούνται κατά τα άρθρα 118 έως 120, να αναφέρει την προσβαλλόμενη απόφαση, τους λόγους της αναίτηλάρησης, τα γεγονότα από τα οποία προκύπτει η τήρηση της προθεσμίας, αίτηση για εξακρίβωση, ολική ή εν μέρει, της προσβαλλόμενης απόφασης, καθώς και αίτηση για την ουσία της υπόθεσης.

2. Πρόσθετοι λόγοι αναίτηλάρησης ως προς τα ίδια κεφάλαια της απόφασης, όπως και εκείνα που αναγκαστικά συνδέονται μαζί τους, ασκούνται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η αναίτηλάρηση, και αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από αυτό κοινοποιείται σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αναίτηλάρηση, είκοσι ημέρες πριν από τη συζήτηση της.

Άρθρο 548

Στη διαδικασία της κατάναίτηλάρησης δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 έως 269, 271 έως 312, 524 παρ. 2 έως 534. Αν με την αναίτηλάρηση προσβάλλεται απόφαση ειρηνοδικείου ή μονομελούς πρωτοδικείου ή απόφαση που εκδόθηκε σε έφεση κατά απόφασης ειρηνοδικείου ή μονομελούς πρωτοδικείου, εφαρμόζονται και οι διατάξεις των παραγράφων 1 εδ. β' και γ', 2, 3 εδ. α' και γ' και 4 έως 6 του άρθρου 270.

Άρθρο 549

1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η αναίτηλάρηση είναι παραδεκτή, έχει ασκηθεί ειρπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες διατυπώσεις, εξετάζει τους λόγους της και αν θεωρήσει κάποιον από αυτούς παραδεκτό και βάσιμο, τη δέχεται και εξαιρώντας την προσβαλλόμενη απόφαση εξετάζει την ουσία της υπόθεσης μέσα στα όρια που καθορίζονται από την αναίτηλάρηση, αλλιώς απορρίπτει την αναίτηλάρηση.

2. Αν η αναίτηλάρηση έγινε δεκτή, επειδή έχουν εκδοθεί αντιφατικές αποφάσεις, το δικαστήριο εξαιρώντας την τελευταία απόφαση.

Άρθρο 550

Το δικαστήριο που δικάζει την αναίτηλάρηση, αν υποβληθεί αίτηση με το κύριο ή το πρόσθετο δικόγραφο της αναίτηλάρησης, διατάζει με την απόφαση που δέχεται την αναίτηλάρηση την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση της απόφασης η οποία εξαιρώθηκε.

Άρθρο 551

Κατά της απόφασης που εκδίδεται στην αναίτηλάρηση επιτρέπονται ένδικα μέσα μόνο εφόσον η απόφαση που είχε εκδοθεί στην αρχική δίκη μπορούσε να προσβληθεί με ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Αναίτηση.

Άρθρο 552

Με αναίτηση μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων, των μονομελών και των πολυμελών πρωτοδικείων, καθώς και των εφετείων.

Άρθρο 553

1. Αναίτηση επιτρέπεται μόνο κατά των αποφάσεων που δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση α) εκείνων που παραπέμπουν την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο εξαιτίας καθ' ύλην αναρμοδιότητας και εκείνων που έχουν εκδοθεί κατά παράβαση του αρ. 46 από το δικαστήριο στο οποίο έγινε η παραπομπή, β) των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν όλη τη δίκη ή μόνο τη δίκη για την αγωγή ή για την ανταγωγή. Αν η απόφαση είναι κατά ένα μέρος οριστική, δεν επιτρέπεται αναίτηση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων, πριν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη.

2. Αν προσβληθεί με αναίτηση η οριστική απόφαση, θεωρούνται ότι έχουν προσβληθεί και οι μη οριστικές που έχουν εκδοθεί προηγουμένως, και αν δεν απευθύνεται οητός εναντίον τους η αναίτηση.

Άρθρο 554

Αν η ανακοπή ερημοδικίας απορρίφθηκε, η αναίτηση απευθύνεται κατά της απόφασης που απέρριψε την ανακοπή, οπότε θεωρείται ότι η αναίτηση απευθύνεται και κατά της ερήμην απόφασης κατά της οποίας είχε απευθυνθεί η ανακοπή, εφόσον δεν πέρασε η προθεσμία για την άσκηση αναίτησης κατά της απόφασης αυτής.

Άρθρο 555

Δεύτερη αναίτηση του ίδιου διαδίκου κατά της ίδιας απόφασης ως προς το ίδιο ή άλλο κεφάλαιο δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 556

1. Δικαίωμα αναίτησης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος, εκείνος που ζητεί την αναίτηλάρηση, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αναίτηλάρηση, εκείνοι που είχαν ασκήσει κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, οι καθολικοί διάδοχοι και οι ειδικοί διάδοχοι, εφόσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής, καθώς και οι εισαγγελείς, μόνο αν ήταν διάδικοι.

2. Αναίτηση δικαιούται να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 557

Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δικαιούται να ζητήσει την αναίτηση υπέρ του νόμου κάθε απόφασης, ακόμη και αν δεν μπορούν να ασκήσουν αναίτηση κατά της απόφασης αυτής οι διάδικοι, για κάθε λόγο και χωρίς περιορισμό προθεσμίας. Η απόφαση που εκδίδεται για την αναίτηση αυτή δεν παράγει αποτελέσματα για τους διαδίκους, εκτός αν στηρίζεται σε υπέρβαση δικαιοδοσίας ή έλλειψη καθ' ύλην αρμοδιότητας.

Άρθρο 558

Η αναίτηση απευθύνεται κατά εκείνων οι οποίοι ήταν διάδικοι στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ή των καθολικών διαδόχων τους ή των κληροδόχων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία, η αναίτηση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδίκων, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 559

Αναίτηση επιτρέπεται μόνο 1) αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιολογημάτων, αδιάφορο αν πρόκειται για νόμο ή έθιμο, ελληνικό ή ξένο, εσωτερικό ή διεθνούς δικαίου. Η παράβαση των διαδικαμάτων της κοινής πείρας αποτελεί λόγο αναίτησης μόνο αν τα διαδικαμάτα αυτά αφορούν την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς, 2) αν το δικαστήριο δεν είχε τη νόμιμη σύνθεση ή έλαβε μέρος στη σύνθεση του δικαστή του οποίου είχε γίνει δεκτή η εξαίτηση ή κατά του οποίου είχε ασκηθεί αγωγή κομοδικίας, 3) αν το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση για εξαίτηση δικαστή, αν και ο δικαστής αυτός, σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε η απόφαση, έπρεπε κατά το νόμο να εξαίτηθεί, 4) αν το δικαστήριο έχει υπερβεί

τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, 5) αν το δικαστήριο σε περίπτωση καθ' ύλην αρμοδιότητας εσαφέντα δέχτηκε ότι είναι αρμόδιο ή αναρμόδιο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 47 ή αν το δικαστήριο στο οποίο παραπέμφθηκε η υπόθεση παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 46, 6) αν παρά το νόμο και ιδίως παρά τις σχετικές με την επίδοση διατάξεις ο διάδικος δικάστηκε ερήμην, 7) αν παρόντα αποκλείστηκε η δημοσιότητα της διαδικασίας, 8) αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, 9) αν το δικαστήριο επιδόθηκε κάτι που δεν ζητήθηκε ή επιδόθηκε περισσότερο από όσα ζητήθηκαν ή άφησε αίτηση αδικαστη, 10) αν το δικαστήριο παρά το νόμο δέχτηκε πράγματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης ως αληθινά χωρίς απόδειξη ή δεν διέταξε απόδειξη γι' αυτά, 11) αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει ή παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν ή δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν, 12) αν το δικαστήριο παραβίασε τους ορισμούς του νόμου σχετικά με τη δύναμη των αποδεικτικών μέσων, 13) αν το δικαστήριο εσαφέντα εφάρμοσε τους ορισμούς του νόμου ως προς το βάρος της απόδειξης, 14) αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο, 15) αν παρά το νόμο αναλήφθηκε οριστική απόφαση, 16) αν το δικαστήριο κατά παράβαση του νόμου δέχτηκε ότι υπάρχει ή ότι δεν υπάρχει δεδικασμένο ή ότι υπάρχει δεδικασμένο με βάση απόφαση που εσαφέντα ήταν ύστερα από ένδικο μέσο ή αναγνωρίστηκε ως ανύπαρκτη, 17) αν η ίδια απόφαση περιέχει αντιφατικές διατάξεις, 18) αν το δικαστήριο της παραπομπής δεν συμμορφώθηκε προς την αναρτητική απόφαση, 19) αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, 20) αν το δικαστήριο παραμύρωσε το περιεχόμενο εγγράφου με το να δεχτεί πραγματικά γεγονότα προφανώς διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο έγγραφο αυτό.

Άρθρο 560

Κατά των αποφάσεων των εירוνοδικείων, καθώς και των αποφάσεων των πρωτοδικείων που εκδίδονται σε εφέσεις κατά των αποφάσεων των εירוνοδικείων, επιτρέπεται αναίρεση μόνο 1) αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιόπραξιών, αδιάφορο αν πρόκειται για νόμο ή έθιμο, ελληνικό ή ξένο, εσωτερικού ή διεθνούς δικαίου. Η παράβαση των διατάξεων της κοινής πείρας αποτελεί λόγο αναίρεσης μόνο αν τα διατάγματα αυτά αφορούν την εφαρμογή των κανόνων του δικαίου ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς· ο λόγος αυτός αναίρεσης δεν μπορεί να προβληθεί σε μικροδιαφορές, 2) αν το δικαστήριο δεν συγκροτήθηκε όπως ορίζει ο νόμος ή δίκασε εισηγοδίκης του οποίου είχε γίνει δεκτή η εφεύρεση, 3) αν το δικαστήριο έχει υπερβεί τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων ή δεν είχε καθ' ύλην αρμοδιότητα, 4) αν παράνομα αποκλείστηκε η δημοσιότητα της διαδικασίας.

Άρθρο 561

1. Η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων και ιδιαίτερα του περιεχομένου εγγράφων δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, εκτός αν παραβιάστηκαν κανόνες δικαίου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί ή αν υπάρχει λόγος αναίρεσης κατά το άρθρο 559 αριθ. 19 και 20.

2. Η εκτίμηση του περιεχομένου διαδικαστικών εγγράφων της ίδιας ή άλλης δίκης, ιδίως αγωγών, παρεμβάσεων, ένδικων μέσων, προτάσεων ή δικαστικών αποφάσεων, ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο.

Άρθρο 562

1. Είναι απαράδεκτος λόγος αναίρεσης κατά απόφαση του δικαστηρίου της παραπομπής, εφόσον με το λόγο αυτό προσβάλλεται η απόφαση κατά το τμήμα της εκείνο κατά το οποίο συμμορφώθηκε προς την αναρτητική.

2. Είναι απαράδεκτος λόγος αναίρεσης που στηρίζεται σε ισχυρισμό ο οποίος δεν προτάθηκε νόμιμα στο δικαστήριο της ουσίας, εκτός αν πρόκειται α) για παράβαση που δεν μπορεί να προβληθεί στο δικαστήριο της ουσίας, β) για πράγμα που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, γ) για ισχυρισμό που αφορά τη δημόσια τάξη.

3. Κανείς δεν μπορεί να δημιουργήσει λόγο αναίρεσης από τις δικές του πράξεις ή από πράξεις προσώπων που ενεργούν στο όνομά του, εκτός αν πρόκειται για λόγους που αφορούν τη δημόσια τάξη.

4. Κατ'εφαίρεση ο Άρειος Πάγος εφετάζει αυτεπαγγέλτως, ύστερα όμως από πρόταση του εισηγητή αρεοπαγίτη που έχει περιληφθεί στην έγγραφη εισήγησή του, λόγω αναίρεσης από εκείνους που αναφέρονται στους αριθμούς 1, 4, 14, 16, 17 και 19 του αρ.559.

Άρθρο 563

1. Η αίτηση αναίρεσης υπόκειται στον Άρειο Πάγο, ο οποίος δικάζει σε ολομέλεια ή σε τμήμα.

2. Στην αρμοδιότητα της ολομέλειας του Αρείου Πάγου υπάγονται α) αιτήσεις αναίρεσης υπέρ του νόμου, β) αιτήσεις αναίρεσης κατά αποφάσεων πολιτικών δικαστηρίων που παραπέμπονται για εκδίκαση στην ολομέλεια με κοινό πρακτικό του προέδρου και του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ή με απόφαση του τμήματος που δικάζει. Η παραπομπή μπορεί να γίνει για όλους ή για μερικούς μόνο από τους λόγους της αναίρεσης, αν σε κάθε περίπτωση κριθεί ότι δημιουργούνται ζητήματα με γενικότερο ενδιαφέρον ή ότι τούτο είναι αναγκαίο για την ενότητα της νομολογίας. Το τμήμα που δικάζει είναι υποχρεωμένο να παραπέμψει την εκδίκαση της υπόθεσης στην ολομέλεια αν η απόφασή του για την αίτηση αναίρεσης, αναρτητική ή απορριπτική, λαμβάνεται με πλειοψηφία μιας ήμυρης ή αν αρνείται να εφαρμόσει νόμο ως αντισυνταγματικό.

2. Αν η παραπομπή στην ολομέλεια γίνεται με πρακτικό του προέδρου και του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο πρόεδρος ορίζει συγχρόνως δικασίμο της ολομέλειας τριάντας τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 568.

Άρθρο 564

1. Αν ο αναίρεσιών διαμένει στην Ελλάδα, η προθεσμία της αναίρεσης είναι τριάντα ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της απόφασης.

2. Αν ο αναίρεσιών διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, η προθεσμία της αναίρεσης είναι ενενήντα ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της απόφασης.

3. Αν η απόφαση δεν επιδόθηκε, η προθεσμία της αναίρεσης είναι τρία χρόνια και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης που περατώνει τη δίκη.

4. Αν εκείνος που έχει δικαίωμα να ασκήσει αναίρεση πέθανε, η προθεσμία της αναίρεσης αρχίζει μόνο από την επίδοση της απόφασης που περατώνει τη δίκη στους καθολικούς διαδόχους ή τους κληροδόχους.

Άρθρο 565

1. Η προθεσμία της αναίρεσης, καθώς και η άσκησή της, δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης. Στις γαμικές διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1, στις διαφορές του άρθρου 614 παρ. 1, που αφορούν σχέσεις γονέων και τέκνων, καθώς και σε δίκες που αφορούν εξάλειψη υποθήκης, προσημείωσης ή κατάσχεσης ή κήρυξουν έγγραφο πλαστό, η προθεσμία της αναίρεσης, καθώς και η άσκησή της, αναστέλλει την εκτέλεση.

2. Αν από την εκτέλεση της απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης, της οποίας η αποκατάσταση δεν είναι εύκολη, μπορεί να διαταχθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους η ολική ή εν μέρει αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση ή να εφερτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης από το διάδικο που έχει νικήσει. Για την αίτηση αποκαίνεται, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο χωρίς υποχρεωτική κλήτευση των διαδίκων, το αρμόδιο πολιτικό τμήμα, το οποίο συγκροτείται από τρία μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο εισηγητής της υπόθεσης. Η απόφαση της αναστολής μπορεί κατά τον ίδιο τρόπο να ανακληθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους έως την πρώτη συζήτηση της αναίρεσης· κατόπιν επιτρέπεται μόνο κατά τη συζήτηση της.

Άρθρο 566

1. Το έγγραφο της αναίρεσης πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που απαιτούνται κατά τα άρθρα 118 έως 120, να αναφέρει την προσβαλλόμενη απόφαση, τους λόγους της αναίρεσης, αίτηση για την αναίρεση, ολική ή εν μέρει, της προσβαλλόμενης απόφασης και αίτηση για την ουσία της υπόθεσης.

2. Αν με το ίδιο αναρτητήριο προσβάλλονται δύο ή περισσότερες αποφάσεις πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, η κατάθεσή του πρέπει να γίνεται στο καθένα από τα δικαστήρια αυτά.

Άρθρο 567

1. Όταν ασκούν αναίρεση εισαγγελείς, πρόσθετους λόγους μπορεί να ασκήσει και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου.
2. Η αναίρεση που ασκεί ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου διαβιβάζεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου. Με τον ίδιο τρόπο και χωρίς περιορισμό προθεσμίας ασκούνται και οι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης.

Άρθρο 568

1. Για να προσδιοριστεί δικαίωμα ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση προσάγει στη γραμματεία του Αρείου Πάγου επικυρωμένο αντίγραφο της αναίρεσης, των προσβαλλόμενων αποφάσεων, των εισαγωγικών εγγράφων της κύριας δίκης ή των παρεμπιπτούσων δικών και των προτάσεων του ίδιου και των άλλων διαδίκων, αν είναι απαραίτητες για να διαγνωστεί η βασιμότητα των λόγων αναίρεσης που περιέχονται στο κύριο δικόγραφο ή στο πρόσθετο αναίρετήριο. Δύο αντίγραφα των εγγράφων αυτών κατατίθενται ατελώς.
2. Η γραμματεία του Αρείου Πάγου υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση τα έγγραφα που κατατέθηκαν στον πρόεδρο του Αρείου Πάγου, ο οποίος ορίζει το αρμόδιο τμήμα, και ο πρόεδρος του τμήματος με απλή σημείωση στο αντίγραφο της αναίρεσης που έχει κατατεθεί ορίζει α) δικαίωμα της υπόθεσης, β) την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να επιδοθεί η κλήση για συζήτηση, γ) εισηγητή αρεοπαγίτη προς τον οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος της δικογραφίας.
3. Η δικαίωμα ορίζεται σε χρόνο που παρέχει επαρκή προθεσμία για την επίδοση και την προπαρασκευή της συζήτησης της υπόθεσης.
4. Αν ο ανααιρεσίωτος επισπεύδει τη συζήτηση, η κλήση συντάσσεται κάτω από το αντίγραφο του δικογράφου που έχει κατατεθεί και επιδίδεται με επιμέλειά του στους αντιδίκους τουλάχιστον εξήντα ημέρες πριν από τη δικάσιμο, αν όλοι οι διάδικοι που καλούνται διαμένουν στην Ελλάδα και τουλάχιστον ενενήντα ημέρες, αν κάποιος από τους διαδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη. Αν ο ανααιρεσίβλητος επισπεύδει τη συζήτηση ή την επισπεύδει άλλος διάδικος εκτός από τον ανααιρεσίωτο, η κλήση επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία με επιμέλεια εκείνου που επισπεύδει τη συζήτηση, στον ανααιρεσίωτο και τους άλλους διαδίκους.

Άρθρο 569

1. Πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης είναι παραδεκτοί, και αν η αίτηση της αναίρεσης δεν περιέχει λόγο τυπικά παραδεκτό και ορισμένο.
2. Οι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης ως προς τα ίδια κεφάλαια της προσβαλλόμενης απόφασης και τα κεφάλαια εκείνα που αναγκαστικά συνεχονται με αυτά, ασκούνται μόνο με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου, τριάντα τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση της αναίρεσης, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση αντίγραφο του δικογράφου των πρόσθετων λόγων επιδίδεται πριν από την ίδια προθεσμία στον ανααιρεσίβλητο και τους άλλους διαδίκους. Η επίδοση μπορεί να γίνει και στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ανααιρεσίβλητου, αν αυτός επισπεύδει τη συζήτηση. Αντίγραφα των πρόσθετων λόγων, τα οποία εκδίδονται ατελώς, αφού κατατεθούν από τον ανααιρεσίωτο, παραδίδονται από τη γραμματεία του Αρείου Πάγου ένα στον εισηγητή της υπόθεσης και ένα στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα στην παραπάνω προθεσμία των τριάντα ημερών. Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν τη συζήτηση επισπεύδει ο ανααιρεσίβλητος ή ο άλλος διάδικος εκτός από τον ανααιρεσίωτο.

Άρθρο 570

1. Οι διάδικοι δεν είναι υποχρεωμένοι να καταθέσουν προτάσεις, εκτός αν προσβάλλονται ενστάσεις ως προς το παραδεκτό και το εμπρόθεσμο της αίτησης της αναίρεσης και των πρόσθετων λόγων. Οι διάδικοι καταθέτουν τις προτάσεις τους εικόσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.
2. Νέοι ισχυρισμοί των διαδίκων και νέα αποδεικτικά μέσα για την ουσιαστική εκδίκαση της υπόθεσης από τον Αρειο Πάγο μετά την αναίρεση υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα δικαστήρια της ουσίας.
3. Μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 αρκείουν όλοι οι διάδικοι να καταθέσουν στη γραμματεία του Αρείου Πάγου τα έγγραφα που χρησιμοποιούν για να υποστηρίχθει ή να αποκρουστεί η αναίρεση, καθώς και τα έγγραφα εκείνα που η υποβολή τους είναι παραδεκτή κατά την παρ. 2. Η κατάθεση και η ημερομηνία της βεβαιώνεται με σημείωση επάνω στο φάκελο της δικογραφίας.

4. Τα αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων των διαδίκων, των αντιδίκων τους ή των άλλων διαδίκων, τα οποία προσάγονται, υποβάλλονται ατελώς, νόμιμα επικυρωμένα.

Άρθρο 571

1. Ο εισηγητής της υπόθεσης αρκείει να συντάξει εμπειριστατωμένη έκθεση για το παραδεκτό της αναίρεσης, καθώς και για το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της, και να την καταθέσει στη γραμματεία του Αρείου Πάγου οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.
2. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να πληροφορηθούν το περιεχόμενο της έκθεσης του εισηγητή.

Άρθρο 572

1. Οι διατάξεις των άρθρων 568 έως 571 εφαρμόζονται και όταν τη συζήτηση επισπεύδει ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή ο εισαγγελέας εφετών ή ο εισαγγελέας πρωτοδικών.
2. Η συζήτηση δεν είναι απαράδεκτη σε αναίρεση που έχει ασκήσει ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, αν δεν κληθούν οι διάδικοι, εκτός μόνο από τις περιπτώσεις εκείνες που η αναίρεση παράγει αποτελέσματα και γι' αυτούς.

Άρθρο 573

1. Στη διαδικασία της δίκης για την αναίρεση εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 233 έως 236, 245, 246, 252 έως 261, 286 έως 308, 310 και 312 έως 334.
2. Τους εισαγγελείς, όταν έχουν την ιδιότητα του διαδίκου, εκπροσωπεί εισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Άρθρο 574

Μετά την εκμύνηση της υπόθεσης αρχίζει η συζήτηση στο ακροατήριο με την ανάγνωση της έκθεσης του εισηγητή. Κατόπιν αγορεύουν οι πληρεξούσιοι του ανααιρεσίωτου, του ανααιρεσίβλητου και των άλλων διαδίκων. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου αγορεύει τελευταίος, εκτός αν είναι διάδικος ή εκπροσωπεί ανααιρεσίωτο εισαγγελέα.

Άρθρο 575

Με αίτηση του εισαγγελέα, του εισηγητή ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υπόθεσης μία μόνο φορά σε μεταγενέστερη δικάσιμο, που ορίζεται αμέσως με επισήμειωση στο πινάκιο. Τα εδαφ. γ' και δ' της παρ. 3 του άρθρου 226 εφαρμόζονται και εδώ. Νέα αναβολή μπορεί να διαταχθεί μόνο με αίτηση του εισηγητή.

Άρθρο 576

1. Αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Αρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι.
2. Αν ο αντιδίκος εκείνου που επέσπευσε τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Αρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Αρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση. Στην αντίθετη περίπτωση προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί.

3. Αν μετέχουν περισσότεροι στη δίκη για την αναίρεση και δεν κλητεύθηκε κάποιος από αυτούς, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη για όλους.
4. Κατά των αποφάσεων που εκδίδονται κατά τις παραγρ. 1 έως 3 δεν επιτρέπεται ανακοπή ερημοδικίας.

Άρθρο 577

1. Το δικαστήριο πρώτα συζητεί για το παραδεκτό της αναίρεσης.
2. Αν η αναίρεση δεν ασκήθηκε νόμιμα ή αν λείπει κάποια προϋπόθεση για να είναι παραδεκτή, ο Αρειος Πάγος την απορρίπτει και αυτεπαγγέλτως.
3. Αν ο Αρειος Πάγος κρίνει νόμιμη και παραδεκτή την αναίρεση, εξετάζει το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της.

Άρθρο 578

Αν το αιτιολογικό της προσβαλλόμενης απόφασης κρίνεται εσφαλμένο αλλά το

διατακτικό της οσού, ο Άρειος Πάγος απορρίπτει την αναίρεση, εκτός αν υπάρχει έννομο συμφέρον να αποτραπεί δεδικασμένο, οπότε αναίρεται η απόφαση μόνο ως προς την εσφαλμένη αιτιολογία της.

Άρθρο 579

1. Αν αναιρεθεί η απόφαση, οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που αναιρέθηκε και η διαδικασία πριν από την απόφαση αυτή ακυρώνεται μόνο εφόσον στηρίζεται στην παράβαση για την οποία έγινε δεκτή η αναίρεση. Κάθε απόφαση που στηρίζεται σ' αυτήν που αναιρέθηκε αναίρεται εφόσον οι λόγοι της αναίρεσης αναφέρονται και σ' αυτήν.

2. Αν αποδεικνύεται προαποδεικτικώς εικόσια ή αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης που αναιρέθηκε, ο Άρειος Πάγος, αν υποβληθεί αίτηση με το ανααιρετήριο ή με τις προτάσεις ή με αυτοτελές δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου ως την παραμονή της συζήτησης, διατάζει με την ανααιρετική απόφαση την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση.

Άρθρο 580

1. Αν ο Άρειος Πάγος αναίρεσει την απόφαση για υπέρβαση δικαιοδοσίας, τα πολιτικά δικαστήρια δεν έχουν δικαίωμα να ασχοληθούν πια με την υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή αναίρεται και η πρωτόδικη απόφαση που έχει τυχόν επικυρωθεί με την απόφαση που αναιρέθηκε, εφόσον και αυτή ενέχει υπέρβαση δικαιοδοσίας.

2. Αν ο Άρειος Πάγος αναίρεσει την απόφαση για παράβαση των διατάξεων των σχετικών με την αρμοδιότητα, παραπέμπει την υπόθεση στο δικαστήριο που κρίνει αρμόδιο.

3. Αν ο Άρειος Πάγος αναίρεσει την απόφαση για οποιοδήποτε άλλο λόγο, εκτός από εκείνους που αναφέρονται στις παραγρ. 1 και 2, μπορεί να κρατήσει την υπόθεση και να ασχοληθεί με την εκδίκασή της, ιδίως αν κατά την κρίση του δεν χρειάζεται άλλη διευκρίνιση. Στην αντίθετη περίπτωση παραπέμπει την υπόθεση στο τμήμα που ορίζεται από τον κανονισμό και, αν πρόκειται για τους λόγους που αναφέρονται στους αρ. 2, 3 και 6 έως 17 του αρ. 559, μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση για παραπέρα εκδίκαση σε άλλο δικαστήριο ισοβάθμιο και ομοιόδες προς εκείνο το οποίο εξέδωσε την απόφαση που αναιρέθηκε. Αν όμως αναιρεθεί η απόφαση του τελευταίου αυτού δικαστηρίου, δεν γίνεται δεύτερη παραπομπή, αλλά ο Άρειος Πάγος δικάζει αυτός την ουσία της υπόθεσης.

4. Το τμήμα στο οποίο παραπέμφθηκε η υπόθεση, αν η απόφαση αναιρέθηκε για τους λόγους που αναφέρονται στους αρ. 1, 13, 16, 19 και 20 του αρ. 559, καθώς και για το ότι το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε έκπτωση από δικαίωμα, εφόσον διαφανεί προς τη γνώμη του τμήματος που διέταξε την παραπομπή, παραπέμπει την υπόθεση στην ολομέλεια του Αρείου Πάγου για να αρθεί η διαφανία.

5. Οι απαιτήσεις της ολομέλειας και των τμημάτων του Αρείου Πάγου δεσμεύουν τα δικαστήρια που ασχολούνται με την ίδια υπόθεση ως προς τα νομικά ζητήματα που έλυσαν, εκτός από τις περιπτώσεις της παρ. 4.

6. Αν ο Άρειος Πάγος, δικάζοντας σε ολομέλεια, αναίρεσει την απόφαση ή απορρίψει τους λόγους αναίρεσης που παρατέθηκαν στην ολομέλεια ή λύσει κατά την παρ. 4 τη διαφανία και υπάρχουν και άλλοι λόγοι αναίρεσης που δεν παρατέθηκαν στην ολομέλεια, η υπόθεση αναπέμπεται στο τμήμα εκείνο στο οποίο συζητείται με κλήση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 568. Το τμήμα που δικάζει, αν συντρέχει περίπτωση, αποκαίνεται και για τους άλλους λόγους αναίρεσης.

Άρθρο 581

1. Στο δικαστήριο της παραπομπής η υπόθεση εισάγεται και συζητείται με κλήση. Δεν είναι απαραίτητο να επιδοθεί η ανααιρετική απόφαση.

2. Η υπόθεση συζητείται μέσα στα όρια που διαγράφονται με την ανααιρετική απόφαση και αφού κατατεθούν προτάσεις κατά το άρθρο 237.

3. Η διάταξη της παρ. 2 του αρ. 579 εφαρμόζεται και στο δικαστήριο της παραπομπής.

Άρθρο 582

Η ανααιρετική απόφαση σημειώνεται στο περιώριο του πρωτοτύπου της απόφασης που αναιρέθηκε. Για το σκοπό αυτόν η γραμματεία του Αρείου Πάγου αρείλει να ειδοποιεί χωρίς καθυστέρηση τη γραμματεία του δικαστηρίου που την εξέδωσε η οποία είναι υποχρεωμένη να κάνει τη σημείωση αυτή, χωρίς αναβολή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Ανακοπή και Τριτανακοπή.

Άρθρο 583

Αν κάποιος δεν έλαβε μέρος ή δεν προσλήθηκε σε δικαστική ή εξώδικη πράξη που του προκαλεί βλάβη ή θέτει σε κίνδυνο τα έννομα συμφέροντά του, μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατά της πράξης αυτής.

Άρθρο 584

Η ανακοπή εισάγεται στο δικαστήριο της γενικής δικαιοδικίας του ανακόπτοντος με την επιφύλαξη των διατάξεων των ειδικών δικαιοδικιών.

Άρθρο 585

1. Οι διατάξεις για την άσκηση της αγωγής, την εισαγωγή της για συζήτηση και τη συζήτηση στο ακροατήριο εφαρμόζονται και στην ανακοπή.

2. Το έγγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 118 έως 120 και τους λόγους της. Νέοι λόγοι μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση, και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.

Άρθρο 586

1. Με τις προϋποθέσεις του άρθρου 583 μπορεί να ασκηθεί τριτανακοπή κατά της οριστικής απόφασης που εκδόθηκε μεταξύ άλλων.

3. Τριτανακοπή μπορεί να ασκήσει και ο τρίτος που δεσμεύεται από το δεδικασμένο, εφόσον επικαλείται δόλο ή συμπαιγνία των διαδίκων.

Άρθρο 587

Η τριτανακοπή εισάγεται στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και παρεπιπτόντως στο δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια δίκη, αν το δικαστήριο αυτό είναι ισοβάθμιο ή ανώτερο από εκείνο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

Άρθρο 588

1. Η τριτανακοπή απευθύνεται κατά όλων των διαδίκων μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, εκτός αν ασκείται μετά την εκτέλεσή της, οπότε μπορεί να απευθυνθεί μόνο κατά του διαδίκου που νίκησε.

2. Οι διατάξεις του αρ. 585 εφαρμόζονται και στην τριτανακοπή.

Άρθρο 589

Η άσκηση της τριτανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης. Το δικαστήριο που δικάζει την τριτανακοπή μπορεί ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται κατά την εκδίκαση της τριτανακοπής να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης με τον όρο εγγυοδοσίας ή και χωρίς αυτήν, αν πιθανολογείται ότι από την εκτέλεση της απόφασης θα προκληθεί ουσιώδης βλάβη στα συμφέροντα του τριτανακόπτοντος. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί με τον ίδιο τρόπο ως την έκδοση της οριστικής απόφασης για την τριτανακοπή.

Άρθρο 590

Το δικαστήριο, αν κρίνει την τριτανακοπή παραδεκτή και βάσιμη, ακυρώνει ή ανάλογα με τις περιστάσεις απαρτίνεται ότι είναι ανενεργός η προσβαλλόμενη απόφαση ως προς τον τριτανακόπτοντα. Η απόφαση διατηρεί την ισχύ της μεταξύ των αρχικών διαδίκων, εκτός αν πρόκειται για αδιαίρετο δίκαιο.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 591

1. Τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες, εκτός αν αντιβαίνουν προς τις ειδικές διατάξεις των διαδικασιών αυτών.

2. Αν η υπόθεση δεν υπάγεται στη διαδικασία κατά την οποία έχει εισαχθεί, το δικαστήριο αποκαίνεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και διατάζει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία δικάζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Παμικρές διαφορές.

Άρθρο 592

1. Με την ειδική διαδικασία των άρθρ. 598 έως 612 δικάζονται οι διαφορές που αφορούν α) το διαζύγιο, β) την ακύρωση γάμου, γ) την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας γάμου, δ) τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, εκτός από τις αναφερόμενες στο άρθρ. 681 Β.

2. Με τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1 και κατά την ειδική διαδικασία των άρθρ. 593 έως 612, μπορούν να ενωθούν ή να συνεκδικαστούν διαφορές που αφορούν παροχή διατροφής του ενός συζύγου προς τον άλλο ή, σε περίπτωση διαζυγίου, απαίτηση του αναίτιου συζύγου για ηθική βλάβη.

Άρθρα 593-597

Καταργήθηκαν από το άρθρο 5 νομ. 1250/3-7 Απρ. 1982.

Άρθρο 598

Οι ανήλικοι που συνάπτουν γάμο και τα πρόσωπα που τελούν υπό δικαστική αντίληψη μπορούν να ασκούν μόνοι τους τις κατά το άρθρ. 592 παρ. 1 αγωγές και να εμψυκίζονται στο δικαστήριο, όταν αυτές εκδικάζονται, χωρίς τη συγκατάθεση κανενός.

Άρθρο 599

1. Μέσα επίθεσης και άμυνας μπορούν να προβληθούν στις διαφορές που αναφέρονται στο αρ. 592 παρ. 1 έως και την τελευταία συζήτηση στο ακροατήριο στο δικαστήριο που δικάζει σε πρώτο βαθμό.

2. Το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να απορρίψει ως απαράδεκτα μέσα επίθεσης και άμυνας που προβάλλονται μετά την πρώτη συζήτηση, αν κατά την κρίση του προβάλλονται με φανερό σκοπό να παρεκλύσουν τη δίκη.

Άρθρο 600

1. Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 η μη προσέλευση, η παράλειψη ή η άρνηση διαδίκου να καταθέσει ή να απαντήσει στις ερωτήσεις που του υποβάλλονται ή να δηλώσει για την αλήθεια πραγματικών περιστατικών ή για τη γνησιότητα εγγράφου, όπως και η ομολογία, λαμβάνονται υπόψη σε συνδυασμό με τις άλλες αποδείξεις και εκτιμώνται ελεύθερα.

2. Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 απαγορεύεται να επαχθεί όρκος.

Άρθρο 601

Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 δεν επιτρέπεται 1) να εξεταστούν με όμοιο οι διάδικοι, 2) να εξεταστούν ως μάρτυρες τα τέκνα τους, γνήσια, νομιμοποιημένα, θετά και αναγνωρισμένα, τα τέκνα της γυναίκας που γεννήθηκαν χωρίς γάμο, καθώς και οι σύζυγοι και οι κατιόντες τους, 3) να παραιτηθούν οι διάδικοι από την αρμοδιότητα μάρτυρα ή πραγματογνώμονα.

Άρθρο 602

Αν το δικαστήριο κατά τη συζήτηση αγωγής διαζυγίου πείθεται ότι είναι δυνατό να συμφιλιωθούν οι σύζυγοι που βρίσκονται σε διάσταση, μπορεί με αίτηση του ενός ή του άλλου διαδίκου ή αυτεπαγγέλτως να προσπαθήσει να τους συμφιλιώσει ή να αναβάλει την παραπέρα συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρεις μήνες.

Άρθρο 603

Αν ερημοδικεί ο εναγόμενος ή ο έρεσιβλητος, το δικαστήριο εκδικάζει την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες. Το ίδιο γίνεται αν ερημοδικεί ο ενάγων, ως προς την ανταγωγή που έχει ασκήσει με ιδιαίτερο δικόγραφο, και αν ερημοδικεί ο επικαλών, ως προς την αντέρεση.

Άρθρο 604

Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1, αν πεθάνει ο ένας από τους διαδίκους πριν γίνει η απόφαση αμετάκλητη, η δίκη καταργείται ως προς το κύριο αντικείμενό της. Σε δίκες που αφορούν την ύπαρξη ή την ανυπαρξία ή την ακύρωση γάμου, αν οι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν την αγωγή, η δίκη δικαιόπτεται.

Άρθρο 605

Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 η προθεσμία της ανα-

νήλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 545 παρ. 3 εδάρ. δ', ε', στ', είναι έξι μήνες και αρχίζει από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

Άρθρο 606

Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να παραιτηθούν από τα ένδικα μέσα μόνο μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης. Η παраίτηση γίνεται με δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.

Άρθρο 607

1. Στις περιπτώσεις που ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει την αγωγή για την ακύρωση γάμου έχει το δικαίωμα, ακόμη και αν δεν άσκησε αυτός την αγωγή, να λάβει μέρος στη δίκη έχοντας όλα τα δικαιώματα του διαδίκου.

2. Η γραμματεία του δικαστηρίου έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί στον εισαγγελέα του δικαστηρίου τις δικασίμους των αγωγών για την ακύρωση γάμου, όπως και τις αποφάσεις που εκδίδονται στις αγωγές αυτές. Η παράλειψη της γνωστοποίησης δεν επιφέρει ακυρότητα της διαδικασίας.

Άρθρο 608

1. Η αγωγή για την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας ή την ακύρωση γάμου, που ασκείται από τον ένα σύζυγο, απευθύνεται κατά του άλλου και, αν αυτός έχει πεθάνει, κατά των κληρονόμων του, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

2. Η αγωγή που αναφέρεται στην παράγραφο 1, όταν ασκείται από τον εισαγγελέα ή κάποιον που έχει συμφέρον, απευθύνεται και κατά των δύο συζύγων και αν έχει πεθάνει ο ένας κατά των κληρονόμων του, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 609

Η αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας γάμου, όπως και η ακύρωση του γάμου, κατά τη διάρκεια ή μετά τη λύση του, επιδιώκεται μόνο με κύρια ή παρεπιπτούσα αγωγή.

Άρθρο 610

Αν η διάγνωση διαφοράς εξαρτάται, ολικά ή μερικά, από την ύπαρξη ή την ανυπαρξία ή από την ακύρωση γάμου, το δικαστήριο αναβάλλει, με αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως, τη συζήτηση εφόσον εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση σχετικά με την αγωγή για την ύπαρξη ή την ανυπαρξία ή την ακύρωση του γάμου. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί η αγωγή αυτή, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία για την άσκησή της. Αν η προθεσμία περάσει άπρακτη, η συζήτηση μπορεί να συνεχιστεί και ο ισχυρισμός που αναφέρεται στην ύπαρξη ή την ανυπαρξία ή την ακυρότητα του γάμου θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί.

Άρθρο 611

1. Τα ελληνικά δικαστήρια δεν έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1 αν και οι δύο σύζυγοι, κατά το χρόνο που ασκείται η αγωγή, είναι αλλοδαποί και αν κατά τα δίκαια της ιδιγένειας και των δύο συζύγων δεν αναγνωρίζεται στα ελληνικά δικαστήρια δικαιοδοσία να δικάσουν τη διαφορά. Τα ελληνικά δικαστήρια όμως έχουν δικαιοδοσία να δικάσουν αγωγές διαζυγίου, όταν ο γάμος είναι έγκυρος κατά το ελληνικό δίκαιο ανυπόστατος όμως ή άκυρος κατά το δίκαιο της ιδιγένειας του συζύγου.

2. Η ισχύς των αποφάσεων των ελληνικών δικαστηρίων που δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας, έρεση, αναλήλαση και αναίρεση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί για το λόγο ότι παραβιάστηκε η διάταξη της παρ. 1.

Άρθρο 612

1. Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάζουν τις διαφορές του άρθρου 592 παρ. 1, αν ο ένας από τους συζύγους είναι Έλληνας, και αν ακόμη δεν έχει ούτε είχε κατοικία ή διαμονή στην Ελλάδα ή αν ήταν κατά την τέλεση του γάμου Έλληνας και απέβαλε λόγω του γάμου του την ελληνική ιδιγένεια.

2. Αν δεν υπάρχει δικαστήριο κατά τόπον αρμόδιο για να δικάσει τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1, αρμόδια είναι τα δικαστήρια της πατρίδας του Κράτους.

Άρθρο 613

Αποφάσεις που απαγγέλλουν ακύρωση γάμου ή διαζύγιο ή αναγνωρίζουν την ύπαρξη ή όχι έγκυρου γάμου, όπως και οι αποφάσεις που απορρίπτουν τέτοιες αγωγές αποτελούν δεδικασμένο που ισχύει υπέρ και εναντίον όλων, εφόσον δεν μπορούν να προσβληθούν με αναίρεση και αναλήλαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Διαφορές που αναφέρονται σε σχέσεις
γονέων και τέκνων.

Άρθρο 614

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 615 έως 622, στην οποία εφαρμόζονται και τα άρθρα 598, 600, 601, 603, 605 και 606, δικάζονται οι διαφορές που αφορούν: α) την προσβολή της πατρότητας, β) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει σχέση γονέα και τέκνου ή γονική μέριμνα, γ) την αναγνώριση της πατρότητας τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, δ) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη η εκούσια αναγνώριση ενός τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του ή εξομολόγησή του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω επιγενόμενου γάμου των γονέων του, καθώς και την προσβολή εκούσιας αναγνώρισης, ε) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη υιοθεσία ή τη λύση της, στ) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει επιτροπεία.

2. Με τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1 και κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 615 έως 622 είναι δυνατό να ενωθούν ή να συνεκδικαστούν διαφορές που αφορούν την παροχή διατροφής τέκνου.

3. Οι διαφορές που αναφέρονται στις παραγρ. 1 και 2 είναι δυνατό να ενωθούν ή να συνεκδικαστούν κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 593 έως 612 με τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1.

Άρθρο 615

1. Αν στις διαφορές της πρώτης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου ένας διάδικος, χωρίς να έχει ειδικούς λόγους υγείας, ασκείται να υποβληθεί στις πρόσφορες ιατρικές εξετάσεις με γενικά αναγνωσιμμένες επιστημονικές μεθόδους, που του επιβλήθηκαν από το δικαστήριο ως αναγκαίο αποδεικτικό μέσο για τη διαπίστωση της πατρότητας, οι ισχυρισμοί του αντιδίκου του λογίζονται ότι έχουν αποδειχθεί.

2. Αν το δικαστήριο διατάζει την υποβολή στις εξετάσεις της προηγούμενης παραγράφου και τρίτων που δεν είναι διάδικοι, μπορεί με την ίδια απόφασή του να απειλεί την επιβολή σ'αυτούς, για την περίπτωση που θα παρεμπόδιζαν αδικαιολόγητα τη διενέργεια των εξετάσεων με την απουσία τους κατά την ημέρα και ώρα που ορίστηκαν για το σκοπό αυτό ή με την άρνησή τους να υποβληθούν σ'αυτές, χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων δραχμών.

3. Κατά τη διενέργεια των εξετάσεων των δύο προηγούμενων παραγράφων πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα ώστε να εξασφαλίζονται πλήρως η υγεία και η αξιοπρέπεια του εξεταζομένου. Ο διάδικος ή ο τρίτος, του οποίου διατάσσεται η εξέταση, πρέπει να κληθεί δέκα ημέρες πριν από τη διενέργειά της για να παρευρεθεί σ'αυτήν.

Άρθρο 616

Αγωγή για την αναγνώριση της πατρότητας τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του μπορεί να ασκηθεί και στον τόπο όπου ο ενάγων έχει την κατοικία του κατά το χρόνο που ασκείται η αγωγή.

Άρθρο 617

Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 614 παρ. 1, αν πεθάνει ένας από τους διαδίκους πριν γίνει η απόφαση αμετάκλητη, η δίκη καταργείται ως προς το κύριο αντικείμενό της. Αν οι κληρονόμοί έχουν δικαίωμα να ασκήσουν την αγωγή, η δίκη διαικλιπεται.

Άρθρο 618

Απαράσεις που δέχονται ή απορρίπτονται α) την προσβολή της πατρότητας, β) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει σχέση γονέα και τέκνου ή γονική μέριμνα, γ) την αναγνώριση της πατρότητας τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του, δ) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη η εκούσια αναγνώριση ενός τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του ή η εξομολόγησή του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω του επιγενόμενου γάμου των γονέων του, καθώς και την προσβολή εκούσιας αναγνώρισης, ε) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη υιοθεσία ή τη λύση της, στ) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει επιτροπεία, ανήλικου, αποτελούν δεδικασμένο υπό και εναντίον όλων, εφόσον δεν υπόκεινται ούτε σε αναιρέση και αναλήφηση. Το δεδικασμένο δεν ισχύει για τον τρίτο που δεν έλαβε μέρος στη δίκη και που επικαλείται για τον αυτό του σχέση γονέα και τέκνου ή γονική μέριμνα.

Άρθρο 619

1. Η αγωγή για την προσβολή της πατρότητας τέκνου γεννημένου σε γάμο απευθύνεται: α) αν ασκείται από το σύζυγο της μητέρας ή έναν από τους γονείς του κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και της μητέρας του, β) αν ασκείται από το τέκνο, κατά της μητέρας και του συζύγου της, γ) αν ασκείται από τη μητέρα, κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και κατά του συζύγου' αλλιώς απορρίπτεται.

2. Η αγωγή για την αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης σχέσης γονέα και τέκνου, γονικής μέριμνας, εκούσιας αναγνώρισης ή εξομολόγησης λόγω του επιγενόμενου γάμου των γονέων του ενός τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο τους με τέκνο γεννημένο σε γάμο ή ακυρότητας εκούσιας αναγνώρισης ή παρόμοιας εξομολόγησης, απευθύνεται: α) όταν την ασκεί ο ένας γονέας, κατά του άλλου γονέα και του τέκνου, β) όταν την ασκεί το τέκνο, κατά των δύο γονέων, γ) όταν την ασκεί τρίτος κατά των δύο γονέων και του τέκνου' σε περίπτωση που έχει πεθάνει κάποιος από αυτούς, απευθύνεται κατά των κληρονόμων του' και στην περίπτωση που η αναγνώριση έγινε από τον παππού ή τη γιαγιά, η αγωγή απευθύνεται και εναντίον τους' αλλιώς απορρίπτεται.

3. Η αγωγή για την προσβολή εκούσιας αναγνώρισης απευθύνεται κατά των προσώπων που συνέπραξαν σ'αυτήν ή των κληρονόμων τους και όταν δεν ασκεί την αγωγή το τέκνο ή οι κατιόντες του, και κατ'αυτών' αλλιώς απορρίπτεται.

4. Η αγωγή για την αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης ή ακυρότητας ή λύσης της υιοθεσίας απευθύνεται, α) όταν την ασκεί ο θετός γονέας, κατά του θετού τέκνου, β) όταν την ασκεί το θετό τέκνο, κατά του θετού γονέα, γ) όταν την ασκεί τρίτος, κατά του θετού γονέα και του θετού τέκνου' σε περίπτωση που έχει πεθάνει κάποιος από αυτούς, η αγωγή απευθύνεται κατά των κληρονόμων του' αλλιώς απορρίπτεται.

5. Η αγωγή για την αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης επιτροπείας απευθύνεται, όταν την ασκεί ο επίτροπος, κατά του επιτροπευμένου, και όταν την ασκεί ο επιτροπευόμενος ή ένας τρίτος, κατά του επιτρόπου' αλλιώς απορρίπτεται.

Άρθρο 620

Η προσβολή της πατρότητας τέκνου γεννημένου σε γάμο, ή αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης σχέσης γονέα και τέκνου ή γονικής μέριμνας, ή αναγνώριση της πατρότητας ενός τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του, ή αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης ή ακυρότητας εκούσιας αναγνώρισης ή εξομολόγησης ενός τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω του επιγενόμενου γάμου τους, ή αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης ή ακυρότητας υιοθεσίας, ή αναγνώριση της ύπαρξης ή μη ύπαρξης επιτροπείας, ή προσβολή εκούσιας αναγνώρισης ή η λύση υιοθεσίας επιδιώκονται μόνο με κύρια ή παρεμπιπτόντως αγωγή.

Άρθρο 621

Αν η διάγνωση διαφοράς εξαρτάται, ολικά ή εν μέρει, από κάποια από τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 620, το δικαστήριο αναβάλλει με αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως, τη συζήτηση μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στην αγωγή αυτή. Αν η αγωγή δεν έχει ασκηθεί, ορίζει προθεσμία γι' αυτό. Όταν η προθεσμία περάσει άπρακτη, η συζήτηση μπορεί να συνεχιστεί και ο σχετικός ισχυρισμός θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί.

Άρθρο 622

1. Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 614 παρ. 1, αν ο πατέρας ή η μητέρα ή το τέκνο είναι Έλληνες και αν ακόμη δεν έχουν ούτε είχαν κατοικία ή διαμονή στην Ελλάδα.

2. Αν δεν υπάρχει κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο για να εκδικάσει τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1, αρμόδια είναι τα δικαστήρια της πρωτεύουσας του κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Έκδοση διαταγής πληρωμής.

Άρθρο 623

Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 624 έως 634 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων, εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο.

Άρθρο 624

1. Η έκδοση διαταγής πληρωμής μπορεί να ζητηθεί μόνο αν η απαίτηση δεν εξαρτάται από αίτηση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή και το ποσό χρημάτων ή χρεογράφων που οφείλεται είναι ορισμένο.

2. Δεν είναι δυνατό να εκδοθεί διαταγή πληρωμής, και αν εκδόθηκε, η άσκηση, αν η επίδοσή της πρέπει να γίνει σε πρόσωπα που διαμένουν στο εξωτερικό ή η διαμονή τους είναι άγνωστη.

Άρθρο 625

Αιμόδιος να εκδώσει διαταγή πληρωμής είναι για απαίτηση της αρμοδιότητας του ειρηνοδικοῦ ο ειρηνοδίκης και σε κάθε άλλη απαίτηση ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου. Για την έκδοση διαταγής πληρωμής δεν γίνεται συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 626

1. Η διαταγή πληρωμής εκδίδεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου της απαίτησης. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και συντάσσεται κάτω από αυτήν έκθεση. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και προφορικά, κατά το άρθρο 215 παρ. 2, μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό.

2. Η αίτηση ή η έκθεση πρέπει να περιέχει α) όσα ορίζουν τα άρθρα 118 ή 117 και το άρθρο 119 παρ. 1 β) αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής και γ) την απαίτηση και το ακριβές ποσό των χρημάτων ή των χρεογράφων με τους τυχόν αρειλόμενους τόκους των οποίων ζητείται η καταβολή.

3. Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται και όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η απαίτηση και το ποσό της.

Άρθρο 627

Ο δικαστής αποφασίζει το ταχύτερο σχετικά με την αίτηση, χωρίς να καλέσει τον αρειλέτη, έχει όμως το δικαίωμα α) να καλέι τον αιτούντα για να του δώσει εξηγήσεις σχετικά με την αίτηση, β) να υποδείξει στον αιτούντα τις αναγκαίες συμπληρώσεις ή διορθώσεις της αίτησης, γ) αν ο αιτών επικαλείται ιδιωτικά έγγραφα, να ζητεί βεβαίωση της υπογραμής από συμβολαιογράφο ή μάρτυρες που εξετάζονται ενώπιόν του.

Άρθρο 628

1. Ο δικαστής απορρίπτει την αίτηση α) αν δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής β) αν ο αιτών δεν δίνει τις εξηγήσεις που του ζητήσει ή αρνείται να συμπληρωθεί προς τις υποδείξεις για τη συμπλήρωση ή διόρθωση της αίτησής του ή για τη βεβαίωση των υπογραμμένων ιδιωτικών εγγράφων.

2. Η απόρριψη σημειώνεται κάτω από την αίτηση και αναφέρεται με συντομία ο λόγος της απόρριψης.

3. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης δεν αποκλείεται η άσκηση αγωγής ή η υποβολή νέας αίτησης.

Άρθρο 629

Ο δικαστής δέχεται την αίτηση κατά το μέρος που κατά την κρίση του είναι νομικά και πραγματικά βάσιμη, διατάζει τον αρειλέτη να πληρώσει το αρειλόμενο ποσό και τον καταδικάζει στη δικαστική δαπάνη. Κατά το μέρος που η αίτηση απορρίπτεται εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 628.

Άρθρο 630

Η διαταγή πληρωμής καταρτίζεται εγγράφως και πρέπει να περιέχει α) το ονοματεπώνυμο του δικαστή που εκδίδει τη διαταγή πληρωμής, β) το ονοματεπώνυμο, την κατοικία και τη διεύθυνση εκείνου που ζήτησε την έκδοση της διαταγής και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, γ) την αιτία της πληρωμής, δ) το ποσό των χρημάτων ή των χρεογράφων που πρέπει να καταβληθεί, ε) διαταγή πληρωμής, στ) υπόμνηση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται ότι έχει το δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοσή της διαταγής και ζ) υπογραφή του δικαστή.

Άρθρο 631

Η διαταγή πληρωμής αποτελεί τίτλο εκτελεστό.

Άρθρο 632

1. Ο αρειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής έχει το δικαίωμα μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοσή της να ασκήσει ανακοπή η οποία απευθύνεται στο δικαστήριο το οποίο είναι καθ' ύλην αρμόδιο. Η επίδοσή της ανακοπής είναι έγκυρη, αν γίνεται στη διεύθυνση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η οποία αναφέρεται στη διαταγή πληρωμής, εκτός αν γνωστοποιηθεί με δικόγραφο μεταβολή του τυχόν έχει επέλθει.

2. Η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το δικαστήριο όμως που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να χορηγήσει αναστολή, με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, ώπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

3. Αν η διαφορά από την απαίτηση, για την οποία έχει εκδοθεί διαταγή πληρωμής, δικάζεται σύμφωνα με ειδική διαδικασία, η ανακοπή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις της ειδικής αυτής διαδικασίας.

Άρθρο 633

1. Αν η ανακοπή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νόμιμα και οι λόγοι της είναι νόμιμοι και βάσιμοι, το δικαστήριο ακυρώνει τη διαταγή πληρωμής διαφορετικά απορρίπτει την ανακοπή και επικυρώνει τη διαταγή πληρωμής.

2. Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει πάλι τη διαταγή στον αρειλέτη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την ανακοπή μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από τη νέα επίδοσή. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης που προβλέπεται από την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου. Αν περάσει άπρακτη και η παραπάνω προθεσμία η διαταγή πληρωμής αποκτά δύναμη δεδικασμένου και είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναίτηληψη.

Άρθρο 634

1. Η επίδοσή διαταγής πληρωμής διακόπτει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία.

2. Αν ακυρωθεί η διαταγή πληρωμής, η παραγραφή ή η αποσβεστική προθεσμία θεωρείται ότι έχει ανασταλεί από την επίδοσή της διαταγής πληρωμής ώπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Διαφορές από πιστωτικούς τίτλους.

Άρθρο 635

Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 637 έως 646 μπορούν να δικαστούν διαφορές από συναλλαγματικές, γραμμάτια εις διαταγήν, επιταγές, ανώνυμες ομολογίες και τοκομερίδια ομολογιακών δανείων, αποθετήρια, ενεχυρογράμματα και πιστωτικούς γενικά τίτλους για πληρωμή υποχρεώσεων, οι οποίες προκύπτουν άμεσα από τον τίτλο και αφορούν τους δικαιούχους και τους υποχρέους ή τους καθολικούς διαδόχους τους.

Άρθρο 636

Οι διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 635 υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων αν η αξία του αντικείμενου της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες δραχμές και στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων αν είναι αντίθετη από το ποσό αυτό.

Άρθρο 637

Ο ενάγων έχει το δικαίωμα ως το τέλος της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο, και χωρίς τη συναίνεση του εναγομένου, να ζητήσει να εξακολουθήσει η συζήτηση κατά τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή, αν το δικαστήριο είναι αρμόδιο, παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο, ενώ αν είναι αρμόδιο εφαρμόζει στο εξής τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας.

Άρθρο 638

1. Η αγωγή πρέπει να περιέχει δήλωση με την οποία ζητείται να δικαστεί κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 637 έως 646.

2. Ο δικαστής είναι υποχρεωμένος να ορίσει δικαίωμα ώστε, αφού τηρηθούν οι προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 639, να εκδικαστεί η υπόθεση το ταχύτερο.

Άρθρο 639

1. Οι κλήσεις για τη συζήτηση πρέπει να επιδίδονται, αν ο διάδικος που καλείται διαμένει στην έδρα του δικαστηρίου, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, αν διαμένει στην Ελλάδα αλλά έξω από την έδρα του δικαστηρίου, τουλάχιστον οκτώ ημέρες πριν από τη συζήτηση και αν διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, τουλάχιστον εφίντα ημέρες πριν από τη συζήτηση.

2. Οι προθεσμίες που ορίζονται στην παρ. 1 εφαρμόζονται και στις κλήσεις για τη συζήτηση ένδικων μέσων, εκτός από την αναίτηση.

Άρθρο 640

Ως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο πρέπει να προσάγονται υποχρεωτικά οι πιστωτικοί τίτλοι, διαφορετικά η αγωγή απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη.

Άρθρο 641

Ως το τέλος της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο, ο εναγόμενος οφείλει να προσβάλει όλους τους ισχυρισμούς του από το δίκαιο που διέπει τον πιστωτικό τίτλο ή από το κοινό δίκαιο. Άσκηση ανταγωγής δεν επιτρέπεται και αν ασκηθεί απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη.

Άρθρο 642

Οι διατάξεις των άρθρων 208, 226, 244, 266, 267 και 466 έως 472 δεν εφαρμόζονται στη διαδικασία των άρθρων 637 έως 646.

Άρθρο 643

1. Ο δικαστής αποφαίνεται οριστικά αμέσως και δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή. Αν δεχτεί την αγωγή, μπορεί να υποχρεώσει τον ενάγοντα σε εγγυοδοσία.
2. Αν οι ισχυρισμοί που προβάλλονται δεν αποδεικνύονται αμέσως ή χρειάζονται περισσότερη έρευνα, ο δικαστής, αφού δεχτεί ή απορρίψει την αγωγή, παραπέμπει τους ισχυρισμούς σε ιδιαίτερη συζήτηση.

Άρθρο 644

1. Η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή μπορεί να προσβληθεί με ένδικα μέσα, εκτός από ανακοπή ερημοδικίας.
2. Αν παραπεμφθούν οι ισχυρισμοί σε ιδιαίτερη συζήτηση, η απόφαση δεν μπορεί να προσβληθεί με κανένα ένδικο μέσο, το δικαστήριο όμως που εξέδωσε την απόφαση μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να χορηγήσει αναστολή εκτέλεσης με εγγύηση ή χωρίς εγγύηση, όπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση σχετικά με τους ισχυρισμούς που έχουν εισαχθεί σε ιδιαίτερη συζήτηση.

Άρθρο 645

1. Όλοι οι ισχυρισμοί που έχουν προβληθεί εισάγονται για συζήτηση με επιμέλεια κάποιου από τους διαδίκους, με κλήση που κοινοποιείται μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την επίδοση της απόφασης, αν εκείνοι κατά των οποίων απευθύνεται η κλήση κατοικούν στην Ελλάδα, και μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, αν κατοικούν στο εξωτερικό ή η διαμονή τους είναι άγνωστη.
2. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία που αναφέρεται στην παρ. 1, θεωρείται ότι οι ισχυρισμοί δεν έχουν προβληθεί.

Άρθρο 646

1. Κατά τη συζήτηση των ισχυρισμών που έχουν προβληθεί είναι απαράδεκτη η προβολή νέων.
2. Αν οι ισχυρισμοί κριθούν ολικά ή εν μέρει βάσιμοι, το δικαστήριο μεταρρυθμίζει, ολικά ή εν μέρει, την απόφαση.
3. Η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει τους ισχυρισμούς μπορεί να προσβληθεί με ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Διαφορές παράδοσης ή απόδοσης μισθίου και διαφορές μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' άρθρους.

Άρθρο 647

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 έως 661 δικάζονται διαφορές από μίσωση πράγματος ή άλλου προσδοκώμενου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία που αναφέρονται στην παράδοση ή απόδοση της χρήσης του μισθίου για οποιοδήποτε λόγο.
2. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 έως 657 δικάζονται και οι διαφορές του άρθρου 17 αριθ. 2.

Άρθρο 648

Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης, με σημειώσή του επάνω στην αγωγή που κατατέθηκε, οφείλει να ορίσει αμέσως ημέρα και ώρα συζήτησης και προθεσμία κλήτευσης, η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από δεκαπέντε ημέρες ούτε μικρότερη από οκτώ. Η υπόθεση δεν εγγράφεται στο πινάκιο.

Άρθρο 649

1. Οι διάδικοι έως το τέλος της συζήτησης στο ακροατήριο προσάγουν

όλα τα αποδεικτικά τους μέσα. Απόφαση για διεξαγωγή απόδειξης δεν εκδίδεται. Οι διάδικοι δεν έχουν την υποχρέωση να καταθέσουν προτάσεις, εκτός αν το δικαστήριο το διατάξει. Η συζήτηση στο ακροατήριο τελειώνει σε μία δικάσιμο και το δικαστήριο οφείλει να εκδώσει, το ταχύτερο, την απόφαση.

2. Αν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος ή εμφανιστεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος στη συζήτηση, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

Άρθρο 650

1. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Οι μάρτυρες εξετάζονται κατά τη δικάσιμο. Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει κατά τη δικάσιμο, αν το κρίνει αναγκαίο, άλλη ημέρα και ώρα για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιόν του, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά, χωρίς να απαιτείται κλήση των διαδίκων και των μαρτύρων να εμφανιστούν κατά την εξέταση. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έγιναν ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου, πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες.

2. Αν υπάρχει ανάγκη να γίνει αυτοψία, το δικαστήριο ενεργεί την αυτοψία, ορίζοντας κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, με προφορική ανακοίνωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά, τον τόπο και το χρόνο της διεξαγωγής της, χωρίς να απαιτείται και πρόσκληση των διαδίκων να παρευθύνονται. Το πόρισμα της αυτοψίας καταχωρίζεται στην απόφαση.

3. Αν υπάρχει ανάγκη να γίνει πραγματογνωμοσύνη, το δικαστήριο ορίζει κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, με προφορική ανακοίνωσή του, που καταχωρίζεται στα πρακτικά, τους πραγματογνώμονες, το θέμα, τον τόπο και το χρόνο της διεξαγωγής της. Ο χρόνος της διεξαγωγής δεν είναι ποτέ δυνατό να είναι μεγαλύτερος από οκτώ ημέρες. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να εκθέσουν το πόρισμά τους και προφορικά στη γραμματεία του δικαστηρίου, οπότε συντάσσεται πρακτικό, χωρίς να απαιτείται και πρόσκληση των διαδίκων να παρευθύνονται κατά τη σύνταξή του. ούτε ανάγνωση του πρακτικού στους διαδίκους, αν παρίσταται.

4. Όρκος, που έχει επαχθεί επιβάλλεται μόνο αν κατά την κρίση του δικαστηρίου είναι αναγκαία η επιβολή του για να σχηματίσει την πεποίθησή του' αν εκείνος που θα δώσει τον όρκο είναι παρών, ο όρκος δίνεται κατά την ίδια συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 651

Οι τελεσίδικες αποφάσεις για τις διαφορές του αρ.17 πρ. 2 αποτελούν δεδωκεμένο. Οι αποφάσεις για την παράδοση ή απόδοση της χρήσης του μισθίου αποτελούν δεδωκεμένο μόνο ως προς το ζήτημα της παράδοσης ή απόδοσης της χρήσης του μισθίου που έχει κριθεί και όχι ως προς τα ζητήματα που κρίθηκαν παρεπιπτόντως.

Άρθρο 652

1. Η προθεσμία ανακοπής ερημοδικίας είναι οκτώ ημέρες ενώ της έφεσης, της αίτηγλώσεως και της αναίρεσης δεκαπέντε ημέρες, αν εκείνος που δικαιούται να ασκήσει τα ένδικα αυτά μέσα διαμένει στην Ελλάδα, και τριάντα ημέρες, αν διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη.

2. Η προθεσμία της αίτησης για επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση είναι οκτώ ημέρες από την ημέρα που αίρεται το κώλυμα το οποίο συνιστά ανώτερη βία ή από τη γνώση του δόλου.

3. Η δικάσιμος για την προφορική συζήτηση των ένδικων μέσων, εκτός από την αναίρεση, πρέπει να ορίζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε ανάμεσα στην κλήση και τη συζήτηση να μεσολαβεί προθεσμία οκτώ ημερών, αν ο καλούμενος διαμένει στην Ελλάδα, και τριάντα ημερών, αν διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη. Αν υπάρχουν περισσότεροι ομόδικοι, από τους οποίους ορισμένοι διαμένουν στο εξωτερικό ή δεν έχουν γνωστή διαμονή, πρέπει να τηρείται η προθεσμία των τριάντα ημερών.

Άρθρο 653

1. Ανακοπή ερημοδικίας επιτρέπεται αν εκείνος ο οποίος δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα.

2. Αν η ανακοπή ερημοδικίας κριθεί παραδεκτή και βάσιμη, το δικαστήριο

εξετάζει αμέσως την ουσία της υπόθεσης, εκδίδοντας μία απόφαση για την ανακοπή και την ουσία.

Άρθρο 654

1. Οι πρόσθετοι λόγοι της έφεσης και η αντίθεση ασκείται και με τις προτάσεις.
2. Τα άρθρα 226, 649 έως 651 και 653 εφαρμόζονται και στην έφεση.
3. Η ενέργεια αυτομίας είναι δυνατό να ανατεθεί και σε ένα μέλος του δικαστηρίου.

Άρθρο 655

Τα άρθρα 648 και 649 έως 654 εφαρμόζονται και στην αναψηλάφηση.

Άρθρο 656

Αν γίνει δεκτή η αναίρεση, το τμήμα του Αρείου Πάγου που αναίρει την απόφαση κρατεί την υπόθεση σε κάθε περίπτωση.

Άρθρο 657

Αν γίνει δεκτή αίτηση για επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, το δικαστήριο ερευνά αμέσως την ουσία της υπόθεσης και εκδίδεται πάντοτε μία απόφαση.

Άρθρο 658

Το δικαστήριο δικαιούται να ορίσει προθεσμία για την παράδοση ή την απόδοση της χρήσης του μισθίου έως τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 659

Απαράσεις που αφορούν την απόδοση της χρήσης μισθίου ακινήτου εκτελούνται και κατά των υπομισθωτών, καθώς και κατά οποιουδήποτε αντλεί τα δικαιώματά του από το μισθωτή ή κατέχει το μίσθιο γι' αυτόν.

Άρθρο 660

1. Αν εξαφανιστεί απόφαση που διατάζει παράδοση ή απόδοση της χρήσης μισθίου και η απόφαση έχει εκτελεστεί, εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, δικαιούται να ζητήσει να επανεγκατασταθεί στο μίσθιο.
2. Η επανεγκατάσταση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση που υποβάλλεται και με τις προτάσεις στο δικαστήριο που εξαφάνισε την απόφαση ως το τέλος της συζήτησης στο ακροατήριο ή με αγωγή που απευθύνεται προς τον ειρηνοδίκη και δικάζεται κατά την ειδική αυτή διαδικασία, η απόφαση όμως του ειρηνοδίκη δεν προσβάλλεται με κανένα ένδικο μέσο.
3. Η απόφαση που διατάζει την επανεγκατάσταση εκτελείται και κατά οποιουδήποτε αντλεί τα δικαιώματά του από εκείνον κατά του οποίου διατάχθηκε η επανεγκατάσταση.

Άρθρο 661

Η κάταβολή ενώπιον του ειρηνοδικείου ή του μονομελούς πρωτοδικείου έως το τέλος της συζήτησης στο ακροατήριο όλων των ληξιπρόθεσμων μισθιακών που κρείνται έως την ημέρα της συζήτησης και των δικαστικών εξόδων που ορίζονται αμέσως από το δικαστή, καταργεί τη δίκη για την απόδοση της χρήσης του μισθίου για καθυστέρηση μισθιακών από δυστροπία. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν υπάρχει επανειλημμένη καθυστέρηση από δυστροπία.

Άρθρο 662

Η άσκηση αγωγής για την απόδοση της χρήσης μισθίου ισχύει ως καταγγελία της σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2'

Εργατικές διαφορές.

Άρθρο 663

Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 664 έως 676 δικάζονται 1) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία με αφορμή την παροχή της εργασίας αυτής μεταξύ των εργαζομένων ή των διαδόχων τους ή εκείνων που κατά το νόμο έχουν δικαίωμα από την παροχή της εργασίας τους και των εργοδοτών ή των διαδόχων τους, 2) οι διαφορές από την παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία με αφορμή την παροχή της εργασίας αυτής μεταξύ εκείνων που εργάζονται μαζί στον ίδιο εργοδότη, 3) οι διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας ή από διατάξεις που εξομοιώνονται προς διατάξεις συλλογικής σύμβασης μεταξύ εκείνων που υπάγονται στις διατάξεις αυτές ή μεταξύ αυτών και τρίτων, 4) οι διαφορές μεταξύ επαγγελματιών ή βιοτεχνικών μεταξύ τους ή μεταξύ αυτών και των πελατών τους, από την παροχή εργασίας ή ειδών που αυτοί κατασκεύασαν, 5) οι διαφορές μεταξύ οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και των ασφαλισμένων στους οργανισμούς αυτούς ή των διαδόχων τους ή εκείνων που κατά το νόμο έχουν δικαιώματα από την ασφαλιστική σχέση. (βλ. ήση και άρθρο 32 ν. 1545 / 85).

Άρθρο 664

Οι διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 663 μπορεί να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου ο εργαζόμενος παρέχει ή, σε περίπτωση λύσης της σχέσης, παρείχε την εργασία του κατά τον αμέσως πριν από τη λήξη χρόνο.

Άρθρο 665

1. Οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται στο μονομελές πρωτοδικείο και το ειρηνοδικείο αυτοπροσώπως ή με δικηγόρο ή να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιο δικηγόρο ή οι εργαζόμενοι από άλλον εργαζόμενο που ασκεί το ίδιο είδος επαγγέλματος και οι εργοδότες από υπάλληλό τους.
2. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να δοθεί και με ιδιωτικό έγγραφο ή με σημείωμα, κάτω από το δικόγραφο της αγωγής που κοινοποιήθηκε ή κάτω από την κλήση για συζήτηση.

Άρθρο 666

1. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου εφαρμόζονται οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία ενώπιον των ειρηνοδικείων.
2. Ο ειρηνοδίκης, με αίτηση του εναγομένου, που υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο έχει δικαίωμα να παραπέμψει την εκδίκαση της διαφοράς στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειάς του, αν είναι εκκρεμής στο δικαστήριο αυτό αγωγή του εναγομένου κατά του ενάγοντος για απαίτηση από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 663 και αυτή επιδέχεται συμπληρωμό με εκείνη που παραπέμπεται.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 466 έως 472 δεν εφαρμόζονται στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 663.

Άρθρο 667

Το δικαστήριο πρέπει να προσπαθήσει να συμβιβάσει τους διαδίκους κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο. Η παράλειψη της απόπειρας συμβιβασμού δεν επιφέρει απαράδεκτο ή ακυρότητα.

Άρθρο 668

Κατά τη διαδικασία των άρθρων 664 έως 676 μπορούν να εναγάγουν ή να εναχθούν μαζί περισσότεροι εργαζόμενοι και όταν τα δικαιώματά ή οι υποχρεώσεις τους προσέχονται μόνο από την ίδια νομική αιτία.

Άρθρο 669

Αναγνωρισμένα επαγγελματικά σωματεία εργαζομένων ή εργοδοτών, αναγνωρισμένες ενώσεις τους ή επιμελητήρια έχουν το δικαίωμα 1) να ασκούν υπέρ των μελών τους τα δικαιώματα που απορρέουν από συλλογική σύμβαση ή άλλες διατάξεις που εξομοιώνονται προς διατάξεις συλλογικής σύμβασης, εκτός αν τα μέλη έχουν ρητώς εκδηλώσει την αντίθεσή τους· έχουν πάντως το δικαίωμα να παρέμβουν, 2) να παρέμβουν υπέρ διαδίκου, εφόσον είναι μέλος τους ή μέλος κάποιας από τις οργανώσεις που αποτελούν την ένωση, 3) να παρέμβουν σε κάθε δίκη που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία μετέχουν ή διάταξης που εξομοιώνεται προς τις διατάξεις τέτοιας συλλογικής σύμβασης για την προστασία του συλλογικού συμφέροντος που παρουσιάζει η ένωση της δίκης.

Άρθρο 670

Οι διάδικοι έως το τέλος της συζήτησης στο ακροατήριο προσάγουν όλα τα αποδεικτικά τους μέσα. Απόφαση για διεξαγωγή απόδειξης δεν εκδίδεται. Η συζήτηση στο ακροατήριο πρέπει, όσο είναι δυνατό, να τελειώνει σε μία δικάσιμο.

Άρθρο 671

1. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Οι μέτρες εξετάζονται κατά τη δικάσιμο. Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει κατά τη δικάσιμο, αν το κρίνει αναγκαίο, άλλη ημέρα και ώρα για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιόν του, με προφορική ανακοίνωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά, χωρίς να απαιτείται και κλήση των διαδίκων και των μαρτύρων.

να εμφανιστούν κατά την εξέταση. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έγιναν ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες.

2. Αν υπάρχει ανάγκη να γίνει αυτοψία, το δικαστήριο ενεργεί την αυτοψία, ορίζοντας κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, με προφορική ανακοίνωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά, τον τόπο και το χρόνο της διεξαγωγής της, χωρίς να απαιτείται και πρόσκληση των διαδίκων να εμφανιστούν κατά την αυτοψία. Το πόρισμα της αυτοψίας καταχωρίζεται στην απόφαση.

3. Αν υπάρχει ανάγκη να γίνει πραγματογνωμοσύνη το δικαστήριο, ορίζει, κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, με προφορική ανακοίνωσή του, που καταχωρίζεται στα πρακτικά, τους πραγματογνώμονες, το θέμα, το χρόνο, καθώς και τον τρόπο της διεξαγωγής της. Ο χρόνος της διεξαγωγής δεν είναι ποτέ δυνατό να είναι μεγαλύτερος από οκτώ ημέρες. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να εκθέσουν το πόρισμά τους και προφορικά στη γραμματεία του δικαστηρίου, οπότε συντάσσεται πρακτικό. Δεν απαιτείται πρόσκληση των διαδίκων να παραστούν κατά τη σύνταξη του πρακτικού ούτε ανάγκη του στους διαδίκους, αν παρίστανται.

4. Όρκος που έχει επαχθεί επιβάλλεται μόνο αν κατά την κρίση του δικαστηρίου είναι αναγκαία η επιβολή του για να σχηματίσει την πεποίθησή του αν αυτός που θα δώσει τον όρκο είναι παρών, ο όρκος δίνεται κατά την ίδια συζήτηση στο ακροατήριο.

Άρθρο 672

Αν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος κάποιος από τους διαδίκους, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

Άρθρο 673

1. Ανακοπή ερηνοδικίας επιτρέπεται αν εκείνος που δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα.

2. Αν η ανακοπή κριθεί παραδεκτή και βάσιμη, το δικαστήριο εξετάζει αμέσως την ουσία της υπόθεσης, εκδίδοντας μία απόφαση για την ανακοπή και την ουσία.

Άρθρο 674

1. Οι πρόοδοι λόγους της έρευνας και η αντέρεση ασκούνται και με τις προτάσεις.

2. Τα άρθρα 668 έως 673 εφαρμόζονται και στην έρευνα.
(βλ. ήδη και άρθρο 32 ν. 1545/85).

Άρθρο 675

Τα άρθρα 668 έως 674 εφαρμόζονται και στην αναίτηληση.

Άρθρο 676

Αν γίνει δεκτή αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, το δικαστήριο προχωρεί στην έρευνα της ουσίας της υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Διαφορές από αμοιβές για την παροχή εργασίας.

Άρθρο 677

Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 678 έως 681 δικάζονται: 1) οι διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα δικηγόρων, συμβολαιογράφων, νόμιμα διορισμένων δικολόβων, άμισθων δικαστικών επιμελητών, γιατρών, οδοντογιατρών, κτηνιάτρων, διπλωματούχων μαζών, μηχανικών και χημικών διπλωματούχων ανώτατων και ανώτερων σχολών, νόμιμα διορισμένων μεσιτών ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών και των πελατών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, όπως και αν χαρακτηρίζεται η μεταξύ τους σχέση και ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή τον τρόπο της καταβολής της, 2) οι διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα εκτελεστών διαθηκών, διαχειριστών σε ιδιοκτησίες κατ' ορόφους ή διαχειριστών που διορίζονται από δικαστική αρχή, εκκαθαριστών εταιριών ή νομικών προσώπων ή κληρονομιών ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών και των προσώπων που έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν ή των καθολικών διαδόχων τους, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή τον τρόπο της καταβολής της, 3) οι διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των μαρτύρων που εξετάστηκαν ενώπιον

οποιοδήποτε δικαστηρίου ή διαιτητών, όπως και των πραγματογνώμων, διαιτητών πραγματογνώμων, εκτιμητών, διερμηνέων, μεσεγγυούχων και φυλάκων, όπως και αν διορίστηκαν ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών και των προσώπων που έχουν την υποχρέωση καταβολής ή των καθολικών διαδόχων τους.

Άρθρο 678

1. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα δικηγόρων, συμβολαιογράφων, νόμιμα διορισμένων δικολόβων και άμισθων δικαστικών επιμελητών μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου είναι διορισμένοι.

2. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα γιατρών, οδοντογιατρών, κτηνιάτρων, μηχανικών και χημικών διπλωματούχων/ανώτερων σχολών και νόμιμα διορισμένων μεσιτών μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου ασκούν το επάγγελμά τους.

3. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα διαιτητών και διαιτητών πραγματογνώμων μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου έχει διεξαχθεί η διαιτησία ή η διαιτητική πραγματογνωμοσύνη.

4. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα εκτελεστών διαθήκης και εκκαθαριστών κληρονομιάς μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο της κληρονομιάς.

5. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των μαρτύρων που εξετάστηκαν και των διερμηνέων που διορίστηκαν από δικαστήρια ή διαιτητές υπάγονται και στο ειρηνοδικείο της έδρας του δικαστηρίου από το οποίο εξετάστηκαν ή διορίστηκαν ή στο οποίο έχει κατατεθεί η διαιτητική απόφαση.

6. Διαφορές για τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των πραγματογνώμων που διορίστηκαν από δικαστήρια ή από διαιτητές υπάγονται και στο ειρηνοδικείο ή το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας του δικαστηρίου το οποίο τους διόρισε ή στο οποίο κατέθεσαν τη διαιτητική απόφαση.

Άρθρο 679

1. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου εφαρμόζονται οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία ενώπιον των ειρηνοδικείων.

2. Ο ειρηνοδίκης, με αίτηση του εναγομένου που υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, έχει δικαίωμα να παραπέμψει την εκδίκαση της διαφοράς στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειάς του, αν είναι εκκρεμής στο δικαστήριο αυτό αγωγή του εναγομένου κατά του εναγόντος για απαίτηση από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 677 και αυτή επιδέχεται συμπληρωματικά με εκείνη που παραπέμπεται.

Άρθρο 680

Το δικόγραφο της αγωγής ή η έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από όσα ορίζονται στο άρθρο 216, και πύνακα που αναγράφει λεπτομερώς τις ζητούμενες αμοιβές ή τις αποζημιώσεις και τα έξοδα. Κάθε εργασία ή πράξη πρέπει να αναγράφεται χωριστά και απέναντί της ιδιαίτέρως η αμοιβή ή η αποζημίωση και τα έξοδα που έχουν καταβληθεί και μετά την απαρτίωσή τους πρέπει να αναγράφεται το άθροισμα των αμοιβών ή των αποζημιώσεων και των δικαστικών εξόδων. Αν κάποιος προσέχει προκαταβληθεί πρέπει να αναγράφεται κάτω από το άθροισμα, να αιτιολογείται και να σημειώνεται το συνολικό ποσό του οποίου η πληρωμή επιδιώκεται με την αγωγή.

Άρθρο 681

Τα άρθρα 670 έως 673 εφαρμόζονται και εδώ και στους δύο βαθμούς, καθώς και στην αναίτηληση σύμφωνα εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 666 παρ. 3, 674 παρ. 1 και 676.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητο, καθώς και από τη σύμβαση της ασφάλισής του.

Άρθρο 681Α

Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 666, 667 και 670 έως 676 που εφαρμόζονται ανέλογα, δικάζονται οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημιές που έχουν προκληθεί από αυτοκίνητο μεταξύ των δικαιούχων ή των διαδόχων τους και εκείνων που έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν αποζημίωση ή των διαδόχων τους, όπως και απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου μεταξύ των ασφαλιστικών εταιριών και των ασφαλισμένων ή των διαδόχων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

Διαφορές που αφορούν διατροφή και επιμέλεια τέκνων.

Άρθρο 681 Β

1. Με την ειδική διαδικασία των άρθρων 666 παρ. 1, 667, 670, 671 παρ. 1 έως 3 και 672 έως 676 δικάζονται οι διαφορές που αφορούν: α) Τον καθορισμό, τη μείωση ή την αύξηση της συνεισφοράς του καθενός από τους συζύγους για τις ανάγκες της οικογένειας, της διατροφής που αρείται λόγω γάμου, διαζυγίου ή συγγένειας, των δαπανών τοκετού και της διατροφής της άγαμης μητέρας, καθώς και της διατροφής της μητέρας από την κληρονομική μερίδα που έχει επαχθεί στο τέκνο που αυτή κωφερεί, β) Την άσκηση της γονικής μέριμνας αναφορικά με το τέκνο κατά τη διάρκεια του γάμου και σε περίπτωση διαζυγίου ή αιώσεως του γάμου ή όταν πρόκειται για τέκνο χωρίς γάμο των γονέων του, τη διαφύλαξη των γονέων κατά την κοινή άσκηση από αυτούς της γονικής τους μέριμνας, καθώς και την επικοινωνία των γονέων και των υπόλοιπων ανιόντων με το τέκνο.

2. Οι διαφορές της πρώτης παραγράφου, αν ενωθούν με οποιαδήποτε από τις διαφορές των άρθρων 592 παράγρ. 1 ή 614 παράγρ. 1, μπορεί να εισάγονται, και στα πολυμελή πρωτοδικεία και να δικάζονται με την ειδική διαδικασία των άρθρων 593 έως 612 ή 616 έως 622.

3. Η ανταγωγή συνεκδικάζεται με την αγωγή, είτε παρίσταται ο ενάγων είτε ερημονομικεί, μόνο αν πέντε τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση στο ακροατήριο, κοινοποιήθηκε στον ενάγοντα το σχετικό δικόγραφο ή κατατέθηκαν οι προτάσεις που περιέχουν την ανταγωγή και αυτό βεβαιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 237 παρ. 1.

Άρθρο 681 Γ

1. Στις διαφορές της περίπτωσης Β' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 681B εφαρμόζονται τα άρθρα 598, 600, 601, 605, 606, 744 και 759 παρ. 3. Αν οι διαφορές αυτές ενωθούν με οποιαδήποτε από τις διαφορές των άρθρων 592 παρ. 1 ή 614 παρ. 1, εφαρμόζονται τα άρθρα 744 και 759 παρ. 3.

2. Στις ίδιες διαφορές ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου ή μέλος πολυμελούς δικαστηρίου που ορίζεται και ύστερα από τη συζήτηση, με απόφαση του καταχωριζόμενη στα πρακτικά, μπορεί να έρθε σε επικοινωνία με το τέκνο, αν αυτή κρίνεται αναγκαία για τη λήψη της απόφασης. Το δικαστήριο ορίζει, με προφορική ανακοίνωση κατά τη συζήτηση ή και ύστερα από αυτήν με κλήση που επιδίδεται με επιμέλεια του γραμματέα, τον τόπο και το χρόνο της συνάντησης και καλεί εκείνον με τον οποίο διαμένει το τέκνο, να το παρουσιάσει στο δικαστή που ορίστηκε. Η επικοινωνία του δικαστή με το τέκνο γίνεται ιδιαιτέρως και δεν επιτρέπεται να είναι παρόν ο αυτήν άλλο πρόσωπο, εκτός αν ο δικαστής κρίνει διαφορετικά. Για το περιεχόμενο της συνομιλίας δεν συντάσσεται έκθεση.

ΠΕΜΠΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 682

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια, σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατό να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία.

2. Τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν και κατά τη διάρκεια της δίκης που αφορά την κύρια υπόθεση.

Άρθρο 683

1. Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από τα μονομελή πρωτοδικεία.
2. Αν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά.
3. Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο που βρίσκεται πλησιέστερα προς τον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεστούν.

Άρθρο 684

Αν η κύρια υπόθεση είναι επικείμενη σε πολυμελές δικαστήριο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο αυτό.

Άρθρο 685

Δεν ισχύει συμφωνία διατηρείας σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα.

Άρθρο 686

1. Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου στα ειρηνοδικεία υποβάλλεται και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.
2. Η γραμματεία του δικαστηρίου υποβάλλει αμέσως την αίτηση στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδίκη, ο οποίος ορίζει τόπο, ημέρα και ώρα για τη συζήτησή της, διατάζει την κλήση εκείνων κατά των οποίων απευθύνεται η αίτηση, ορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο θα γνωστοποιηθεί σ' αυτούς η κλήση, καθώς και το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβήσει κατά την κρίση του μεταξύ της επίδοσης της κλήσης και της συζήτησης.
3. Ως τόπος συζήτησης μπορεί να οριστεί και η κατοικία του δικαστή που δικάζει την υπόθεση ή άλλος κατά την κρίση του κατάλληλος για την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης. Η συζήτηση μπορεί να οριστεί και Κυριακή ή εορτή.
4. Η γνωστοποίηση γίνεται με επίδοση εγγράφου που εκδίδεται από τη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο αναγράφεται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα της συζήτησης, ή με τηλεγραφική ή με τηλεφωνική πρόσκληση της γραμματείας του δικαστηρίου, με δαπάνες του αιτούντος. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης μπορεί συγχρόνως με την επίδοση της κλήσης να διατάξει και την επίδοση αντιγράφου της αίτησης.

5. Κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υπερβληθεί και με τις προτάσεις στα ειρηνοδικεία και προφορικά. Το πολυμελές πρωτοδικείο δικάζει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνο κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης.

6. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο η παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.

Άρθρο 687

1. Σε εξαιρετικά κατεπείγουσες περιπτώσεις ή όταν επίκειται άμεσος κίνδυνος, το δικαστήριο μπορεί να συζητήσει την αίτηση χωρίς να κλητεύσει εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται.

2. Αν ο αιτών και εκείνοι κατά των οποίων απευθύνεται η αίτηση εμφανιστούν εκούσια ενώπιον του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδίκη, η αίτηση συζητείται αμέσως.

Άρθρο 688

1. Στην αίτηση με την οποία ζητείται να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να ορίζεται το μέτρο το οποίο ζητείται και να αναφέρονται συνοπτικά τα πραγματικά περιστατικά που πιθανολογούν το δικαίωμα για την εξασφάλιση ή διατήρηση του οποίου ζητείται η λήψη του μέτρου ή για την κατάσταση της οποίας ζητείται η ρύθμιση με το μέτρο αυτό, καθώς και τον επικείμενο κίνδυνο ή την επείγουσα περίπτωση. Σε χρηματικές απαιτήσεις πρέπει να αναφέρεται το οφειλόμενο χρηματικό ποσό ή η χρηματική αξία του αντικειμένου που οφείλεται.

2. Στην αίτηση για μεταρρύθμιση ή ανάκληση ασφαλιστικού μέτρου πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η μεταρρύθμιση ή η ανάκληση του.

Άρθρο 689

Αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου είναι απαράδεκτη χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

Άρθρο 690

1. Σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα είναι υποχρεωτική η προ-απόδειξη και αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών.
2. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης μπορεί να δικάσει την αίτηση χωρίς τη σύμπραξη γραμματέα, εκτός αν κρίνει ότι είναι ανάγκη να τηρηθούν πρακτικά.

Άρθρο 691

1. Το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία που αίτιούνται για το σχηματισμό της κρίσης του και με την απόφασή του δέχεται ή απορρίπτει ολόκληρη ή εν μέρει την αίτηση.

2. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, έχει το δικαίωμα, μόλις κατατεθεί η αίτηση και ώσπου να εκδοθεί η απόφασή του, να εκδώσει και αυτεπαγγέλτως προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν αμέσως την έκδοση της απόφασής του για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση της κατάστασης.

3. Η απόφαση που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να ορίζει το ασφαλιστικό μέτρο, καθώς και το δικαίωμα, στην εξασφάλιση ή διατήρηση του οποίου αποβλέπει ή την κατάσταση την οποία ρυθμίζει.

Άρθρο 692

1. Το δικαστήριο διατάζει τα ασφαλιστικά μέτρα που κατά την κρίση του αρμόζουν σε κάθε περίπτωση και δεν έχει την υποχρέωση να διατάξει το μέτρο που ζητείται.

2. Για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του ίδιου δικαιώματος μπορούν να διαταχθούν περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα, αν είναι αναγκαία.

3. Περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα από όσα είναι αναγκαία για να αποφευχθεί επικείμενος κίνδυνος ή για να ρυθμιστεί επείγουσα περίπτωση δεν πρέπει να διατάσσονται και ανάμεσα σε περισσότερα πρέπει να προτιμάται εκείνο που είναι το λιγότερο πλεονεκτικό.

4. Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση.

5. Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να προσβάλλουν δικαιώματα τρίτων, ιδίως αν το ασφαλιζόμενο δικαίωμα εξαρτάται από αίτηση ή προθεσμία.

Άρθρο 693

1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, εκείνος που το διατάζει μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκηση της, όχι όμως μικρότερη από τριάντα ημέρες.

2. Αν περάσει άπραγη η προθεσμία που έχει οριστεί κατά την παρ. 1 αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών, μέσα στην προθεσμία αυτή, πέτυχε την έκδοση διαταγής πληρωμής.

Άρθρο 694

1. Το δικαστήριο διατάζοντας ασφαλιστικά μέτρα έχει το δικαίωμα και αυτεπαγγέλτως να υποχρεώσει τον αιτούντα σε εγγυοδοσία.

2. Αν δεν χορηγηθεί η κατά την παρ. 1 εγγυοδοσία μέσα στην προθεσμία που όρισε το δικαστήριο, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο.

Άρθρο 695

Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά και δεν επηρεάζει την κύρια υπόθεση.

Άρθρο 696

1. Αν κάποιος δεν έλαβε μέρος ή δεν κλήθηκε κατά τη συζήτηση αίτησης στην οποία εκδόθηκε απόφαση που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα ή μεταρρύθμιση ή ανακάλυψε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ζητήσει την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση της απόφασης από το δικαστήριο που την εξέδωσε.

2. Το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει την αίτηση της ανάκλησης ή ανού τη δεχτεί, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του.

3. Το δικαστήριο που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα, έως την πρώτη συζήτηση της αγωγής που αφορά την κύρια υπόθεση, έχει δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του εφόσον επιβλεπε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση της.

Άρθρο 697

Το αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο όσο διαρκεί η εκδοσιμότητα μπορεί, με αίτηση του διαδίκου που έχει έννομο συμφέρον, η οποία υποβάλλεται

και αυτοτελώς, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφαση που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα. Ο δικαστής, και στο πολυμελές πρωτοδικείο ο πρόεδρος, ορίζουν τη δικαιοσύνη και την προθεσμία κλήτευσης.

Άρθρο 698

1. Η απόφαση που διέταξε ασφαλιστικό μέτρο ανακαλείται ολικά ή εν μέρει

α) αν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη για την κύρια υπόθεση κατά εκείνου ο οποίος είχε ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο και γίνει τελεσίδικη, β) αν εκδοθεί οριστική απόφαση που τον ωφελεί, και εκτελεστεί, γ) αν συμφωνηθεί συμβιβασμός για την κύρια υπόθεση, δ) αν περάσουν τριάντα ημέρες από την κατάργηση ή παράταση της δίκης με άλλο τρόπο.

2. Η ανάκληση που αναφέρεται στην παρ. 1 γίνεται με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής, από το δικαστήριο στο οποίο ενκρίνεται, και σε κάθε άλλη περίπτωση από το δικαστήριο που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο.

Άρθρο 699

Αποκρίσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεις για ανάκληση ή για μεταρρύθμιση των μέτρων αυτών δεν προσβάλλονται με κενά ένδικο μέσο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

Άρθρο 700

1. Η απόφαση που διατάζει ασφαλιστικό μέτρο εκτελείται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης.

2. Η εκτέλεση του μέτρου που έχει διαταχθεί γίνεται χωρίς να εκδοθεί απόγραφο, με βάση αντίγραφο ή απόσπασμα της απόφασης που το διατάζει, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση αντιγράφου της. Στις περιπτώσεις όμως των άρθρων 728 και 731 έως 735 απαιτείται η επίδοση επιταγής, και άλλη πράξη εκτέλεσης δεν μπορεί να γίνει πριν περάσουν είκοσι τέσσερις ώρες από την επίδοσή της.

3. Οι προσωρινές διαταγές που αναφέρονται στο άρθρο 691 παρ. 2 εκτελούνται μόλις καταχωριστούν, κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, με βάση σημείωση του δικαστή που τις εξέδωσε και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, του προέδρου του.

4. Η εκτέλεση των διατάξεων των αποφάσεων για ασφαλιστικά μέτρα, που αφορούν τα δικαστικά έξοδα, γίνεται με βάση αντίγραφο τους και ύστερα από κοινοποίηση αντιγράφου της απόφασης σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την εκτέλεση.

Άρθρο 701

Αν έχουν διαταχθεί ασφαλιστικά μέτρα με τον όρο της εγγυοδοσίας, δεν είναι δυνατό να εκτελεστεί η απόφαση που τα διατάζει πριν από την εγγυοδοσία.

Άρθρο 702

1. Διαφορές που αφορούν την εκτέλεση απόφασης που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα ή ανακαλεί ολικά ή εν μέρει απόφαση για αυτά δικάζονται από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 686 επ.

2. Σε πολύ επείγουσες περιπτώσεις τις διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 1 τις δικάζει το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου όπου γίνεται η εκτέλεση της απόφασης και, όπου δεν υπάρχει μονομελές πρωτοδικείο, το ειρηνοδικείο, εφαρμόζοντας τις διατάξεις των άρθρων 686 έως 688, 690 έως 692, 695 και 699. Ανάκληση της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου μπορεί να ζητηθεί για οποιοδήποτε λόγο από το αρμόδιο κατά την παρ. 1 δικαστήριο.

3. Η εκτέλεση των αποφάσεων που διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα μπορεί, με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, να περιοριστεί σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, αν το δικαστήριο πείθεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι αρκετά για την εξασφάλιση ή την διατήρηση του δικαιώματος.

Άρθρο 703

Αν απορριφθεί τελεσίδικα ως αβάσιμη η αγωγή για την κύρια υπόθεση, όποιος ζήτησε να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα είναι υποχρεωμένος να καταβάλει αποζημίωση για τη ζημία που προέβλεπε από την εκτέλεση της απόφασης που τα διέταξε ή από την εγγύηση που δόθηκε, μόνο αν γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε ότι δεν υπήρχε το δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Εγγυοδοσία.

Άρθρο 704

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο εγγυοδοσία του οφειλέτη υπέρ του αιτούντος για την εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης ή απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε χρήματα ή άλλο δικαίωματος.

Άρθρο 705

1. Αν διατάχθηκαν ασφαλιστικά μέτρα για να εξασφαλιστεί χρηματική απαίτηση ή απαίτηση που μπορεί να μετατραπεί σε χρήματα, το δικαστήριο που τα διέταξε ή το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση έχει υποχρέωση, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να αντικαταστήσει τα ασφαλιστικά μέτρα που είχαν διαταχθεί με εγγυοδοσία υπέρ εκείνου που τα ζήτησε.

2. Αν διατάχθηκαν ασφαλιστικά μέτρα για να εξασφαλιστεί άλλο δικαίωμα, το δικαστήριο που τα διέταξε ή το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση, έχει το δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, μεταρρυθμίζοντας τη σχετική απόφαση, να διατάξει εγγυοδοσία υπέρ εκείνου που τα ζήτησε μόνο αν κατά τις περιστάσεις εξασφαλίζεται πλήρως το δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Εγγραφή προσμείωσης υποθήκης.

Άρθρο 706

1. Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την εγγραφή προσμείωσης υποθήκης.

2. Η απόφαση που διατάζει να εγγραφεί η προσμείωση υποθήκης πρέπει να ορίζει και το ποσό που ασφαλιζεται με την προσμείωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Συντηρητική κατάσχεση.

Άρθρο 707

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση κινητών, ακινήτων, εμπράγματων δικαιωμάτων επάνω σ'αυτά, απαιτήσεων και γενικά όλων των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, είτε βρίσκονται στα χέρια του είτε στα χέρια τρίτου.

Άρθρο 708

Η απόφαση που διατάζει συντηρητική κατάσχεση πρέπει να καθορίζει το ποσό για το οποίο διατάσσεται.

Άρθρο 709

Συντηρητική κατάσχεση πλοίου ή αεροσκάφους μπορεί να γίνει μόνο αν στην απόφαση αναφέρεται ειδικά το πλοίο ή το αεροσκάφος στο οποίο πρόκειται να επιβληθεί.

Άρθρο 710

Δεν επιτρέπεται συντηρητική κατάσχεση πραγμάτων τα οποία είναι αιτάσχετα κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς και εκείνων που μπορούν να υποστούν άμεση φθορά.

Άρθρο 711

1. Η συντηρητική κατάσχεση κινητών ή εμπράγματων δικαιωμάτων επάνω σ'αυτά στα χέρια του οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης, χωρίς να επιδοθεί προηγουμένως η απόφαση που διατάζει την κατάσχεση. Αντίγραφο ή περίληψη της έκθεσης της κατάσχεσης επιδίδεται σε εκείνον σε βάρος του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεση, αν δεν ήταν παρών κατά την επιβολή της, το αργότερο την επόμενη ημέρα εφόσον έχει την κατοικία του στον τόπο της κατάσχεσης, διαφορετικά μέσα σε οκτώ ημέρες από αυτήν.

2. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης επιδίδεται από το δικαστικό επιμελητή στον ειρηνοδίκη του τόπου της κατάσχεσης ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταχωρίσει περίληψή της σε ειδικό βιβλίο, με αλφαριθμητικό ευρετήριο εκείνων κατά των οποίων έχει επιβληθεί κατάσχεση.

Άρθρο 712

1. Η συντηρητική κατάσχεση απαιτήσεων ή κινητών στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση στον τρίτο αντίγραφο της απόφασης που τη διατάζει με επιταγή να μην

εξοφλήσει την απαίτηση ή να μην παραδώσει τα κινητά, καθώς και με επίδοση μέσα σε οκτώ ημέρες σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η κατάσχεση εγγράφου στο οποίο αναφέρεται η κατάσχεση που έχει επιβληθεί στα χέρια του τρίτου· αλλιώς η κατάσχεση είναι άκυρη. Στην κατάσχεση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων ή κινητών σε χέρια τρίτου.

2. Ο τρίτος, εκείνος που επέβαλε την κατάσχεση και ο οφειλέτης έχουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων ή κινητών ελαχίστη τρίτου και εφαρμόζεται η διαδικασία για την άσκηση ή τη διακύβησή τους που ορίζεται στις διατάξεις αυτές.

Άρθρο 713

1. Η συντηρητική κατάσχεση πλοίου, αεροσκάφους ή εμπράγματου δικαιώματος επάνω σ'αυτά στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου, γίνεται με επίδοση στον οφειλέτη αντίγραφο της απόφασης που διατάζει την κατάσχεση. Αν πρόκειται για κατάσχεση πλοίων νηολογημένων στην Ελλάδα ή αεροσκαφών που είναι γραμμένα σε μητρώο το οποίο τηρείται στην Ελλάδα, αντίγραφο της απόφασης επιδίδεται και στην αρχή που τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο. Αν η συντηρητική κατάσχεση γίνεται στα χέρια τρίτου, αντίγραφο της απόφασης που τη διατάζει επιδίδεται και στον τρίτο.

2. Η παραγγελία για την επίδοση αντίγραφου της απόφασης που διατάζει τη συντηρητική κατάσχεση πρέπει να προσδιορίζει το πλοίο, το αεροσκάφος ή το εμπράγματο δικαίωμα το οποίο κατασχετεί και το ποσό για το οποίο γίνεται η συντηρητική κατάσχεση.

3. Η αρχή που τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο αεροσκαφών εγγραφεί τη συντηρητική κατάσχεση στο νηολόγιο ή στο μητρώο των αεροσκαφών για την εγγραφή, την εξέλιψη και τη σειρά των εγγράφων εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης.

Άρθρο 714

1. Η συντηρητική κατάσχεση ακινήτου ή εμπράγματου δικαιώματος επάνω σ'αυτό στα χέρια του οφειλέτη γίνεται με κοινοποίηση αντίγραφου της απόφασης που διατάζει την κατάσχεση στον οφειλέτη και στην αρχή που είναι αρμόδια να τηρεί το βιβλίο κατασχέσεων της περιφέρειας του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο.

2. Η παραγγελία για την επίδοση αντίγραφου της απόφασης που διατάζει τη συντηρητική κατάσχεση πρέπει να προσδιορίζει το ακίνητο ή το εμπράγματο δικαίωμα που κατασχετεί και το ποσό για το οποίο γίνεται η συντηρητική κατάσχεση.

3. Η αρχή που τηρεί το βιβλίο κατασχέσεων εγγραφεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη συντηρητική κατάσχεση στο βιβλίο κατασχέσεων για την εγγραφή, την εξέλιψη και τη σειρά των εγγράφων εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης.

Άρθρο 715

1. Απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση η διάθεση των πραγμάτων που κατασχέθηκαν από εκείνον σε βάρος του οποίου έγινε η κατάσχεση. Σε χρηματικές απαιτήσεις η απαγόρευση ισχύει μόνο ως προς το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση.

2. Τα αποτελέσματα της κατάσχεσης που αναφέρονται στην παρ. 1 αρχίζουν α) σε κατάσχεση κινητών ή εμπράγματων δικαιωμάτων επάνω σε κινητά στα χέρια του οφειλέτη, από την κατάσχεση, αν ήταν παρών κατά την επιβολή της, διαφορετικά από την επίδοση από το δικαστικό επιμελητή, σύμφωνα με το άρθρο 711, β) σε κατάσχεση στα χέρια τρίτου απαιτήσεων ή κινητών, από την επίδοση του εγγράφου που ανακοινώνει την κατάσχεση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται, σύμφωνα με το άρθρο 712, γ) σε κατάσχεση ακινήτου, πλοίου ή αεροσκάφους ή εμπράγματου δικαιώματος επάνω σ'αυτά, από την κοινοποίηση στον οφειλέτη της απόφασης που διατάζει την κατάσχεση.

3. Στη συντηρητική κατάσχεση ακινήτου, πλοίου, αεροσκάφους ή εμπράγματου δικαιώματος επάνω σ'αυτά η ακυρότητα που αναφέρεται στην παρ. 1 ισχύει ως προς τους τρίτους, μόνο αν κατά το χρόνο της διάθεσης είχε γίνει η εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο κατασχέσεων, στο νηολόγιο ή στο μητρώο αεροσκαφών.

4. Αν έγινε κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου, απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση η εξόφληση από τον τρίτο της απαίτησης που έχει κατασχεθεί ή ο συμψηφισμός της με μεταγενέστερη απαίτηση. Αν έγινε κατάσχεση κινητών στα χέρια τρίτου, απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση η απόδοση ή η διάθεση των κατασχεμένων.

5. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την επίδοση στον αρειλέτη του εγγράφου για την κατάσχεση ο δανειστής οφείλει να ασκήσει εναντίον του αγωγή για την κύρια απαίτηση, που να απευθύνεται στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο. Δεν απαιτείται να ασκηθεί αγωγή, αν έχει ήδη ασκηθεί η αγωγή για την κύρια απαίτηση ή η συντηρητική κατάσχεση έγινε με βάση διαταγή πληρωμής ή αν επιδοθεί διαταγή πληρωμής μέσα στην παραπάνω προθεσμία.

Άρθρο 716

1. Σε κατάσχεση κινητών στα χέρια του αρειλέτη ή τρίτου τα κινητά μένοντα στα χέρια εκείνου που τα κατέχει κατά το χρόνο της κατάσχεσης, ο οποίος γίνεται μεσεγγυούχος.

2. Σε κατάσχεση στα χέρια του αρειλέτη χρημάτων ή άλλων πραγμάτων που κατά το νόμο επιδέχονται κατάσχεση, ο δικαστικός επιμελητής τα αφαιρεί και χωρίς καθυστέρηση τα καταθέτει δημόσιας.

3. Σε κατάσχεση στα χέρια τρίτου χρημάτων ή άλλων πραγμάτων που κατά το νόμο επιδέχονται κατάσχεση, ο τρίτος εφόσον είναι αρειλέτης έχει την υποχρέωση να τα καταθέσει δημόσιας, αμέσως μετά την κατάσχεση αν η εναντίον του απαίτηση είναι ληξιπρόθεση, διαφορετικά μόλις λήξει η προθεσμία.

4. Οι διατάξεις των παραγρ. 2 και 3 δεν εφαρμόζονται, αν ο αρειλέτης ή τρίτος είναι το δημόσιο, νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου ή τράπεζα.

Άρθρο 717

1. Το δικαστήριο με την απόφαση που διατάζει τη συντηρητική κατάσχεση ή και με μεταγενέστερη απόφαση του ή το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση και σε επείγουσες περιπτώσεις και ο ειρηνοδίκης του τόπου όπου βρίσκονται τα κατασχεμένα ή σε απαιτήσεις η κατοικία του τρίτου, έχει το δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να διορίσει μεσεγγυούχο άλλο πρόσωπο, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 716 και να διατάξει να παραδοθούν τα πράγματα ή να κατατεθεί σ' αυτόν τι ασφαλιζόμενο.

2. Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά την παράγρ. 1 με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον έχει δικαίωμα να διατάξει και οποιοδήποτε μέτρο είναι κατά τις περιστάσεις πρόσφορο για τη μεσεγγύηση.

3. Οι αιτήσεις που αναφέρονται στις παραγρ. 1 και 2 δικάζονται κατά τις διατάξεις του αρ. 702 και οι αποφάσεις εκτελούνται αμέσως, χωρίς προηγούμενη επίδοσή τους.

4. Δεν είναι δυνατό να διοριστεί μεσεγγυούχος εκείνος που ζήτησε να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν με σύμβαση εργασίας, εκτός αν συναινεί ο αρειλέτης.

Άρθρο 718

Οι διατάξεις για το μεσεγγυούχο στην περίπτωση της αναγκαστικής κατάσχεσης εφαρμόζονται και στους κατά τα άρθρα 716 και 717 μεσεγγυούχους.

Άρθρο 719

Αν τα κινητά πράγματα που έχουν κατασχεθεί στα χέρια του αρειλέτη ή τρίτου μπορούν να υποστούν υφασμά ή η φύλαξή τους είναι σε σχέση με την αξία τους βλαπτική, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά το άρθρο 717. διατάζει την εκποίηση τους. Το τίμημα από την εκποίηση είναι κατασχεμένο και κατατίθεται δημόσιας.

Άρθρο 720

1. Πλοίο το οποίο έχει κατασχεθεί συντηρητικώς απαγορεύεται να αποπλεύσει και αεροσκάφος να απογειωθεί.

2. Ο λιμενάρχης ή ο αερολιμενάρχης είναι υπεύθυνος για την αναχώρηση του πλοίου ή την απογείωση.

3. Το δικαστήριο το οποίο είναι αρμόδιο κατά το άρθρο 702, με αίτηση οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να επιτρέπει ένα ή περισσότερα ταξίδια του πλοίου που έχει κατασχεθεί συντηρητικώς ή μία ή περισσότερες πτήσεις του αεροσκάφους που έχει κατασχεθεί συντηρητικώς, με όποιους όρους θα έπαιρνε εύλογους και οπωσδήποτε με ασφάλιση του σκάφους για ανάλογο ποσό.

Άρθρο 721

Συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση μπορεί να επιβληθεί και σε αντικείμενα τα οποία έχουν ήδη κατασχεθεί συντηρητικώς.

Άρθρο 722

1. Όποιος έχει κατασχεθεί συντηρητικώς κινητά ή ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επάνω σ' αυτά, αν η αγωγή για την κύρια υπόθεση γίνει δεκτή και η σχετική απόφαση είναι εκτελεστή, έχει δικαίωμα, με βάση απόγραφο της απόφασης, να επιχειρήσει αναγκαστική εκτέλεση, χωρίς αναγκαστική κατάσχεσή τους.

2. Όποιος έχει κατασχεθεί συντηρητικώς απαίτηση στα χέρια τρίτου γίνεται, από την τελεσιδικία της απόφασης που δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση, δικαιούχος ολόκληρης της απαίτησης ή μέρους της, ανάλογα με το περιεχόμενο της απόφασης.

3. Οι διαφορές που αναφέρονται στις παραγρ. 1 και 2 δικάζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 702 από το αρμόδιο, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, δικαστήριο.

Άρθρο 723

Αν όσο ισχύει η συντηρητική κατάσχεση γίνει αναγκαστική εκτέλεση επάνω στα κατασχεμένα, εκείνος που έχει επιβάλει τη συντηρητική κατάσχεση μετέχει προσωρινά στη διανομή και κατατάσσεται τυχαίως, σύμφωνα με τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Άρθρο 724

1. Ο δανειστής μπορεί με βάση διαταγή πληρωμής χρηματικών απαιτήσεων να ζητήσει εγγραφή πρόσμειωσης υποθήκης, καθώς και να επιβάλει συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του αρειλέτη ή τρίτου για το ποσό που ορίζεται με τη διαταγή πληρωμής, ότι πρέπει να καταβληθεί.

2. Το δικαστήριο που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί με αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή και κατά τη διαδικασία του άρθρου 702 παρ. 1 να αναστείλει ολική ή εν μέρει την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων που αναφέρονται στην παρ. 1, αν πιθανολογείται η εξόφληση ή η ύπαρξη, ολική ή εν μέρει, της απαίτησης για την οποία έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής ή να περιορίσει την εκτέλεση σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, αν πείθεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι επαρκή για την εξασφάλιση της απαίτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Δικαστική μεσεγγύηση.

Άρθρο 725

1. Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση κινητών ή ακινήτων ή ομάδας πραγμάτων ή επιχείρησης, αν υπάρχει διαφορά σχετική με την κυριότητα, τη νομή ή την κατοχή ή οποιαδήποτε άλλη διαφορά σχετική με αυτά ή αν κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου μπορεί να ζητηθεί η μεσεγγύηση.

2. Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση εμπορικών ή επαγγελματικών βιβλίων, εγγράφων, δειγμάτων και κάθε άλλου πράγματος, αν ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει την επίδειξή τους κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 726

1. Η απόφαση που διατάζει τη δικαστική μεσεγγύηση πρέπει να καθορίζει τα αντικείμενα τα οποία θέτει υπό μεσεγγύηση, να διορίζει μεσεγγυούχο και να διατάζει την παράδοσή τους σ' αυτόν αν τα πράγματα επιδέχονται κατά το νόμο κατάσχεση, διατάζει τη δημόσια κατάσχεσή τους.

2. Το δικαστήριο που διέταξε τη δικαστική μεσεγγύηση ή το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση μπορεί να διατάξει την αντικατάσταση του μεσεγγυούχου, καθώς και κάθε κατά την κρίση του πρόσφορο μέτρο για τη μεσεγγύηση εφαρμόζοντας τις διατάξεις του αρ. 702.

3. Μεσεγγυούχος μπορεί να διοριστεί και εκείνος που νέμεται ή κατέχει τα πράγματα και εκείνος που ζήτησε τη δικαστική μεσεγγύηση.

Σε δικαστική μεσεγγύηση επιχείρησης, μεσεγγυούχος διορίζεται ο αρειλέτης. Αν συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι, το δικαστήριο διορίζει άλλον μεσεγγυούχο.

4. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τις διατάξεις των παραγρ. 1 και 2 εκτελούνται αμέσως, χωρίς προηγούμενη επίδοσή τους.

5. Οι σχετικές με το μεσεγγυούχο διατάξεις στην περίπτωση αναγκαστικής κατάσχεσης εφαρμόζονται και στη δικαστική μεσεγγύηση.

Άρθρο 727

Τα άρθρα 709, 711, 715, 720, 721 και 722 παρ. 1 εφαρμόζονται και στη δικαστική μεσεγγύηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων.

Άρθρο 728

1. Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει προσωρινά, ως ασφαλιστικό μέτρο, εν όλω ή εν μέρει, απαιτήσεις: α) συνεισφοράς για τις ανάγκες της οικογένειας ή διατροφής οφειλόμενης από το νόμο, από σύμβαση ή από διάταξη τελευταίας βούλησης, β) καθυστερούμενων συντάξεων, γ) καθυστερούμενων τακτικών ή έκτακτων αποδοχών οποιασδήποτε μορφής ή αμοιβών ή αποζημιώσεων που οφείλονται από την παροχή εργασίας ή εξόδων που έγιναν με αμορμή την εργασία, δ) αποζημίωσης για καταγγελία της σύμβασης εργασίας ή για εργατικό ατύχημα ή που οφείλεται από τη σύμβαση εργασίας ή λόγω παράβασής της, ε) αποζημίωσης για τη μείωση ή την απώλεια της ικανότητας εργασίας λόγω τραυματισμού ή προσβολής με οποιοδήποτε τρόπο της υγείας ενός προσώπου από οποιαδήποτε αρρώστεια, καθώς και των εξόδων θεραπείας και ανάρρωσης, στ) αποζημίωσης, σε περίπτωση που ένα πρόσωπο θανατώνεται, υπέρ εκείνου που το πρόσωπο αυτό κατά το χρόνο του θανάτου του είχε από το νόμο υποχρέωση να διατρέφει, ζ) σε κάθε άλλη περίπτωση που η προσωρινή επιδίκαση ορίζεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

2. Αν συντρέχει περίπτωση να μεταρρυθμιστεί τελεσίδικη ή ανέκκλητη απόφαση που καταδικάζει σε καταβολή περιοδικών παροχών, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει προσωρινά να διακοπεί η καταβολή, να αυξηθεί ή να μειωθεί το ποσό κάθε παροχής.

Άρθρο 729

1. Η προσωρινή επιδίκαση απαιτήσης περιοδικών παροχών γίνεται σε παροχές που πρέπει να πληρώνονται κατά μήνα.

2. Το ποσό που επιδικάζεται προσωρινά δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά το μισό της πιθανολογούμενης απαίτησης, εκτός αν πρόκειται για διατροφή που πηγάζει από το νόμο, από σύμβαση ή από διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά για τις ανάγκες της οικογένειας ή για έξοδα θεραπείας ή ανάρρωσης ή για αποζημίωση λόγω στέρησης διατροφής.

3. Απαγορεύεται η συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση, ο συμψηφισμός και η εκχώρηση του ποσού που επιδικάζεται προσωρινά.

4. Τα άρθρα 694 και 705 δεν εφαρμόζονται σε προσωρινή επιδίκαση απαιτήσης.

5. Μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης που επιδικάζει προσωρινά απαίτηση ή μεταρρυθμίζει προσωρινά απόφαση κατά το άρθρο 728 παρ. 2, εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η προσωρινή επιδίκαση ή μεταρρύθμιση οφείλει να ασκήσει αγωγή για την απαίτηση που επιδικάστηκε ή για τη μεταρρύθμιση της απόφασης. Η απόφαση παύει αυτοδικαίως να ισχύει αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή. Δεν απαιτείται να ασκηθεί αγωγή, αν αυτή έχει ασκηθεί.

Άρθρο 730

1. Η απόφαση που επιδικάζει προσωρινά την απαίτηση παύει αυτοδικαίως να ισχύει αν δημοσιευθεί οριστική απόφαση για την ουσία της κύριας υπόθεσης.

2. Αν απορριφθεί με τελεσίδικη απόφαση κατ'ουσίαν η αγωγή για την κύρια υπόθεση, το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση ή το δικαστήριο που διέταξε την προσωρινή επιδίκαση απαιτήσης διατάζει, ύστερα από αίτηση, την απόδοση όλων έχουν καταβληθεί.

3. Το δικαστήριο που αναφέρεται στην παρ. 2 μπορεί να επιτρέψει για την απόδοση και την κατάσχεση ακατάσχετων πραγμάτων στο μέτρο που επιτρέπεται για απαιτήσεις διατροφής συζύγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης.

Άρθρο 731

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την ενέργεια, παράλειψη ή ανοχή ορισμένης πράξης από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση.

Άρθρο 732

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο και κάθε μέτρο που κατά τις περιστάσεις είναι κατά την κρίση του πρόσφορο για την εξασφάλιση ή διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση κατάστασης.

Άρθρο 733

Ασφαλιστικά μέτρα σε κάθε είδους υποθέσεις νομής ή κατοχής διατάσσονται από το ειρηνοδίκη.

Άρθρο 734

1. Στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου επιδίδεται πάντοτε αντίγραφο της αίτησης με επισήμειωση της πράξης που ορίζει τόπο και χρόνο για τη συζήτηση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση.

2. Το ειρηνοδικείο για την προσωρινή ρύθμιση της νομής ή της κατοχής δικαιούται να διατάξει οποιοδήποτε ασφαλιστικό μέτρο κρίνει πρόσφορο και ιδίως να επιτρέψει ή να απαγορεύσει πράξεις νομής ή κατοχής ή να επιδικάσει τη νομή ή την κατοχή σε κάποιον από τους διαδίκους, είτε με παροχή είτε χωρίς παροχή εγγύησης.

3. Κατά της απόφασης του ειρηνοδικείου επιτρέπεται έφεση μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοσή της. Η έφεση δικάζεται κατά την ίδια διαδικασία, εφαρμόζονται όμως και τα άρθρα 226 και 652 παρ. 3.

4. Η προθεσμία της έφεσης και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του ειρηνοδικείου, εκτός αν η αναστολή διαταχθεί κατά το άρθρο 912.

5. Στα ασφαλιστικά μέτρα νομής ή κατοχής δεν εφαρμόζεται το άρθρο 696 παρ. 3 και ο ειρηνοδίκης δικάζει με τη σύμπτωση γραμματέα που τπρεί πρακτικά.

Άρθρο 735

Το δικαστήριο έχει το δικαίωμα να διατάξει κάθε πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο που υπαγορεύεται από τις περιστάσεις, για τη ρύθμιση των σχέσεων των συζύγων από το γάμο και των σχέσεων γονέων και τέκνων· ιδίως να διατάξει τη μετοίκηση ενός από τους συζύγους, να ορίσει ποια πράγματα δικαιούται αυτός να παραλάβει για τη χρησιμότητα του εγκατάστασης, να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο ο κάθε σύζυγος θα χρησιμοποιεί το ακίνητο όπου διαμένουν ή τα έπιπλα και σκεύη που χρησιμοποιούν από κοινού, να ορίσει το γονέα στον οποίο ανήκει προσωρινά η άσκηση της γονικής μέριμνας, να αφαιρέσει από τους γονείς τη γονική μέριμνα εν όλω ή εν μέρει και να ρυθμίσει τα σχετικά με την επικοινωνία με το τέκνο.

Άρθρο 736

Ο ειρηνοδίκης δικαιούται να αναστείλει την εκτέλεση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σωματείων ή συνεταιρισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή και δημόσια

κατάθεση.

Άρθρο 737

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο τη σφράγιση, την αποσφράγιση, την απογραφή ή τη δημόσια κατάθεση.

Άρθρο 738

1. Κάθε διαφορά σχετική με τη σφράγιση, την αποσφράγιση, την απογραφή ή τη δημόσια κατάθεση, εφόσον διατάχθηκαν ως ασφαλιστικά μέτρα, δικάζεται από το δικαστήριο που τις διέταξε και, αν είναι πολυμελές, από το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου όπου αυτές γίνονται.

2. Όποιος ενεργεί τη σφράγιση, την αποσφράγιση ή την απογραφή που έχει διαταχθεί απορρίνεται αμέσως προσωρινά για τις διαφορές ή τις διενέξεις που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της ενέργειάς τους και η απόφασή του εκτελείται αμέσως.

Όποιος έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ζητήσει την ανύψωση της απόφασης και των πράξεων που διενεργήθηκαν για την εκτέλεση κατά την παράγραφο 1.

ΕΚΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 739

Όλες οι υποθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 782 έως 866 υπάγονται στην ειδική διαδικασία των άρθρων 741 έως 781, καθώς και κάθε άλλη υπόθεση που υπάγεται με διάταξη νόμου στη διαδικασία αυτή.

Άρθρο 740

1. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται οι υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739, εκτός από α) εκείνες που αφορούν την υιοθεσία, την κήρυξη προσώπου σε κατώταση δικαστικής απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληξης, τη νομιμοποίηση τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, την αίτηση έγγραφης ή τροποποίησης του καταστατικού και τη διάλυση αιματείου, οι οποίες υπάγονται στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων, β) εκείνες που από το νόμο υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων.

2. Στις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739 δεν επιτρέπεται παρέκταση της αρμοδιότητας.

Άρθρο 741

Τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και κατά τη διαδικασία των άρθρων 743 έως 781, εκτός αν είναι αντίθετα προς ειδικές διατάξεις ή δεν προσαρμόζονται στη διαδικασία αυτή.

Άρθρο 742

Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας τους έχουν την ικανότητα να παρίστανται στο δικαστήριο για υποθέσεις που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και να ασκούν κατά της απόφασης που εκδίδεται ένδικα μέσα και τριτανασκή. Όταν παρίσταται ο ανήλικος πρέπει να καλείται όποιος τον εκπροσωπεί νόμιμα.

Άρθρο 743

Η πληρεξουσιότητα δίνεται και με ιδιωτικό έγγραφο, κατά το άρθρο 96 παραγράφους 1 και 3.

Άρθρο 744

Το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάζει κάθε μέτρο πρόφαρο για την εξασφάλιση πραγματικών γεγονότων, ακόμη και εκείνων που δεν έχουν προταθεί και ιδιαίτερα γεγονότων που συντελούν στην προστασία των ευδιανοημένων ή της έννομης σχέσης ή του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος.

Άρθρο 745

Έως την περάτωση και της τελευταίας συζήτησης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο επιτρέπεται η προβολή πραγματικών ισχυρισμών.

Άρθρο 746

Τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του αιτούντος εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί για το συμφέρον του, αλλιώς σε βάρος εκείνου προς το συμφέρον του οποίου έχει υποβληθεί. Τα έξοδα μπορεί να επιβληθούν όλα ή κατά ένα μέρος σε βάρος του υπαίτιου για τη διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 747

1. Η αίτηση ασκείται με δικόγραφο που πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται. Στο ειρηνοδικείο η αίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.

2. Το δικόγραφο της αίτησης ή η έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από όσα ορίζονται στο άρθρο 118 ή 117, α) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της υπόθεσης, β) ορισμένο αίτημα, γ) σαφή έκθεση των γεγονότων που δικαιολογούν το αίτημα κατά το κύριο αντικείμενο και τα παρεπόμενά του, καθώς και την εξουσία για την υποβολή του. Στην αίτηση αναφέρονται ακόμη τα στοιχεία που θεμελιώνουν την αρμοδιότητα του δικαστηρίου.

3. Για την κατάθεση συντάσσεται έκθεση κάτω από το πρωτότυπο της αίτησης η έκθεση αναφέρει την ημέρα και την ώρα της κατάθεσης και το όνομα και το επώνυμο εκείνου που την κατέθεσε.

4. Όταν κατά το νόμο το δικαστήριο έχει την εξουσία να ενεργεί αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει την εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση με πράξη του και αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, με πράξη του προέδρου του. Η πράξη πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της υπόθεσης, υπογράφεται από αυτόν που την εκδίδει και αναφέρεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776.

Άρθρο 748

1. Η αίτηση υποβάλλεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση από τη γραμματεία στο δικαστήριο και αν πρόκειται για πολυμελές πρωτοδικείο, στον πρόεδρο, για να ορίσουν δικαστήριο. Το άρθρο 226 εφαρμόζεται και εδώ.

2. Αντίγραφο της αίτησης με τη σημείωση για τον προσδιορισμό της δικασίας

πρέπει να κοινοποιείται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της περιφέρειας του δικαστηρίου, στις περιπτώσεις των άρθρων 782, 783, 784, 796, 797, 799, 800 και 801 ή αν το διατάξει ο δικαστής που αναφέρεται στην παρ. 1.

3. Ο δικαστής που είναι αρμόδιος κατά την παρ. 1 μπορεί να διατάξει την κλήτευση τρίτων που έχουν έννομο συμφέρον από τη δίκη. Η κλήτευση γίνεται με κοινοποίηση αντιγράφου της αίτησης στο οποίο δηλώνεται ο προσδιορισμός της δικασίας.

4. Ο δικαστής ορίζει την προθεσμία που κατά την κρίση του απαιτείται για τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

5. Στις υποθέσεις που εισάγονται κατά την παρ. 4 του άρθρου 747, εκείνος που εξέδωσε την πράξη ορίζει δικαστήριο. Κοινοποιεί αντίγραφο της πράξης στον εισαγγελέα και μπορεί να διατάξει την κλήτευση στη δίκη οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 749

Οι διατάξεις για απόπειρα συμβιβασμού δεν εφαρμόζονται.

Άρθρο 750

Ο εισαγγελέας πρωτοδικών δικαιούται να παρίσταται κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο και ενώπιον του ειρηνοδικείου.

Άρθρο 751

Μεταβολή της αίτησης επιτρέπεται με άδεια του δικαστή, εφόσον κατά την κρίση του δεν βλάπτονται συμφέροντα εκείνων που μετέχουν στη δίκη ή τρίτων. Η μεταβολή αναφέρεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776.

Άρθρο 752

1. Η κύρια παρέμβαση ασκείται με δικόγραφο και εφαρμόζονται για την παρέμβαση αυτή τα άρθρα 747, 748 και 751.

2. Η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, χωρίς προδικασία.

Άρθρο 753

1. Κάθε διάδικος μπορεί να προσεπικαλεί τρίτο που έχει έννομο συμφέρον να προσέλθει στη δίκη. Το ίδιο μπορεί να πράξει και το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως.

2. Η προσεπικλήση ασκείται με δικόγραφο και εφαρμόζονται τα άρθρα 747, 748 και 751. Αν το δικαστήριο διέταξε την προσεπικλήση, αυτή γίνεται με επιμέλεια του διαδίκου που ορίζεται στην απόφαση.

Άρθρο 754

1. Αν κατά την ορισμένη για τη συζήτηση της αίτησης δικασίμο δεν εμφανιστεί ο αιτών ή εμφανιστεί και δεν λάβει κανονικά μέρος στη συζήτηση, η συζήτηση ματαιώνεται, ακόμη και αν παρίσταται ο τρίτος που κλητεύθηκε ή που είχε ασκήσει παρέμβαση χωρίς να κλητευθεί και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 746.

2. Αν κατά την ορισμένη για τη συζήτηση της αίτησης δικασίμο εμφανιστεί ο αιτών και λάβει κανονικά μέρος στη συζήτηση, ενώ δεν εμφανίζεται ή εμφανίζεται αλλά δεν μετέχει κανονικά στη συζήτηση ο τρίτος που έχει κλητευθεί ή έχει παρέμβει, η συζήτηση προχωρεί σαν αυτός να είχε εμφανιστεί. Το τεκμήριο του άρθρου 271 παρ. 3 δεν ισχύει στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 755

Τα πρακτικά συντάσσονται συνοπτικά και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 257.

Άρθρο 756

Οι αποφάσεις δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση προφορικά και αμέσως μετά συζήτηση της υπόθεσης, και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, το συντομότερο.

Άρθρο 757

Η παρουσία κατά τη δημοσίευση της απόφασης εκείνου στον οποίο πρέπει να επιδοθεί ή του νόμιμου αντιπροσώπου του που διεξάγει τη δίκη ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του ισχύει ως επίδοσης.

Άρθρο 758

1. Οι αποφάσεις που αποφαίνονται οριστικά, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, μπορούν με αίτηση διαδίκου, μετά τη δημοσίευσή τους, να ανακληθούν ή να μεταρρυθμιστούν από το δικαστήριο που τις εξέδωσε, αν προκύψουν νέα πραγματικά περιστατικά ή μεταβληθούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδόθηκαν. Η ανάκληση

ση ή μεταρρύθμιση γίνεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 έως 781, αφού κληθούν οι διάδικοι της αρχικής δίκης και τα πρόσωπα τα οποία είχαν διοριστεί ή είχαν αντικατασταθεί ή παυθεί από την απόφαση για την άσκηση λειτουργήματος.

2. Η ανακλητική ή μεταρρυθμιστική απόφαση δεν έχει αναδρομική ισχύ, εκτός αν το ορίσει ειδικά το δικαστήριο.

3. Η ανακλητική ή μεταρρυθμιστική απόφαση σημειώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776 και στο περιθώριο της απόφασης που ανακαλείται ή μεταρρυθμίζεται, με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου.

Άρθρο 759

1. Η απόδειξη που διατάζει το δικαστήριο διεξάγεται με την επιμέλεια κάποιου από τους διαδίκους.

2. Η διεξαγωγή αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης μπορεί να γίνει και κατά τις διατάξεις των παραγρ. 2 και 3 του άρθρου 650.

3. Το δικαστήριο, ακόμη και αποσιλώντας από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την απόδειξη, διατάζει αυτεπαγγέλτως κάθε τι που κατά την κρίση του είναι απαραίτητο για την εξακρίβωση της αλήθειας των πραγματικών γεγονότων.

4. Οι διάδικοι προσάγουν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο όλα τα αποδεικτικά μέσα τα οποία θα χρησιμοποιήσουν για να αποδείξουν τους ισχυρισμούς τους.

Άρθρο 760

Το άρθρο 748 εφαρμόζεται και στα ένδικα μέσα. Αντί για τον εισαγγελέα που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου αυτού καλείται ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που δικάζει το ένδικο μέσο.

Άρθρο 761

Έφεση έχουν δικαίωμα να ασκήσουν και αν νίκησαν ο αιτών, εκείνος κατά του οποίου είχε στραφεί η αίτηση, εκείνοι που άσκησαν κύρια και πρόσθετη παρέμβαση, οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοί τους, καθώς και ο εισαγγελέας πρωτοδικών.

Άρθρο 762

Αν περισσότεροι έλαβαν μέρος στην πρωτόδικη δίκη, η έφεση που ασκεί ένας από αυτούς απευθύνεται κατά των άλλων ή των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους.

Άρθρο 763

1. Η προθεσμία της έφεσης και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την ισχύ και την εκτέλεση της απόφασης.

2. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση μπορεί και αυτεπαγγέλτως, κατά την έκδοση της απόφασής του, να αναστείλει την ισχύ και την εκτέλεσή της, όπου να γίνει ακρόαση με έφεση.

3. Αν ασκηθεί έφεση, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση ή σε πολυμελή δικαστήρια ο πρόεδρος τους, όπως και το δικαστήριο που δικάζει την έφεση ή ο πρόεδρος του μπορούν κατά την κρίση τους, με αίτηση κάποιου από εκείνους που έλαβαν μέρος στην πρωτόδικη δίκη, να αναστείλουν την ισχύ και την εκτέλεσή της μέχρι να εκδοθεί απόφαση στην έφεση. Η απόφαση που διατάζει την αναστολή σημειώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776 και στο περιθώριο της απόφασης της οποίας αναστέλλεται η ισχύς και η εκτέλεση.

Άρθρο 764

1. Οι πρόσθετοι λόγοι της έφεσης και η αντίθεση ασκούνται και με τις προτάσεις.

2. Αν όταν εμφανίζεται η υπόθεση δεν εμφανιστεί κανείς διάδικος, η συζήτηση ματαιώνεται. Αν κάποιος από τους διαδίκους εμφανιστεί, το δικαστήριο εξετάζει την υπόθεση κατ'ουσίαν.

3. Ανακοπή ερημοδικίας επιτρέπεται, αν όποιος δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή εμπρόθεσμα ή δεν κλητεύθηκε κανονικά.

Άρθρο 765

Κατά τη δίκη στο εφετείο μπορούν να υποβληθούν νέοι πραγματικοί ισχυρισμοί και είναι δυνατή η επίκληση και η προσγωγή νέων αποδεικτικών μέσων.

Άρθρο 766

Αν γίνει δεκτή η έφεση και εμφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί η επικλούμενη απόφαση, η γραμματεία του δικαστηρίου που δίκασε την έφεση ειδοποιεί τη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση που εξαιρέθηκε ή μετα-

ρρυθμίστηκε, η οποία σημειώνει στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776 καθώς και στο περιθώριο της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, την απόφαση του δευτεροβάθμιου.

Άρθρο 767

Ανακλητήρηση δικαιούνται να ασκήσουν ο αιτών, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, ο επικαλών, ο εφεσίβλητος, ο αναρρεσείων, ο αναρρεσίβλητος, εκείνοι που άσκησαν κύρια και πρόσθετη παρέμβαση, οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοί τους και ο εισαγγελέας οι διατάξεις του άρθρου 762 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 768

Αν γίνει δεκτή η ανακλητήρηση και εμφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί η απόφαση που έχει προσβληθεί, η γραμματεία του δικαστηρίου σημειώνει στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776 και στο περιθώριο της απόφασης που εξαιρέθηκε ή μεταρρυθμίστηκε, την απόφαση που εκδόθηκε στην ανακλητήρηση.

Άρθρο 769

Αναίρεση έχουν δικαίωμα να ασκήσουν και αν νίκησαν, ο αιτών, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, ο επικαλών, ο εφεσίβλητος, εκείνοι που άσκησαν κύρια και πρόσθετη παρέμβαση και οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοί τους, καθώς και ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Αν πρόκειται για απόφαση ειρηνοδικείου, αναίρεση μπορεί να ασκήσει και ο εισαγγελέας πρωτοδικών. Οι διατάξεις του άρθρου 762 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 770

Το τμήμα του Αρείου Πάγου που αναφέρεται στο άρθρο 565 παρ. 2 μπορεί να διατάξει εκτός από την αναστολή της εκτέλεσης και την αναστολή της ισχύος της απόφασης.

Άρθρο 771

Αν διαταχθεί η αναστολή της ισχύος ή της εκτέλεσης απόφασης κατά το άρθρο 770, η γραμματεία του Αρείου Πάγου ειδοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γραμματεία του δικαστηρίου του οποίου η απόφαση αναστέλλεται, καθώς και τη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Η απόφαση της αναστολής σημειώνεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776, στο περιθώριο της αναρρεσιβαλλόμενης απόφασης καθώς και στο περιθώριο της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

Άρθρο 772

Η αναρρετική απόφαση του Αρείου Πάγου σημειώνεται στο βιβλίο που τηρείται κατά το άρθρο 776, καθώς και στο περιθώριο της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Για το σκοπό αυτό η γραμματεία του Αρείου Πάγου ειδοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, η οποία κάνει τη σχετική σημείωση.

Άρθρο 773

1. Για την άσκηση και την εκδίκαση της τριτανακοπής εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 743 έως 759.

2. Νέοι λόγοι τριτανακοπής μπορούν να προστεθούν και με τις προτάσεις.

Άρθρο 774

Το δικαστήριο που δικάζει την τριτανακοπή δικαιούται κατά το άρθρο 589 να διατάξει εκτός από την αναστολή της εκτέλεσης και την αναστολή της ισχύος της απόφασης.

Άρθρο 775

Αν ασκηθεί τριτανακοπή και γίνει δεκτή, η απόφαση που δέχεται την τριτανακοπή σημειώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο βιβλίο που τηρείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 776 και στο περιθώριο της απόφασης που αιρούνεται, με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου.

Άρθρο 776

1. Σε κάθε πρωτοβάθμιο δικαστήριο τηρούνται βιβλία στα οποία καταχωρίζονται περιληπτικά α) οι αιτήσεις που υποβάλλονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 έως 781 και οι αποφάσεις που εκδίδονται στις αιτήσεις αυτές, β) οι αιτήσεις

ανάληψης ή μεταρρύθμισης των αποφάσεων, τα ένδικα μέσα που ασκούνται κατά των αποφάσεων, οι τριτανικοτές και οι σχετικές αποφάσεις, γ) οι αποφάσεις με τις οποίες αναστέλλεται η ισχύς ή η εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης.

2. Ο τρόπος που τηρούνται τα βιβλία και τα αλφαριθμητικά ερωτητήρια, που εκδίδονται τα πιστοποιητικά με βάση τα βιβλία αυτά, καθώς και τα καθήκοντα των υπαλλήλων της γραμματείας σχετικά με την ενημέρωση των βιβλίων αυτών ορίζονται με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 777

Κάθε αντίγραφο ή απόσπασμα απόφασης στο περιεχόμενο της οποίας σημειώνεται η εξακρίβωση, η μεταρρύθμιση ή η αναστολή της ισχύος ή της εκτέλεσής της πρέπει να αναφέρει τη σημείωση αυτή.

Άρθρο 778

Αν στις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739 γίνει δεκτή ή απορριφθεί με οριστική απόφαση αίτηση, δεν είναι δυνατό να συζητηθεί νέα αίτηση των δίκων για το ίδιο αντικείμενο κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 έως 781.

Άρθρο 779

Αν ανακληθεί ή μεταρρυθμιστεί ή εξαφανιστεί ή ανασταλεί η ισχύς μιας απόφασης, είναι ισχυρές οι καταβολές που έγιναν κατόπιστα από τον υπόχροο ή τρίτο και δεν θίγονται τα δικαιώματα τα οποία απέκτησαν, καθώς και οι δικαιοπραξίες τις οποίες ενήργησαν τρίτοι κατόπιστα, με βάση την απόφαση, όπου να ισχύσει η απόφαση που ανακαλεί, μεταρρυθμίζει, εξαφανίζει ή αναστέλλει την ισχύ της προηγούμενης.

Άρθρο 780

Με την επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου έχει στην Ελλάδα, χωρίς άλλη διαδικασία, την ισχύ που της αναγνωρίζει το δικαίωμα του κράτους του δικαστηρίου που την εξέδωσε, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: 1) αν η απόφαση εφάρμοσε τον ουσιαστικό νόμο που έπρεπε να εφαρμοστεί κατά το ελληνικό δικαίωμα και εκδόθηκε από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία κατά το δικαίωμα της πολιτείας της οποίας τον ουσιαστικό νόμο εφάρμοσε και 2) αν δεν είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.

Άρθρο 781

1. Το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ύστερα από σχετικό αίτημα ή και αυτεπαγγέλτως, να εκδώσει προσωρινή διαταγή που καταχωρίζεται στα πρακτικά, με την οποία διατάζει τα αναγκαία ασφαλιστικά μέτρα έως την έκδοση της απόφασής του, για να εξασφαλιστεί ή να διατηρηθεί δικαίωμα ή να ρυθμιστεί κατάσταση.
2. Το δικαστήριο ανακαλεί οποτεδήποτε, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, την προσωρινή διαταγή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 782

1. Όταν ο νόμος απαιτεί δικαστική απόφαση για να βεβαιωθεί ένα γεγονός με το σκοπό να συνταχθεί ληξιαρχική πράξη, η απόφαση εκδίδεται με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον ή του εισαγγελέα από το δικαστήριο της περιφέρειας του ληξιαρχού ο οποίος θα συντάξει τη ληξιαρχική πράξη.
2. Η απόφαση πρέπει να βεβαιώνει και κάθε άλλο στοιχείο που πρέπει κατά το νόμο να περιέχει η ληξιαρχική πράξη, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο.
3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και για τη διόρθωση ληξιαρχικής πράξης.

Άρθρο 783

Αρμόδιο κατά το νόμο να κηρύξει και να φέρει την απάντηση, καθώς και να μεταβάλει το χρόνο της έναρξής της είναι το δικαστήριο της τελευταίας κατοικίας που είχε στην Ελλάδα εκείνος που εξαφανίστηκε και, αν δεν υπάρχει κατοικία, της τελευταίας διαμονής του στην Ελλάδα αν δεν υπάρχει ούτε διαμονή, το δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους.

Άρθρο 784

Αν την άρση της κατάστασης της απάνειας ή τη μεταβολή του χρόνου της έναρ-

ξής της τη ζητεί κάποιος διάδικος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 758° αν τη ζητεί τρίτος, οι διατάξεις των άρθρων 773 έως 775.

Άρθρο 785

1. Η απόφαση που κηρύσσει την απάνεια ή που μεταβάλλει το χρόνο της έναρξής της, εφόσον δεν είναι δυνατό να προσβληθεί με έφεση ή αναίρεση, ισχύει και παράγει αποτελέσματα υπέρ όλων και εναντίον όλων τηρούνται πάντως οι λουπές διατάξεις του άρθρου 47 του Αστικού Κώδικα.
2. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση του απάντου για να αρθεί η κατάσταση της απάνειας του δεν προσβάλλεται με έφεση, αναίρεση ή αναίρεση.

Άρθρο 786

1. Όταν ζητείται κατά το νόμο να διοριστούν προσωρινή διοίκηση νομικού προσώπου ή εκκαθαριστές νομικού προσώπου ή εταιρίας που δεν έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα του το νομικό πρόσωπο ή η εταιρία.
2. Στην περίπτωση που τα συμφέροντα των προσώπων τα οποία αποτελούν τη διοίκηση συγκρούονται προς τα συμφέροντα του νομικού προσώπου καλούνται κατά τη συζήτηση και τα πρόσωπα αυτά.
3. Το δικαστήριο μπορεί με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον να αντικαταστήσει την προσωρινή διοίκηση ή τους εκκαθαριστές για σπουδαίους λόγους. Κατά τη συζήτηση καλούνται και τα πρόσωπα αυτά.

Άρθρο 787

1. Όταν ζητείται κατά το νόμο να διαταχθεί η εγγραφή σωματείου στο βιβλίο που τηρείται γι' αυτό το σκοπό ή η τροποποίηση του καταστατικού του ή εξουσιοδότηση για τη σύγκληση της συνέλευσης σωματείου και τη ρύθμιση της προεδρίας της ή η διάλυση σωματείου, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα του το σωματείο.
2. Δικαίωμα έφεσης κατά της απόφασης που δέχεται αίτηση εγγραφής σωματείου ή τροποποίησης καταστατικού έχει και η εποπτεύουσα αρχή.

Άρθρο 788

Όταν ζητείται κατά το νόμο να διαταχθεί από το δικαστήριο έλεγχος ανώνυμης εταιρίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα της ή εταιρία.

Άρθρο 789

Όταν ζητείται κατά το νόμο η σύγκληση της συνέλευσης, η αναγκαστή ή η αναγγελία των θεμάτων της συνέλευσης συνεταιρισμού, το ειρηνοδικείο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα του ο συνεταιρισμός, με αίτηση των συνταίρων, χορηγεί σ' αυτούς την άδεια να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να γνωστοποιήσουν τα θέματά της. Κατά τη συζήτηση καλούνται τα μέλη της διοίκησης του συνεταιρισμού.

Άρθρο 790

1. Όταν ζητείται κατά το νόμο ο διορισμός ενός ή περισσότερων εκκαθαριστών συνεταιρισμού, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο της περιφέρειας όπου έχει την έδρα του ο συνεταιρισμός.
2. Το ειρηνοδικείο που αναφέρεται στην παρ. 1 μπορεί με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον να αντικαταστήσει τους εκκαθαριστές που διόρισε με απόφασή του, για σπουδαίο λόγο. Κατά τη συζήτηση καλούνται και οι εκκαθαριστές.

Άρθρο 791

1. Όποιος τηρεί δημόσια βιβλία, στα οποία καταχωρίζονται πράξεις ή αποφάσεις που έχουν σχέση με τη σύσταση, μεταβίβαση ή κατάργηση δικαιωμάτων ιδιωτικού δικαίου ή εγγράφονται ή εξαλείφονται κατασχέσεις ή εγγράφονται αγωγές ή ανακαλύψεις ή γίνονται σημειώσεις γι' αυτές, αν αρνείται να ενεργήσει όπως του ζητείται, ορεΐλει, το αργότερο μέσα στην επόμενη από την υποβολή της αίτησης ημέρα, να σημειώσει περιληπτικά στο σχετικό βιβλίο την άρνησή του και τους λόγους της.
2. Η εκφρεμότητα που δημιουργείται με την άρνηση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει εκείνος που τηρεί τα βιβλία, με αίτηση οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον.
3. Η απόφαση γνωστοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας σε εκείνον που τη-

ρεί τα βιβλία, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ενεργήσει όπως διατάσσεται και, σε περίπτωση απόρριψής της αίτησης, να το σημειώσει στο σχετικό βιβλίο.

4. Η εγγραφή, σημείωση ή εξέλιψη που ενεργείται ως συνέπεια απόφασης θεωρείται ότι έγινε από τότε που υποβλήθηκε η σχετική αίτηση σ' αυτόν που τηρεί τα δημόσια βιβλία.

5. Αν ο υπάλληλος που αναφέρεται στην παρ. 1 αρνείται να χορηγήσει αντίγραφο, περίληψη ή φωτοποιοητικό, απορροφεί για τη χορήγηση το δικαστήριο που αναφέρεται στην παρ. 2.

Άρθρο 792

Όταν κατά το νόμο απαιτείται άδεια δικαστηρίου για να εκποιηθεί ενέχυρο ή για να αποδοθεί με παροχή άλλης ασφάλειας ή άδεια για την άσκηση της απόδοσής του, η άδεια παρέχεται με απόφαση του ειρηνοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ενέχυρο.

Άρθρο 793

Αν κατά το νόμο δικαιούται κάποιος να ζητήσει το διορισμό μεσεγγυούχου ή φύλακα, ο διορισμός, η αντικατάσταση και η παύση τους γίνεται με απόφαση του ειρηνοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκονται τα πράγματα που πρέπει να φυλαχθούν.

Άρθρο 794

Αν κατά το νόμο δικαιούται κάποιος να ζητήσει το διορισμό πραγματογνωμόνων, ο διορισμός, η αντικατάσταση και η παύση τους γίνεται με απόφαση του ειρηνοδικείου της περιφέρειας όπου πρόκειται να διεξαχθεί η πραγματογνωμοσύνη.

Άρθρο 795

Αν υπάρχει δικαίωμα επικαρπίας και ο κύριος του πράγματος έχει δικαίωμα κατά το νόμο να ζητήσει να διαταχθεί με δικαστική απόφαση, η εκδίωξη του ή η ανάθεση της άσκησης της επικαρπίας σε διαχειριστή, οι ενέργειες αυτές, καθώς και η άσκηση της άσκησης της επικαρπίας, διατάσσονται από το δικαστήριο της περιφέρειας όπου βρίσκεται το πράγμα. Τα ίδια ισχύουν και για το διορισμό, την αντικατάσταση ή την παύση του διαχειριστή.

Άρθρο 796

Όταν σύμφωνα με το νόμο, ζητείται ο διορισμός ή η αντικατάσταση ή η παύση επιτρόπου, παρεπιτρόπου, ειδικού ή προσωρινού επιτρόπου ή δικαστικού αντιλήπτορα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, τη διαμονή του εκείνος που βρίσκεται υπό επίτροπεία ή αντιλήψη.

Άρθρο 797

Όταν σύμφωνα με το νόμο ζητείται να δοθεί άδεια να ενεργήσουν κάποια πράξη: ο ανήλικος, αυτός που ασκεί τη γονική μέριμνα, ο επίτροπος, αυτός που τελεί υπό δικαστική αντιλήψη, ο κληρονόμος από απογραφή, ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, ο επικαταστάτης κληρονομιάς και ο εκτελεστής διαθήκης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κατοικίας του ανήλικου ή αυτού που τελεί υπό επίτροπεία ή υπό δικαστική αντιλήψη ή το δικαστήριο της κληρονομιάς.

Άρθρο 798

Όταν ζητείται κατά το νόμο να χορηγηθεί άδεια για να ενεργηθεί πράξη, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 792 και 797, είναι αρμόδιο το δικαστήριο της κατοικίας, και αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής του αιτούντος* αν πρόκειται για εκποίηση πραγμάτων, το μονομελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα πράγματα.

Άρθρο 799

1. Όταν ζητείται η νομιμοποίηση τέκνου που έχει γεννηθεί χωρίς γάμο των γονέων του με δικαστική απόφαση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας όπου ο αιτών έχει την κατοικία του και, αν δεν υπάρχει κατοικία, τη διαμονή του.
2. Αν την αίτηση της νομιμοποίησης υποβάλλει ο πατέρας, έχουν δικαίωμα να παρέμβουν στη δίκη το τέκνο, η μητέρα του τέκνου και η σύζυγος του πατέρα.
3. Αν η αίτηση της νομιμοποίησης υποβάλλεται μετά το θάνατο του πατέρα, έχουν δικαίωμα να παρέμβουν στη δίκη και η σύζυγος του πατέρα καθώς και οι κληρονόμοι του.

Άρθρο 800

1. Όταν ζητείται η τέλεση υιοθεσίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κατοικίας εκείνου που υιοθετεί ή εκείνου που υιοθετείται, και αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής τους.
2. Η συναίνεση για την υιοθεσία μπορεί να δηλωθεί και ενώπιον δικαστηρίου ή δικαστή που έχουν λάβει σχετική εντολή.

Άρθρο 801

Όταν ζητείται να τεθεί ένα πρόσωπο σε κατάσταση απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης ή να αρθούν οι καταστάσεις αυτές, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κατοικίας εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, και αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής του.

Άρθρο 802

1. Το πολυμελές πρωτοδικείο, αφού ασκηθεί η αίτηση για να τεθεί ένα πρόσωπο σε κατάσταση απαγόρευσης, μπορεί να διορίσει προσωρινό διαχειριστή.
2. Το μονομελές πρωτοδικείο πριν από την άσκηση της αίτησης απαγόρευσης μπορεί με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον να διορίσει προσωρινό διαχειριστή.
3. Ο προσωρινός διαχειριστής, εκτός από την εξουσία που του παρέχει το ουσιαστικό δίκαιο, εκπροσωπεί ενώπιον των δικαστηρίων σε περιουσιακές δίκες εκείνον για τον οποίο διορίστηκε και ενεργεί κάθε διαδικαστική πράξη γι' αυτόν. Εκείνος για τον οποίο διορίστηκε προσωρινός διαχειριστής μπορεί να παρίσταται στη δίκη, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις για την πρόσθετη παρίσταση.
4. Στη δίκη για την απαγόρευση, καθώς και σε κάθε άλλη δίκη που δεν είναι περιουσιακή, είτε της αμφοβητούμενης είτε της εκούσιας δικαιοδοσίας, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση απαγόρευσης έχει την ικανότητα να παρίσταται στο δικαστήριο και μπορεί να ασκεί όλα τα ένδικο μέσα.
5. Αν διορίστηκε προσωρινός διαχειριστής, όλες οι επιδόσεις πρέπει να γίνονται σ' αυτόν και σ' εκείνον για τον οποίο διορίστηκε.
6. Ο προσωρινός διαχειριστής που αναφέρεται στην παρ. 2 αρθρίζει, μέσα σε δέκα ημέρες από το διορισμό του να υποβάλει αίτηση για να τεθεί σε κατάσταση απαγόρευσης το πρόσωπο για το οποίο διορίστηκε.

Άρθρο 803

Αν Έλληνας κατοικεί στο εξωτερικό, η αίτηση για να τεθεί σε κατάσταση απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης μπορεί να ασκηθεί στο δικαστήριο της τελευταίας του κατοικίας στην Ελλάδα και, αν δεν υπάρχει κατοικία, στο δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους.

Άρθρο 804

1. Το δικαστήριο, αν κρίνει ότι η αίτηση είναι παροδική, διατάζει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται με σκοπό να εξεταστεί ενώπιον του ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου ή δικαστή ή προξενικής αρχής, καθώς και τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης.
2. Η εξέταση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση μπορεί να παραλειφθεί, αν από την εξέταση αυτή είναι ενδεχόμενο να προκύψει κίνδυνος βλάβης της υγείας του ή υπάρχουν εξαιρετικές δυσκολίες.

Άρθρο 805

Με την απόφαση που κηρύσσει την απαγόρευση διορίζεται προσωρινός διαχειριστής και, αν έχει ήδη διοριστεί, το δικαστήριο απορροφεί για τη διατήρηση ή την αντικατάστασή του.

Άρθρο 806

Οι διατάξεις των παραγρ. 2 και 3 του άρθρου 763 δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 807

1. Για την δημοσίευση δημόσιας ή μυστικής ή έκτακτης διαθήκης αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συμβολαιογράφος, ο οποίος τη συνέταξε ή στον οποίο έχει κατατεθεί, ενώ για τη δημοσίευση ιδιωγραμής διαθήκης και την κήρυξη της ως κύριας, το δικαστήριο στο οποίο προσάγεται για να δημοσιευθεί. Σε περίπτωση μυστικής ή έκτακτης διαθήκης που βρίσκεται

ως συμβολαιογράφος ο οποίος εδρεύει έξω από την έδρα μονομελούς πρωτοδικείου, αρμόδιο για τη δημοσίευση είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο συμβολαιογράφος.

2. Αν η δημόσια διαθήκη έχει συνταχθεί σε προξενική αρχή ή έχει κατατεθεί στην αρχή αυτή μυστική ή έκτακτη διαθήκη, αρμόδια για τη δημοσίευση είναι η προξενική αρχή στην οποία έχει συνταχθεί ή κατατεθεί. Οι προξενικές αρχές έχουν αρμοδιότητα να δημοσιεύουν και τις ιδιόγραφες διαθήκες που τους προσάγονται.

Άρθρο 808

1. Η δημοσίευση διαθήκης γίνεται με καταχώρησή της, ολόκληρης, στα πρακτικά του δικαστηρίου στα οποία βεβαιώνονται και όλα τα εξωτερικά ελαττώματά της.

2. Η δημοσίευση διαθήκης από προξενική αρχή γίνεται από τον πρόξενο ο οποίος συντάσσει πρακτικό που υπογράφεται από αυτόν και, αν πρόκειται για ιδιόγραφη διαθήκη, και από εκείνον που την παρέδωσε.

3. Η κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κύριας γίνεται με απόφαση του αρμόδιου για τη δημοσίευσή της δικαστηρίου, εφόσον πιθανολογηθεί η γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη. Όταν η διαθήκη δημοσιεύθηκε από προξενική αρχή, αρμόδιο δικαστήριο για να την κηρύξει κύρια είναι το δικαστήριο της κληρονομιάς. Η προξενική αρχή οικείλει, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να απóstειλει στο δικαστήριο αυτό το πρωτότυπο της διαθήκης, αφού εκδώσει κεκρυμμένο φωτοτυπικό αντίγραφο της το οποίο τρέει στο αρχείο της.

4. Τα αντίγραφα των δημόσιων διαθηκών που δημοσιεύονται και τα πρωτότυπα των μυστικών ή έκτακτων ή ιδιόγραφων διαθηκών, με τα περικαλύμματά τους, χρονολογούνται και υπογράφονται από το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον ειρηνοδική ή τον πρόξενο και φυλάγονται στο αρχείο του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ή του προξενείου.

5. Αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης της διαθήκης αποστέλλονται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου ή του προξενείου, στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών, καθώς και στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη και φυλάγονται στα αρχεία τους.

6. Αντίγραφα διαθηκών και αναλήσεων διαθηκών, που δημοσιεύθηκαν στο εξωτερικό, μπορεί να κατατεθούν σε ελληνική προξενική αρχή ή στη γραμματεία οποιαδήποτε μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδικείου που εδρεύει έξω από την έδρα μονομελούς πρωτοδικείου. Η προξενική αρχή ή η γραμματεία που παραλαμβάνει τα αντίγραφα συντάσσει επάνω σ' αυτά πράξη κατάθεσης, όπου αναγράφει όσα κατατέθηκαν, εκείνον που τα κατέθεσε και την ημερομηνία της κατάθεσης. Τα αντίγραφα αυτά πρέπει να είναι επικυρωμένα από την αλλοδαπή αρχή που δημοσίευσε τη διαθήκη. Αν είναι διατυπωμένες, ολόκληρες ή εν μέρει, σε ξένη γλώσσα πρέπει να επισημάνονται, κατά την κατάθεσή τους, μετάφραση στην ελληνική γλώσσα του ξενόγλωσσου μέρους τους, που έχει γίνει από το Υπουργείο Εξωτερικών, ελληνική προξενική αρχή ή δικηγόρο. Αντίγραφα τους αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση, με επιμέλεια του προξένου που τα παρέλαβε ή της γραμματείας του δικαστηρίου, στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών.

Άρθρο 809

Οι γραμματείς των μονομελών πρωτοδικείων, των ειρηνοδικείων και των προξενικών αρχών τηρούν βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται και των αντιγράφων τους που οι γραμματείς αυτές φυλάγουν, καθώς και των αντιγράφων που κατατίθενται ή φυλάγονται κατά την παρ. 6 του άρθρου 808 του κώδικα αυτού· η γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών τρέει βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από αυτό ή άλλα δικαστήρια και προξενικές αρχές, καθώς και των αντιγράφων τους που κατά την παρ. 6 του άρθρου 808 κατατίθενται στα άλλα δικαστήρια και προξενικές αρχές.

Άρθρο 810

Δικαστήριο της κληρονομιάς είναι το μονομελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά το χρόνο του θανάτου του την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του, και αν δεν είχε ούτε διαμονή, το μονομελές πρωτοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους.

Άρθρο 811

1. Το δικαστήριο της κληρονομιάς, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως μπορεί να διατάξει όποιον κατέχει διαθήκη να την καταθέσει. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στον κάτοχο της διαθήκης που δυστροπεί τις ποινές που προβλέπονται από το άρθρο 205.

2. Το δικαστήριο της κληρονομιάς, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, εφόσον πιθανολογείται ότι κάποιος κατέχει διαθήκη, μπορεί να τον υποχρεώσει να δώσει βεβαιωτικό όρκο.

Άρθρο 812

Η δήλωση αποποίησης κληρονομιάς ή αποδοχής κληρονομιάς με το ευερέγθημα της απογραφής, αποδοχής ή αποποίησης του λειτουργήματος του εκτελεστή ή παραίτησης από αυτό και αποδοχής του διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς ή παραίτησης από αυτόν γίνεται στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομιάς.

Άρθρο 813

Όταν κατά το νόμο το δικαστήριο μπορεί να διορίσει κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς ή ειδικό κηδεμόνα για τη διεξαγωγή δίκες, ο διορισμός, η αντικατάσταση και η παύση του γίνεται από το δικαστήριο της κληρονομιάς. Από το ίδιο δικαστήριο γίνεται και η βεβαίωση ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το δημόσιο, καθώς και ο καθορισμός της αμοιβής και των εξόδων των κηδεμόνων της σχολάζουσας κληρονομιάς. Η συζήτηση της αίτησης για τον καθορισμό της αμοιβής και των εξόδων είναι απαράδεκτη, αν δεν επιδοθεί στον Υπουργό των Οικονομικών πριν από τριάντα ημέρες.

Άρθρο 814

1. Όταν κατά το νόμο έχει κανείς το δικαίωμα να ζητήσει την εκκαθάριση κληρονομιάς και το διορισμό εκκαθαριστή της, η εκκαθάριση της κληρονομιάς διατάσσεται και ο διορισμός, η αντικατάσταση και η παύση του εκκαθαριστή γίνεται από το δικαστήριο της κληρονομιάς. Από το ίδιο δικαστήριο προαίτινείται η προθεσμία για τη σύνταξη της απογραφής της κληρονομιάς από τον εκκαθαριστή και γίνεται ο κανονισμός της σύμμετρης πληρωμής των δανειστών.

2. Αν εκείνος που πέθανε έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, δεν είναι δυνατό να διαταχθεί δικαστική εκκαθάριση της κληρονομιάς του και η εκκαθάριση παύει, αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης κατά τη διάρκεια της.

Άρθρο 815

Όταν κατά το νόμο το δικαστήριο μπορεί να πάψει εκτελεστή διαθήκης, η παύση γίνεται από το δικαστήριο της κληρονομιάς. Το ίδιο δικαστήριο ορίζει προθεσμία δήλωσης αποδοχής του εκτελεστή και εκδίδει την απόφαση που προβλέπει ο νόμος σε περίπτωση περισσότερων εκτελεστών και ισοληθίας τους.

Άρθρο 816

Όταν είναι δυνατό κατά το νόμο να ορισθεί δικαστική προθεσμία για να κάνει δήλωση επιλογής όποιος βαρύνεται με κληροδόχη ή ο κληροδόχος ή τρίτος που ορίζεται με τη διαθήκη, η προθεσμία ορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομιάς.

Άρθρο 817

Όταν κατά το νόμο ο κληρονόμος που έχει το ευερέγθημα της απογραφής έχει το δικαίωμα να παραχωρήσει την κληρονομική περιουσία προς τους δανειστές της κληρονομιάς και τους κληροδόχους, το δικαστήριο της κληρονομιάς διατάζει τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομικής περιουσίας που περιέχεται στον κληρονόμο ο οποίος έχει το ευερέγθημα της απογραφής και διορίζει εκκαθαριστή της κληρονομιάς.

2. Η δικαστική εκκαθάριση που αναφέρεται στην παρ. 1 διατάσσεται με αίτηση του κληρονόμου που έχει το ευερέγθημα της απογραφής και εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομιάς και του άρθρου 814.

Άρθρο 818

1. Το δικαστήριο της κληρονομιάς είναι αρμόδιο να αποφασίζει, με αίτηση εκείνου που βαρύνεται με κληρονομικό κατάστημα, αν κατά το νόμο επιβάλλεται από τους κανόνες της τακτικής διαχείρισης να διαθέσει αντικείμενα της κληρονομιάς.

2. Το δικαστήριο που αναφέρεται στην παρ. 1, αν κρίνει ότι επιβάλλεται η διάθεση, μπορεί να ορίσει και τους όρους με τους οποίους πρέπει να γίνει. Η διάθεση αντικειμένων της κληρονομιάς χωρίς να τηρηθούν οι όροι αυτοί είναι άκυρη, εκτός αν όσοι αποκτούν δικαιώματα με βάση τη διάθεση αυτή προστατεύονται από το νόμο.

Άρθρο 819

Το δικαστήριο της κληρονομιάς, με αίτηση του κληρονόμου ή του καταπιστευματοδόχου ή του κληροδόχου ή του εκτελεστή διαθήκης, διατάζει να χορηγηθεί στον αιτούντα πιστοποιητικό για το δικαίωμά του. Το πιστοποιητικό (κληρονομητήριο) εκδίδεται από το γραμματέα του δικαστηρίου και παραδίδεται με απόδειξη παραλαβής του η οποία φυλάγεται στο αρχείο του δικαστηρίου. Αν την έκδοση του πιστοποιητικού τη διατάζει το δικαστήριο που δίκασε ύστερα από έφεση, το πιστοποιητικό το εκδίδει ο γραμματέας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στον οποίο αποστέλλεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αντίγραφο της απόφασης.

Άρθρο 820

1. Η απόφαση που διατάζει την παροχή του πιστοποιητικού πρέπει να περιέχει
  - α) το ονοματεπώνυμο του κληρονομιζόμενου, β) τα ονοματεπώνυμα των κληρονόμων ή καταπιστευματοδόχων ή κληροδόχων στους οποίους παρέχεται, γ) τις κληρονομικές μερίδες του καθενός ή τα αντικείμενα τα οποία περιέχονται στον καθένα, δ) τους όρους ή τους περιορισμούς με τους οποίους η κληρονομία, το καταπίστευμα ή η κληροδοσία περιέχεται στον καθένα και, ιδιαίτερα αν πρόκειται για κληρονόμο, τα καταπίστευματα και τα κληροδοτήματα που βαρύνουν την κληρονομία και ε) τα ονοματεπώνυμα των εκτελεστών διαθήκης και τις εξουσίες που η διαθήκη τους παρέχει.
2. Αν διατάσσεται η παροχή πιστοποιητικού σε εκτελεστή διαθήκης, η απόφαση πρέπει να περιέχει μόνο α) το ονοματεπώνυμο του κληρονομιζόμενου και β) το ονοματεπώνυμο του εκτελεστή διαθήκης και τις εξουσίες που του παρέχει η διαθήκη.
3. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 πρέπει να περιλαμβάνει και το πιστοποιητικό το οποίο υπογράφεται από το γραμματέα του δικαστηρίου που το παρέχει.

Άρθρο 821

Όποιος στο πιστοποιητικό ονομάζεται κληρονόμος ή καταπιστευματοδόχος ή κληροδόχος ή εκτελεστής διαθήκης τεκμαίρεται ότι έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στο πιστοποιητικό αυτό και ότι δεν περιορίζεται από άλλες διατάξεις εκτός από εκείνες που αναγράφονται στο πιστοποιητικό.

Άρθρο 822

Κάθε δικαιοπραξία ή δικαστική πράξη όποιου στο πιστοποιητικό ονομάζεται κληρονόμος ή καταπιστευματοδόχος ή κληροδόχος ή εκτελεστής διαθήκης με τρίτον ή απέναντι σε τρίτον ή του τρίτου απέναντι σ'αυτούς είναι έγκυρη υπέρ του τρίτου, σε όση έκταση ισχύει το τεκμήριο του άρθρου 821, εκτός αν ο τρίτος γνώριζε την ανακρίβεια του πιστοποιητικού ή την υποβολή αίτησης για ακαίρεση ή κήρυξη ανίσχυρου του πιστοποιητικού ή την ανάκληση ή την τροποποίησή του.

Άρθρο 823

1. Αρμόδιο να διατάζει, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και απεπαγγέλτως, να αφαιρεθεί, να κηρυχθεί ανίσχυρο, να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί το πιστοποιητικό είναι το δικαστήριο που διέταξε την παροχή του.
2. Οι δημοσιεύσεις που ο νόμος απαιτεί για να κηρυχθεί το πιστοποιητικό ανίσχυρο τηρούνται και για την ανάκληση ή τροποποίησή του.

Άρθρο 824

1. Η απόφαση που διατάζει την παροχή πιστοποιητικού είναι δυνατό να προσβληθεί με έφεση, μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από τη δημοσίευσή της. Η προθεσμία της έφεσης και η άσκηση της αναστέλλουν την ισχύ της απόφασης και την έκδοση του πιστοποιητικού. Η απόφαση που διατάζει την παροχή πιστοποιητικού δεν προσβάλλεται με αναίτηση, αναίρεση ή τροποποίηση.
2. Η απόφαση που διατάζει την ακαίρεση του πιστοποιητικού ή το κήρυξέ ανίσχυρο ή εκείνη που το τροποποιεί ή το ανακαλεί μπορεί να προσβληθεί μόνο με τριτανακοπή μέσα στην προθεσμία που ορίζει το άρθρο 1965 Α.Κ.

Άρθρο 825

Κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση για την ερμηνεία διαθήκης ή άλλης πράξης

με την οποία διαθέτονται περιουσιακά στοιχεία με κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών, εφόσον αναφέρεται στον τρόπο της εκκαθάρισης και γενικά της διαχείρισης και της εκτέλεσης της περιουσίας που έχει διατεθεί για το κράτος ή για κοινωφελή σκοπό, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Βρετανίου Αθηνών.

Άρθρο 826

Ο ειρηνοδίκης, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και απεπαγγέλτως, μπορεί, για να αποτραπεί κίνδυνος, να διατάξει τη σφράγιση πραγμάτων και να την ενεργήσει ο ίδιος ή να ορίσει για το σκοπό αυτό συμβολαιογράφο ή υπάλληλο της γραμματείας του ειρηνοδικείου. Αρμόδιος είναι ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου βρίσκονται τα πράγματα. Αν η σφράγιση πρόκειται να γίνει έξω από την έδρα του ειρηνοδικείου, ο ειρηνοδίκης μπορεί να διατάξει τον πρόεδρο της κοινότητας ή το διοικητή του σταθμού της χωροφυλακής να ενεργήσει τη σφράγιση.

Άρθρο 827

1. Ο ειρηνοδίκης που διατάζει τη σφράγιση μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο για να επιτευχθεί η σφράγιση. Ο ειρηνοδίκης μπορεί να διατάξει η σφράγιση να γίνει και κατά τη νύχτα.
2. Δεν μπορούν να σφραγιστούν τα υπονομαζόμενα που χρησιμοποιούνται από εκείνους που στεγάζονται στο διαμέρισμα όπου γίνεται η σφράγιση.
3. Αντικείμενα που είναι αναγκαία για να τα χρησιμοποιούν εκείνοι που στεγάζονται στο διαμέρισμα όπου γίνεται η σφράγιση δεν σφραγίζονται και παραδίδονται σ'αυτούς.
4. Αντικείμενα των οποίων η σφράγιση είναι αδύνατη ή επιζήμια λόγω του είδους τους δεν σφραγίζονται και παραδίδονται για φύλαξη σε μεσεγγυόχο που διορίζει εκείνος που ενεργεί τη σφράγιση. Αν πρόκειται για αντικείμενα που μπορεί να υποστούν φθορά, ο ειρηνοδίκης που διέταξε τη σφράγιση διατάζει την εκποίηση τους κατά τις διατάξεις για την αναγκαστική εκποίηση πραγμάτων τα οποία μπορούν να υποστούν φθορά.

Άρθρο 828

Αν κάποιος από εκείνους που παρευρίσκονται κατά τη σφράγιση ισχυρίζεται ότι υπάρχει διαθήκη ή άλλο σημαντικό έγγραφο, όποιος ενεργεί τη σφράγιση αρκεί να ερευνηθεί αν υπάρχει. Αν τη σφράγιση την ενεργεί ο ειρηνοδίκης και βρεθεί η διαθήκη, την παραλαμβάνει και τη στέλνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο αρμόδιο για τη δημοσίευσή της δικαστήριο, και αν τη σφράγιση την ενεργεί συμβολαιογράφος, υπάλληλος της γραμματείας, διοικητής του σταθμού χωροφυλακής ή πρόεδρος της κοινότητας, την παραλαμβάνει και την παραδίδει. Χωρίς καθυστέρηση στον ειρηνοδίκη, ο οποίος τη στέλνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο αρμόδιο για τη δημοσίευσή δικαστήριο. Αν βρεθεί άλλο σημαντικό έγγραφο, το παραλαμβάνει όποιος ενεργεί τη σφράγιση και ο ειρηνοδίκης διατάζει να παραδοθεί σ'αυτόν που δικαιούται να το κατέχει ή, όπου να εξαιρεθεί εκείνος που δικαιούται να φυλάσσεται στο αρχείο της γραμματείας του ειρηνοδικείου.

Άρθρο 829

1. Ο ειρηνοδίκης που διατάζει τη σφράγιση ορίζει μεσεγγυόχο των αντικειμένων που σφραγίζονται και κατά πρόταση ορίζεται μεσεγγυόχος όποιος τα κατέχει.
2. Τα κλειδιά των αντικειμένων που σφραγίζονται παραλαμβάνει όποιος ενεργεί τη σφράγιση και τα παραδίδει, με έγγραφη απόδειξη, στη γραμματεία του ειρηνοδικείου.
3. Όποιος ενεργεί τη σφράγιση αρκεί να ερευνηθεί αν ως τη σφράγιση έχει αφαιρεθεί κάποιο αντικείμενο και να συγκεντρώνει κάθε σχετική πληροφορία.

Άρθρο 830

Για τη σφράγιση συντάσσεται έκθεση, η οποία εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 117 πρέπει να αναφέρει 1) την απόφαση του ειρηνοδίκη με την οποία διατάσσεται η σφράγιση, 2) περιγραφή των χώρων στους οποίους τοποθετήθηκαν οι σφραγίδες, 3) περιγραφή των εγγράφων που βρέθηκαν κατά το άρθρο 828 και αναφορά των προσώπων στα οποία παραδόθηκαν, 4) κάθε ισχυρισμό ή αμφισβήτηση εκείνων που παρευρέθηκαν κατά τη σφράγιση και κάθε τι που υπέπεσε στην αντίληψη εκείνου που έκανε τη σφράγιση και 5) βεβαίωση ότι εκείνος που έκανε τη σφράγιση παρέλαβε τα κλειδιά, ότι έκανε την έρευνα που αναφέρεται στο άρθρο 829 παρ. 3 και το απο-

τέλεσμά της. Αν στο διαμέρισμα το οποίο πρόκειται να σφραγιστεί δεν υπάρχουν κινητά πράγματα, αυτό σημειώνεται στην έκθεση.

Άρθρο 831

1. Αν η διατήρηση της σφράγισης δεν είναι αναγκαία ή πρόκειται να γίνει απογραφή, ο ειρηνοδίκης που διέταξε τη σφράγιση, με αίτηση οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, διατάζει την αποσφράγιση. Αποσφράγιση και επανασφράγιση μπορεί να διαταχθεί και για να αποτραπεί κίνδυνος ή για άλλο σπουδαίο λόγο.

2. Ο ειρηνοδίκης κατά τη δικασίμω που ο ίδιος ορίζει είναι υποχρεωμένος να διατάξει την κλήτευση εκείνου που ζήτησε τη σφράγιση, όπως και εκείνων που παρβρόθηκαν κατά την ενέργειά της, και αν η σφράγιση έγινε σε περιουσιακό στοιχείο κληρονομιάς, μπορεί να διατάξει κλήτευση εκείνων που πιθανολογείται ότι είναι κληρονόμοι, καταπιστευματοδόχοι, κληροδόχοι και εκτελεστές διαθήκης.

Άρθρο 832

1. Αν η αποσφράγιση διατάσσεται για να γίνει απογραφή, ο ειρηνοδίκης, με την απόφασή του, ορίζει συμβολαιογράφο και πραγματογνώμονες, κατά το άρθρο 838 παρ. 2 έως 4.

2. Αν ο ειρηνοδίκης κρίνει ότι δεν είναι αναγκαία η διατήρηση της σφράγισης και δεν πρόκειται να γίνει απογραφή, είτε επιφυλάσσεται, με την απόφασή του, να ενεργήσει ο ίδιος την αποσφράγιση, είτε διατάζει τη γραμματεία του δικαστηρίου να την ενεργήσει.

Άρθρο 833

Ο ειρηνοδίκης με την απόφασή του διατάζει την αποσφράγιση ορίζει τα πρόσωπα στα οποία πρέπει να παραδοθούν τα αντικείμενα αφού γίνει η αποσφράγιση. Αν η αποσφράγιση διατάχθηκε για να γίνει απογραφή, ο ειρηνοδίκης μπορεί να επιφυλαχθεί να ορίσει τα πρόσωπα αυτά μετά την ενέργεια της απογραφής. Ο ειρηνοδίκης μπορεί να ορίσει και μεσεγγυήχο για να παραλάβει, μετά την αποσφράγιση και την απογραφή, και να φυλάει τα αντικείμενα, ώπου να απορριστεί σε ποιον πρέπει να παραδοθούν.

Άρθρο 834

1. Όποιος ενεργεί την αποσφράγιση ορίζει την ημέρα και την ώρα που θα γίνει και καλεί εγγράφως ή προσωρινώς να παρευθύν στην αποσφράγιση όλοι οι διάδικοι που ήταν παρόντες στη συζήτηση για την αποσφράγιση ή οι πληρεξούσιοι που τους εκπροσώπησαν, οι πραγματογνώμονες και ο μεσεγγυήχος των αντικειμένων. Όταν γίνεται η αποσφράγιση μπορεί να παρευθύν και οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

2. Σ' όποιον έλαβε την εντολή να ενεργήσει την αποσφράγιση παραδίδονται από τη γραμματεία, με έγγραφη απόδειξη, τα κλειδιά των αντικειμένων που σφραγίστηκαν.

Άρθρο 835

1. Όποιος ενεργεί την αποσφράγιση οφείλει να εξετάσει την κατάσταση των σφραγίδων που έχουν τεθεί.

2. Αν οι σφραγίδες που έχουν τεθεί δεν είναι άθικτες και την αποσφράγιση ενεργεί συμβολαιογράφος ή υπάλληλος της γραμματείας, διακόπτεται κάθε περαιτέρω ενέργεια και αυτό το αναφέρει αμέσως εγγράφως στον ειρηνοδίκη που διέταξε την αποσφράγιση.

3. Ο ειρηνοδίκης στις περιπτώσεις της παρ. 2 πηγαίνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον τόπο όπου έχουν τεθεί οι σφραγίδες, βεβαιώνει την κατάστασή τους και με απόφασή του διατάζει κάθε κατά την κρίση του πρόσφορο μέτρο.

Άρθρο 836

1. Η αποσφράγιση, όταν γίνεται απογραφή, ενεργείται βαθμιαία και όσο είναι αναγκαίο για να συνταχθεί η απογραφή. Αν η απογραφή δεν είναι δυνατό να τελειώσει την ίδια ημέρα, ο συμβολαιογράφος τη διακόπτει, ορίζει την ημέρα και την ώρα που θα την εξακολουθήσει και σφραγίζει τα αντικείμενα των οποίων η απογραφή δεν τελείωσε.

2. Μετά την ενέργεια της απογραφής τα αντικείμενα που απογράφηκαν παραδίδονται σε εκείνους που ορίζει η σχετική με την αποσφράγιση απόφασή, και αν ο ειρηνοδίκης επιφυλάχθηκε με την απόφασή του να ορίσει τα πρόσωπα, στα οποία πρέπει να παραδοθούν, ο συμβολαιογράφος τα ξανασφραγίζει.

Άρθρο 837

Για την αποσφράγιση συντάσσεται έκθεση, η οποία εκτός από ό,τι απαιτείται

κατά το άρθρο 117 πρέπει να αναφέρει 1) την απόφασή του ειρηνοδίκη με την οποία διατάσσεται η αποσφράγιση, 2) βεβαίωση όποιου ενεργεί την αποσφράγιση ότι κάλεσε τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 834 και τον τρόπο με τον οποίο τα κάλεσε, 3) βεβαίωση όποιου ενεργεί την αποσφράγιση ότι οι σφραγίδες βρέθηκαν άθικτες, 4) κάθε αμφισβήτηση ή ισχυρισμό εκείνων που ήταν παρόντες στην αποσφράγιση και κάθε τι που υπέπεσε στην αντίληψη εκείνου που την ενεργεί και 5) τα πρόσωπα στα οποία παραδόθηκαν τα αντικείμενα.

Άρθρο 838

1. Ο ειρηνοδίκης, με αίτηση οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει να γίνει απογραφή πραγμάτων για να αποτραπεί κίνδυνος. Αρμόδιος είναι ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου βρίσκονται τα πράγματα.

2. Η απογραφή γίνεται από συμβολαιογράφο ο οποίος ορίζεται με την απόφασή του τη διατάζει. Αν κωλύεται ο συμβολαιογράφος, την απογραφή την ενεργεί ο νόμιμος αναπληρωτής του.

3. Ο ειρηνοδίκης που διατάζει την απογραφή ορίζει και δύο πραγματογνώμονες για να εκτιμήσουν τα αντικείμενα τα οποία θα απογραφούν.

4. Αν οι διάδικοι που είναι παρόντες στη συζήτηση υποδείξουν από κοινού συμβολαιογράφο και πραγματογνώμονες, ο ειρηνοδίκης ορίζει αυτούς που υποδείχθηκαν εκτός αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να μην οριστούν αυτοί.

Άρθρο 839

1. Ο συμβολαιογράφος ορίζει την ημέρα και την ώρα που θα γίνει η απογραφή και καλεί εγγράφως ή προσωρινώς τους διαδίκους που ήταν παρόντες κατά τη συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η απόφασή του διέταξε την απογραφή, καθώς και τους πραγματογνώμονες που έχουν οριστεί με την ίδια απόφασή να παρευθύν κατά την απογραφή. Κατά την ενέργεια της απογραφής μπορεί να παρευθύν όποιος έχει έννομο συμφέρον.

2. Οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν με την απόφασή του διατάζει την απογραφή δίνουν ενάμιση του συμβολαιογράφου τον όρο που αναφέρεται στο άρθρο 385 παρ. 1.

Άρθρο 840

Για την απογραφή συντάσσεται έκθεση η οποία, εκτός από ό,τι απαιτείται κατά το άρθρο 117, πρέπει να αναφέρει 1) την απόφασή με την οποία διατάσσεται η απογραφή, 2) τα ονόματα των πραγματογνώμων που είναι παρόντες και βεβαίωση του συμβολαιογράφου ότι έδωσαν τον όρο που αναφέρεται στο άρθρο 839 παρ. 2, 3) βεβαίωση του συμβολαιογράφου ότι κάλεσε τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 834 και τον τρόπο με τον οποίο τα κάλεσε, 4) ακριβή περιγραφή των αντικειμένων και ακριβή εκτίμηση της αξίας τους από τους πραγματογνώμονες, κατά το χρόνο που συντάσσεται η απογραφή, 5) ακριβή περιγραφή όλων των αξιολογίων και των μετρητών που βρέθηκαν, 6) ακριβή περιγραφή των εμπορικών ή οικιακών βιβλίων που βρέθηκαν, καθώς και όλων των εγγράφων που βρέθηκαν, και όλα αυτά τα μονογράφει ο συμβολαιογράφος και 7) αν η απογραφή γίνεται ύστερα από αποσφράγιση, τα πρόσωπα στα οποία παραδίδονται τα αντικείμενα ή βεβαίωση ότι τα αντικείμενα που απογράφηκαν ξανασφραγίστηκαν.

Άρθρο 841

1. Κάθε διαφορά ή δυσχέρεια που προκύπτει κατά τη σφράγιση, την αποσφράγιση ή την απογραφή δικάζεται από τον ειρηνοδίκη που τις διέταξε.

2. Ο συμβολαιογράφος, ο υπάλληλος της γραμματείας, ο διοικητής του σταθμού χωροφυλακής ή ο πρόεδρος της κοινότητας που ενεργεί τη σφράγιση, την αποσφράγιση και την απογραφή, απασχολείται προσωρινά για τις διαφορές ή δυσχερείες που παρουσιάζονται κατά τη διενέργειά τους και η απόφασή του καταχωρίζεται στην έκθεση και εκτελείται αμέσως. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από τον ειρηνοδίκη που αναφέρεται στην παρ. 1 να ανακαλέσει την απόφασή αυτή και να επαναφέρει τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

3. Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά την παρ. 1 έχουν προσωρινή ισχύ, δεν επηρεάζουν την κύρια υπόθεση και το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να τις τροποποιήσει ή να τις ανακαλέσει.

Άρθρο 842

Με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης μπορεί

να οριστεί ο τρόπος που διενεργούνται η αράγισι, η αποαράγισι και η απογραφή.

Άρθρο 843

1. Στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος, το δικαστήριο απευθύνει δημόσια πρόσκληση για την αναγγελία δικαιώματος ή απαίτησης.

2. Αρμόδιο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας της κατοικίας του αιτούντος ή, αν δεν έχει κατοικία, της διαμονής του.

Άρθρο 844

1. Το δικαστήριο εξετάζει αν η αίτηση είναι παραδεκτή, και μπορεί να υποχρεώσει τον αιτούντα να βεβαιώσει με όριο το περιεχόμενο της.

2. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η αίτηση είναι παραδεκτή, διατάζει να δημοσιευθεί πρόσκληση για την αναγγελία του δικαιώματος ή της απαίτησης. Η πρόσκληση πρέπει να περιέχει α) το όνομα και την κατοικία του αιτούντος, β) καθορισμό προθεσμίας για την αναγγελία και γ) ανίπαρά της βλάβης που θα επέλθει αν η αναγγελία δεν γίνει εμπρόθεσμα.

Άρθρο 845

1. Η πρόσκληση για την αναγγελία δημοσιεύεται σε μία ή περισσότερες εφημερίδες που ορίζει το δικαστήριο, μία ή όσες φορές ορίζει η απόφαση.

2. Η προθεσμία για την αναγγελία αρχίζει από την τελευταία δημοσίευση και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από εξήντα ημέρες.

Άρθρο 846

Οι αναγγελίες κατατίθενται στη γραμματεία του δικαστηρίου και συντάσσεται έκθεση η γραμματεία ειδοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση όποιον ζήτησε να εκδοθεί διαταγή για τη δημοσίευση της πρόσκλησης, ώστε να λάβει γνώση της αναγγελίας.

Άρθρο 847

1. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την παρέλευση της προθεσμίας για την αναγγελία, όποιος ζήτησε να εκδοθεί διαταγή για τη δημοσίευση της πρόσκλησης μπορεί να υποβάλει αίτηση για να εκδοθεί απόφαση που ορίζει τις συνέπειες αποκλεισμού του δικαιώματος ή της απαίτησης σύμφωνα με το νόμο.

2. Αναγγελία που γίνεται μετά την παρέλευση της προθεσμίας που έχει ταχθεί αλλότως τη συζήτηση στο αιροατήριο, λαμβάνεται υπόψη.

3. Το δικαστήριο κατά τη συζήτηση μπορεί να διατάξει οτιδήποτε κρίνει πρόσφορο για να διευκρινιστεί η υπόθεση.

4. Αν μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 δεν υποβληθεί αίτηση, το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται μέσα σε άλλες τριάντα ημέρες, μπορεί να ορίσει νέα προθεσμία για να υποβληθεί η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 848

1. Αν γίνει αναγγελία και αμφισβητηθεί το δικαίωμα ή η απαίτηση του αιτούντος, το δικαστήριο μπορεί είτε να αναστείλει τη διαδικασία ώσπου να λυθεί η αμφισβήτηση, είτε να εκδώσει απόφαση με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκείνου που έχει αναγγεληθεί.

2. Αν δεν έγινε αναγγελία, το δικαστήριο απαγγέλλει τις συνέπειες που ο νόμος ορίζει.

3. Περίληψη των αποφάσεων που εκδίδονται κατά τις παρ. 1 και 2 δημοσιεύεται κατά το άρθρο 845.

Άρθρο 849

1. Τριτακοπή επιτρέπεται μόνο κατά αποφάσεων που απαγγέλλουν τις συνέπειες που ορίζει ο νόμος και μόνο εφόσον α) η διαδικασία έγινε χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, β) παραβιάστηκαν διαδικαστικές διατάξεις και ιδιαίτερα εκείνες που αφορούν τις δημοσιεύσεις, τις προθεσμίες ή τις αναγγελίες, γ) συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 544 περιπτ. 6.

2. Η τριτακοπή που αναφέρεται στην παρ. 1 ασκείται μέσα σε προθεσμία δύο ετών από την τελευταία δημοσίευση της περίληψης της απόφασης.

Άρθρο 850

1. Κατά τη διαδικασία της πρόσκλησης μπορεί να κηρυχθεί αξιόγραφο ανίσχυρο και εφαρμόζονται και οι επόμενες ειδικές διατάξεις.

2. Η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται για τοκομερίδια, μερισματογράφα καθώς και για άτομα γραμμάτια πληρωτέα ενόψει.

Άρθρο 851

1. Σε τίτλους στον κοιμιστή ή τίτλους που μεταβιβάστηκαν με λευκή οπισθογράφηση, την έκδοση της διαταγής για τη δημοσίευση της πρόσκλησης δικαιούται να ζητήσει όποιος ήτανώς τότε κοιμιστής του τίτλου που κλάπηκε, χάθηκε ή καταστράφηκε, και σε άλλα αξιόγραφα, όποιος μπορεί να ασκήσει δικαίωμα που πηγάζει από τα αξιόγραφα αυτά.

2. Αρμόδιο να εκδώσει τη διαταγή για τη δημοσίευση της πρόσκλησης είναι το δικαστήριο του τόπου πληρωμής ο οποίος αναφέρεται στο αξιόγραφο αν δεν αναφέρεται τόπος πληρωμής, το δικαστήριο της περιφέρειας όπου είναι η κατοικία ή η έδρα του εκδότη ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, η διαμονή.

Άρθρο 852

Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει το ουσιαστές περιεχόμενο του αξιόγραφου που έχει κλαπεί, χαθεί ή καταστραφεί.

Άρθρο 853

Για να αποδειχθεί η κλοπή, η απώλεια ή η καταστροφή του αξιόγραφου, καθώς και το δικαίωμα του αιτούντος να ζητήσει την έκδοση της διαταγής για τη δημοσίευση της πρόσκλησης, αρκεί πιθανολόγηση.

Άρθρο 854

1. Με την πρόσκληση καλείται ο κοιμιστής του αξιόγραφου να αναγγείλει, το αργότεροως το τέλος της προθεσμίας, τα δικαιώματά του, και εφόσον κατέχει το αξιόγραφο να το καταθέσει στη γραμματεία του δικαστηρίου. Η πρόσκληση πρέπει να ορίζει ως βλάβη, στην περίπτωση της παράλειψης της αναγγελίας, ότι το έγγραφο θα χάσει την ισχύ του.

2. Η πρόσκληση που αναφέρεται στην παρ. 1 δημοσιεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 845 παρ. 1, καθώς και στο δελτίο ανώνυμων εταιριών και εταιριών περιορισμένης ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και τοιχοκολλάται στην αίθουσα του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Άρθρο 855

Σε αξιόγραφα όπου κατά περιόδους καταβάλλονται πρόσδοσι, η προθεσμία πρόσκλησης ορίζεται από το δικαστήριο αφού ληφθεί υπόψη ο χρόνος της κλοπής, της απώλειας ή της καταστροφής του αξιόγραφου και ο χρόνος κατά τον οποίο αυτές οι πρόσδοσι μπορεί να απαιτηθούν.

Άρθρο 856

Αν ο κοιμιστής αναγγείλει το δικαίωμά του και καταθέσει το αξιόγραφο, η γραμματεία του δικαστηρίου καλεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση εκείνον που ζήτησε την έκδοση της διαταγής για τη δημοσίευση της πρόσκλησης ώστε να λάβει γνώση.

Άρθρο 857

Η απόφαση που εκδίδεται κατά το άρθρο 848 παρ. 2 κηρύσσει ανίσχυρο το αξιόγραφο με τα συνημμένα τοκομερίδια και μερισματογράφα. Η απόφαση τοιχοκολλάται στην αίθουσα του Χρηματιστηρίου Αθηνών και εφαρμόζονται και οι διατάξεις του άρθρου 848 παρ. 3.

Άρθρο 858

Όποιος ζήτησε να εκδοθεί απόφαση αποκλεισμού από δικαίωμα ή απαίτηση έχει δικαίωμα, από τότε που η απόφαση δεν μπορεί να προσβληθεί με έφεση και αναίρεση, να ασκήσει τα δικαιώματά του σύμφωνα με το ουσιαστικό δίκαιο.

Άρθρο 859

1. Το δικαστήριο ενώ διαρκεί η διαδικασία της πρόσκλησης δικαιούται να απαγορεύσει στον κοιμιστή του αξιόγραφου οποιαδήποτε παροχή στην οποία περιλαμβάνεται και η παράδοση σ' αυτόν τοκομεριδίων και μερισματοποιείσεων που εκδίδονται μετά την απαγόρευση. Η απαγόρευση δεν αφορά τα τοκομερίδια και τα μερισματογράφα που εκδόθηκαν πριν από τη δημοσίευσή της απευθύνεται προς τον εκδότη ή και προς άλλα πρόσωπα, τα οποία μπορούν να δώσουν την παροχή και αναφέρει ότι άρχισε η διαδικασία της πρόσκλησης.

2. Η απαγόρευση μπορεί να αρθεί από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

3. Η απαγόρευση και η άρση της δημοσιεύονται κατά το άρθρο 845.

Άρθρο 860

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει όποιους έχουν υποχρέωση που πηγάζει από

το αξιόγραφο να καταθέσουν δημόσια το ποσό που οφείλεται ώπου να εκδοθεί απόφαση σχετικά με τον αποκλεισμό του δικαιώματος ή της απαίτησης.

Άρθρο 861

Όταν ο νόμος υποχρεώνει κάποιον να δώσει βεβαιωτικό όρκο, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του όποιος είναι υποχρεωμένος να δώσει τον όρκο.

Άρθρο 862

1. Η αίτηση με κλήση προς συζήτηση επιδίδεται προσωπικά στον υπόχρεο. Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 143 εφαρμόζεται και εδώ.

2. Το ειρηνοδικείο με απόφαση του ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία ο υπόχρεος οφείλει να δώσει τον όρκο.

Άρθρο 863

Δεν μπορεί να υποχρεωθεί να δώσει τον όρκο όποιος έχει ήδη δώσει τον ίδιο όρκο μέσα στην τελευταία τριετία ύστερα από αίτηση του ίδιου ή άλλου δανειστή, εκτός αν ο αιτών πειθαναλογήσει ότι συντρέχουν ήδη οι προϋποθέσεις για νέα δόση του όρκου.

Άρθρο 864

Αν ο οφειλέτης δεν εμφανιστεί κατά την ημέρα που έχει οριστεί για να δώσει τον όρκο ή αφού εμφανιστεί αρνείται να τον δώσει, το ειρηνοδικείο, με αίτηση του δανειστή, διατάζει την προσωπική του κράτηση.

Άρθρο 865

1. Ο οφειλέτης, είτε έχει ήδη προσωποκρατηθεί είτε όχι, μπορεί με αίτηση προς το ειρηνοδικείο, να ζητήσει να του οριστεί το συντομότερο ημέρα για να δώσει τον όρκο. Για το σκοπό αυτό μπορεί να κληθεί και εκείνος που ζήτησε να δοθεί ο όρκος, αλλά αν δεν εμφανιστεί η δόση του όρκου δεν εμποδίζεται.

2. Όταν ο όρκος δοθεί, απολύεται εκείνος που έχει προσωποκρατηθεί και αν δεν έχει προσωποκρατηθεί ακόμη, ματαιώνεται η προσωπική κράτηση που έχει διαταχθεί.

Άρθρο 866

Η προσωπική κράτηση απαγγέλλεται και κατά εκείνων που εκπροσωπούν το νομικό πρόσωπο καθώς και κατά των νόμιμων αντιπροσώπων των προσώπων που έχουν ανάγκη από επιμέλεια. Δεν απαγγέλλεται κατά προσώπων που δεν υποβάλλονται σε προσωπική κράτηση.

ΕΒΔΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Άρθρο 867

Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να υπαχθούν σε διαιτησία με συμφωνία, αν εκείνοι που τη συνομολογούν έχουν την εξουσία να διαθέτουν ελεύθερα το αντικείμενο της διαφοράς. Οι διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 663 δεν μπορούν να υπαχθούν σε διαιτησία.

Άρθρο 868

Συμφωνία για διαιτησία που αφορά μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές.

Άρθρο 869

Η συμφωνία για διαιτησία πρέπει να είναι έγγραφη και διέπεται από τις σχέσεις με τις συμβάσεις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Αν αυτοί που συνομολογούν τη συμφωνία εμφανιστούν στους διαιτητές και λάβουν μέρος ανεπιφύλακτα στη διαιτητική διαδικασία, η έλλειψη εγγράφου θεραπεύεται.

Άρθρο 870

1. Αν είναι εκκρεμής δίκη στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια για τη διαφορά που συμφωνείται να επιλυθεί διαιτητικά, η υπαγωγή της στη διαιτησία πρέπει να προτείνεται κατά την πρώτη συζήτηση μετά τη συνομολόγηση της συμφωνίας, διαφορετικά είναι απαράδεκτη και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 264.

2. Η συμφωνία για διαιτησία μπορεί να γίνει και ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταλμένου δικαστή κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οπότε το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στη διαιτησία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 264.

Άρθρο 871

1. Διαιτητές μπορούν να οριστούν ένας ή περισσότεροι, καθώς και ολόκληρο δικαστήριο.

2. Δεν μπορούν να οριστούν διαιτητές οι ανίκανοι για δικαιοπραξία, όποιοι έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία, όποιοι από καταδίκη έχουν στερηθεί την άσκηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων και τα νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 872

Αν με τη συμφωνία για διαιτησία δεν ορίζονται οι διαιτητές ή ο τρόπος του ορισμού τους, το κάθε μέρος ορίζει ένα διαιτητή. Συμφωνία με την οποία ορίζεται ότι το ένα από τα μέρη θα ορίσει διαιτητή και για το άλλο μέρος ή ότι τα μέρη μπορούν να ορίσουν άνω αριθμό διαιτητών είναι άκυρη.

Άρθρο 873

1. Αν οι διαιτητές δεν ορίζονται με τη συμφωνία για διαιτησία, αλλά είτε κατά τη συμφωνία είτε κατά το άρθρο 872 τους διαιτητές τους ορίζουν τα συμβαλλόμενα μέρη, το καθένα μπορεί να καλέσει το άλλο εγγράφως να ορίσει το διαιτητή ή τους διαιτητές, μέσα σε προθεσμία οκτώ τουλάχιστον ημερών και πρέπει να γνωστοποιήσει στο έγγραφο και το διαιτητή ή τους διαιτητές που το ίδιο ορίζει. Το μέρος στο οποίο απευθύνεται η κλήση οφείλει, μέσα στην οριζόμενη προθεσμία, να ανακοινώσει σε εκείνον που τον καλεί, το διαιτητή ή τους διαιτητές που αυτό ορίζει.

2. Σε κάθε διαιτητή γνωστοποιούνται τα ονόματα και οι διευθύνσεις του άλλου ή των άλλων διαιτητών.

Άρθρο 874

Αν οι διαιτητές είναι περισσότεροι και με τη συμφωνία για διαιτησία δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διαιτητές οφείλουν να ορίσουν τον επιδιαιτητή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την τελευταία κατά το άρθρο 873 παρ. 2 γνωστοποίηση και να το ανακοινώσουν στα μέρη που συνομολόγησαν τη συμφωνία.

Άρθρο 875

1. Αν ο διαιτητής που όρισε ένα από τα μέρη πεθαίνει ή για οποιοδήποτε λόγο αρνείται ή κωλύεται να διενεργήσει τη διαιτησία ή εξαιρεθεί, το άλλο μέρος μπορεί να καλέσει εγγράφως το μέρος που όρισε αυτόν το διαιτητή να ορίσει άλλον, μέσα σε προθεσμία οκτώ τουλάχιστον ημερών. Το μέρος στο οποίο απευθύνεται η κλήση οφείλει μέσα στην οριζόμενη προθεσμία να ανακοινώσει σε εκείνον που τον καλεί το διαιτητή που αυτό ορίζει.

2. Αν ο επιδιαιτητής που όρισαν οι διαιτητές πεθαίνει ή για οποιοδήποτε λόγο αρνείται ή κωλύεται να διενεργήσει τη διαιτησία και οι διαιτητές δεν ορίσουν άλλον, καθένα από τα μέρη μπορεί να καλέσει εγγράφως τους διαιτητές να ορίσουν άλλον επιδιαιτητή, μέσα σε προθεσμία οκτώ ημερών και να το ανακοινώσουν στα μέρη που συνομολόγησαν τη συμφωνία.

Άρθρο 876

1. Αν κατά τη συμφωνία για διαιτησία τρίτος ορίζει το διαιτητή ή τους διαιτητές ή τον επιδιαιτητή, καθένα από τα μέρη και αν πρόκειται για τον επιδιαιτητή και καθένας από τους διαιτητές, μπορεί να καλέσει τον τρίτο εγγράφως να ορίσει, μέσα σε προθεσμία οκτώ τουλάχιστον ημερών, το διαιτητή ή τους διαιτητές ή τον επιδιαιτητή και να το ανακοινώσει σε εκείνον που καλεί και, αν πρόκειται για επιδιαιτητή, και στους διαιτητές.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο διαιτητής ή επιδιαιτητής τον οποίο όρισε ο τρίτος πεθαίνει ή για οποιοδήποτε λόγο αρνείται ή κωλύεται να διενεργήσει τη διαιτησία.

Άρθρο 877

Ο ορισμός διαιτητή από κάποιο από τα μέρη, ο ορισμός επιδιαιτητή από τους διαιτητές ή ο ορισμός των διαιτητών ή του επιδιαιτητή από τρίτον δεν ανακαλείται.

Άρθρο 878

1. Αν δεν οριστεί εμπρόθεσμα ο διαιτητής ή οι διαιτητές ή ο επιδιαιτητής και η συμφωνία για διαιτησία δεν ορίζει διαφορετικά, τους ορίζει με αίτηση το μονομελές πρωτοδικείο. Αρμόδιο είναι το μονομελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ορίζει η συμφωνία ότι θα διενεργηθεί η διαιτησία, διαφορετικά το μονομελές πρωτοδικείο της κατοικίας όποιου υποβάλλει την αίτηση ή, αν δεν υπάρχει κα-

τοικία, της διαμονής του· αν δεν υπάρχει και διαμονή, το μονομελές πρωτοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους.

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και όταν ο διαιτητής ή ο επιδιαιτητής που όρισε το μονομελές πρωτοδικείο πεδώνει ή για οποιοδήποτε λόγο αρνείται ή κωλύεται να διενεργήσει τη διαιτησία.

3. Η αίτηση δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. και έχουν δικαίωμα να την υποβάλουν και τα μέρη που συνολόγησαν τη συμφωνία για διαιτησία και αν πρόκειται για επιδιαιτητή και καθένας από τους διαιτητές. Η απόφαση δεν μπορεί να προσβληθεί με ένδικα μέσα. Αίτηση για ανάκληση ή για μεταρρύθμιση της απόφασης είναι απαράδεκτη μετά την έναρξη της διαιτητικής διαδικασίας.

Άρθρο 879

1. Σε κάθε μονομελές πρωτοδικείο τηρείται κατάλογος διαιτητών τον οποίο κατόρτιζει το πολυμελές πρωτοδικείο σύμφωνα με όσα ορίζονται με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

2. Το μονομελές πρωτοδικείο ορίζει τους διαιτητές ή το διαιτητή από τον κατάλογο των διαιτητών και, αν δεν υπάρχει κατάλογος ή, αν συντρέχει κατά την κρίση του σοβαρός λόγος, ορίζει το κατάλληλο πρόσωπο.

Άρθρο 880

1. Όποιος ορίζεται ως διαιτητής ή επιδιαιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να δεχτεί το διορισμό του.

2. Όποιος αποδέχτηκε τον ορισμό του ως διαιτητή ή επιδιαιτητή, μπορεί για σοβαρό λόγο να αρνηθεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, ύστερα από άδεια του δικαστηρίου. Η άδεια παρέχεται από το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου της κατοικίας του ή αν δεν υπάρχει κατοικία της διαμονής του και αν δεν υπάρχει και διαμονή, από το μονομελές πρωτοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους, ύστερα από αίτησή του που δικάζεται κατά τη διαδικασία των αρ. 741 επ. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα, δεν ανακαλείται ούτε μεταρρυθμίζεται.

Άρθρο 881

Οι διαιτητές και ο επιδιαιτητής, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους ευθύνονται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια.

Άρθρο 882

Οι διαιτητές και ο επιδιαιτητής έχουν δικαίωμα να αμειβθούν και να πληρωθούν τα έξοδά τους. Η αμοιβή, αν δεν ορίστηκε διαφορετικά με τη συμφωνία διαιτησίας, ορίζεται στη διαιτητική απόφαση. Με προσυγή των ενδιαφερομένων καθορίζεται από το δικαστήριο κατά την κρίση του και κατά τη διαδικασία των αρ. 677 επ.

Άρθρο 883

1. Εκείνοι που συνολόγησαν τη συμφωνία για διαιτησία μπορούν από κοινού να ανακαλέσουν τους διαιτητές καθώς και τον επιδιαιτητή.

2. Οι διαιτητές και ο επιδιαιτητής μπορούν να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από εκείνους που συνολόγησαν τη συμφωνία διαιτησίας για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 52 παρ. 1, καθώς και αν δεν μπορούν να είναι διαιτητές κατά το άρθρο 871 παρ. 2. Αν τους όρισε ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη, η εξαίρεση μπορεί να ζητηθεί μόνο για λόγους που επήλθαν ή έγιναν γνωστοί σε εκείνον που ζητεί την εξαίρεση μετά τον ορισμό του διαιτητή ή του επιδιαιτητή. Για την εξαίρεση αποφασίζει το δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά το άρθρο 878 παρ. 1 και τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 58 έως 60. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα και έως την έκδοσή της οι διαιτητές αναβάλλουν την εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 884

Αν η διεξαγωγή της διαιτησίας ή η έκδοση της διαιτητικής απόφασης καθυστερεί και δεν ορίζεται με τη συμφωνία προθεσμία για την έκδοσή της, το αρμόδιο κατά το άρθρο 878 παρ. 1 δικαστήριο με αίτηση ενός από τα μέρη τάσσει εύλογη προθεσμία για τον παραπάνω σκοπό. Η αίτηση δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. και η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Άρθρο 885

Η συμφωνία για διαιτησία παύει να ισχύει, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από την ίδια, 1) αν οι διαιτητές ή ο επιδιαιτητής που ορίστηκαν με τη συμφωνία ή κατόπιν όρισαν από κοινού οι συμβαλλόμενοι πεδώνουν ή δεν αποδεχτούν τον ορι-

σμό τους και δεν έχουν οριστεί αντικαταστάτες ή ο τρόπος της αντικατάστασής τους, 2) αν περάσει η προθεσμία της ισχύος της συμφωνίας που ορίστηκε από την ίδια τη συμφωνία ή η προθεσμία για την έκδοση της διαιτητικής απόφασης ή η προθεσμία που τάσσεται κατά το άρθρο 884, 3) αν οι συμβαλλόμενοι συνολογήσουν εγγράφως την κατάργηση της συμφωνίας.

Άρθρο 886

1. Η διαδικασία διεξάγεται ενώπιον των διαιτητών και του επιδιαιτητή που ενεργούν από κοινού. Οι διαιτητές αυτοί ορίζουν, κατά την ελεύθερη κρίση τους, τον τόπο και το χρόνο της διεξαγωγής της διαιτητικής διαδικασίας και τη διαιτητική διαδικασία, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία διαιτησίας.

2. Κατά τη διαιτητική διαδικασία τα μέρη έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις, τηρείται η αρχή της ισότητας και πρέπει να καλούνται τα μέρη να παραστούν κατά τις συζητήσεις, να αναπτύξουν, κατά την κρίση των διαιτητών, προαρκικούς ή εγγράφως τους ισχυρισμούς τους και να προσκομίσουν τις αποδείξεις τους.

3. Ο επιδιαιτητής διευθύνει τη συζήτηση. Η παράσταση με δικηγόρο ή η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Άρθρο 887

1. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά με τη συμφωνία διαιτησίας, η υπόθεση δικάζεται και αν τα συμβαλλόμενα μέρη ή ένα από αυτά δεν προσέλθουν ή δεν αναπτύξουν τους ισχυρισμούς τους ή δεν προσκομίσουν τις αποδείξεις τους.

2. Οι διαιτητές, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τη συμφωνία για διαιτησία, αποφασίζουν για τη δικαιοδοσία τους και εξετάζουν τα περιεπιπτόντα ζητήματα.

Άρθρο 888

1. Μάρτυρες και πραγματογνώμονες μπορούν να εξεταστούν χωρίς όριο ή ενόρκως. Οι διαιτητές δεν μπορούν να επιβάλουν ποινές ή να διατάξουν τη λήψη αναγκαστικών μέτρων για τη διεξαγωγή αποδείξεων, εκτός αν διαιτητής είναι δικαστήριο. Τέτοια μέτρα διατάζει, με αίτηση των διαιτητών, το ειρηνοδικείο το οποίο αποφασίζει αν η λήψη τους είναι νόμιμη. Οι συμβαλλόμενοι στη συμφωνία για διαιτησία μπορούν να εξεταστούν κατά τις διατάξεις των άρθρων 415 έως 420.

2. Η ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων μπορεί να ανατεθεί σε κάποιον από τους διαιτητές.

3. Οι διαιτητές μπορούν να ζητήσουν να διεξαχθούν αποδείξεις από το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να διεξαχθεί η απόδειξη. Το ειρηνοδικείο αποφασίζει αν η διεξαγωγή της απόδειξης είναι νόμιμη και έχει όλες τις εξουσίες δικαστηρίου που διατάζει απόδειξη.

Άρθρο 889

1. Οι διαιτητές δεν μπορούν να διατάξουν, να μεταρρυθμίσουν ή να ανακαλούν αναλιστικά μέτρα.

2. Αν διατάχθηκε αναλιστικό μέτρο από το αρμόδιο δικαστήριο και ορίστηκε προθεσμία για την άσκηση αγωγής ή συντρέχει περίπτωση να εφαρμοστούν τα άρθρα 715 παρ. 5 και 729 παρ. 5, ο αιτών είναι υποχρεωμένος να προκαλέσει την έναρξη της διαιτητικής διαδικασίας μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία. Οι διατάξεις των άρθρων 693 παρ. 2, 715 παρ. 5 εδωφ. δεύτερο και 729 παρ. 5 εδωφ. δεύτερο εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 890

1. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τη συμφωνία για διαιτησία, οι διαιτητές εφαρμόζουν τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

2. Με τη συμφωνία για διαιτησία δεν μπορεί να αποκλειστεί η εφαρμογή διατάξεων δημόσιας τάξης.

Άρθρο 891

Αν οι διαιτητές είναι περισσότεροι και με τη συμφωνία για διαιτησία δεν ορίζεται διαφορετικά, αποφασίζουν όλοι από κοινού με τον επιδιαιτητή, κατά πλειοψηφία. Αν δεν σχηματιστεί πλειοψηφία, υπεριοχθεί η γνώμη του επιδιαιτητή.

Άρθρο 892

1. Η διαιτητική απόφαση πρέπει να συντάσσεται εγγράφως και να υπογράφεται ιδιοχειρώς από τους διαιτητές. Αν κάποιος από τους διαιτητές αρνείται ή κωλύεται

να υπογράφει, πρέπει αυτό να βεβαιώνεται στο έγγραφο της απόφασης καθώς και ότι εκείνος που αρνείται ή κωλύεται έλαβε μέρος στη διαιτητική διαδικασία και στη διάσκεψη, και να υπογράφεται από την πλειοψηφία των διαιτητών. Στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 891 αρκεί η υπογραφή από τον επιδιαιτητή. Με τη συμφωνία για διαιτησία μπορεί να οριστεί ότι η διαιτητική απόφαση υπογράφεται ιδιοχείρως μόνο από τον επιδιαιτητή ή από αυτόν και κάποιον από τους διαιτητές.

2. Η διαιτητική απόφαση πρέπει να αναφέρει α) το όνομα και το επώνυμο του επιδιαιτητή και των διαιτητών, β) τον τόπο και το χρόνο της έκδοσής της, γ) τα ονόματα και τα επώνυμα εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαιτητική διαδικασία, δ) τη συμφωνία για διαιτησία στην οποία βασίστηκε, ε) το αιτιολογικό και στ) το διατακτικό. Με τη συμφωνία διαιτησίας μπορεί να οριστεί ότι η διαιτητική απόφαση αρκεί να αναφέρει τη συμφωνία διαιτησίας και το διατακτικό.

Άρθρο 893

1. Η διαιτητική απόφαση ολοκληρώνεται από τη στιγμή που θα υπογραφεί σύμφωνα με το άρθρο 892.

2. Ο διαιτητής ή, αν είναι περισσότεροι διαιτητές, ο επιδιαιτητής ή με εντολή του ένας από τους διαιτητές, είναι υποχρεωμένος, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τη συμφωνία διαιτησίας, να καταθέσει το πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας στην οποία εκδόθηκε και να παραδώσει αντίγραφο της σ'αυτούς που συνομολόγησαν τη συμφωνία διαιτησίας.

Άρθρο 894

Με αίτηση ενός από αυτούς που συνομολόγησαν τη συμφωνία, η οποία κοινοποιείται στους άλλους και στους διαιτητές μπορεί, με την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 315 και 316, να γίνει διόρθωση ή ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης από εκείνους που την εξέδωσαν. Το άρθρο 320 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 895

1. Η διαιτητική απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσα.
2. Με τη συμφωνία διαιτησίας μπορεί να επιτραπεί προσφυγή κατά της διαιτητικής απόφασης σε άλλους διαιτητές, αλλά πρέπει να οριστούν συγχρόνως οι προϋποθέσεις, η προθεσμία και η διαδικασία για την άσκηση και την εκδίκαση της.

Άρθρο 896

Η διαιτητική απόφαση, αν με τη συμφωνία διαιτησίας δεν ορίζεται προσαυγή κατά το άρθρο 895 παρ. 2 ή πέρασε η ορισμένη για την προσαυγή προθεσμία, αποτελεί δεδικασμένο και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 322, 324 έως 330, 332 έως 334.

Άρθρο 897

Η διαιτητική απόφαση μπορεί να ακυρωθεί ολικά ή εν μέρει μόνο με δικαστική απόφαση για τους επόμενους λόγους 1) αν η συμφωνία για τη διαιτησία είναι άκυρη, 2) αν εκδόθηκε αφού η συμφωνία για τη διαιτησία έπαυε να ισχύει, 3) αν εκείνος που την εξέδωσαν ορίστηκαν κατά παράβαση των όρων της συμφωνίας για τη διαιτησία ή των διατάξεων του νόμου ή αν τα μέρη τους είχαν ανακαλέσει, ή αποκάθηκαν αν και είχε γίνει δεκτή αίτηση εξαίρεσής τους, 4) αν εκείνος που την εξέδωσαν ενέγγισαν υπερβαίνοντας την εξουσία που τους παρέχει η συμφωνία για τη διαιτησία ή ο νόμος, 5) αν παραβιάστηκαν οι διατάξεις των άρθρων 886 παρ. 2, 891, 892, 6) αν είναι αντίθετη προς διατάξεις δημόσιας τάξης ή προς τα χρηστά ήθη, 7) αν είναι ακατάληπτη ή περιέχει αντιαιτιικές διατάξεις, 8) αν συντρέχει λόγος αναμείλιξης κατά το άρθρο 544.

Άρθρο 898

Αρμόδιο να δικάσει την αγωγή ακύρωσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση.

Άρθρο 899

1. Την ακύρωση της διαιτητικής απόφασης έχουν δικαίωμα να ζητήσουν εκείνοι που συνομολόγησαν τη συμφωνία για τη διαιτησία και καθένας που έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή απευθύνεται εναντίον όλων όσων συνομολόγησαν τη συμφωνία διαιτησίας.
2. Η αγωγή για την ακύρωση της διαιτητικής απόφασης για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 αριθ. 1 έως 7 ασκείται μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την κοινοποίησή της, διαφορετικά είναι απαράδεκτη. Σε αγωγή ακύρωσης για

τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 αριθ. 8 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 545.

Άρθρο 900

Είναι άκυρη η παραίτηση από το δικαίωμα της άσκησης αγωγής για την ακύρωση διαιτητικής απόφασης πριν από την έκδοσή της.

Άρθρο 901

1. Μπορεί να επιδιωχθεί με αγωγή ή ένσταση η αναγνώριση της ανυπαρξίας διαιτητικής απόφασης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) αν δεν συνομολογήθηκε συμφωνία διαιτησίας, β) αν η απόφαση εκδόθηκε επάνω σε αντικείμενο που δεν μπορούσε να υπαχθεί σε διαιτησία, γ) αν η απόφαση εκδόθηκε σε διαιτητική δίκη που έγινε κατά ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου.

2. Η αγωγή της παρ. 1 υπάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση.

Άρθρο 902

1. Στα επιμελητήρια, στα χρηματιστήρια αξιών και εμπορευμάτων και στις επαγγελματικές ενώσεις προσώπων οι οποίες αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, μπορούν, με προηγούμενη γνωμοδότηση του διοικητικού τους συμβουλίου, να οργανώνονται μόνιμες διαιτησίες, με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης και του Υπουργού που έχει την εποπτεία του επιμελητηρίου, του χρηματιστηρίου ή της ένωσης.

2. Τα διατάγματα της παρ. 1 ορίζουν ποιές διαφορές μπορούν να υπαχθούν στη διαιτησία κάθε επιμελητηρίου, χρηματιστηρίου ή ένωσης, καθώς και τις λεπτομέρειες για την οργάνωση της διαιτησίας. Στις διαιτησίες αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 867 έως 900 τα ίδια διατάγματα μπορούν, κατ'επίκληση από τις διατάξεις αυτές, να ορίζουν α) αντί για το μονομελές πρωτοδικείο, να αποφασίζουν στις περιπτώσεις των άρθρων 878, 880 παρ. 2 και 824, ο πρόεδρος ή το διοικητικό συμβούλιο ή επιτροπή από συμβούλους του επιμελητηρίου, του χρηματιστηρίου ή της ένωσης, β) την υποχρέωση εκλογής των διαιτητών και του επιδιαιτητή από κατάλογο διαιτητών που συντάσσεται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα από το επιμελητήριο, το χρηματιστήριο ή την ένωση, γ) τη διαιτητική διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 886 παρ. 2, δ) το ορισιαστικό δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζονται επιδιαιτητής και οι διαιτητές, ε) τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η διαιτητική απόφαση, με την τήρηση όμως των διατάξεων του άρθρου 892 παρ. 2.

Άρθρο 903

Με επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, αλλοδαπή διαιτητική απόφαση αποτελεί δεδικασμένο, χωρίς άλλη διαδικασία, αν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις: 1) αν η συμφωνία διαιτησίας στην οποία βασίστηκε η έκδοσή της είναι έγκυρη κατά το δίκαιο που τη διέπει, β) αν το αντικείμενο της διαιτητικής απόφασης μπορεί να γίνει αντικείμενο συμφωνίας διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο, 3) αν η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσα ή προσφυγή ή δεν επικρατεί διαδικασία αμφισβήτησης του κύρους της, 4) αν ο διάδικος που νικήθηκε δεν στερήθηκε κατά τη διαιτητική διαδικασία το δικαίωμα της υπεράσπισης, 5) αν η απόφαση δεν είναι αντίθετη με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε στην ίδια υπόθεση και αποτελεί δεδικασμένο για τους διαδίκους μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση, 6) αν η απόφαση δεν είναι αντίθετη προς τη δημόσια τάξη ή προς τα χρηστά ήθη.

ΟΓΔΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Γενικές διατάξεις.

Άρθρο 904

1. Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει μόνο βάσει εκτελεστού τίτλου.
2. Εκτελεστοί τίτλοι είναι α) οι τελεσίδικες αποφάσεις καθώς και οι αποφάσεις κάθε ελληνικού δικαστηρίου που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές, β) οι διαιτητικές αποφάσεις, γ) τα πρακτικά ελληνικών δικαστηρίων που περιέχουν συμβιβασμό ή προσδιορισμό δικαστικών εξόδων, δ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα, ε) οι διαταγές

πληρωμής που εκδίδουν άλλους δικαστές, στ) οι αλλοδαποί τίτλοι που κηρύχθηκαν εκτελεστοί, ζ) οι διαταγές και πράξεις που αναγνωρίζονται από τον νόμο ως τίτλοι εκτελεστοί.

Άρθρο 905

1. Με επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις μπορεί να γίνει στην Ελλάδα αναγκαστική εκτέλεση βασιμμένη σε αλλοδαπό τίτλο από τότε που θα τον κηρύξει εκτελεστό απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται η κατοικία και, αν δεν έχει κατοικία, η διαμονή του οφειλέτη και, αν δεν έχει ούτε διαμονή, του μονομελούς πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του κράτους. Το μονομελές πρωτοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 έως 781.

2. Το μονομελές πρωτοδικείο κηρύσσει εκτελεστό τον αλλοδαπό τίτλο, εφόσον είναι εκτελεστός κατά το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε και δεν είναι αντίθετος προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.

3. Αν ο αλλοδαπός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, για να κηρυχθεί εκτελεστός πρέπει να συντρέχουν και οι όροι του άρθρου 323 αριθ. 2 έως 5.

4. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως 3 εφαρμόζονται και για την αναγνώριση δεδικασμένου από απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά την προσωπική κατάσταση.

Άρθρο 906

Οι αλλοδαπές διαιτητικές αποφάσεις κηρύσσονται εκτελεστές σύμφωνα με το άρθρο 905 παρ. 1, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 903.

Άρθρο 907

Την προσωρινή εκτέλεση οριστικής απόφασης διατάζει το δικαστήριο, αν τη ζητήσει ο διάδικος που νίκησε.

Άρθρο 908

1. Το δικαστήριο μπορεί να κηρύξει προσωρινώς εκτελεστή την απόφαση ολικά ή εν μέρει σε κάθε περίπτωση που κρίνει πως συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι γιατί αυτό ή ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση μπορεί να προκαλέσει σημαντική ζημία στο διάδικο που νίκησε. Ιδίως μπορεί να διαταχθεί προσωρινή εκτέλεση α) αν η απόφαση στηρίχθηκε σε αναγνώριση της απαιτήσης ή σε δικαστική ομολογία ή σε δημόσιο ή αναγνωρισμένο ιδιωτικό έγγραφο, β) αν πρόκειται για διατροφή από οποιαδήποτε αιτία, γ) αν πρόκειται για απαιτήσεις από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δ) αν πρόκειται για αποζημίωση από άδικη πράξη, ε) σε απαιτήσεις που πηγάζουν από τις σχέσεις που αναφέρουν τα άρθρα 663 ή 728, στ) σε εμπορικές διαφορές, ζ) σε διαφορές σχετικές με τη νομή, η) σε απαιτήσεις από ανώνυμους τίτλους.

2. Αν πιθανολογείται ότι η εκτέλεση θα βλάψει ανεπανόρθωτα το διάδικο που νικήθηκε, το δικαστήριο μπορεί να μην κηρύξει προσωρινά εκτελεστή την απόφαση.

Άρθρο 909

Προσωρινή εκτέλεση δεν μπορεί να διαταχθεί 1) κατά του δημοσίου, των δήμων και των κοινοτήτων, 2) κατά οποιουδήποτε διαδίκου για τα δικαστικά έξοδα, 3) όταν κατά το ουσιαστικό δίκαιο για να επέλθουν οι έννομες συνέπειες της απόφασης απαιτείται αυτή να γίνει τελεσίδικη ή αμετάκλητη, 4) στις διαφορές του άρθρου 618.

Άρθρο 910

Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να κηρύξει την απόφαση προσωρινά εκτελεστή 1) σε απόδοση μισθίου, 2) σε καθυστέρηση μισθωμάτων, 3) σε απαίτηση από συναλλαγματική, γραμμάτιο εις διαταγήν ή τραπεζική επιταγή, 4) σε απαίτηση διατροφής από οποιαδήποτε αιτία και σε απαίτηση από καθυστερούμενους μισθούς, και στις δύο περιπτώσεις μόνο για το χρόνο μετά την άσκηση της αγωγής και για τρεις μήνες πριν από αυτήν.

Άρθρο 911

Στις περιπτώσεις του άρθρου 908 το δικαστήριο μπορεί, αν το ζητήσει ο διάδικος που νικήθηκε, να εξαρτήσει την προσωρινή εκτέλεση της απόφασης από την παροχή ανάλογης εγγύησης από το διάδικο που νίκησε, η οποία ορίζεται με την ίδια απόφαση, αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι και ιδίως αν η οικονομική κατάσταση του διαδίκου που νίκησε ή άλλοι λόγοι, δημιουργούν τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση σε περίπτωση που η απόφαση

μεταρρυθμιστεί ή εξαφανιστεί. Το δικαστήριο μπορεί αντί για την εγγύηση να διατάξει να κατατεθεί δημόσια το χρηματικό ποσό ή το πράγμα που θα ληφθεί με την εκτέλεση, αν επιδέχεται κατάθεση, όπου να εκδοθεί η τελεσίδικη απόφαση.

Άρθρο 912

1. Αν ασηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή έφεση κατά της απόφασης που κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή σύμφωνα με το άρθρο 908 ή 910, μπορεί έως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο της ανακοπής ή της έφεσης να διαταχθεί, αν το ζητήσει ο διάδικος που νικήθηκε, να ανασταλεί ολικά ή εν μέρει η εκτέλεση όπου να εκδοθεί η οριστική απόφαση, με τον όρο να δοθεί εγγύηση η οποία ορίζεται από την απόφαση που διατάζει την αναστολή ή και χωρίς εγγύηση.

2. Την αναστολή της παρ. 1 διατάζει το δικαστήριο το οποίο εξέδωσε την απόφαση που προσβάλλεται. Η αίτηση συζητείται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Κατά τη συζήτηση καλείται υποχρεωτικά ο αντίδικος του αιτούντος.

Άρθρο 913

1. Το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή ή την έφεση μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, ύστερα από αίτηση του διαδίκου η οποία υποβάλλεται μόνο με το δικόγραφο της ανακοπής ή της έφεσης ή με τις προτάσεις, να κηρύξει στις περιπτώσεις των άρθρων 908 και 910 προσωρινά εκτελεστή την απόφαση που προσβάλλεται, να διατάξει τα μέτρα που ορίζει το άρθρο 911, να αναστείλει την εκτέλεση κατά το άρθρο 912 ή να μεταρρυθμίσει την απόφαση κατά το ίδιο άρθρο. Οι διατάξεις του άρθρου 909 εφαρμόζονται και εδώ.

2. Το δικαστήριο μπορεί σε κάθε στάση της δίκης να αναστείλει τις αποφάσεις της παρ. 1 όπου να εκδοθεί η οριστική απόφαση, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, που υποβάλλεται με τις προτάσεις και όχι αυτοτελώς και, όταν δεν κατατίθενται προτάσεις, και με προαρκινή αίτηση που καταχωρίζεται στα πρακτικά.

Άρθρο 914

Αν το δικαστήριο δεχτεί την ανακοπή ή την έφεση οριστικά και κατ'ουσίαν και απόρριψει, ολικά ή εν μέρει, την αγωγή, την ανταγωγή ή την κύρια παρέμβαση, εφόσον αποδειχθεί ότι η απόφαση που προσβάλλεται εκτελέστηκε, διατάζει, αν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που βρίσκονταν, πριν εκτελεστεί η απόφαση που εξαφανίστηκε ή μεταρρυθμίστηκε. Η αίτηση υποβάλλεται είτε με τα δικόγραφα της ανακοπής ή της έφεσης και των πρόσθετων λόγων είτε με τις προτάσεις είτε με χωριστό δικόγραφο που κοινοποιείται στον αντίδικο. Η εκτέλεση της απόφασης πρέπει να προσοδοικνύεται.

Άρθρο 915

Αναγκαστική εκτέλεση που αφορά απαίτηση υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία δεν μπορεί να γίνει πριν πληρωθεί ή αίρεση ή περάσει η προθεσμία. Η πλήρωση της αίρεσης καθώς και η πάροδος της προθεσμίας, εφόσον η λήξη της δεν βολικείται ημερολογιακά, πρέπει να αποδεικνύεται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο που έχει αποδεικτική δύναμη. Όταν η απόφαση ορίζει πως η εκτέλεση εξαρτάται από το αν θα συμβεί κάποιο γεγονός, το γεγονός αυτό πρέπει να αποδεικνύεται με έγγραφο δημόσιο ή ιδιωτικό που έχει αποδεικτική δύναμη.

Άρθρο 916

Αναγκαστική εκτέλεση δεν μπορεί να γίνει, αν από τον εκτελεστό τίτλο δεν προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής.

Άρθρο 917

Όταν αντικείμενο της παροχής είναι πράγματα αντικαταστατά και πρέπει για την αναγκαστική εκτέλεση να οριστεί η αξία τους σε χρήμα, ο προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της παροχής γίνεται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 670 έως 676. Αν η παροχή επιδικάστηκε με απόφαση του ειρηνοδικείου, ο προσδιορισμός της αξίας γίνεται από αυτό κατά την ίδια διαδικασία.

Άρθρο 918

1. Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει μόνο βάσει αντιγράφου του εκτελεστού τίτλου που έχει τον εκτελεστήριο τύπο (απόγραφο). Ο εκτελεστήριος τύπος συνίσταται στην έκδοσή του στο όνομα του ελληνικού λαού και στη διαταγή προς όλα τα αρμόδια όργανα να εκτελέσουν τον τίτλο.

2. Ο εκτελεστήριος τύπος δίνεται α) σε αποφάσεις, διαταγές πληρωμής ή άλλες διαταγές ελληνικών δικαστηρίων, από το δικαστή που εξέδωσε την απόφαση ή τη διαταγή, και αν πρόκειται για απόφαση πολυμελούς δικαστηρίου, από τον πρόεδρο, β) σε πρακτικά ελληνικών δικαστηρίων, από το δικαστή που δίκασε, και αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο από τον πρόεδρο, γ) σε συμβολαιογραφικά έγγραφα, από το συμβολαιογράφο, δ) σε διαιτητικές αποφάσεις, από το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου στη γραμματεία του οποίου έχουν κατατεθεί, ε) σε αλλοδαπούς τίτλους καθώς και στις αλλοδαπές διαιτητικές αποφάσεις, από το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου που τους κήρυξε εκτελεστούς.

3. Ένα μόνο απόγραφο δίνεται στον καθέναν από εκείνους που έχουν έννομο συμφέρον. Άλλο απόγραφο μπορεί να δοθεί, αν χαθεί εκείνο που δόθηκε ή για άλλο σοβαρό λόγο.

4. Απόγραφο δεν δίνεται, αν δεν μπορεί να γίνει εκτέλεση σύμφωνα με τα άρθρα 915 έως 917.

5. Αν ο αρμόδιος για την έκδοση απογράφου αρνηθεί να το δώσει, η έκδοση μπορεί να ζητηθεί από το μονομελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο αρμόδιος για την έκδοση του απογράφου, με την εφαρμογή της διαδικασίας των άρθρων 686 επ.

6. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει να χορηγεί στον επισπεύδοντα επίσημα αντίγραφα του δικαιογράφου που εκτελείται και των επιδοτηρίων της επιταγής, με τα οποία μπορεί αυτός να ενεργήσει νέα εκτέλεση κατά του οφειλέτη και κατά κάθε άλλου υποχρέου, με κατάσχεση άλλης περιουσίας ή με προσωπική κράτηση, αν έχει απαγγελθεί

Άρθρο 919

Η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται 1) όταν πρόκειται για δικαστικές και διαιτητικές αποφάσεις, υπέρ και κατά των προσώπων έναντι των οποίων ισχύει δεδικασμένο και κατά των προσώπων που απέκτησαν τη νομή ή κατοχή του επίδικου πράγματος κατά τη διάρκεια της δίκης ή μετά το τέλος της, 2) όταν πρόκειται για όλους τους άλλους εκτελεστούς τίτλους, υπέρ των δικαιούχων και κατά των υποχρέων που αναφέρονται σ' αυτούς, υπέρ και κατά των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 325 έως 327, καθώς και κατά των προσώπων που απέκτησαν τη νομή ή κατοχή του πράγματος μετά τη σύνταξη του εγγράφου ή την έκδοση του τίτλου.

Άρθρο 920

Με βάση τον εκτελεστό τίτλο κατά της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας μπορεί να γίνει αναγκαστική εκτέλεση και κατά των ομόρρυθμων εταιρών.

Άρθρο 921

1. Η αναγκαστική εκτέλεση που άρχισε κατά του οφειλέτη συνεχίζεται μετά το θάνατό του. ατότου ο κληρονόμος αποδέχεται την κληρονομία ή ατότου περάσει η προθεσμία για την αποποίηση ή ατότου διοριστεί κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομίας.

2. Όσο ο κληρονόμος έχει το δικαίωμα να αποποιηθεί την κληρονομία δεν μπορεί να γίνει αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί απαίτηση κατά της κληρονομίας, εκτός αν έχει διοριστεί κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομίας.

3. Αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθούν απαιτήσεις κατά οφειλέτη που έγινε κληρονόμος δεν μπορεί να γίνει κατά της κληρονομίας, πριν αυτός την αποδεχτεί ή πριν περάσει η προθεσμία για να την αποποιηθεί.

4. Όταν σε ακροτεροβαρείς συμβάσεις ο οφειλέτης έχει υποχρέωση παροχής, με τον όρο ότι ο δανειστής θα εκπληρώσει ταυτόχρονα την αντιστοίχη που τον βαρύνει, η αναγκαστική εκτέλεση δεν μπορεί να προχωρήσει πριν γίνει η προσαρά της αντιστοίχης στον οφειλέτη, εκτός αν αποδεικνύεται με έγγραφο δημόσιο ή ιδιωτικό που έχει αποδεικτική δύναμη ότι εκπληρώθηκε ήδη η αντιστοίχη ή ότι ο οφειλέτης περιήλθε σε υπερημερία αποδοχής.

Άρθρο 922

Όποιος έχει δικαίωμα να ενεργήσει αναγκαστική εκτέλεση μπορεί, όταν πρόκειται να την ενεργήσει, να ζητήσει την παροχή κληρονομητηρίου για το δικαίωμα εκείνου κατά του οποίου θα στραφεί η εκτέλεση.

Άρθρο 923

Αναγκαστική εκτέλεση κατά αλλοδαπού δημοσίου δεν μπορεί να γίνει χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

Άρθρο 924

Η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης αρχίζει από την επίδοση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση αντιγράφου του απογράφου με επιταγή για εκτέλεση και στην περίπτωση του άρθρου 915 και αντιγράφου του αποδεικτικού εγγράφου που αναφέρεται στο άρθρο αυτό. Η επιταγή γράφεται κάτω από το αντίγραφο και πρέπει να ορίζει με ακρίβεια την απαίτηση. Όποιος επισπεύδει, αν δεν κατοικεί στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου του τόπου της εκτέλεσης, έχει υποχρέωση να διορίσει, με την επιταγή ή με αυτοτελές δικόγραφο που κοινοποιείται σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, αντίκλητο που κατοικεί στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου του τόπου της εκτέλεσης. Αν δεν οριστεί αντίκλητος, αντίκλητος είναι ο δικηγόρος που υπέγραψε την επιταγή. Στον αντίκλητο μπορούν να γίνουν όλες οι επιδόσεις και οι προσαρές που αφορούν την εκτέλεση.

Άρθρο 925

1. Ο καθολικός ή ειδικός διάδοχος του δικαιούχου δεν μπορεί να αρχίσει ή να συνεχίσει την αναγκαστική εκτέλεση πριν κοινοποιηθούν σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση η επιταγή και τα έγγραφα που τον νομιμοποιούν.

2. Όταν η αναγκαστική εκτέλεση που άρχισε πρόκειται να συνεχιστεί κατά κληρονόμου ή κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, απαιτείται να τους επιδοθεί προηγουμένως η επιταγή.

Άρθρο 926

1. Μετά την επίδοση της επιταγής δεν μπορεί, με ποινή ακυρότητας, να γίνει άλλη πράξη εκτέλεσης πριν περάσουν τρεις ημέρες από την επίδοση. Η προθεσμία αυτή πρέπει να τηρείται και όταν η αναγκαστική εκτέλεση συνεχίζεται κατά του κληρονόμου ή του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.

2. Όταν περάσει έτος από την επίδοση της επιταγής, δεν μπορεί να γίνει καμιά άλλη πράξη εκτέλεσης που να βασίζεται επάνω σ' αυτήν.

Άρθρο 927

Η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται με επιμέλεια εκείνου που έχει δικαίωμα να την ενεργήσει, ο οποίος δίνει, επάνω στο απόγραφο, τη σχετική εντολή σε ορισμένο δικαστικό επιμελητή και ορίζει τον τρόπο και αν είναι δυνατό και τα αντικείμενα επάνω στα οποία θα γίνει η εκτέλεση αν πρόκειται για κατάσχεση, ορίζει ως υπάλληλο του πλειστηριασμού ένα συμβολαιογράφο της περιφέρειας του τόπου όπου θα γίνει η κατάσχεση. Η εντολή πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται από το δικαιούχο ή τον πληρεξούσιό του. Η εντολή δίνει την εξουσία να ενεργηθούν όλες οι πράξεις της εκτέλεσης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ' αυτήν.

Άρθρο 928

Ο δικαστικός επιμελητής στον οποίο παραδόθηκε το απόγραφο με εντολή να ενεργήσει την εκτέλεση, έχει την εξουσία να δέχεται καταβολή και να δίνει γραπτή εξοφλητική απόδειξη, παραδίνοντας συνάμα και το απόγραφο, αν η παροχή εκπληρώθηκε εντελώς. Μπορεί να δεχτεί και μερική καταβολή για την οποία δίνει απόδειξη και την αναφέρει επάνω στο απόγραφο. Η μερική καταβολή δεν εμποδίζει την πρόοδο της εκτέλεσης.

Άρθρο 929

1. Ο δικαστικός επιμελητής έχει την εξουσία, εκτός αν απαιτεί ο σκοπός της αναγκαστικής εκτέλεσης, να εισέρχεται στην κατοικία ή και σε κάθε άλλο χώρο που βρίσκεται στην κατοχή εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, να ανοίγει τις πόρτες και να κάνει έρευνες, καθώς και να ανοίγει κλειστά έπιπλα, σκευή ή δοχεία.

2. Ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να ζητεί τη βοήθεια της αρχής που είναι αρμόδια για την τήρηση της τάξης, η οποία οφείλει να παρέχει τη συνδρομή της.

3. Κατά τη νύχτα, τις Κυριακές και τις ημέρες τις κατά το νόμο εξαιρετές δεν μπορεί να γίνει πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, εκτός αν ο ειρηνοδίκης του τόπου της εκτέλεσης δώσει τη σχετική άδεια, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 930

1. Αν κατά την αναγκαστική εκτέλεση προβληθεί αντίσταση, ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να χρησιμοποιήσει βία για να αποκρούσει την αντίσταση, καλώντας συνάμα γι' αυτό την αρχή που είναι αρμόδια για την τήρηση της τάξης.

2. Αν προβάλλεται ή απειλείται αντίσταση ή αν στον τόπο όπου πρόκειται να

γίνει πράξη εκτέλεσης δεν βρίσκεται εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή πρόσωπο ενήλικο, από εκείνα που αναφέρονται στα άρθρα 128 παρ. 1 και 129 παρ. 1, ο δικαστικός επιμελητής προσλαμβάνει δύο ενήλικους μάρτυρες ή δεύτερο δικαστικό επιμελητή.

Άρθρο 931

1. Ο δικαστικός επιμελητής συντάσσει έκθεση για κάθε πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας.

2. Για κάθε αξιόπονη πράξη που γίνεται κατά την αναγκαστική εκτέλεση, ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να συντάξει έκθεση και να την υποβάλει στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Άρθρο 932

Τα έξοδα της αναγκαστικής εκτέλεσης βαρύνουν εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και προκαταβάλλονται από εκείνον που την επισπεύδει.

Άρθρο 933

1. Αντιρρήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και κάθε δανειστή του που έχει έννομο συμφέρον, οι οποίες αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου, τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση, ασκούνται μόνο με ανακοπή που εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση είναι απόφαση του ειρηνοδικείου, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Αρμόδιο κατά τόπο είναι το δικαστήριο της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης, εφόσον μετά την επίδοση της επιταγής ακολούθησαν και άλλες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλιώς αρμόδιο είναι το δικαστήριο του άρθρου 584.

3. Αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικασμένο σύμφωνα με το άρθρο 330.

4. Οι ισχυρισμοί που αφορούν την απόφαση της απαίτησης πρέπει να αποδεικνύονται αμέσως, αλλιώς απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτοι.

Άρθρο 934

1. Ανακοπή σύμφωνα με το άρθρο 933 είναι παραδεκτή α) αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου γίνει η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, β) αν αφορά την εγκυρότητα των πράξεων της εκτέλεσης που έγιναν από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης και πέρα, ή την απαίτηση, έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, γ) αν αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, μέσα σε έξι μήνες αφότου η πράξη αυτή ενεργηθεί, και αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά, και ενενήντα ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, αν πρόκειται για ακίνητα.

2. Αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης είναι η σύνταξη έκθεσης για την κατάχρηση και τελευταία η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύωσης.

3. Η παράλειψη επιβολής της κατάχρησης μπορεί να προβληθεί ώπου να περάσει η προθεσμία της παρ. 1 εδάφιο β'.

Άρθρο 935

Λόγοι ανακοπής που είναι ήδη γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στη δίκη της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 933, είναι απαράδεκτοι, όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της εκτέλεσης.

Άρθρο 936

1. Τρίτος έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, αν προσβάλλεται δικαίωμά του επάνω στο αντικείμενο της εκτέλεσης, το οποίο δικαιούται να αντιτάξει σε εκείνον κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση και ιδίως α) δικαίωμα εμπράγματο που αποκλείει ή περιορίζει το δικαίωμα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, β) απαγόρευση διάθεσης που έχει ταχθεί υπέρ αυτού και συνεπάγεται σύμφωνα με το νόμο την ακυρότητα της διάθεσης.

Έχει επίσης δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή και ο νομέας, εκτός αν εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση αποδείξει πως εκείνος κατά του οποίου στρέφεται έχει επάνω στο αντικείμενο που έχει κατασφραγισμένο εμπράγματο δικαίωμα επικρα-

τέστερο από τη νομή. Η ανακοπή εισάγεται στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο του τόπου όπου γίνεται η εκτέλεση.

2. Η ανακοπή πρέπει να απευθύνεται κατά του δανειστή και του οφειλέτη και αν πρόκειται για ακίνητο εγγράφεται στο βιβλίο διεκδικήσεων κατά το άρθρο 220.

Άρθρο 937

Στις δίκες τις σχετικές με την εκτέλεση 1) έχει δικαίωμα να παρέμβει κάθε δανειστής εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, 2) δεν επιτρέπεται ανακοπή ερημοδικίας ούτε στο πρωτοβάθμιο ούτε και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, 3) η προθεσμία και η άσκηση ένδικων μέσων δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης.

Άρθρο 938

1. Με αίτηση του ανακόπτοντος μπορεί να διαταχθεί η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, αν ο δικαστής κρίνει ότι η ενόγεια της αναγκαστικής εκτέλεσης θα προσενηύει ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα. Επίσης μπορεί να διαταχθεί να προχωρήσει η αναγκαστική εκτέλεση αφού δοθεί εγγύηση.

2. Αρμόδιος να διατάξει όσα ορίζει η παρ. 1 είναι ο δικαστής στον οποίο εκκρεμεί η ανακοπή και αν πρόκειται για πολυμελές πρωτοδικείο, ο πρόεδρος οι οποίοι μπορούν να εμποδίσουν με σημειώματά τους την εκτέλεση, ώπου να εκδοθεί η απόφαση για την αίτηση αναστολής.

3. Οι κατά την παρ. 1 αιτήσεις ασκούνται και δικάζονται κατά τα άρθρα 685:επ. Η αίτηση με την οποία ζητείται η αναστολή πλειστηριασμού είναι απαράδεκτη αν δεν κατατεθεί το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού.

4. Η αναστολή της παρ. 1 ή η εγγυοδοσία μπορεί να διαταχθεί μόνο ώπου να εκδοθεί η οριστική απόφαση για την ανακοπή και με τον έρο να συζητηθεί η ανακοπή μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε ημερών το πολύ. Όταν η προθεσμία αυτή περάσει άπρακτη ή σε περίπτωση που απορριφθεί η αίτηση που υποβλήθηκε ή αν δεν υποβλήθηκε αίτηση, η αναστολή κατά την παρ. 1 ή η εγγυοδοσία μπορεί να διαταχθεί μόνο κατά τη συζήτηση της ανακοπής.

Άρθρο 939

1. Η απόφαση που διατάζει να ανασταλεί η αναγκαστική εκτέλεση ή απόσπασμά της γνωστοποιείται στα εκτελεστικά όργανα με επιμέλεια των διαδικιών ή της γραμματείας του δικαστηρίου. Σε επείγουσες περιπτώσεις η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει από το δικαστήριο με υπηρεσιακό τηλεγράφημα ή και προφορικά, αφού το όργανο της εκτέλεσης κληθεί να παρουσιαστεί στο δικαστήριο για να του γίνει η γνωστοποίηση και αυτό βεβαιωθεί με απλή σημείωση επάνω στην απόφαση της αναστολής.

2. Αφότου γίνει η γνωστοποίηση της παρ. 1 απαγορεύεται να ενεργηθεί οποιαδήποτε πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, εκτός από εκείνες που έχει ειδικά επιτρέψει η απόφαση της αναστολής, και δεν τρέχουν οι προθεσμίες οι ορισμένες για την ενέργεια των απαγορευμένων πράξεων ενώ εκείνες που άρχισαν διακόπτονται.

3. Η εκτέλεση συνεχίζεται αφότου γνωστοποιηθεί η παύση της αναστολής που γίνεται με τους τρόπους της παρ. 1.

Άρθρο 940

1. Αν εμφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί απόφαση που είχε κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή και εκτελέστηκε, εκείνος κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση έχει δικαίωμα, εκτός από την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 914, να ζητήσει από εκείνον που επέσπευσε την εκτέλεση αποζημίωση για τις ζημιές που προσενήθησαν από την εκτέλεση, μόνο αν αυτός ήξερε ή αγνούσε από βεβαιά του αμέλεια, ότι το δικαίωμα δεν υπήρχε.

2. Αν εμφανιστεί ύστερα από άσκηση ένδικου μέσου τελεσίδικη απόφαση που εκτελέστηκε, εκείνος κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση έχει δικαίωμα, εκτός από την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 914, να ζητήσει από εκείνον που επέσπευσε την εκτέλεση αποζημίωση για τις ζημιές που προήλθαν από την εκτέλεση, μόνο αν αυτός είχε δόλο ως προς τη μη ύπαρξη του δικαιώματος.

3. Αν ακυρωθεί αμετάκλητα η αναγκαστική εκτέλεση, εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση έχει δικαίωμα να ζητήσει από εκείνον που την επέσπευσε αποζημίωση

για τις ζημιές που επήλθαν από την εκτέλεση, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 914 ή 919 του Αστικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Άρθρο 941

1. Αν υπάρχει υποχρέωση να παραδοθεί ή να αποδοθεί ορισμένο κινητό πράγμα ή ποσότητα από ορισμένα κινητά πράγματα, ο δικαστικός επιμελητής αφαιρεί από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση το πράγμα ή την ποσότητα των πραγμάτων που οφείλεται και τα παραδίδει σε εκείνον προς όφελος του οποίου γίνεται η εκτέλεση.

2. Αν το πράγμα που οφείλεται δεν βρέθηκε, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση υποχρεώνεται, κατά τη διαδικασία των άρθρων 861 έως 866, να δώσει βεβαιωτικό όρκο ότι δεν κατέχει το πράγμα και δεν γνωρίζει πού βρίσκεται. Το δικαστήριο μπορεί κατά τις περιστάσεις να ορίσει και διαφορετικά το περιεχόμενο του όρκου. Αρμόδιο δικαστήριο είναι το ειρηνοδικείο της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης ή της κατοικίας εκείνου κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση και, αν δεν έχει κατοικία, της διαμονής του.

Άρθρο 942

Αν υπάρχει υποχρέωση παροχής ορισμένης ποσότητας πραγμάτων αντικαταστατών ή ανώνυμων χρεογράφων, ο δικαστικός επιμελητής, αν βρει στον οφειλέτη τέτοια πράγματα, αφαιρεί από αυτά την ποσότητα που οφείλεται και τα παραδίδει σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση. Αν αυτό δεν κατορθωθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 917.

Άρθρο 943

1. Αν υπάρχει υποχρέωση να παραδοθεί ή να αποδοθεί ακίνητο, ο δικαστικός επιμελητής αποβάλλει εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και εγκαθιστά εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση.

2. Τα κινητά πράγματα που βρίσκονται στο ακίνητο και δεν είναι αντικείμενο της εκτέλεσης ο δικαστικός επιμελητής τα παραδίδει με απόδειξη σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση. Αν αυτός απουσιάζει ή αρνείται να τα παραλάβει, ο δικαστικός επιμελητής τα παραδίδει είτε σε πρόσωπο που ανήκει στην οικογένεια εκείνου κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση είτε σε πρόσωπο που έχει εξουσία να τα παραλάβει.

3. Αν δεν υπάρχουν τα πρόσωπα της παρ. 2 ή αν αρνούνται να παραλάβουν τα κινητά πράγματα, ο δικαστικός επιμελητής τα παραδίδει σε μεσεγγυούχο τον οποίο διορίζει ο ίδιος και ύστερα από άδεια του ειρηνοδίκη της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης που δικάζει κατά τις διατάξεις των άρθρων 686 επ., πλειστηριάζει τα κινητά πράγματα. Ο ειρηνοδίκης που δίνει την άδεια ορίζει συνάμα τον τόπο, τον υπάλληλο, την ημέρα και ώρα του πλειστηριασμού. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να οριστεί πριν περάσουν δέκα ημέρες από του προσκληθεί-εγγράφως εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση να παραλάβει τα πράγματα. Τρεις ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού γίνεται δημόσια κήρυξη στον τόπο του πλειστηριασμού και τηρούνται συνάμα οι διατάξεις του άρθρου 963. Το πλειστηρίσιμα κατατίθεται δημόσια, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα.

4. Αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση δεν ήταν παρών, η έκθεση της εκτέλεσης κοινοποιείται μέσα σε τριάντα ημέρες.

Άρθρο 944

Οι διατάξεις του άρθρου 943 εφαρμόζονται και στα πλοία και τα αεροσκάφη. Η έκθεση της εκτέλεσης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο λιμενάρχη του λιμανιού όπου είναι λιμενισμένο το πλοίο ή στο διοικητή του αερολιμένα.

Άρθρο 945

1. Αν ο οφειλέτης δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του να ενεργήσει πράξη που μπορεί να γίνει και από τρίτο πρόσωπο, ο δανειστής έχει δικαίωμα να επιχειρήσει την πράξη με δαπάνη του οφειλέτη.

2. Το δικαστήριο, καταδικάζοντας τον οφειλέτη στην πράξη της παρ. 1, μπορεί, αν το ζητήσει ο δανειστής, να τον καταδικάσει ταυτόχρονα να προκατα-

βάλει το ποσό της δαπάνης για να επιχειρηθεί η πράξη από το δανειστή, υπό τον όρο ότι ο οφειλέτης δεν θα εκπληρώσει την υποχρέωσή του να ενεργήσει την πράξη. Το δικαίωμα του δανειστή να απαιτήσει ποσό μεγαλύτερο από εκείνο που επιδικάστηκε, αν η δαπάνη για να επιχειρηθεί η πράξη ήταν μεγαλύτερη, δεν επηρεάζεται.

Άρθρο 946

1. Αν ο οφειλέτης δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του να επιχειρήσει πράξη που δεν μπορεί να γίνει από τρίτο πρόσωπο και η επιχειρήσιμη της εξαρτάται αποκλειστικά από τη βούληση του οφειλέτη, το δικαστήριο τον καταδικάζει να εκτελέσει την πράξη και στην περίπτωση που δεν την εκτελέσει τον καταδικάζει αυτεπαγγέλτως σε χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες δραχμές υπέρ του δανειστή και σε προσωπική κράτηση έως ένα έτος.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται όταν η πράξη συνίσταται στην αποκατάσταση της έγγαμης συμβίωσης ή εξαρτάται από την ύπαρξη στο πρόσωπο του υποχρέου ιδιαίτερων προϋποθέσεων για να ασκήσει τις τεχνικές, καλλιτεχνικές ή επιστημονικές ικανότητές του και η άρνησή του δεν οφείλεται σε δυστροπία του.

Άρθρο 947

1. Όταν ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να παραλείψει ή να ανευθεί πράξη, το δικαστήριο, για την περίπτωση που παραβεί την υποχρέωσή του, απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες δραχμές υπέρ του δανειστή και προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Αν η απειλή της χρηματικής ποινής και της προσωπικής κράτησης δεν περιέχεται στην απόφαση που καταδικάζει τον οφειλέτη να παραλείψει ή να ανευθεί πράξη, απαγγέλλεται από το μονομελές πρωτοδικείο. Το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο να βεβαιώσει την παράβαση και να καταδικάσει στη χρηματική ποινή και στην προσωπική κράτηση. Στην τελευταία περίπτωση, δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 670 έως 676.

2. Αν το ζητήσει ο δανειστής, το δικαστήριο μπορεί, εκτός από την απειλή της χρηματικής ποινής και της προσωπικής κράτησης, να επιβάλει στον οφειλέτη να δώσει και εγγύηση για την παράλειψη ή την ανοχή της πράξης.

3. Αν ο οφειλέτης που έχει υποχρέωση να ανευθεί πράξη προβάλει αντίσταση, ο δικαστικός επιμελητής παραμερίζει κάθε εμπόδιο και ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 930.

Άρθρο 948

Οι διατάξεις των άρθρων 941 έως 947 δεν θίγουν το δικαίωμα του δανειστή να απαιτήσει την αποζημίωση που προβλέπουν οι διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 949

Όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη. Αν η καταδίκη σε δήλωση βούλησης εξαρτήθηκε από αντιπαροχή, η δήλωση βούλησης θεωρείται ότι έγινε από τη στιγμή που εκπληρώθηκε η αντιπαροχή ή επήλθε υπερημερία αποδοχής της.

Άρθρο 950

1. Αν η απόφαση διέταξε να αποδοθεί ή να παραδοθεί τέκνο, ο δικαστικός επιμελητής αφαιρεί το τέκνο και το παραδίδει στο πρόσωπο που ορίζει η απόφαση. Αν το τέκνο δεν βρεθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 861 έως 866.

2. Αν παρεμποδίζεται το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο, η απόφαση που ρυθμίζει την επικοινωνία μπορεί να απειλήσει με χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση εκείνον που εμποδίζει την επικοινωνία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 947.

Άρθρο 951

1. Η αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση γίνεται με κατάσχεση περιουσίας εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή με αναγκαστική διαχείριση ή με προσωπική κράτηση. Όταν πρόκειται για έκδοση προσώπων του άρθρου 62 παρ. 2, η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται στην κοινή περιουσία τους.

2. Η κατάσχεση δεν επιτρέπεται να επεκταθεί σε περισσότερα από όσα χρειάζονται για να ικανοποιηθεί η απαίτηση και για να καλυφθούν τα έξοδα της εκτέλεσης.

Άρθρο 952

Αν με την κατάσχεση που έχει επιβληθεί δεν ικανοποιείται ή αν πιθανολογείται ότι με την κατάσχεση δεν μπορεί να ικανοποιηθεί εντελώς η απαίτηση του δανειστή, μπορεί με αίτηση του δανειστή να υποχρεωθεί ο οφειλέτης, κατά τη διαδικασία των άρθρων 861 έως 866, να υποβάλει κατάλογο των περιουσιακών του στοιχείων, δίνοντας συνάμα βεβαιωτικό όριο ότι ο κατάλογος τα περιέχει όλα, ότι δεν παραλείπει κανένα από αυτά και ότι έκανε κάθε προσπάθεια για να εξαιριώσει όλα τα περιουσιακά του στοιχεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Κατάσχεση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη.

Άρθρο 953

1. Κατάσχεση μπορεί να γίνει στα κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια του οφειλέτη.

2. Οι διατάξεις για την κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη εφαρμόζονται και α) όταν κινητά πράγματα του οφειλέτη βρίσκονται στα χέρια του δανειστή ή τρίτου πρόσωπου να τα αποδώσει, β) όταν κατάσχετα εμπόγματο δικαίωμα του οφειλέτη επάνω σε ξένο κινητό πράγμα.

3. Εξαιρούνται από την κατάσχεση α) τα πράγματα της προσωπικής χρήσης του οφειλέτη και της οικογένειάς του και ιδίως ρούχα, κλινοστρώματα, έπιπλα, εφόσον τα πράγματα αυτά είναι απαραίτητα για τις στοιχειώδεις ανάγκες της διαβίωσής τους, β) τρόφιμα και καύσιμη ύλη, απαραίτητα στον οφειλέτη και την οικογένειά του για τρεις μήνες, γ) τα παρόσημα και τα αναμνηστικά αντικείμενα, τα χειρόγραφα, οι επιστολές, τα οικογενειακά έγγραφα και τα επαγγελματικά βιβλία, δ) βιβλία, μουσικά όργανα, εργαλεία τέχνης που προσρίζονται για την επιστημονική ή καλλιτεχνική και γενικότερα την πνευματική μόρφωση και ανάπτυξη του οφειλέτη ή της οικογένειάς του.

4. Εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία της παρ. 3, εξαιρούνται από την κατάσχεση, προκειμένου για πρόσωπα που με την προσωπική τους εργασία αποκτούν όσα τους χρειάζονται για να ζήσουν, τα εργαλεία, μηχανήματα, βιβλία ή άλλα πράγματα που είναι απαραίτητα για την εργασία τους και εκτός από αυτά α) προκειμένου για πρόσωπα που ζουν από γεωργική εργασία, και δύο ζώα για το άρστρο, ένα υποζύγιο, μία δαμάλα, έξι πρόβατα, έξι γίδες, ο σπόρος που χρειάζεται ως την ερχόμενη συγκομιδή και η τροφή αυτών των ζώων για τρεις μήνες, β) προκειμένου για πρόσωπα που ζουν από την κτηνοτροφία, και δέκα μεγάλα ζώα ή είκοσι τέσσερα μικρά ζώα, και η τροφή τους για τρεις μήνες, γ) για πρόσωπα που ζουν από την πτηνοτροφία, και εκατόν πενήντα πτηνά και η τροφή τους για τρεις μήνες.

5. Η κατάσχεση καρπών δεν μπορεί να γίνει πριν από ένα μήνα από τη συνθη-σμένη εποχή που ωριμάζουν. Οι μεταξοσκώληκες δεν μπορούν να κατασχεθούν πριν γίνουν τέλεια κουκούλια.

6. Αν τα κατασχεμένα πράγματα είναι ασφαλισμένα η κατάσχεση ισχύει και για την αποζημίωση που οφείλεται από την ασφαλίση.

Άρθρο 954

1. Η κατάσχεση γίνεται με την αφαίρεση του πράγματος από το δικαστικό επιμελητή και συντάσσεται σχετική έκθεση μπροστά σε ενήλικο μάρτυρα. Το κατασχεμένο το εκτιμά ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας που ο επιμελητής προσλαμβάνει κατά την κρίση του για αυτό το σκοπό.

2. Η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από τα ουσιαστικά που απαιτούνται από το άρθρο 117 και α) ακριβή περιγραφή του κατασχεμένου πράγματος, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του, β) αναφορά της εκτίμησης του κατασχεμένου που έκανε ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας, γ) τιμή πρώτης προσφοράς που πρέπει να είναι τουλάχιστον το μισό της αξίας στην οποία εκτιμήθηκε το κατασχεμένο, δ) αναφορά του εκτελεστού τίτλου στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση, της επιταγής που επιδόθηκε στον οφειλέτη και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, ε) αναφορά της ημέρας και του τόπου του πλειστηριασμού, καθώς και του ονόματος του υπαλλήλου του πλειστηριασμού.

3. Την κατασχετήρια έκθεση υπογράφουν ο δικαστικός επιμελητής και ο μάρτυρας και αν είναι παρόντες εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση την υπογράφουν και αυτοί. Αν κάποιος από αυτούς αρνηθεί να υπογράψει, η άρνησή του αναφέρεται στην έκθεση.

4. Την εκτίμηση των παρ. 1 και 2 και τον ορισμό τιμής πρώτης προσφοράς έχει δικαίωμα να ακριβώσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον· την ανακοπή δικάζει το δικαστήριο του άρθρου 933 κατά τις διατάξεις των άρθρων 686 επ. και μπορεί να ορίσει μεγαλύτερη τιμή πρώτης προσφοράς.

Άρθρο 955

1. Αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τον εκτελεστό τίτλο, αναφορά των κατασχεμένων πραγμάτων, την εκτίμηση της αξίας τους, την τιμή πρώτης προσφοράς, καθώς και την ημέρα, τον τόπο του πλειστηριασμού και το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, επιδίδεται μόλις τελειώσει η κατάσχεση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αν είναι παρών, και αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνησή του. Αν είναι απών ή δεν είναι δυνατή η άμεση παράδοση του αντιγράφου ή της περίληψης, η επίδοση γίνεται το αργότερο την επομένη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας όπου έγινε η κατάσχεση, αλλιώς μέσα σε οκτώ ημέρες από την κατάσχεση. Μέσα στην ίδια οκταήμερη προθεσμία αντίγραφο της έκθεσης επιδίδεται στον ειρηνοδίκη του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση. Η παράλειψη των διατυπώσεων αυτών συνεπάγεται αιωρότητα. Ο ειρηνοδίκης οφείλει να καταχωρίσει περίληψη της έκθεσης σε ειδικό βιβλίο με αλφαριθμητικό ευρετήριο εκείνων κατά των οποίων γίνεται κατάσχεση.

2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει, μέσα σε δέκα ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, να καταθέσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τον εκτελεστό τίτλο με το επιδοτήριο της επιταγής, την κατασχετήρια έκθεση και τις εκθέσεις της επίδοσης της στον οφειλέτη και στον ειρηνοδίκη και, στην περίπτωση του άρθρου 956 παρ. 3, και το γραμμάτιο της δημόσιας κατάθεσης, συντάσσοντας έκθεση για όλα αυτά.

Άρθρο 956

1. Ο δικαστικός επιμελητής παραδίδει τα κατασχεμένα πράγματα για φύλαξη σε μεσεγγυόχο. Μεσεγγυόχος μπορεί να οριστεί εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, αν συναινεί εκείνος κατά του οποίου στρέφεται ή και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται, αν συναινεί εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση.

2. Αν κατασχεθήκαν πράγματα που η μεταφορά τους είναι δύσκολη ή μπορεί να τα βλάψει, ο δικαστικός επιμελητής τα αφήνει στον τόπο όπου έγινε η κατάσχεση.

3. Αν κατασχεθήκαν χρήματα ή άλλα πράγματα που επιδέχονται κατά το νόμο κατάθεση, ο δικαστικός επιμελητής ενεργεί χωρίς καθυστέρηση δημόσια κατάθεσή τους.

4. Ο μεσεγγυόχος φυλάει τα κατασχεμένα πράγματα και δεν έχει εξουσία να τα χρησιμοποιεί. Αν η φύση του κατασχεμένου το επιβάλλει, ο μεσεγγυόχος, μετά από άδεια του ειρηνοδικείου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση, το οποίο δικάζει, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., ενεργεί και διαχειριστικές πράξεις. Ο μεσεγγυόχος έχει υποχρέωση να λογοδοτήσει και παραδίδει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού το προϊόν της διαχείρισής.

5. Κάθε αμφοβήτηση για τον ορισμό του μεσεγγυόχου ή για ό,τι αφορά τη μεσεγγύηση, καθώς και η αίτηση για την αντικατάστασή του, εισάγεται, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., στο ειρηνοδικείο της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης. Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ως μεσεγγυόχο και εκείνον κατά του οποίου στρέφεται ή εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση.

6. Αν ο μεσεγγυόχος αποβληθεί ή χάσει την κατοχή του πράγματος, το ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., διατάζει να του αποδοθεί το πράγμα.

7. Αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος πραγματοποιήθηκε μετά την κατάσχεση, ο ασφαλιστής καταβάλλει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού την αποζημίωση που οφείλεται. Ο ασφαλιστής έγκυρα καταβάλλει την αποζημίωση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, πριν ειδοποιηθεί εγγράφως από εκείνον που έκανε την κατάσχεση σχετικά με την επιβολή της.

Άρθρο 957

1. Αν τα κατασχεμένα είναι μόνο χρήματα εφαρμόζονται τα άρθρα 971 επ. Το ίδιο ισχύει αν τα κατασχεμένα είναι αλλοδαπά χρήματα τα οποία ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μετατρέπει σε ελληνικό χρήμα.

2. Αν εκτός από τα χρήματα κατασχέθηκαν και άλλα πράγματα, η διανομή των χρημάτων γίνεται μαζί με το πλειστηριασμό.

Άρθρο 958

1. Από του γίνε η επίδοση αντιγράφου ή περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης κατά το άρθρο 955 παρ. 1, απαγορεύεται και είναι άκυση υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση και των δανειστών που αναγγέλληκαν η διάθεση του κατασχεμένου από εκείνον κατά του οποίου έγινε η κατάσχεση.

2. Η αναγκαστική κατάσχεση κινητών πραγμάτων που είναι ήδη αναγκαστικά κατασχεμένα απαγορεύεται, και αν επιβληθεί είναι άκυρη.

Άρθρο 959

1. Τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται δημόσια ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό.

2. Ο πλειστηριασμός γίνεται μέσα στην περιφέρεια της κοινότητας ή του δήμου όπου έγινε η κατάσχεση και κατά την κρίση του δικαστικού επιμελητή που ενεργεί την εκτέλεση, είτε στον τόπο της κατάσχεσης είτε στο συνήθη για τους πλειστηριασμούς τόπο της έδρας του δήμου ή της κοινότητας στην περιφέρεια των οποίων έγινε η κατάσχεση· ο πλειστηριασμός γίνεται πάντα ημέρα Κυριακή, από τις 10 το πρωί έως τις 12 το μεσημέρι.

3. Με αίτηση εκείνου υπέρ του οποίου έγινε ή εκείνου κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση ή δανειστή που έχει αναγγελθεί, το ειρηνοδίκη του τόπου της εκτέλεσης, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να ορίσει άλλο τόπο πλειστηριασμού και να ορίσει συνάμα τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, αν ο τόπος του πλειστηριασμού βρίσκεται έξω από την περιφέρεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού που είχε οριστεί αρχικά.

4. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει πριν περάσουν δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης· δεν μπορεί να γίνει επίσης από 1 Αυγούστου έως 15 Σεπτεμβρίου.

5. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου για τη μη ενέργεια του πλειστηριασμού από 1 Αυγούστου έως και 15 Σεπτεμβρίου δεν εφαρμόζεται για τα πράγματα που υπορούν να υποστούν φθορά.

Άρθρο 960

1. Ο αρμόδιος για την εκτέλεση δικαστικός επιμελητής συντάσσει, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, πρόγραμμα πλειστηριασμού που περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή των κατασχεμένων, το ονοματεπώνυμο εκείνου υπέρ του οποίου έγινε και εκείνου κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, την τιμή της πρώτης προσφοράς και τους όρους του πλειστηριασμού που τυχόν θέτει εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και τους στίχους του γνωστοποίησε με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927. Με το πρόγραμμα μπορεί να μεταβληθεί η ημέρα του πλειστηριασμού και ο υπάλληλος του πλειστηριασμού.

2. Το πρόγραμμα της παρ. 1 επιδίδεται στον αρμόδιο μέσα σε είκοσι ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, κατατίθεται μέσα στην ίδια προθεσμία στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και συντάσσεται σχετική πράξη και, αν τα κατασχεμένα αξίζουν περισσότερο από δέκα χιλιάδες δραχμές, δημοσιεύεται περίληψη του προγράμματος, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό στο κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας που εκδίδεται στο δήμο ή την κοινότητα της περιφέρειας του τόπου του πλειστηριασμού και, αν δεν εκδίδεται τέτοια εφημερίδα, σε κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας που εκδίδεται στην πρωτεύουσα της επαρχίας στην οποία υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα. Μέσα στην ίδια προθεσμία το πρόγραμμα επιδίδεται και στον ειρηνοδίκη του τόπου της κατάσχεσης. Ο ειρηνοδίκης οφείλει να καταχωρίσει περίληψη του προγράμματος στο βιβλίο του άρθρου 955. Αν δεν εκδίδεται καθημερινή εφημερίδα, το πρόγραμμα ανακοινώνεται δημόσια α) με τοιχοκόλληση στο γραφείο του δήμου ή της κοινότητας όπου ο τόπος του πλειστηριασμού, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό, και β) με κήρυξη από κήρυκα στην έδρα του δήμου ή της κοινότητας, όπου ο τόπος του πλειστηριασμού, και στο συνθησιμένο για τους πλειστηριασμούς τόπο, την προηγούμενη του πλειστηριασμού Κυριακή, από τις 10 το

πρωί έως τις 12 το μεσημέρι. Για την κήρυξη συντάσσει έκθεση ο δικαστικός επιμελητής και την υπογράφει και ο κήρυκας.

3. Αν αφού εκδοθεί το πρόγραμμα μεταβληθεί ο τόπος ή ο υπάλληλος του πλειστηριασμού σύμφωνα με το άρθρο 959 παρ. 3, εκδίδεται νέο πρόγραμμα και οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 αυτού του άρθρου αρχίζουν από την κατάθεση της απόφασης του ειρηνοδίκου στον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

4. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των παρ. 1, 2 εδάφια πρώτο, δεύτερο, τέταρτο και πέμπτο και 3, αλλιώς είναι άκυρος.

Άρθρο 961

1. Αν το ζητήσει εκείνος υπέρ του οποίου έγινε ή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή οποιοσδήποτε άλλος έχει έννομο συμφέρον, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933 μπορεί, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να διατάξει να διορθωθεί το πρόγραμμα του πλειστηριασμού και να επαληθευθούν οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 960, να επιβάλει και συμπληρωματικές δημοσιεύσεις σε εφημερίδες και να ορίσει συνάμα και την ημέρα του πλειστηριασμού. Η αίτηση είναι απαράδεκτη αν δεν κατατεθεί το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Οι προθεσμίες του άρθρου 960 παρ. 1 και 2 αρχίζουν από του η απόφαση κατατεθεί στον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

2. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί, αν το κρίνει απαραίτητο, να κάνει πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού και συμπληρωματικές δημοσιεύσεις της περίληψης του προγράμματος, σε εφημερίδες, αν δεν υποβλήθηκε σύμφωνα με την παρ. 1 αίτηση και δεν απορίσσει σχετικά το δικαστήριο.

Άρθρο 962

Αν τα κατασχεμένα πράγματα μπορεί, κατά την κρίση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, να υποστούν φθορά, πλειστηριάζονται αμέσως, αφού προηγηθεί κήρυξη από κήρυκα, αλλιώς ο πλειστηριασμός είναι άκυρος. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να κάνει κάθε άλλη ενέργεια για να εξασφαλίζει μεγαλύτερη δημοσιότητα. Αν διαμηνύσει εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται ή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, απασχίζει το ειρηνοδίκη του τόπου της εκτέλεσης, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 963

Την ημέρα του πλειστηριασμού και αμέσως πριν αυτός αρχίσει πρέπει να γίνεται κήρυξη από κήρυκα στον τόπο του πλειστηριασμού και αυτό να αναφερθεί στην έκθεση του πλειστηριασμού, αλλιώς ο πλειστηριασμός είναι άκυρος.

Άρθρο 964

Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αν είναι παρών, ορίζει τη σειρά με την οποία θα κατακυρώνονται τα κατασχεμένα πράγματα. Από τη στιγμή που το πλειστηριασμός καλύπτει το ποσό της απαίτησης εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέλληκαν, καθώς και τα έξοδα της εκτέλεσης, τελειώνει ο πλειστηριασμός των κατασχεμένων πραγμάτων.

Άρθρο 965

1. Η πλειοδοσία αρχίζει με βάση την τιμή της πρώτης προσφοράς. Δεν μπορούν να πλειοδοτήσουν ο αρμόδιος, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και οι υπάλληλοί του. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να ζητεί από τον πλειοδότη να καταθέσει ανάλογη, κατά την κρίση του, εγγύηση, αλλιώς τον αποκλείει από την πλειοδοσία.

2. Τα πράγματα που πλειστηριάζονται κατακυρώνονται στον πλειοδότη που προσφέρει τη μεγαλύτερη τιμή, αφού πρώτα γίνει τρεις φορές πρόσκληση για μεγαλύτερη προσφορά. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού πρέπει να καταχωρίσει στην έκθεσή του όλες τις προσφορές που έγιναν.

3. Ο υπερχρεωτιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού το πλειστηριασμό σε μετρητά, μόλις γίνει η κατακύρωση, και αμέσως μετά του παραδίδεται το κατακυρωμένο πράγμα. Η παράδοση του πράγματος στον υπερχρεωτιστή δεν μπορεί να γίνει πριν αυτός καταβάλει το πλειστηριασμό.

4. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση να καταθέσει δημόσια το πλειστηριασμό.

5. Αν ο υπερδευματοστής δεν καταβάλει το πλειστηρίασμα, γίνεται με δαπάνη του αναπλειστηριασμού, με επιμέλεια του υπάλληλου του πλειστηριασμού ή με επίσημη εκείνου υπέρ του οποίου έγινε ή εκείνου κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση ή δανειστή που αναγγέλθηκε και που έχει τίτλο εκτελεστό. Ο αναπλειστηριασμός αρχίζει με κοινοποίηση από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού στον υπερδευματοστή πρόκλησης για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του ή με δήλωση προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού των προσώπων που έχουν δικαίωμα να τον επισκεύσουν, και συντάσσεται σχετική πράξη. Οι διατάξεις του άρθρου 960 παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και εδώ και οι προθεσμίες τους αρχίζουν από τότε κοινοποιηθεί η πρόκληση ή συνταχθεί η πράξη. Στον αναπλειστηριασμό δεν μπορεί να πλειοδοτήσει ο πρώτος υπερδευματοστής που δεν κατέβαλε, έχει όμως δικαίωμα, όπου να αρχίσει η πλειοδοσία, να καταβάλει το πλειστηρίασμα και τα έξοδα του αναπλειστηριασμού και να ζητήσει να του κατακυρωθεί το πράγμα.

6. Αν κατά τον αναπλειστηριασμό δεν επιτευχθεί το ίδιο πλειστηρίασμα, ο πρώτος υπερδευματοστής που δεν κατέβαλε ευθύνεται να το συμπληρώσει. Η έκθεση του αναπλειστηριασμού αποτελεί τίτλο εκτελεστό εναντίον του για τη συμπλήρωση. Αν κατά τον αναπλειστηριασμό επιτευχθεί μεγαλύτερο πλειστηρίασμα, ο υπερδευματοστής που δεν κατέβαλε δεν έχει δικαίωμα να απαιτήσει το επιπλέον.

Άρθρο 966

1. Περισσότεροι μπορούν να υπερδευματίσουν από κοινού οπότε ευθύνονται εις ολόκληρον.
2. Αν δεν παρουσιαστούν πλειοδότες, το πράγμα που πλειστηριάζεται κατακυρώνεται στην τιμή της πρώτης προσφοράς σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση, αν το ζητήσει. Αν δεν υποβληθεί αίτηση, γίνεται νέος πλειστηριασμός μέσα σε σαράντα ημέρες.
3. Αν στο νέο πλειστηριασμό δεν γίνει κατακύρωση, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933 που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να διατάξει να γίνει νέος πλειστηριασμός μέσα σε τριάντα ημέρες, με την ίδια ή καλύτερη τιμή πρώτης προσφοράς ή να επιτρέψει μέσα στην ίδια προθεσμία να πουληθεί ελεύθερα το πράγμα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση ή σε τρίτον, με τίμημα που ορίζεται από το δικαστήριο, το οποίο μπορεί να ορίσει και να πληρωθεί με δόσεις μέρος του τιμήματος.
4. Αν και ο νέος πλειστηριασμός έμεινε χωρίς αποτέλεσμα ή δεν κατορθώθηκε η ελεύθερη εκποίηση, το δικαστήριο μπορεί να άρει την κατάσχεση ή να διατάξει να γίνει αργότερα νέος πλειστηριασμός.

Άρθρο 967

1. Αν τα κατασχεμένα πράγματα είναι από εκείνα που αναγράφονται στο δελτίο του χρηματοπιστωτικού αξιών, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού τα εκποιεί στο χρηματιστήριο.
2. Αν τα πράγματα που πλειστηριάζονται είναι νομίσματα ή άλλα αντικείμενα από χρυσό ή αργυρό, δεν μπορούν να κατακυρωθούν σε τιμή μικρότερη από την αγοραία τιμή του νομίσματος, του χρυσού ή του αργύρου. Στην περίπτωση που αυτό δεν κατορθώθηκε, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού τα πωλεί ελεύθερα στην παραπάνω τιμή τους.

Άρθρο 968

Ο πλειστηριασμός των καρπών μπορεί να γίνει είτε μετά είτε πριν από τον αποχωρισμό τους. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να διατάξει να γίνει η συγκομιδή των καρπών πριν από τον πλειστηριασμό.

Άρθρο 969

1. Ο πλειστηριασμός ολοκληρώνεται με την κατακύρωση. Όποιος υπερδευματίζει δεσμεύεται ώπου να γίνει καλύτερη προσφορά ή όπου να μετακυρωθεί η κατακύρωση.
2. Έως την κατακύρωση εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τα έξοδα και τις απαιτήσεις εκείνου που την επισπεύδει και των άλλων δανειστών που έχουν τίτλο εκτελεστό και αναγγέλθηκαν, και να αναλάβει τα πράγματα που πλειστηριάζονται. Εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση έχει δικαίωμα να ευεχμεύσει τα πράγματα που πλειστηριάζονται για να βρει τα μέσα να εξοφλήσει την απαίτηση και να πληρώσει τα έξοδα.

Άρθρο 970

Όταν το πράγμα κατακυρώνεται σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση, αυτός πληρώνει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού το υπόλοιπο του πλειστηριασμού που μένει, αφού αφαιρεθεί η απαίτηση του και τα έξοδα της εκτέλεσης, εφόσον δεν αναγγέλθηκαν άλλοι δανειστές. Η πληρωμή πρέπει να γίνει μέσα στην επομένη ημέρα από τη λήξη της προθεσμίας για αναγγελία, και το πράγμα που πλειστηριάζοταν δεν παραδίδεται πριν περάσει αυτή η προθεσμία. Αν αναγγεθούν άλλοι δανειστές αρκεί να πληρώσει ολόκληρο το πλειστηρίασμα.

Άρθρο 971

1. Αν το πλειστηρίασμα αρκεί για να ικανοποιηθούν εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και οι δανειστές που αναγγέλθηκαν, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού, αφού αφαιρέσει τα έξοδα της εκτέλεσης, τους ικανοποιεί τη δέκατη ημέρα μετά τον πλειστηριασμό, ή και νωρίτερα, αν συμφωνήσει εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση.

2. Εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση μπορεί να ανακόψει την αναγγελία μέχρι και την ημέρα της διανομής του πλειστηριασμού σύμφωνα με τα άρθρα 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται χωρίς καθυστέρηση και στον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

3. Αν εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση ασκήσει ανακοπή, εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 980 παρ. 2 ως προς τους δανειστές των οποίων τις απαιτήσεις έχει προσβάλει με την ανακοπή.

Άρθρο 972

1. Οι δανειστές εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση έχουν δικαίωμα να αναγγείλουν την απαίτησή τους. Η αναγγελία επιδίδεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, και πρέπει να περιέχει α) διορισμό αντικλήτου στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου του τόπου της εκτέλεσης, αν ο δανειστής που αναγγέλλει την απαίτησή του δεν κατοικεί μέσα στην περιφέρεια αυτή και β) περιγραφή της απαίτησης του δανειστή που αναγγέλλεται. Η αναγγελία πρέπει να επιδοθεί το αργότερο μέσα σε πέντε ημέρες από τον πλειστηριασμό και η επίδοση μπορεί να γίνει και τις Κυριακές. Μέσα στην ίδια προθεσμία πρέπει να κατατεθούν τα έγγραφα που αποδεικνύουν την απαίτηση. Τα έξοδα της αναγγελίας βαρύνουν όποιον αναγγέλλεται.
2. Το κύρος της αναγγελίας δεν επηρεάζεται από την αναστολή ή τη μεταίωση του πλειστηριασμού. Αν η απαίτηση του δανειστή που αναγγέλλεται στηρίζεται σε τίτλο εκτελεστό, η αναγγελία έχει τα ίδια αποτελέσματα με την κατάσχεση.

Άρθρο 973

1. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο πλειστηριασμός δεν έγινε την ορισμένη ημέρα, γίνεται μια άλλη Κυριακή και οι προθεσμίες του άρθρου 960 παρ. 1 και 2 αρχίζουν από τότε κατατεθεί στον υπάλληλο του πλειστηριασμού η εντολή προς το δικαστικό επιμελητή να συνεχίσει την αναγκαστική εκτέλεση.
2. Κάθε δανειστής, εφόσον έχει απαίτηση που στηρίζεται σε τίτλο εκτελεστό και κοινοποίησε σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση επιταγή για εκτέλεση, μπορεί να επισπεύσει τον πλειστηριασμό.
3. Όταν ένας δανειστής, άλλος από εκείνον που επισπεύδει, θέλει να επισπεύσει τον πλειστηριασμό σύμφωνα με την παρ. 2, πρέπει να το δηλώσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και να συνταχθεί πράξη για τη δήλωση αυτή. Αντίγραφο της πράξης επιδίδεται στον επισπεύδοντα, και ύστερα από την επίδοση αυτή γίνονται οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 960. Αντί της ημέρας κατάσχεσης του άρθρου 960 λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των προθεσμιών η ημέρα που έγινε η δήλωση. Ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον του ίδιου υπάλληλου του πλειστηριασμού.
4. Κάθε δανειστής της παρ. 2 μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να του επιτρέψει να επισπεύσει την εκτέλεση σε περίπτωση που εκδοθεί από τον επισπεύδοντα επαναληπτικό πρόγραμμα ύστερα από δεύτερη τουλάχιστον μεταίωση του πλειστηριασμού χωρίς σοβαρό λόγο. Γι' αυτό το τελευταίο απαιτείται το δικαστήριο του άρθρου 933, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. και επιλέγει,

αν υπάρχουν περισσότεροι αιτούντες, όποιον κρίνει καταλληλότερο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται αν η επίτευξη θα εξαρτηθεί από τη ματαίωση του πλειστηριασμού που ορίστηκε με το επαναληπτικό πρόγραμμα ή αν θα προχωρήσει αμέσως, οπότε το επαναληπτικό πρόγραμμα και κάθε συναφής ενέργεια δεν έχουν καμιά έννομη συνέπεια και ούτε η δαπάνη τους βαρύνει το πλειστηρίασμα.

Άρθρο 974

Αν το πλειστηρίασμα δεν αρκεί για να ικανοποιηθεί εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και οι δανειστές που αναγγέθηκαν, αυτός, όπως και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, καθώς και κάθε δανειστής που αναγγέλθηκε έχουν δικαίωμα μέσα σε πέντε ημέρες από του λήξει η προθεσμία για την αναγγελία να υποβάλουν παρατηρήσεις ενώπιον του υπάλληλου του πλειστηριασμού ο οποίος συντάσσει πράξη. Μέσα σε άλλες δέκα ημέρες από του λήξει αυτή η προθεσμία ο υπάλληλος του πλειστηριασμού, αφού λάβει υπόψη και τις παρατηρήσεις που τυχόν έχουν υποβληθεί, συντάσσει πίνακα κατάταξης.

Άρθρο 975

Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα γίνεται με την εξής σειρά:

Αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτέλεσης που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, κατατάσσονται 1) οι απαιτήσεις για την κηδεία ή τη νοσηλεία εκείνου κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση, της συζύγου και των τέκνων του, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού, 2) οι απαιτήσεις για την παροχή τροφίμων αναγκαίων για τη συντήρηση εκείνου κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση, της συζύγου και των τέκνων του, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους έξι μήνες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού, 3) οι απαιτήσεις από την παροχή εξαρτημένης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις δασκάλων, εφόσον όλες αυτές προέκυψαν κατά τους τελευταίους έξι μήνες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού, 4) οι απαιτήσεις δικηγόρων από αμοιβές, αποζημιώσεις και έξοδα, εφόσον προέκυψαν από ενέργειες που έγιναν μέσα στο τελευταίο έτος πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού ενώπιον δικαστηρίων και έχουν επιδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση, 5) οι απαιτήσεις του δημοσίου και των δήμων και κοινοτήτων από φόρους που ορίστηκαν από την αξία της προσόδου ή από το είδος των πραγμάτων που πλειστηριάστηκαν και που αφορούν το έτος που έγινε ο πλειστηριασμός και το προηγούμενο, 6) οι απαιτήσεις των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον προέκυψαν μέσα στους τελευταίους έξι μήνες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. (βλ. ήδη και άρθρο 31 ν. 1545/85).

Άρθρο 976

Οι απαιτήσεις που έχουν προνόμιο επάνω σε ορισμένο κινητό πράγμα ή σε ποσότητα χρημάτων κατατάσσονται με την ακόλουθη σειρά, εφόσον πρόκειται να διανεμηθεί το πλειστηρίασμα του πράγματος ή η ποσότητα χρημάτων, 1) οι απαιτήσεις που προέκυψαν από δαπάνες για τη διατήρηση του πράγματος, 2) οι απαιτήσεις για τις οποίες υπάρχει ενέχυρο, 3) οι απαιτήσεις που προέκυψαν από δαπάνες για την παραγωγή και τη συγκομιδή καρπών.

Άρθρο 977

1. Αν εκτός από τις απαιτήσεις του άρθρου 975 υπάρχουν και οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθ. 3, προτιμώνται οι πρώτες. Αν υπάρχουν και απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθ. 1 και 2, τότε οι απαιτήσεις του άρθρου 975 ικανοποιούνται ως το ένα τρίτο του ποσού του πλειστηριασμού που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές και τα δύο τρίτα διαδέχονται για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθ. 1 και 2. Από τα υπόλοιπα που απομένουν από το ένα τρίτο ή τα δύο τρίτα, μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων των άρθρων 975 και 976 αριθ. 1 και 2, κατά το προηγούμενο εδάφιο κατατάσσονται, ώσπου να καλυφθούν, οι απαιτήσεις της άλλης από τις προαναφερόμενες δύο κατηγορίες που δεν έχουν ικανοποιηθεί.

2. Αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 975 ή 976, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμετρικά. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά.

3. Το ποσό που απομένει μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων των άρθρων 975 και 976 διανέμεται συμμετρικά στους υπόλοιπους δανειστές που έχουν αναγγελθεί.

Άρθρο 978

1. Απαιτήσεις που εξαρτώνται από αίρεση ή ακρίβολες κατατάσσονται τυχαίως. Η ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών μπορεί να γίνει μόνο με εγγυοδοσία. Απαιτήσεις υπό προθεσμία κατατάσσονται αφού αφαιρεθεί ο τόκος που αναλογεί ως τη λήξη τους.

2. Όταν απαίτηση κατατάσσεται τυχαίως, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού ορίζει στον πίνακα της κατάταξης πώς κατανέμεται το ποσό που αναλογεί στην απαίτηση, αν αυτή πάψει να υπόχρει.

Άρθρο 979

1. Μέσα σε τρεις ημέρες από του συνταχθεί ο πίνακας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού καλεί με έγγραφο εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και εκείνον κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέθηκαν, για να λάβουν γνώση του πίνακα της κατάταξης.

2. Μέσα σε οκτώ ημέρες από του επιδοθεί η πρόσκληση της παρ. 1 οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ανακόψει τον πίνακα της κατάταξης, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται, μέσα στην ίδια προθεσμία, και στον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη.

Άρθρο 980

1. Αν δεν άσκηθηκε ανακοπή κατά του πίνακα της κατάταξης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού διανέμει αμέσως το πλειστηρίασμα.

2. Αν κάποιος από τους δανειστές άσκησε ανακοπή, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού δεν μπορεί να πληρώσει τους δανειστές των οποίων η κατάταξη προσβάλλεται με την ανακοπή. Το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, αν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, να διατάξει να γίνει η πληρωμή με εγγυοδοσία.

Άρθρο 981

Κάθε υπάλληλος πλειστηριασμού τηρεί ιδιαίτερο βιβλίο, που ονομάζεται "βιβλίο πλειστηριασμών". Στο βιβλίο αυτό, και σε ιδιαίτερη μερίδα για κάθε πλειστηριασμό, καταχωρίζονται με αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά τα στοιχεία των εγγράφων που κοινοποιούνται ή κατατίθενται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, καθώς και τα στοιχεία των πράξεων που αυτός συντάσσει. Στο τέλος του βιβλίου τηρείται αλφαβητικό ευρετήριο, όπου σημειώνονται τα ονόματα των επιπεύδοντος την εκτέλεση και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Κατάσχεση σε χέρια τρίτου.

Άρθρο 982

1. Μπορούν να κατασχεθούν α) χρηματικές απαιτήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση κατά τρίτων μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή ή απαιτήσεις του κατά τρίτων για μεταβίβαση της κυριότητας κινητών μη εξαρτώμενη από αντιπαροχή, β) κινητά πράγματά του που βρίσκονται χέρια τρίτου.

2. Εξαιρούνται από την κατάσχεση α) πράγματα που μπορούν να υποστούν άμεση φθορά, β) η εταιρική μερίδα σε προσωπικές εταιρίες, γ) απαιτήσεις διατροφής που πηγάζουν από το νόμο ή από διάταξη τελευταίας βούλησης, καθώς και απαιτήσεις για συνεισφορά των συζύγων στις ανάγκες της οικογένειας, δ) απαιτήσεις μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών, εκτός αν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση για διατροφή που στρείζεται στο νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε επιτρέπεται να γίνει κατάσχεση ως το μισό, αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο ασιθμός των δικαιούχων.

Άρθρο 983

1. Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση στον τρίτο και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση εγγράφου που πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 118, και α) ακριβή περιγραφή του εκτελεστού τίτλου και

της απαίτησης βάσει των οποίων γίνεται η κατάσχεση, β) το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση, γ) επιταγή προς τον τρίτο να μην καταβάλει σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, δ) διορισμό αντιλήτη που κατοικεί στην περιφέρεια του ίδιου ειρηνοδικείου ή στην έδρα του πρωτοδικείου της κατοικίας του τρίτου, αν εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση δεν κατοικεί στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου της κατοικίας του τρίτου.

2. Το έγγραφο που προορίζεται για εκείνον κατά του οποίου γίνεται η κατάσχεση πρέπει να του επιδοθεί το αργότερο μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου γίνει η επίδοση στον τρίτο, αλλιώς η κατάσχεση είναι άκυρη.

3. Όταν πρόκειται για απαίτηση από τίτλο εις διαταγήν, η κατάσχεση της παρ. 1 μπορεί να γίνει μόνο αφού ο τίτλος αφαιρεθεί κατά το άρθρο 954 παρ. 1 από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και παραδοθεί σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται.

Άρθρο 984

1. Απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ του κατασχόντος η διάθεση του κατασχεμένου από εκείνον κατά του οποίου έγινε η κατάσχεση, αφότου του επιδοθεί το κατά το άρθρο 983 έγγραφο, έστω και αν το έγγραφο αυτό δεν έχει ακόμα επιδοθεί στον τρίτο· η ευθύνη του τρίτου ρυθίζεται σύμφωνα με την παρ. 3.

2. Απαγορεύεται και δεν παράγει έννομες συνέπειες για τον κατασχόντα η εξόφληση από τον τρίτο της κατασχεμένης απαίτησης ή ο συμβιβασμός της με μεταγενέστερη απαίτηση, καθώς και η απόδοση σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η κατάσχεση ή η διάθεση σε τρίτους του κατασχεμένου, αφότου του επιδοθεί το έγγραφο του άρθρου 983, έστω και αν αυτό δεν επιδόθηκε ακόμα σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η κατάσχεση. Όταν πρόκειται για χρηματικές απαιτήσεις, η απαγόρευση αφορά μόνο το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση.

3. Αφότου του κοινοποιηθεί η κατάσχεση, ο τρίτος γίνεται μεσεγγυούχος.

4. Η κατάσχεση πύου έχει επιβληθεί δεν εμποδίζει εκείνον κατά του οποίου έγινε να στραφεί κατά του τρίτου δικαστικώς ή με αναγκαστική εκτέλεση. Σ' αυτή την περίπτωση, μετά την ενέργεια της εκτέλεσης, και αν πρόκειται για πράγμα που μπορεί να κατατεθεί, κατατίθεται δημόσια, αλλιώς ο δικαστικός επιμελητής ορίζει μεσεγγυούχο για να το φυλάει.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 956 παρ. 4 έως 6 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 985

1. Μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου του επιδοθεί το κατασχετήριο, ο τρίτος οφείλει να δηλώσει αν υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε, αν έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα και αν επιβλήθηκε στα χέρια του άλλη κατάσχεση και συνάμα να αναφέρει ποιος την επέβαλε και για ποιο ποσό.

2. Η δήλωση της παρ. 1 γίνεται προφορικά στη γραμματεία του ειρηνοδικείου του τόπου της κατοικίας εκείνου που δηλώνει και συντάσσεται σχετική έκθεση.

3. Η παράλειψη της δήλωσης εξομιώνεται με αρνητική δήλωση. Αν η δήλωση παραλειφθεί ή είναι ανακριβής, ο τρίτος ευθύνεται να αποζημιώσει αυτόν που επέβαλε την κατάσχεση.

Άρθρο 986

Μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δήλωση του άρθρου 985, όποιος επέβαλε την κατάσχεση έχει δικαίωμα να την αναλάβει ενώπιον του κατά τα άρθρα 12 επ. και 23 επ. δικαστηρίου. Με την ανακοπή μπορεί να ζητηθεί και αποζημίωση κατά το άρθρο 985 παρ. 3.

Άρθρο 987

Ο τρίτος δεν έχει δικαίωμα να προσβάλει το κύρος της κατάσχεσης παρά μόνο αν το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 983 ή δεν κοινοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.

Άρθρο 988

1. Αν ο τρίτος δηλώσει πως η απαίτηση που κατασχέθηκε υπάρχει και είναι επαρκής για να ικανοποιηθούν εκείνος ή εκείνοι που επέβαλαν την κατάσχεση, ο τρίτος οφείλει, αφού περάσουν οκτώ ημέρες αφότου η κατάσχεση κοινοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, αν κατοικεί στην Ελλάδα, και αφού

περάσουν τριάντα ημέρες, αν κατοικεί στο εξωτερικό ή είναι άγνωστη η διαμονή του, να καταβάλει στον καθέναν από εκείνους που επέβαλαν κατάσχεση το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση. Αν η κατασχεμένη απαίτηση δεν επαρκεί για να ικανοποιηθούν όλοι όσοι επέβαλαν κατάσχεση, ο τρίτος οφείλει να κάνει δημόσια κατάθεση και η διανομή γίνεται από συμβολαιογράφο που ορίζεται, αφού το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, από τον ειρηνοδίκη του τόπου της εκτέλεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Η διανομή σε εκείνους που έκαναν την κατάσχεση γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 974 επ., και η προθεσμία του άρθρου 974 παρ. 1 αρχίζει αφότου γνωστοποιηθεί στο συμβολαιογράφο η απόφαση του ειρηνοδίκη που τον διορίζει.

2. Αν ο τρίτος δηλώσει ότι έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα, γίνεται πλειστηριασμός ενώπιον συμβολαιογράφου που ορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1. Ο πλειστηριασμός γίνεται κατά τα άρθρα 959 επ., και οι προθεσμίες του άρθρου 960 παρ. 1 και 2 αρχίζουν αφότου η απόφαση του ειρηνοδικείου για το διορισμό του γνωστοποιηθεί στο συμβολαιογράφο, ο οποίος και ορίζει το δικαστικό επιμελητή ο οποίος θα ενεργήσει την εκτέλεση.

Άρθρο 989

Η καταπραϊκή δήλωση του άρθρου 988 αποτελεί τίτλο εκτελεστό κατά του τρίτου· τον εκτελεστήριο τύπο τον δίνει ο ειρηνοδίκης στη γραμματεία του οποίου έγινε η δήλωση.

Άρθρο 990

Αν η ανακοπή του άρθρου 986 γίνει δεκτή, το δικαστήριο με την απόφασή του υποχρεώνει τον τρίτο να καταβάλει το κατασχεμένο ποσό ή να παραδώσει το κατασχεμένο πράγμα, τηρούνται όμως οι διατάξεις του άρθρου 988.

Άρθρο 991

Αν η κατασχεμένη απαίτηση ασφαλίζεται με ενέχυρο ή υποθήκη, εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 458 και 1312 του Αστικού Κώδικα. Η σημείωση στα δημόσια βιβλία γίνεται μετά την καταπραϊκή δήλωση ή την τελεσιδικία της απόφασης που δέχεται την ανακοπή κατά της δήλωσης του τρίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Κατάσχεση ακινήτων, πλοίων ή αεροσκαφών του αερίεπλη.

Άρθρο 992

1. Μπορεί να γίνει κατάσχεση ακινήτου που ανήκει στην κυριότητα του αερίεπλη ή εμπράγματου δικαιώματος του αερίεπλη επάνω σε ακίνητο. Οι διατάξεις για την κατάσχεση ακινήτου εφαρμόζονται και στην κατάσχεση δικαιωμάτων για τα οποία ισχύουν οι σχετικοί με τα ακίνητα κανόνες καθώς και στην κατάσχεση πλοίων και αεροσκαφών.

2. Η κατάσχεση ακινήτου εκτείνεται και στα συστατικά του, καθώς και στα παραρτήματά του μόνο αν περιληφθούν σ' αυτήν. Αν τα παραρτήματα δεν έχουν περιληφθεί στην κατάσχεση του ακινήτου, μπορούν να κατασχεθούν σύμφωνα με τη διαδικασία της κατάσχεσης κινητών πραγμάτων.

3. Αν το κατασχεμένο είναι ασφαλισμένο, η κατάσχεση ισχύει και για την αποζημίωση που οφείλεται από την ασφάλιση.

Άρθρο 993

1. Η κατάσχεση γίνεται με τη σύνταξη έκθεσης από το δικαστικό επιμελητή μπροστά σ' έναν ενήλικο μάρτυρα. Η κατάσχεση του ευπόδηλου κτήματος μπορεί να γίνει είτε κατά του αερίεπλη, είτε κατά του τρίτου κυρίου, είτε κατά εκείνου που νέμεται με νόμιμο τίτλο το ευπόδηλο κτήμα, αφού κοινοποιηθεί η επιταγή στον αερίεπλη και στον τρίτο. Η προθεσμία του άρθρου 926 αρχίζει από την τελευταία κοινοποίηση.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 εδ. β' και 2 έως 4 του άρθρου 954 εφαρμόζονται και εδώ. Το κατασχεμένο ακίνητο πρέπει, ύστερα από επιτόπια μετάβαση του δικαστικού επιμελητή, να περιγράφεται με ακρίβεια ως προς το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και τα παραρτήματα που κατασχέθηκαν, ώστε να μη χωρεί αμφιβολία για την ταυτότητά του.

Άρθρο 994

Αν μαζί με το ακίνητο κατασχέθηκαν και τα παραρτήματά του, το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, μπορεί,

δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να διατάξει να πλειστηριαστούν χωριστά, κατά τη διαδικασία του πλειστηριασμού κινήτων πραγμάτων, εφόσον κρίνει ότι αυτό συμφέρει περισσότερο, οπότε και ορίζει προθεσμία για τη σύνταξη του προγράμματος πλειστηριασμού.

Άρθρο 995

1. Αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης, η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τον εκτελεστό τίτλο, αναφορά του κατασχεμένου ακινήτου και των παραρτημάτων που τυχόν κατασχέθηκαν, την εκτίμηση της αξίας τους, την τιμή της πρώτης προσφοράς, καθώς και την ημέρα, τον τόπο του πλειστηριασμού και το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, επιδίδεται μόλις τελειώσει η κατάσχεση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται αν είναι παρών, και αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο δικαστικός επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνηση. Αν είναι απών ή δεν είναι δυνατό να καταρτιστεί άμεσα το αντίγραφο ή η περίληψη, η επίδοση γίνεται το αργότερο την επομένη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, εφόσον εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας όπου έγινε η κατάσχεση, διαφορετικά μέσα σε οκτώ ημέρες από την κατάσχεση. Η παράλειψη των παραπάνω επιφέρει αμυρότητα.

2. Αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται στον υποθηκοφύλακα της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου έγινε η κατάσχεση, αλλιώς επέρχεται αμυρότητα. Αν πρόκειται για πλοία νηολογημένα στην Ελλάδα, η επίδοση γίνεται σε εκείνον που τηρεί το νηολόγιο όπου είναι γραμμένο το πλοίο, και αν πρόκειται για αεροσκάφη γραμμένα σε μητρώο που τηρείται στην Ελλάδα, η επίδοση γίνεται σε εκείνον που το τηρεί. Ο υποθηκοφύλακας ή όποιος τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο αρκεί να εγγράψει την ίδια ημέρα την κατάσχεση στο ειδικό βιβλίο κατασχέσεων που τηρείται για το σκοπό αυτό και να παραδώσει, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων ημερών αφότου κατά τα προαναφερόμενα του έγινε η επίδοση, το πιστοποιητικό βαρών στον αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστικό επιμελητή.

3. Αν πρόκειται για κατάσχεση ενυπόθηκου κτήματος, αν η κατάσχεση έγινε κατά του τρίτου, κύριου ή νομέα, πρέπει να επιδοθεί σ' αυτόν και στον οφειλέτη αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1, αλλιώς επέρχεται αμυρότητα. Αν η κατάσχεση έγινε κατά του οφειλέτη, πρέπει να επιδοθεί στον τρίτο, κύριο ή νομέα, αντίγραφο ή περίληψη της έκθεσης της κατάσχεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1, αλλιώς επέρχεται αμυρότητα.

4. Ο δικαστικός επιμελητής αρκεί, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, να καταθέσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τον εκτελεστό τίτλο με την έκθεση επίδοσης της επιταγής, την κατασχετήρια έκθεση, την έκθεση της επίδοσης της στον υποθηκοφύλακα ή όποιον τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο και το πιστοποιητικό βαρών για την κατάθεση αυτή συντάσσεται σχετική πράξη. Οφείλει επίσης να καταθέσει άμεσα τις εκδόσεις των επιδόσεων των παρ. 1 και 3.

Άρθρο 996

1. Μεσεγγυούχος του ακινήτου είναι όποιος το κατέχει όταν γίνεται η κατάσχεση. Αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο μπορεί, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να ορίζει άλλο μεσεγγυούχο ή να τον αντικαθιστά, καθώς και να αποφασίζει για κάθε αμειωβήτηση που αφορά τη μεσεγγυήση. Οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 956 εφαρμόζονται και εδώ.

2. Οι φυσικοί καρποί του κατασχεμένου που συλλέγονται μετά την επιβολή της κατάσχεσης εκποιούνται από το μεσεγγυούχο εκτός αν, ύστερα από αίτηση του δανειστή που επέβαλε την κατάσχεση ή του οφειλέτη, ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., διατάξει να πουληθούν σε πλειστηριασμό. Το προϊόν της εκποίησης των φυσικών καρπών κατατίθεται δημόσια. Αν το κατασχεμένο αγροτικό ή άλλο προσοδοφόρο ακίνητο είναι εκμισθωμένο, οι φυσικοί καρποί που έχουν συλλεγεί μετά την κατάσχεση ανήκουν στο μισθωτή που έχει υποχρέωση να καταθέσει δημόσια το μίσθωμα.

3. Από την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο των κατασχέσεων ο μεσεγγυ-

ούχος εισπράττει και καταθέτει δημόσια τις προσόδους του κατασχεμένου πράγματος που προέρχονται από έννομη σχέση. Ο οφειλέτης από την έννομη σχέση καταβάλλει έγκυρα σε εκείνον κατά του οποίου έχει σταρθεί η εκτέλεση πριν εκείνος ο οποίος επέβαλε την κατάσχεση τον ειδοποιήσει εγγράφως για την επιβολή της.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 956 παρ. 7 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 997

1. Απαγορεύεται και είναι άκυρη υπό εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση και υπέρ των δανειστών που αναγγέλθηκαν η διάθεση του κατασχεμένου από τον οφειλέτη αν πρόκειται για ενυπόθηκο κτήμα είναι άκυρη η διάθεσή του και από τον τρίτο, κύριο ή νομέα.

2. Τα αποτελέσματα της παρ. 1 αρχίζουν α) για τον οφειλέτη, αφότου του επιδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 995 η περίληψη ή αντίγραφο της κατάσχεσης, β) για τον τρίτο, κύριο ή νομέα, αφότου του επιδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 995 η περίληψη ή αντίγραφο της κατάσχεσης, γ) για τους τρίτους, μόνο αφότου η κατάσχεση εγγραφεί κατά το άρθρο 995 στο βιβλίο κατασχέσεων και εφόσον έγιναν οι επιδόσεις στον οφειλέτη και τον τρίτο, κύριο ή νομέα.

3. Σε όποιον επέβαλε την κατάσχεση και στους δανειστές που αναγγέλθηκαν δεν αντιστασεται η μεταγραφή ή η εγγραφή υποθήκης που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο των κατασχέσεων, σε οποιοδήποτε τίτλο και αν στηρίζεται η υποθήκη. Η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης, είναι έγκυρη και για το δανειστή που επέβαλε την κατάσχεση και για τους δανειστές που έχουν αναγγελθεί.

4. Αν συμπέσει την ίδια ημέρα εγγραφή κατάσχεσης και μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης στο ίδιο ακίνητο προτιμάται αυτή που καταχωρίστηκε έστω και ελάχιστο χρόνο ενωρίτερα.

5. Μετά την εγγραφή της αναγκαστικής κατάσχεσης στο βιβλίο των κατασχέσεων απαγορεύεται να επιβληθεί ή να εγγραφεί στο βιβλίο αυτό άλλη αναγκαστική κατάσχεση επάνω στο ίδιο ακίνητο.

Άρθρο 998

1. Το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται δημόσια ενώπιον του συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό.

2. Ο πλειστηριασμός γίνεται στην έδρα του δήμου, αν το ακίνητο που πλειστηριάζεται βρίσκεται στην περιφέρεια δήμου, και στην έδρα της κοινότητας, αν βρίσκεται στην περιφέρεια κοινότητας, και στο συνηθισμένο για τους πλειστηριασμούς τόπο, πάντα ημέρα Κυριακή, από τις 10 το πρωί έως τις 12 το μεσημέρι.

3. Αν το ακίνητο βρίσκεται σε περιφέρειες περισσότερων δήμων ή κοινοτήτων, ο πλειστηριασμός γίνεται, κατά την επιλογή όποιου επισπεύδει, σε οποιοδήποτε από αυτούς τους δήμους ή κοινότητες.

4. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει πριν περάσουν σαράντα ημέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση, καθώς και από την 1 Αυγούστου έως και τις 15 Σεπτεμβρίου.

5. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου σχετικά με την απαγόρευση πλειστηριασμού από την 1 Αυγούστου έως και τις 15 Σεπτεμβρίου δεν εφαρμόζεται όταν πρόκειται για πλοία και αεροσκάφη.

Άρθρο 999

1. Ο αρμόδιος για την εκτέλεση δικαστικός επιμελητής συντάσσει, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση, πρόγραμμα που περιέχει συνοπτική περιγραφή του κατασχεμένου ακινήτου, κατά το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και τα κατασχεμένα παραρτήματά του, καθώς και αναφορά των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, το ονοματεπώνυμο εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, την τιμή της πρώτης προσφοράς και τους όρους του πλειστηριασμού που τυχόν θέτει εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και που γνωστοποιούνται στο δικαστικό επιμελητή με την εντολή για την εκτέλεση του άρθρου 927. Με το πρόγραμμα αυτό μπορεί να μεταβληθεί η ημέρα του πλειστηριασμού και ο υπάλληλος του πλειστηριασμού.

2. Ο δικαστικός επιμελητής σημειώνει επίσης στο πρόγραμμα του πλειστηριασμού

με ειδική ευδιόκριτη σφραγίδα τις προθεσμίες που πρέπει να τηρηθούν για τις αιτήσεις αναστολής του πλειστηριασμού ή διάρθρωσης του προγράμματος, κατά τα άρθρα 938 παρ. 5 και 961 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο.

3. Το πρόγραμμα της παρ. 1 επιδίδεται στον οφειλέτη, στον τρίτο, κύριο ή νομέα, και στους ενυπόθηκους δανειστές μέσα σε είκοσι ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης και μέσα στην ίδια προθεσμία κατατίθεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και συντάσσεται σχετική πράξη περίληψη του προγράμματος δημοσιεύεται σε κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας που εκδίδεται στο δήμο ή την κοινότητα όπου βρίσκεται ο τόπος του πλειστηριασμού και, αν δεν εκδίδεται τέτοια εφημερίδα, δημοσιεύεται σε κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας που εκδίδεται στην πρωτεύουσα της επαρχίας, όπου υπάρχει ο δήμος ή η κοινότητα, δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Μέσα στην ίδια προθεσμία το πρόγραμμα επιδίδεται και στον ειρηνοδότη του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση. Ο ειρηνοδότης οφείλει να καταχωρίσει περίληψη του προγράμματος σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο εκείνων κατά των οποίων έγινε κατάσχεση. Αν δεν εκδίδεται καθημερινή εφημερίδα, το πρόγραμμα του πλειστηριασμού ανακοινώνεται δημόσια α) με τοιχοκόλληση, δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό, στο γραφείο της κοινότητας ή του δήμου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο και β) με κήρυξη από κήρυκα στην έδρα του δήμου ή της κοινότητας, όπου ο τόπος του πλειστηριασμού και στο συνηθισμένο για πλειστηριασμούς τόπο, την προηγούμενη του πλειστηριασμού Κυριακή, από τις 10 το πρωί έως τις 12 το μεσημέρι. Για την κήρυξη ο δικαστικός επιμελητής συντάσσει έκθεση που υπογράφεται και από τον κήρυκα.

4. Ο πλειστηριασμός, με ποινή ακυρότητας, δεν μπορεί να γίνει χωρίς την τήρηση των διατυπώσεων που ορίζονται στην παρ. 1 και στην παράγραφο 3. εδάφιο πρώτο, δεύτερο, τέταρτο και πέμπτο.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 961, 972 και 973 εφαρμόζονται και εδώ, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο άρθρο αυτό.

Άρθρο 1000

Ύστερα από αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση το δικαστήριο του άρθρου 933, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία του πλειστηριασμού έως έξι μήνες μετά τον ή τημνηματικά, αν δεν υπάρχει κίνδυνος να ζημιωθεί όποιος επιπεύδει την εκτέλεση και εφόσον υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ότι ο οφειλέτης θα ικανοποιήσει μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα τον επιπεύδοντα την εκτέλεση ή ότι, αν περάσει ορισμένο διάστημα, θα επιτευχθεί μεγαλύτερο πλειστηρίασμα. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, ως όρο της αναστολής, να ικανοποιήσει ο οφειλέτης ένα μέρος από την απαίτηση του δανειστή. Η αναστολή σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τους έξι μήνες από την ημέρα που είχε αρχικά οριστεί για τον πλειστηριασμό που αναστέλλεται. Επίσης το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει ταυτόχρονα η πώληση του ακινήτου, ολόκληρου ή τημνηματικά, με βάση σχεδιάγραμμα ή σχέδιο μηχανικού ή γεωμέτρου, που υποβάλλεται μαζί με την αίτηση. Στην περίπτωση αυτή η κατακύρωση τότε μόνο γίνεται συνολικά σε όποιους πλειοδοτούν τημνηματικά, όταν το σύνολο των προσφορών τους είναι μεγαλύτερο από την τιμή που προσφέρεται για να πουληθεί ολόκληρο.

Άρθρο 1001

1. Την ημέρα του πλειστηριασμού και αμέσως πριν αρχίσει πρέπει ο πλειστηριασμός να κηρυχθεί από κήρυκα και αυτό να αναφερθεί στην έκθεση του πλειστηριασμού.

2. Αν με την ίδια έκθεση κατασχέθηκαν περισσότερα ακίνητα που βρίσκονται στην ίδια περιφέρεια, αυτά πλειστηριάζονται χωριστά την ίδια ημέρα. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή αλλιώς ο υπάλληλος του πλειστηριασμού ορίζει τη σειρά με την οποία κατακυρώνονται αυτά. Μόλις το πλειστηρίασμα των ακινήτων που κατακυρώθηκαν καλύψει το ποσό της απαίτησης εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, των δανειστών που αναγγέθηκαν και τα έξοδα της εκτέλεσης, παύει ο πλειστηριασμός των λοιπών ακινήτων.

Άρθρο 1002

1. Ο πλειστηριασμός ολοκληρώνεται με την κατακύρωση. Ο υπερδειαματιστής

δεσμεύεται ώσπου να γίνει καλύτερη προσφορά ή ώσπου να μεταωθεί η κατακύρωση.

2. Σε την κατακύρωση εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τις απαιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέθηκαν καθώς και τα έξοδα. Στην περίπτωση αυτή ο πλειστηριασμός μεταωώνεται και αίρεται η κατάσχεση.

Άρθρο 1003

1. Το ακίνητο που πλειστηριάζεται κατακυρώνεται σε εκείνον που προσφέρει τη μεγαλύτερη τιμή κατ'εξαίρεση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 965.

2. Όποιος υπερδειαμάτισε για λογαριασμό τρίτου οφείλει, αμέσως μετά την κατακύρωση, να δηλώσει το όνομα εκείνου για τον οποίο υπερδειαμάτισε, και μέσα σε προθεσμία οκτώ ημερών από την ημέρα της κατακύρωσης ο τρίτος οφείλει να δηλώσει ενώπιον του υπαλλήλου του πλειστηριασμού την αποδοχή του. Αν η προθεσμία περάσει άπρακτη ή αν ο τρίτος αρνηθεί να αποδεχτεί την κατακύρωση, όποιος υπερδειαμάτισε για τον τρίτο θεωρείται πως υπερδειαμάτισε για τον εαυτό του.

3. Στην έκθεση της κατακύρωσης πρέπει να καταχωρίζονται και οι όροι που τυχόν έθεσε εκείνος προς όφελος του οποίου έγινε η εκτέλεση, όσοι αφορούν την κατακύρωση και δεσμεύουν τον υπερδειαματιστή.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 965 παρ. 4 έως 6 και 966 παρ. 1 έως 4 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 1004

1. Ο υπερδειαματιστής οφείλει να καταβάλει αμέσως ολόκληρο το πλειστηρίασμα, εκτός αν ο υπάλληλος του πλειστηριασμού επιτρέψει να καταβάλει μέρος του μέσα σε δεκαπέντε ημέρες. Στην περίπτωση αυτή ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί, εκτός από το ποσό που έχει καταβληθεί, να ζητήσει και εγγύηση από τον υπερδειαματιστή για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων του.

2. Αν ο υπερδειαματιστής είναι ενυπόθηκος δανειστής, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να επιτρέψει να μην καταβάλει το ποσό του πλειστηριασμού που αναλογεί στην ενυπόθηκη απαίτηση του ή μέρος του ποσού αυτού, ώσπου να γίνει η οριστική κατάταξη, με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση.

Άρθρο 1005

1. Από τη στιγμή που ο υπερδειαματιστής καταβάλει το πλειστηρίασμα, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού του δίνει περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης. Με την κατακύρωση, και αμέσως μεταγράφει η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, ο υπερδειαματιστής αποκτά το δικαίωμα που είχε εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση.

2. Η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης είναι τίτλος εκτελεστός. Με βάση αυτή την περίληψη μπορεί να γίνει κατά το άρθρο 943 αναγκαστική εκτέλεση υπέρ του υπερδειαματιστή και των διαδόχων του και εναντίον εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση και των διαδόχων του, εφόσον η διαδοχή επέλθει μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο κατασχεύσεων, καθώς και κατά εκείνου που νέμεται ή κατέχει το πράγμα στο όνομα εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση ή των διαδόχων του, αδιάφορο αν πρόκειται για σχέση εμπράγματη ή ενοχική. Οι διατάξεις του άρθρου 947 εφαρμόζονται και εδώ.

3. Η καταβολή του πλειστηριασμού από τον υπερδειαματιστή επιφέρει απόδοση της υποθήκης ή προσημείωσης που υπάρχει επάνω στο ακίνητο. Ο υπερδειαματιστής μετά την καταβολή του πλειστηριασμού έχει δικαίωμα να ζητήσει την εξάλειψη των υποθηκών, προσημειώσεων και κατασχεύσεων που είναι γραμμένες στο ακίνητο. Αν ο πλειστηριασμός ακυρωθεί, αναβιώνουν αυτοδικαίως οι υποθήκες και οι προσημειώσεις που εξαλείφθηκαν ο υποθηκοφύλακας έχει υποχρέωση να κάνει σχετική σημείωση στα ειδικά βιβλία, όταν του προσαχθεί αντίγραφο της ακυρωτικής απόφασης.

Άρθρο 1006

1. Αν ο υπερδειαματιστής καταβάλει αμέσως το πλειστηρίασμα και είναι αυτό αρκετό για να ικανοποιηθεί εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και οι δανειστές που αναγγέθηκαν, εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 971.

2. Αν δόθηκε προθεσμία για την καταβολή μέρους του πλειστηριασμού και αυτή έγινε αφού πέρασε η προθεσμία του άρθρου 971 παρ. 1, η ικανοποίηση των δανειστών πρέπει να γίνει μέσα σε δύο ημέρες από την καταβολή του υπολοίπου.

3. Αν το πλειστηρίασμα δεν αρκεί για να ικανοποιηθούν εκείνος υπέρ του

οποίου έγινε η εκτέλεση και οι δανειστές που αναγγέθηκαν, εφαρμόζονται τα άρθρα 974, 979, 980 και 1007.

4. Αν η απαίτηση του δανειστή που αναγγέλλεται σπριζείται σε τίτλο εκτελεστό, η αναγγελία έχει τα ίδια αποτελέσματα με την κατάσχεση, εφόσον επιδοθεί και στον υποθηκοφύλακα της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο και από του αυτό σημειωθεί στο περιθώριο της εγγραφής της κατάσχεσης. Αντίγραφο της πράξης του άρθρου 973 παρ. 2 και 3 για τη δήλωση ότι άλλος δανειστής επισπεύδει τον πλειστηριασμό, πρέπει να επιδοθεί μέσα σε πέντε ημέρες από την ημέρα που έγινε η δήλωση στον υποθηκοφύλακα της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο και αυτό να σημειωθεί στο περιθώριο της εγγραφής της κατάσχεσης, αλλιώς επέρχεται ακυρότητα.

Άρθρο 1007

1. Για την κατάταξη των δανειστών εφαρμόζονται τα άρθρα 975 έως 978, εκτός από τη διάταξη του άρθρου 976 αριθ. 3. Τη θέση της απαίτησης του άρθρου 976 αριθ. 2 παίρνει η ενυπόθηκη απαίτηση. Η απαίτηση υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί προσημείωση κατατάσσεται τυχαίως.

2. Αν γίνει χωριστός πλειστηριασμός των παραρτημάτων ενυπόθηκου κτήματος στα οποία εκτείνεται η υποθήκη, η απαίτηση του ενυπόθηκου δανειστή κατατάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1.

Άρθρο 1008

Αν συναίνει ο ενυπόθηκος δανειστής, ο υπερδειαματιστής μπορεί να αναδεχτεί την ενυπόθηκη απαίτηση, οπότε η υποθήκη διατηρείται επάνω στο ακίνητο. Η δήλωση του υπερδειαματιστή και η συναίνεση του ενυπόθηκου δανειστή καταχωρίζονται στην κατακυρωτική έκθεση. Ο υπερδειαματιστής σ' αυτή την περίπτωση μπορεί να μην καταβάλει ανάλογο μέρος από το πλειστηριασμό, οπότε εφαρμόζεται το άρθρο 1004 παρ. 2.

Άρθρο 1009

Αν το ακίνητο που πλειστηριάστηκε ήταν μισθωμένο, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 614 και 616 του Αστικού Κώδικα. Στην περίπτωση του άρθρου 615 Α.Κ. η περίληψη εκτελείται κατά του μισθωτή αφού περάσουν οι προθεσμίες του άρθρου αυτού που αρχίζουν από του η περίληψη επιδοθεί στο μισθωτή.

Άρθρο 1010

Η ανακοπή για την ακύρωση πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού ακινήτου είναι απαράδεκτη, αν δεν εγγραφεί στο βιβλίο διεκδικήσεων της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή της. Σ' αυτή την περίπτωση επιτρέπεται νέα ανακοπή μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934.

Άρθρο 1011

1. Στην έκθεση κατάσχεσης πλοίου πρέπει να αναφέρονται και το όνομα και η ιδιγένεια του πλοιοκτήτη, το όνομα του πλοίου, η πράξη της νηολόγησης, καθώς και το διεθνές σήμα του. Η περιγραφή του κατασχεμένου πλοίου πρέπει να περιλαμβάνει τις διαστάσεις και τη χωρητικότητα, το είδος της κινητήριας δύναμης και τη δύναμη της μηχανής, καθώς και τα κατασχεμένα παραρτήματα. Η περιγραφή πρέπει να γίνεται με ακρίβεια σε τρόπο που να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητα του πλοίου.

2. Αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται και στο λιμενάρχη του λιμανιού όπου έγινε η κατάσχεση του πλοίου, μέσα σε δύο ημέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση. Η κατάσχεση εμποδίζει τον απόπλου του πλοίου και ο λιμενάρχης, μόλις του επιδοθεί το αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης, αρκεί να εμποδίσσει τον απόπλου.

Άρθρο 1012

1. Ο πλειστηριασμός του κατασχεμένου πλοίου γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του λιμανιού όπου βρίσκεται το πλοίο κατά την κατάσχεση. Η αναστολή του άρθρου 1000 δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες.

2. Το πρόγραμμα του πλειστηριασμού πλοίου επιδίδεται και στον πλοίαρχο, στο λιμενάρχη του λιμανιού όπου το πλοίο κατασχέθηκε και στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο και κατατίθεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

3. Τυχονόληση του προγράμματος του πλειστηριασμού, όταν απαιτείται κατά το άρθρο 999 παρ. 2, γίνεται στο λιμεναρχείο του λιμανιού όπου έγινε η κατάσχεση και σε φανερό μέρος του πλοίου.

4. Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα της κατάταξης γίνεται κατά πρώτο λόγο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου.

Άρθρο 1013

Αν το πλοίο που κατασχέθηκε σε ελληνικό λιμάνι είναι αλλοδαπό, ο λιμενάρχης του λιμανιού όπου έγινε η κατάσχεση έχει υποχρέωση να στείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης και το πρόγραμμα του πλειστηριασμού σε εκείνον που τηρεί το νηολόγιο όπου είναι νηολογημένο το πλοίο. Το ίδιο ισχύει και όταν πρόκειται για πλοία ελληνικά, γραμμένα σε νηολόγια που τηρούν ελληνικές προξενικές αρχές.

Άρθρο 1014

1. Στην κατασχετήρια έκθεση αεροσκάφους πρέπει να αναφέρονται και το όνομα και η ιδιγένεια του ιδιοκτήτη του αεροσκάφους, τα διακριτικά στοιχεία του αεροσκάφους, η πράξη της εγγραφής του στα μητρώα και το διεθνές σήμα του. Η περιγραφή του κατασχεμένου αεροσκάφους πρέπει να περιλαμβάνει τις διαστάσεις και τη χωρητικότητα, το είδος και τη δύναμη των κινητήρων του, καθώς και τα παραρτήματα που κατασχέθηκαν. Η περιγραφή πρέπει να γίνεται με ακρίβεια, σε τρόπο που να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητα του αεροσκάφους.

2. Αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται και στο διοικητή του αερολιμένα όπου έγινε η κατάσχεση του αεροσκάφους μέσα σε δύο ημέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση. Η κατάσχεση εμποδίζει την απογείωση του αεροσκάφους και ο διοικητής του αερολιμένα μόλις του επιδοθεί το αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης αρκεί να εμποδίσσει την απογείωσή του.

Άρθρο 1015

1. Ο πλειστηριασμός του κατασχεμένου αεροσκάφους γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του αερολιμένα όπου έγινε η κατάσχεση.

2. Το πρόγραμμα του πλειστηριασμού επιδίδεται και στον κυβερνήτη του αεροσκάφους και στο διοικητή του αερολιμένα και κατατίθεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

3. Τυχονόληση του προγράμματος του πλειστηριασμού, όταν απαιτείται κατά το άρθρο 999 παρ. 2, γίνεται σε φανερό μέρος του γραφείου της διοίκησης του αερολιμένα, όπου έγινε η κατάσχεση.

4. Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα της κατάταξης γίνεται κατά πρώτο λόγο σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων για την πολιτική αεροπορία.

Άρθρο 1016

Αν το αεροσκάφος που κατασχέθηκε σε ελληνικό αερολιμένα είναι αλλοδαπό, ο διοικητής του αερολιμένα όπου έγινε η κατάσχεση έχει υποχρέωση να στείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης και του προγράμματος πλειστηριασμού σε εκείνον που τηρεί το μητρώο όπου είναι γραμμένο το αεροσκάφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Διατάξεις κοινές για τον πλειστηριασμό κινητών και ακινήτων.

Άρθρο 1017

1. Οι διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για την κτήση κυριότητας από μη κύριους εφαρμόζονται και στον πλειστηριασμό κινητού πράγματος.

2. Σε πλειστηριασμό πράγματος κινητού ή ακινήτου δεν υπάρχει ευθύνη για πραγματικά ελαττώματα. Για τα νομικά ελαττώματα υπάρχει ευθύνη μόνο εκείνου που επισπεύδει τον πλειστηριασμό και μόνο αν αυτός γνώριζε κατά το χρόνο του πλειστηριασμού την ύπαρξη του νομικού ελαττώματος. Η ευθύνη από τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού δεν αποκλείεται.

3. Τον κίνδυνο από την τυχαία καταστροφή ή χειρότερηση του πράγματος φέρει ο υπερδειαματιστής από την κατακύρωση.

4. Ο υπερδειαματιστής παίρνει τα ωφελήματα και φέρει τα βάρη του πράγματος από την κατακύρωση.

Άρθρο 1018

Σε περίπτωση που ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε και διενεργηθεί νέος, η απαίτη-

ση του υπερδραματιστή του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε να αναλάβει το πλειστηριασμό που διανεμήθηκε κατατάσσεται μετά τα έξοδα της εκτέλεσης του νέου πλειστηριασμού και πριν από τις απαιτήσεις των άρθρων 975, 976, 1007, 1012 παρ. 4 και 1015 παρ. 4. Για να ικανοποιηθεί αυτή η απαίτηση, ο υπερδραματιστής μπορεί να επισυείσει πλειστηριασμό με βάση την απόφαση που αύξησε την εκτέλεση και πιστοποίηση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ότι το πλειστηρίασμα έχει καταβληθεί και διανεμηθεί.

Άρθρο 1019

1. Η κατάχωση, εφόσον δεν ακολούθησε πλειστηριασμός μέσα σε ένα έτος από την επιβλήθηκε ή αναπλειστηριασμός μέσα σε έξι μήνες από τον πλειστηριασμό, ανατρέπεται, αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, με απόφαση του ειρηνοδικοείου στην περιφέρεια του οποίου επιβλήθηκε η κατάχωση, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Το δικαστήριο γνωστοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την απόφαση στον υπάλληλο του πλειστηριασμού που αρείται να σταματήσει κάθε περαιτέρω ενέργεια και να ζητήσει να εγγραφεί σχετική σημείωση στο βιβλίο κατασχέσεων. Η ανατροπή λογίζεται ότι έχει επέλθει ως προς όλους από του δημοσίου ή από αλλόθεν.

2. Στις προθεσμίες που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο δεν υπολογίζονται το διάστημα αναβολής της εκτέλεσης, η οποία χρησιμοποιήθηκε με δικαστική απόφαση, ή με κοινή συναίνεση εκείνου που επισυείσει και του αρειλέτη η οποία βεβαιώνεται με συμβολαιογραφική πράξη, καθώς και ο χρόνος από 1 έως 31 Αυγούστου.

Άρθρο 1020

Αγωγή διεκδίκησης του πράγματος που πλειστηριάστηκε πρέπει να κινήσει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία, για τα κινήσιμα ενός έτους από τότε που παραδόθηκαν στον υπερδραματιστή, και για τα ακίνητα πέντε ετών από τότε που μεταγράφηκε η περίληψη της κατατακτικής έκθεσης.

Άρθρο 1021

Όταν σύμφωνα με διάταξη νόμου ή με δικαστική απόφαση ή με συμφωνία των μερών γίνεται εκούσιος πλειστηριασμός, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 960, 961, 965, 966, 967, 969 παρ. 1, 999, 1001 παρ. 1, 1002, 1003 παρ. 1 και 2, 1004, 1005 παρ. 1 και 2, και 1010. Ο εκούσιος πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το πράγμα ή το ακίνητο. Με συμφωνία των μερών ή με απόφαση του ειρηνοδικοείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το πράγμα ή το ακίνητο, η οποία εκδίδεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί, αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, να οριστεί άλλος τόπος πλειστηριασμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2'

Κατάχωση ειδικών περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρο 1022

Κατάχωση μπορεί να γίνει και σε περιουσιακά δικαιώματα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάχωσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 953 παρ. 1 και 2, 982 και 992, ιδίως σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, εφευρετικής, εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών, σε απαιτήσεις κατά τρίτων εξαρτώμενες από αντιπαροχή, εφόσον κατά τις διατάξεις του οριστικού δικαίου επιτρέπεται η μεταβίβαση αυτών των δικαιωμάτων.

Άρθρο 1023

1. Την κατάχωση δικαιωμάτων του άρθρου 1022 διατάζει, ύστερα από αίτηση εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, το μονομερές πρωτοδικείο, κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ.

2. Το δικαστήριο μπορεί να μην επιτρέψει την κατάχωση, αν κρίνει ότι είναι δύσκολο να γίνει η αναγκαστική εκτέλεση ή ότι το αποτέλεσμα της θα είναι ασύμφορο.

Άρθρο 1024

1. Το δικαστήριο με την απόφαση που διατάζει την κατάχωση ή και με μεταγενέστερη ορίζει τα μέσα που κρίνει πρόσφορα για την αξιοποίηση του δικαιώματος και ιδίως μπορεί να διατάξει να μεταβιβαστεί το δικαίωμα σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, με πληρωμή ορισμένου τιμήματος ή με συμπληρωμό ολόκληρης ή

μέρους της απαίτησής του, ή να διατάξει την ελεύθερη ή με πλειστηριασμό διάθεση του δικαιώματος, και, αν δεν κρίνει πρόσφορα τα μέτρα αυτά, διορίζει διαχειριστή. Διαχειριστής μπορεί να διοριστεί και εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η κατάχωση ή κάποιος από τους δανειστές που αναγγέθηκαν.

2. Αν η απαίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση συνίσταται στο να εκπληρώσει ένας τρίτος παροχή εξαρτώμενη από αντιπαροχή, το δικαστήριο επιτρέπει την κατάχωση και υπό τον όρο να εκπληρωθεί η αντιπαροχή προς τον τρίτο. Σ' αυτή την περίπτωση η αξιοποίηση του κατασχεμένου γίνεται σύμφωνα με την παρ. 1, οπότε αιουλείεται ο διορισμός διαχειριστή και η αξία της αντιπαροχής που εκπληρώθηκε θεωρείται ως έξοδο εκτέλεσης κατά το άρθρο 975.

Άρθρο 1025

1. Η κατάχωση γίνεται, αν πρόκειται για απαίτηση κατά τρίτου, με επίδοση της απόφασης που επέτρεψε την κατάχωση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και στον τρίτο αν πρόκειται για δικαίωμα εκείνου κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, η κατάχωση γίνεται με την επίδοση της απόφασης σ' αυτόν. Στις περιπτώσεις που για τη σύσταση ή τη μεταβίβαση του δικαιώματος προβλέπεται η τήρηση βιβλίων από δημόσιες αρχές, η κατάχωση εγγράφεται στο περιδάριο της πράξης και εσωματώνονται οι διατάξεις των άρθρων 995 παρ. 2 και 997. Οι αρχές αυτές έχουν θέση υποθηκορρύλων.

2. Από του απόφαση επιδοθεί σύμφωνα με την παρ. 1 σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάχωση, η διάθεση του κατασχεμένου. Όταν προβλέπεται να γίνει εγγραφή σε βιβλίο, η ακυρότητα ισχύει για τους τρίτους μόνο αν η κατάχωση είχε ήδη εγγραφεί στο βιβλίο, όταν έγινε η διάθεση.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 984 παρ. 1 και 2, 985 έως 987 και 990 εφαρμόζονται και εδώ.

Άρθρο 1026

Αν διατάχθηκε να εκποιηθεί με πλειστηριασμό το κατασχεμένο δικαίωμα, το δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1 ορίζει τον υπάλληλο του πλειστηριασμού και εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τον πλειστηριασμό κινήτων.

Άρθρο 1027

1. Η απόφαση που διορίζει διαχειριστή καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο βιβλίο, όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 776, και κοινοποιείται στο διαχειριστή με επιμέλεια εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση,

2. Ο διαχειριστής αρείται μέσα σε οκτώ ημέρες από του επιδοθεί η απόφαση, να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου που την εξέδωσε, αν δέχεται το διορισμό. Η παράλειψη της δήλωσης θεωρείται αποποίηση.

3. Όπου να αναλάβει ο διαχειριστής τα καθήκοντά του, ασκεί προσωρινά καθήκοντα διαχειριστή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ο οποίος αρείται να λογοδοτήσει στο διαχειριστή.

Άρθρο 1028

1. Ο διαχειριστής ενεργεί όλες τις δικαιοπραξίες ή πράξεις που είναι ενδεδειγμένες για την επωφελή εκμετάλλευση του δικαιώματος και για την επιτυχία του σκοπού της διαχείρισης και παρίσταται στο δικαστήριο για κάθε έννομη σχέση που αφορά τη διαχείριση του δικαιώματος, έστω και αν η σχέση αυτή γεννήθηκε πριν από τη διαχείριση.

2. Ο διαχειριστής δεν μπορεί χωρίς άδεια, που τη δίνει κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση για τη διαχείριση, να καταρτίζει δικαιοπραξίες με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος.

Άρθρο 1029

1. Αν το ζητήσει εκείνος υπέρ του οποίου έγινε ή εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση ή κάποιος από τους δανειστές που αναγγέθηκαν, το δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1 μπορεί να αντικαταστήσει το διαχειριστή.

2. Κάθε διαφορά που αφορά τη διαχείριση του δικαιώματος λύεται από το δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1, ύστερα από αίτηση εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση ή του διαχειριστή ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Το δικαστήριο μπο-

ρεί να ορίζει τον τρόπο που θα γίνεται η διαχείριση και να διατάζει κάθε μέτρο πρό-
υπορο για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 1030

1. Το δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1 ορίζει τη μηνιαία αποζημίωση του διαχειριστή.
2. Ο διαχειριστής, αφού αφαιρέσει τα έξοδα, τους φόρους και την αποζημίωση του για τη διαχείριση, καταβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο δανειστή το υπόλοιπο που απομένει, ώπου να εφορηθεί η απαίτησή του.
3. Αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση. Ο διαχειριστής, κάθε τρίμηνο, συντάσσει πίνακα διανομής. Η κατάσταση των δανειστών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975, 977 παρ. 2 και 3 και 1024 παρ. 2. Για την κατάσταση των απαιτήσεων του άρθρου 975, αντί της ημέρας του πλειστηριασμού λαμβάνεται υπόψη η ημέρα που άρχισε η διαχείριση.
4. Μέσα σε πέντε ημέρες από του συνταχθεί ο πίνακας διανομής, ο διαχειριστής καλεί έγγραφως εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέθηκαν για να λάβουν γνώση του πίνακα.

Άρθρο 1031

Κατά της αναγγελίας δανειστή και κατά του πίνακα διανομής εκείνος υπέρ του οποίου έγινε και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση καθώς και όσοι άλλοι αναγγέθηκαν μπορούν να προβάλουν αντιρρήσεις στο δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση που προβλέπει το άρθρο 1030 παρ. 4. Η άσκηση αντιρρήσεων κατά της αναγγελίας ή κατά του πίνακα διανομής αναστέλλει την καταβολή ως προς το δανειστή κατά του οποίου στρέφονται οι αντιρρήσεις, ώπου να γίνει τελεσίδικη η απόφαση του δικαστηρίου.

Άρθρο 1032

1. Ο διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει κάθε έτος, καθώς και όταν περατωθεί η διαχείριση, έγγραφη λογοδοσία σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και σε εκείνον κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και στους δανειστές που αναγγέθηκαν.
2. Ο διαχειριστής ευθύνεται, κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου, να αποζημιώσει εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και εκείνον κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέθηκαν.

Άρθρο 1033

Η διαχείριση του δικαιώματος παύει με τελεσίδικη απόφαση του δικαστηρίου του άρθρου 1023 παρ. 1, όταν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον 1) αν ικανοποιήθηκαν οι αιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέθηκαν ή αν αυτοί, με έγγραφη δήλωσή τους προς εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, παραιτήθηκαν από τη διαχείριση, 2) αν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν είναι ενδεδειγμένη η εξουλοδότηση της διαχείρισης ή ότι αυτή είναι επιβλαβής για τα συμφέροντα εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Αναγκαστική διαχείριση.

Άρθρο 1034

1. Για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση του δανειστή, μπορεί να επιβληθεί αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης του οφειλέτη.
2. Η αναγκαστική διαχείριση επιβάλλεται ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή η έδρα της επιχείρησης του οφειλέτη, αν το ζητήσει δανειστής που έχει τίτλο εκτελεστό και που επέδωσε στον οφειλέτη επιταγή για εκτέλεση. Η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση προσβάλλεται μόνο με έφεση. Η αίτηση και η έφεση δικάζονται κατά τα άρθρα 686 επ. Ο πρόεδρος των εφετών ορίζει την προθεσμία για την εμφάνιση, ενώ το άρθρο 226 εφαρμόζεται και εδώ.
3. Το ακίνητο ή η επιχείρηση βρίσκεται σε αναγκαστική διαχείριση από του επιδοθεί στον οφειλέτη η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση. Το άρθρο 912 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 1035

Αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης δεν επιβάλλεται για έναν από τους ακόλουθους λόγους: 1) αν το δικαστήριο κρίνει ότι από τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί μέσα σε λογικό διάστημα η απαίτηση του δανειστή, 2) αν το δικαστήριο κρίνει ότι το ποσό της απαίτησης δεν δικαιολογεί να τεθεί το ακίνητο ή η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση, 3) αν πρόκειται για μικρή επιχείρηση ή για ακίνητο μικρής αξίας και το δικαστήριο κρίνει ότι θα ήταν ασύμφορη η αναγκαστική διαχείριση, 4) αν πρόκειται για επιχείρηση και το δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι για να μην τεθεί η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση.

Άρθρο 1036

1. Η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση, αν πρόκειται για ακίνητο, εγγράφεται, με επιμέλεια του δανειστή που τη ζήτησε, στο βιβλίο κατασχέσεων της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο, και αν πρόκειται για επιχείρηση, σε ειδικό βιβλίο που το τηρεί η γραμματεία του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης.
2. Η έγγραφη της αναγκαστικής διαχείρισης στα σχετικά βιβλία σύμφωνα με την παρ. 1 δεν εμποδίζει τη διάθεση του ακινήτου ή της επιχείρησης, η αναγκαστική όμως διαχείριση εξακολουθεί και μετά τη διάθεση.
3. Αν κατασχέθηκαν το ακίνητο ή τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, η αναγκαστική διαχείριση παύει από του γίνει ο πλειστηριασμός. Επίσης, παύει η αναγκαστική διαχείριση, αν ο οφειλέτης κηρυχθεί σε πτώχευση. Και στις δύο περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί η εξαίρεση της εγγράφης της παρ. 1.

Άρθρο 1037

1. Με την απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση διορίζεται συνάμα και διαχειριστής του ακινήτου ή της επιχείρησης. Ο διαχειριστής που διορίζεται πρέπει να είναι πρόσωπο κατάλληλο και προτιμούνται όσοι ασκούν το ίδιο ή συγγενικό επάγγελμα ή έχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις ή πείρα.
2. Διαχειριστής μπορεί να διοριστεί ο οφειλέτης, αν το δικαστήριο κρίνει ότι αυτό συμφέρει στην επιμέλεια του ακινήτου ή τη λειτουργία της επιχείρησης. Όταν διαχειριστής διορίζεται ο οφειλέτης, διορίζεται συνάμα και επίτιμος του διαχειριστή.
3. Διαχειριστής μπορεί να διοριστεί και ένας από τους δανειστές. Αν ένας αξιόχρεος δανειστής προτείνει για διαχειριστή ή επίτιμο ορισμένο πρόσωπο και δηλώνει δημόσια ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για τις πράξεις ή τις παραλείψεις του, προτιμάται το πρόσωπο που αυτός προτείνει, κατά την κρίση του δικαστηρίου.
4. Ο διαχειριστής και ο επίτιμος που τυχόν διορίστηκε οφείλουν, μέσα σε οκτώ ημέρες από του τους επιδοθεί η απόφαση, να δηλώσουν στο δανειστή που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, αν δέχονται το διορισμό, αλλιώς θεωρούνται ότι τον αποποιήθηκαν.

Άρθρο 1038

1. Η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση κοινοποιείται, με επιμέλεια του δανειστή που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, στον οφειλέτη, στο διαχειριστή, στον τυχόν διορισμένο επίτιμο και στους ενυπόδητους δανειστές. Αν ο οφειλέτης αρνηθεί να συμμορφωθεί με την απόφαση, γίνεται αναγκαστική εκτέλεση, κατά τις διατάξεις του άρθρου 947.
2. Από του η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση επιδοθεί στον οφειλέτη, αυτός στερείται τη διαχείριση του ακινήτου ή της επιχείρησης. Όπου να αναλάβει τα καθήκοντά του ο διαχειριστής, καθήκοντα διαχειριστή αποκτά προσωρινά ο οφειλέτης και έχει υποχρέωση να λογοδοτήσει στο διαχειριστή.
3. Αν επιβληθεί στο ακίνητο ή στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση, μεσεγγυούχος είναι ο διαχειριστής.

Άρθρο 1039

1. Ο διαχειριστής ενεργεί όλες τις πράξεις που είναι ενδεδειγμένες για την τακτική και επιβεβλημένη οικονομική επιμέλεια του ακινήτου ή της επιχείρησης και οφείλει να διατηρεί το ακίνητο ή την επιχείρηση σε καλή κατάσταση και να αποφεύγει πράξεις που βλάπτουν την οικονομική τους υπόσταση.
2. Ο διαχειριστής, μόλις αναλάβει τα καθήκοντά του, ειδοποιεί με έγγραφο τους οφειλέτες εκείνου κατά του οποίου έχει επιβληθεί η διαχείριση και εκείνους

που συναλλάσσονται με την επιχείρηση ότι ανέλαβε τη διαχείριση του ακινήτου ή της επιχείρησης και πρέπει ο αυτόν να καταβάλλουν στο εξής τις οφειλές τους και μαζί του να συναλλάσσονται.

7 U

3. Ο διαχειριστής ενεργεί κάθε δικαιοπραξία ή πράξη για να πετύχει ο σκοπός της διαχείρισης και έχει το δικαίωμα, για να συνεχιστούν οι εργασίες της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης του ακινήτου, να συνάπτει δάνεια και μπορεί να δίνει και ενέχυρο επάνω στις πρώτες ύλες ή τα προϊόντα της επιχείρησης. Για κάθε έννομη σχέση που αφορά τη διαχείριση, και αν ακόμη η σχέση αυτή γεννήθηκε πριν από τη διαχείριση, στο δικαστήριο παρίσταται ο διαχειριστής. Οι διατάξεις των άρθρων 997 του Αστικού Κώδικα και 956 παρ. 6 του κώδικα αυτού εφαρμόζονται και εδώ.

4. Ο διαχειριστής δεν μπορεί, χωρίς την άδεια του μονομελούς πρωτοδικείου, που παρέχεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να καταρτίζει δικαιοπραξίες με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος.

Άρθρο 1040

1. Όταν το ζητήσει ο οφειλέτης ή κάποιος από τους δανειστές, ο διαχειριστής ή ο επόπτης, το μονομελές πρωτοδικείο μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να αντικαταστήσει το διαχειριστή ή τον επόπτη.

2. Κάθε διαφορά σχετική με τη διαχείριση επιλύεται από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., αν το ζητήσει ο διαχειριστής ή ο επόπτης ή ο οφειλέτης ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Το δικαστήριο μπορεί να ορίζει τον τρόπο που θα γίνεται η διαχείριση και να διατάζει κάθε μέτρο πρόσφορο γι' αυτήν.

Άρθρο 1041

1. Το μονομελές πρωτοδικείο, ορίζει τη μηνιαία αποζημίωση του διαχειριστή και του επόπτη. Οι διατάξεις του άρθρου 1034 παρ. 2 εδάφ. δεύτερο, τρίτο και τέταρτο, εφαρμόζονται και εδώ.

2. Αν ο οφειλέτης δεν έχει τα μέσα για τη διατροφή του, το μονομελές πρωτοδικείο ορίζει ένα χρηματικό ποσό που πρέπει να του πληρώνεται κάθε μήνα για τα απαραίτητα έξοδα της διατροφής του και της διατροφής της οικογένειάς του. Οι διατάξεις του άρθρου 1034 παρ. 2 εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εφαρμόζονται και εδώ.

3. Αν ο οφειλέτης κατοικεί μέσα στο ακίνητο, έχει το δικαίωμα να εξασκολληθεί να κατοικεί εκεί και μετά την επιβολή της αναγκαστικής διαχείρισης.

4. Ο οφειλέτης όταν ορίζεται διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα μηνιαίας αποζημίωσης.

Άρθρο 1042

Ο διαχειριστής από τους καρπούς και τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης, καταβάλλει τις αποδοχές του προσωπικού, τους τακτικούς φόρους και τις εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς που γίνονται απαιτητοί αφού αρχίσει η διαχείριση, εξασλεί τα δάνεια που πήρε και γενικά καταβάλλει όλα τα έξοδα που χρειάζονται για την εκμετάλλευση του ακινήτου ή τη λειτουργία της επιχείρησης.

Άρθρο 1043

1. Το υπόλοιπο που απομένει, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα του άρθρου 1042, ο διαχειριστής το καταβάλλει στο δανειστή ώπου να ικανοποιηθεί η απαίτησή του.

2. Αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές εκτός από εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.

3. Αν αναγγέλθηκαν δανειστές, ο διαχειριστής συντάσσει κάθε τρίμηνο πίνακα διανομής και με βάση αυτόν πληρώνει εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν. Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα διανομής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975, 976, 977 και 1007. Για την κατάταξη των απαιτήσεων του άρθρου 975 αντί της ημέρας του πλειστηριασμού λαμβάνεται υπόψη η ημέρα που άρχισε η αναγκαστική διαχείριση.

4. Μέσα σε δέκα ημέρες αμέσως συνταχθεί ο πίνακας διανομής ο διαχειριστής καλεί εγγράφως τον οφειλέτη και τους δανειστές να λάβουν γνώση του πίνακα.

Άρθρο 1044

1. Κατά της αναγγελίας δανειστή, καθώς και κατά του πίνακα διανομής, ο

όςτης και κάθε δανειστής που έχει αναγγελθεί μπορεί, μέσα σε δέκα ημέρες αμέσως και η προθεσμία του άρθρου 1043 παρ. 4, να ασκήσει αντιρρήσεις στο κατά το άρθρο 933 αρμόδιο δικαστήριο. Η άσκηση αντιρρήσεων κατά αναγγελίας ή κατά του πίνακα διανομής αναστέλλει την καταβολή στο δανειστή κατά του οποίου στρέφονται οι αντιρρήσεις, ώπου να γίνει τελεσίδικη η απόφαση του δικαστηρίου.

2. Όταν περάσει η προθεσμία της παρ. 1, ο διαχειριστής καταβάλλει στους δανειστές με βάση τον πίνακα διανομής.

Άρθρο 1045

1. Ο διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει κάθε έτος, καθώς και όταν περατωθεί η διαχείριση, έγγραφη λογοδοσία στον οφειλέτη, σε εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση και στους δανειστές που αναγγέλθηκαν.

2. Ο επόπτης του διαχειριστή επιβλέπει και παρακολουθεί τη διαχείριση και έχει δικαίωμα να εξετάζει τα βιβλία και τους λογαριασμούς της διαχείρισης και να ενημερώνεται για τη γενική κατάσταση της διαχείρισης.

3. Σε κάθε περίπτωση που το δικαστήριο του άρθρου 1040 παρ. 2 επιλύει διαφορά σχετική με την αναγκαστική διαχείριση καλείται υποχρεωτικά και ο επόπτης.

4. Ο διαχειριστής και ο επόπτης είναι υπεύθυνοι να αποζημιώσουν τον οφειλέτη και τους δανειστές, κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 1046

1. Η αναγκαστική διαχείριση παύει με τελεσίδικη απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή όπου εδρεύει η επιχείρηση του οφειλέτη, όταν το ζητήσει ο οφειλέτης ή ο δανειστής ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον α) αν ικανοποιήθηκαν οι απαιτήσεις εκείνου που ζήτη την αναγκαστική διαχείριση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν ή αν αυτοί, με έγγραφη δήλωσή τους προς τον οφειλέτη, παραιτήθηκαν από την αναγκαστική διαχείριση, β) αν το δικαστήριο κρίνει ότι η εξακολούθηση της αναγκαστικής διαχείρισης δεν είναι ενδεδειγμένη ή ζημιώνει τα συμφέροντα του οφειλέτη, γ) αν ο δανειστής που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση δεν φρόντισε, μέσα σε λογικό διάστημα αμέσως επιδόθηκε στον οφειλέτη την απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση, να αναλάβει τα καθήκοντά του διαχειριστής ή επόπτης. Οι διατάξεις του άρθρου 1034 παρ. 2 εδάφ. δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εφαρμόζονται και εδώ.

2. Αμέσως, με βάση την τελεσίδικη απόφαση, εξαλειφθεί η εγγραφή στα ειδικά βιβλία σύμφωνα με το άρθρο 1036 παρ. 1, παύει η αναγκαστική διαχείριση του ακινήτου ή της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Προσωπική κράτηση.

Άρθρο 1047

1. Προσωπική κράτηση διατάσσεται, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητώς ο νόμος, και κατά επιβάρυν για εμπορικές απαιτήσεις μπορεί να διαταχθεί επίσης και για απαιτήσεις από αδικηπραξίες. Η διάρκεια της προσωπικής κράτησης ορίζεται με την απόφαση, έως ένα έτος. Η αίτηση για προσωπική κράτηση, που μπορεί να υποβληθεί και αυτοτελώς, δικάζεται πάντα κατά την τακτική διαδικασία από το αρμόδιο για την απαίτηση δικαστήριο.

2. Δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση για απαίτηση δικαστικών εξόδων που επιδικάστηκαν από πολιτικό δικαστήριο ή για απαίτηση μικρότερη από τριάντα χιλιάδες δραχ., εκτός αν προέρχεται από πιστωτικό τίτλο.

3. Αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, εκτός από τις ανώνυμες εταιρίες και τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, ως προς τα χρέη της παραγρ. 1 εδ. πρώτο του άρθρου αυτού, η προσωπική κράτηση διατάσσεται κατά των εκπροσώπων τους, και στις περιπτώσεις του άρθρου 947 παρ. 1 διατάσσεται κατά των νόμιμων αντιπροσώπων του διαδικίου που τελεί υπό επιμέλεια.

Άρθρο 1048

Προσωπική κράτηση δεν διατάσσεται α) κατά των ανηλίκων που τελούν υπό γονική μέριμνα ή υπό επιτροπεία και κατά των απαγορευμένων με δικαστική απόφαση, β) κατά βουλευτών, όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος και τέσσερις εβδομάδες μετά τη λήξη της, γ) κατά προσώπων που συμπλήρωσαν το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και δ) κατά κληρικών κάθε βαθμού κάθε γνωστής θρησκείας.

Άρθρο 1049

1. Η διάταξη για προσωπική κράτηση εκτελείται μόνο αφού η δικαστική απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη και αφού προηγουμένως επιδοθεί σ' αυτόν που καταδικάστηκε. Όταν πρόκειται για εκπρόσωπο νομικού προσώπου, η προσωπική κράτηση δεν εκτελείται πριν περάσουν τρεις ημέρες από του ή απόφαση του επιδόθηκε.

2. Όποιος καταδικάστηκε σε προσωπική κράτηση συλλαμβάνεται από το δικαστικό επιμελητή, πάντα μπροστά σε μάρτυρα που συλλαμβάνεται για το σκοπό αυτό, και συντάσσεται σχετική έκθεση. Η σύλληψη απαγορεύεται α) στον τόπο όπου συνεδριάζει δικαστήριο και όσο διαρκεί η συνεδρίαση, β) σε καθιερωμένο τόπο λειτουργίας γνωστής θρησκείας και όσο διαρκεί η λειτουργία, γ) από 1 έως 31 Αυγούστου.

Άρθρο 1050

1. Αν όποιος έχει συλληφθεί προβάλλει αντιρρήσεις κατά της προσωπικής κράτησης, προάγεται αμέσως στον πρόεδρο πρωτοδικών στην περιφέρεια του οποίου έγινε η σύλληψη. Αυτός, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., αποφασίζει για τις αντιρρήσεις που μπορούν να υποβληθούν και προφορικά.

2. Αν δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις ή αν απορρίφθηκαν, αυτός που έχει συλληφθεί οδηγείται στις φυλακές, όπου κρατείται σε χώρο διαφορετικό από εκείνον που προσρίζεται για όσους είναι υπόδικοι ή κατάδικοι για αείδητες πράξεις. Μόνο ώσπου να του οδηγήσουν στη φυλακή μπορεί να φυλαχθεί σε οποιαδήποτε άλλη φυλακή ή και σε οποιοδήποτε άλλο χώρο.

3. Ο διευθυντής της φυλακής παραλαμβάνει εκείνον που έχει συλληφθεί μόνο αν του παραδοθεί η απόφαση που διατάζει την προσωπική του κράτηση και αντίγραφο της έκθεσης της σύλληψής του και του προκαταβληθούν, με απόδειξη, για ένα μήνα, τα τροφεία που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Στον ίδιο διευθυντή προκαταβάλλονται, με απόδειξη, τα τροφεία κάθε επόμενου μήνα.

4. Η προσωπική κράτηση των στρατιωτικών εκτελείται από τη στρατιωτική αρχή, στην οποία προκαταβάλλονται τα τροφεία σύμφωνα με όσα ορίζει η προηγούμενη παράγραφος.

Άρθρο 1051

Αποφάσεις προσωπικής κράτησης για την είσπραξη απαιτήσεων προγενέστερες από την έναρξη της προσωποκράτησης που αποτίθηκε, εκτελούνται μόνο αν αυτή δεν κράτησε ένα έτος, και μόνο για το χρονικό διάστημα που μένει για να συμπληρωθεί το έτος. Η προσωπική κράτηση για το χρονικό αυτό διάστημα ενεργείται ως συνέχεια της προηγούμενης ή και μετά την απόλυση του καταδικασμένου. Για να εκτελεστεί στη συνέχεια αρκεί έκθεση του δικαστικού επιμελητή που συντάσσεται μπροστά σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και στο διευθυντή της φυλακής στον οποίο παραδίδεται η απόφαση που εκτελείται και αντίγραφο της έκθεσης και στον οποίο προκαταβάλλονται τα τροφεία σύμφωνα με την παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 1052

1. Ο κρατούμενος απολύεται α) αν συμπληρώθηκε η διάρκεια της προσωπικής κράτησης που ορίζει η απόφαση, β) αν κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το χρέος για το οποίο επιβλήθηκε η προσωπική κράτηση μαζί με τους τόκους που οφείλονται ήδη και τα έξοδα της εκτέλεσής και κατατεθεί το γραμμάτιο στο γραμματέα του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η φυλακή, γ) αν συναινέσουν εγγράφως ο δανειστής που επέβαλε την προσωπική κράτηση και κάθε άλλος δανειστής που ζήτησε να παραταθεί η κράτηση, δ) αν ο κρατούμενος συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του και ε) αν παραλείφθηκε η προκαταβολή των τροφείων. Στις περιπτώσεις α', γ' και ε', η απόλυση γίνεται από το διευθυντή της φυλακής στις άλλες, με απόφαση του προέδρου πρωτοδικών στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η φυλακή, ο οποίος δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Στην περίπτωση ε', η απόλυση γίνεται μόλις περάσει η ώρα 12 το μεσημέρι της τελευταίας ημέρας για την οποία πληρώθηκαν τροφεία και δεν επιτρέπεται νέα κράτηση του αφελέτη για το ίδιο χρέος.

Άρθρο 1053

Αν ο κρατούμενος είναι ασθενής ή ασθενήσει κατά τη διάρκεια της κράτησής του, ο πρόεδρος πρωτοδικών που αναφέρεται στο προηγούμενο άρθρο, δικάζοντας

κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να επιτρέψει να κρατηθεί ο κρατούμενος, με δική του έξοδα, σε νοσοκομείο ή σε ιδιωτική κατοικία, και μπορεί επίσης να επιτρέψει την ελευθέρωσή του αν η ασθένεια είναι τέτοια ώστε να υπάρχει κίνδυνος από την παράταση της κράτησης.

Άρθρο 1054

1. Κάθε διαφορά σχετική με την εκτέλεση της προσωπικής κράτησης υπάγεται, αν δεν ορίζεται διαφορετικά, στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου αυτού ορίζει σύνομη δικάσιμο, και την προθεσμία για να κλητευθεί ο αντίδικος εκείνου που προσπεύγει.

2. Η προθεσμία της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης κατά της απόφασης που εκδίδεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο είναι πέντε ημέρες, αλλά ούτε αυτή ούτε και η άσκηση των ένδικων αυτών μέσων αναστέλλουν την εκτέλεση.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Άρθρο 1

Από την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται α) ο νόμος της 2/14 Απριλίου 1834 "περί Πολιτικής Δικονομίας", β) ο νόμος της 23 Ιουλίου 1903 "περί Πολιτικής Δικονομίας της Κρητικής Πολιτείας", γ) τα άρθρα 315 έως 409 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας της 25 Ιανουαρίου 1880, δ) τα άρθρα 50 έως 56 της Ειδικής Δικονομίας των Κρητών της 10 Φεβρουαρίου 1880, όπως ίσχυαν ως τώρα, ε) κάθε άλλη διάταξη που είναι αντίθετη σ' αυτόν και στ) κάθε διάταξη που αφορά θέματα, που ρυθμίζει ο εισαγόμενος Κώδικας, εφόσον δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις αυτού του κώδικα και δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν.

Άρθρο 2

Με την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν επηρεάζεται η ισχύς δικονομικών διατάξεων που στηρίζονται σε διεθνείς συμβάσεις.

Άρθρο 3

1. Στις περιπτώσεις που ειδικοί νόμοι παραπέμπουν σε διατάξεις οι οποίες καταργούνται με το νόμο αυτόν, από την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις του.

2. Στις περιπτώσεις που διατάξεις του Αστικού Κώδικα ή άλλου νόμου παραπέμπουν στην αρμοδιότητα και στην επίαναφορά διαδικασία γενικά του προέδρου πρωτοδικών ή στη διαδικασία των άρθρων 634 έως 639 της Πολιτικής Δικονομίας ή 564 έως 568 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, από την εισαγωγή του ΚΠολΔ είναι αρμόδιο το μονομελές πρωτοδικείο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

3. Στις περιπτώσεις που διατάξεις νόμων παραπέμπουν στην επίαναφορά διαδικασία ενώπιον του πρωτοδικείου ή στη διαδικασία των άρθρων 640 έως 645 της Πολιτικής Δικονομίας ή 557 έως 560 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, από την εισαγωγή του ΚΠολΔ εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 740 επ., εκτός αν ο νόμος αυτός ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 4

Από την εισαγωγή του ΚΠολΔ καταργούνται όλες οι διατάξεις νόμων που καθιερώνουν ειδικές διαδικασίες ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή ειδικούς κανόνες για ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων που εισάγονται στα δικαστήρια αυτά, εκτός αν ο νόμος αυτός ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 5

1. Όλα τα χρηματικά ποσά που ορίζουν οι διατάξεις του ΚΠολΔ σε δραχμές, επιτρέπεται να αυξομειώνονται με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος α) που ακολούθησε η αγωγή ή η αίτηση, όταν πρόκειται για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου ή την εφαρμογή ειδικών διατάξεων ή ειδικών διαδικασιών, β) που εκδόθηκε η απόφαση, όταν πρόκειται για το επιτρεπτό ένδικου μέσου και την αρμοδιότητα του δικαστηρίου που το δικάζει, γ) που επιβλήθηκε η ποινή, όταν πρόκειται για χρηματικές ποινές, και δ) που γεννήθηκε η έννομη σχέση, όταν πρόκειται για το επιτρεπτό της απόδειξης με μάρτυρες.

Άρθρο 6

Ο νόμος 406 της 17/24 Νοεμβρίου 1914 "περί δικαστηρίου συγκρούσεως καθήκοντων" διατηρεί την ισχύ του.

Άρθρο 7

1. Από την εισαγωγή του ΚΠολΔ καταργούνται το άρθρο 38 του νόμου 3632 της 17/26 Ιουλίου 1928 "περί χρηματιστηρίων αξιών" και το προεδρικό διάταγμα της 15/15 Απριλίου 1929 "περί εκδικάσεως των χρηματιστηριακών διαφορών", οι παρ.3 επ. του άρθρου 18 του νομοθετικού διατάγματος της 2/10 Νοεμβρίου 1923 "περί χρηματιστηρίου εμπορευμάτων", τα άρθρα 51 έως 63 του Βιρτουικού Νόμου καθώς και όλες οι διατάξεις νόμων που καθιερώνουν ειδικά πολιτικά δικαστήρια ή υποχρεωτικές ή αναγκαστικές διαιτησίες για την εκδίκαση διαφορών ιδιωτικού δικαίου, εκτός από εκείνες που ορίζονται στα άρθρα 8 και 46.

2. Οι εκκρεμείς δίκες κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ, ενώπιον των ειδικών πολιτικών δικαστηρίων ή των υποχρεωτικών ή των αναγκαστικών διαιτησιών που καταργούνται με την παρ. 1, συνεχίζονται ενώπιον τους, σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις εφόσον εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση.

Άρθρο 8

1. Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου 2345 της 24 Ιουνίου/3 Ιουλίου 1920 "περί προσωρινού ασχισμού και μωπηθών των εν των κράτει μουσουλμάνων και περί διαχειρίσεως των περιουσιών των Μουσουλμανικών Κοινοτήτων".

2. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του νόμου 2345 της 24 Ιουνίου 1920 τροποποιούνται ως εξής: "2. Κάθε απόφαση του μωπηθί για ζητήματα αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας δεν μπορεί να εκτελεστεί, ούτε αποτελεί δεδικασμένο, αν δεν κηρυχθεί εκτελεστική από το μονομελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο μωπηθί που εξέδωσε την απόφαση, κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. ΚΠολΔ.

3. Το δικαστήριο της παρ.2 εξετάζει μόνο αν η απόφαση εκδόθηκε μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας που έχει ο μωπηθί με το νόμο αυτόν και δεν εξετάζει το περιεχόμενο της".

Άρθρο 9

1. Από την εισαγωγή του ΚΠολΔ καταργούνται όλες οι διατάξεις που ορίζουν την καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται σ' αυτά.

2. Οι δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ συνεχίζονται ενώπιον των δικαστηρίων όπου είχαν εισαχθεί ή είχαν παραλειφθεί, εφόσον, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την εισαγωγή του είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδια, και αν είναι αναρμόδια, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΠολΔ για την αρμοδιότητα.

3. Στις περιπτώσεις της παρ.2 η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του δικαίου που ίσχυε έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ.

Άρθρο 10

1. Τα άρθρα 42 έως 51 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που εκκρεμούν ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά την εισαγωγή του.

2. Συμφωνία για παρέκταση της αρμοδιότητας που είχε συναμολογηθεί πριν από την εισαγωγή του ΚΠολΔ, σύμφωνα με τις διατάξεις του δικαίου που ίσχυε έως τότε, είναι έγκυρη, αν αφορά την κατά τόπον αρμοδιότητα.

Άρθρο 11

1. Όλες οι διαφορές που κατά τις διατάξεις του β. διατάγματος 27/27 Μαΐου 1957 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του νοικοκυσταίου κλπ. συναφών νόμων κατ'εφαρμογήν του νόμου 3664/57" υπάγονται στην αρμοδιότητα του προέδρου πρωτοδικών ή του ειρηνοδικείου δικάζονται στο εξής οι πρώτες από το μονομελές πρωτοδικείο και οι δεύτερες από το ειρηνοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 647 έως 662 του ΚΠολΔ.

2. Οι δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ ενώπιον των αρμοδίων κατά το β. διάταγμα της παρ.1 δικαστηρίων συνεχίζονται στα δικαστήρια αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν έως την εισαγωγή του.

Άρθρο 12

Στις δίκες που κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ είναι εκκρεμείς στον πρώτο βαθμό, οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται από τις διατάξεις του, όσες όμως είχαν

ενεργηθεί πριν από την εισαγωγή του ρυθμίζονται από το προγενέστερο δίκαιο.

Άρθρο 13

1. Οι διατάξεις των άρθρων 144 έως 151 του ΚΠολΔ για τις προθεσμίες εφαρμόζονται, εφόσον η επίδοση ή το γεγονός που αποτελεί την αρετηρία της προθεσμίας συντελέστηκε μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ.

2. Η διάρκεια των προθεσμιών που είχαν αρχίσει πριν από την εισαγωγή του ΚΠολΔ και δεν έχουν λήξει, καθώς και η παρέκταση τους, κρίνονται σύμφωνα με το δίκαιο που ίσχυε πριν από την εισαγωγή του, η παράταση όμως, η αναστολή και η διακοπή τους εξαιτίας γεγονότων που επήλθαν μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ, κρίνονται με βάση τις διατάξεις του.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 152 έως 158 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις προθεσμίες που είχαν αρχίσει πριν από την εισαγωγή του, εφόσον δεν περατώθηκε η δίκη με αμετάκλητη απόφαση.

Άρθρο 14

1. Οι διατάξεις των άρθρων 173 έως 175 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς πριν από την εισαγωγή του.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 176 έως 193 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 15

Οι διατάξεις των άρθρων 205 και 206 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 16

Οι διατάξεις των άρθρων 208 έως 214 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις αγωγές που είχαν ασκηθεί πριν από την εισαγωγή του και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί.

Άρθρο 17

Οι διατάξεις των άρθρων 226 έως 281, 296 και 297 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις αγωγές που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 18

1. Οι διατάξεις των άρθρων 286 έως 312 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 313 έως 320 και 332 έως 334 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις αποφάσεις που δημοσιεύθηκαν πριν από την εισαγωγή του.

Άρθρο 19

1. Διατηρούνται σε ισχύ οι ειδικές διατάξεις για διεξαγωγή εξώδικης πραγματογνωμοσύνης ή δειγματοληψίας.

2. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τις γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων σύμφωνα με την παρ.1 ή τις αποφάσεις διοικητικών οργάνων ή συλλογικών οργάνων της διοίκησης που εκδίδονται με βάση τις γνωμοδοτήσεις αυτές και κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

Άρθρο 20

Οι διατάξεις των άρθρων 393 και 394 ΚΠολΔ εφαρμόζονται στις δικαιοπραξίες που καταρτίστηκαν μετά την εισαγωγή του.

Άρθρο 21

Οι διατάξεις των άρθρων 415 έως 420 και 421 έως 431 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του. Διαδικαστικές πράξεις απόδειξης που έγιναν κατά τις διατάξεις του δικαίου που ίσχυε πριν από την εισαγωγή του ΚΠολΔ κρίνονται κατά το δίκαιο αυτό. Αν πριν από την εισαγωγή του ΚΠολΔ είχε επιβληθεί δικαστικός όρκος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του δικαίου που ίσχυε τότε.

Άρθρο 22

1. Οι διατάξεις των άρθρων 432 έως 449 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στα έγγραφα που συντάσσονται από την εισαγωγή του.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 450 έως 465 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στα έγγραφα που έχουν συνταχθεί πριν από την εισαγωγή του.

Άρθρο 23

1. Οι αγωγές που έχουν ασκηθεί κατά τις διατάξεις του νομ. διατάγματος της 9/16 Νοεμβρίου 1925 "περί εκδικάσεως των μικροδιαφορών κλπ.", όπως το διάταγμα

αυτό κυρώθηκε με το νόμο 4204 του 1929, και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ, δικάζονται κατά τις διατάξεις του ΚΠολΔ.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 473 έως 477 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 478 έως 494 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 24

1. Το παραδεκτό των ένδικων μέσων, το επιτρεπτό των προβαλλόμενων λόγων και ο χρόνος της άσκησης κρίνονται σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά το χρόνο που δημοσιεύεται η απόφαση. Στα ένδικα μέσα που είχαν ασκηθεί κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ εφαρμόζονται οι διατάξεις του αρ. 12.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 518 παρ. 2, 545 παρ. 5 και 564 παρ. 3 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από την εισαγωγή του. Οι προθεσμίες που καθορίζονται από τις διατάξεις αυτές αρχίζουν από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου.

Άρθρο 25

1. Οι διατάξεις των άρθρων 501, 502, 511 έως 517, 538 έως 543, 552 έως 562 ΚΠολΔ εφαρμόζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται από την εισαγωγή του.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 495 ως 500 ΚΠολΔ, εφαρμόζονται στα ένδικα μέσα που ασκούνται από την εισαγωγή του.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 506 έως 510, 524 έως 537, 548 έως 551, 568 έως 582 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στα ένδικα μέσα που είχαν ασκηθεί πριν από την εισαγωγή του.

Άρθρο 26

1. Τα άρθρα 593 ως 597 ΚΠολΔ εφαρμόζονται στις αγωγές που ασκούνται από την εισαγωγή του.

2. Τα άρθρα 592, 598 έως 607 και 611 έως 613 εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 27

Με την επικύρωση των διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου δικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 593 έως 613 ΚΠολΔ και οι διαφορές που αφορούν το χωρισμό από τραπέζης και κοίτης.

Άρθρο 28

Τα άρθρα 614 έως 618 και 622 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις δίκες που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του.

Άρθρο 29

1. Αν κατά διαταγή πληρωμής χρηματικής απαίτησης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή η ανακοπή που ασκήθηκε απορριφθεί τελεσίδικα, η διαταγή πληρωμής αποτελεί τίτλο για εγγραφή υποθήκης.

2. Αν έχει εγγραφεί προσημείωση για να ασφαλιστεί απαίτηση για την οποία εκδόθηκε δικαστική πληρωμής, η προσημείωση μετατρέπεται σε υποθήκη, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1.

Άρθρο 30

Το β. διάταγμα της 29/31 Δεκεμβρίου 1953 "περί κωδικοποίησης των ισχυουσών διατάξεων των Νομ. Διατάγματος της 13/12 Δεκεμβρίου 1926 "περί εκδίκασης των εκ συμπληρωματικών και εμπροσθίων ή μη γραμματικών εις διαταγήν διανομών", όπως το διάταγμα αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, καταργείται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς με βάση τις διατάξεις του ίδιου διατάγματος κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ εφαρμόζονται να δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τα άρθρα 1 έως 15 του β.δ/τος που καταργείται.

Άρθρο 31

Το διάταγμα της 24/30 Δεκεμβρίου 1943 "περί κωδικοποίησης των διατάξεων του νόμου ΕΧΗ' του 1899 "περί εξάρσεως δυστροπούτων μισθωτών", όπως το διάταγμα αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, καθώς και όλες οι διατάξεις που αναφέρονται στην εφαρμογή των διατάξεων του καταργούνται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς με βάση τις διατάξεις του ίδιου διατάγματος κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ εξακολουθούν να δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τα άρθρα 1 έως 9 του διατάγματος που καταργείται.

Άρθρο 32

Το άρθρο 13 του νόμου 164 της 29/30 Οκτωβρίου 1946 "περί τροποποίησης διατάξεων της Πολ. Δικονομίας" καταργείται.

Άρθρο 33

Το άρθρο 11 του νόμου 3741 της 4/9 Ιανουαρίου 1929 "περί της ιδιοκτησίας κατ'ορόρους" καταργείται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ, δικάζονται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τις διατάξεις του άρθρου που καταργείται.

Άρθρο 34

Το άρθρο 8 του άρθρου 2 του νόμου 4672 της 5/9 Μαΐου 1930 "περί ρυθμίσεως των αγροτικών κλησίων" αντικαθίσταται ως εξής: "8: Τάδε όλων έρω που δεν είναι αντίθετος προς τους προηγούμενους άρθρους".

2: Το άρθρο 6 του νόμου 4672/1930 καταργείται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τις διατάξεις του άρθρου που καταργείται.

Άρθρο 35

Τα άρθρα 27 έως 32 του νόμου 2475 της 24 Ιουλίου/17 Σεπτεμβρίου 1920 "περί μεταναστεύσεως και αποδημίας" καταργούνται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ, δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τις διατάξεις των άρθρων που καταργούνται.

Άρθρο 36

1. Όλες οι διαφορές οι οποίες κατά τις διατάξεις του β. διατ/τος της 23/23 Σεπτεμβρίου 1948 "περί εκτελέσεως της παρ. 2 του άρθρου 4 του ψηφίσματος ΚΗ'/1947 "περί παροχής διευκολύνσεων διά την υπό ιδιωτών ανοικοδόμειν", όπως το διάταγμα αυτό τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και επεκτάθηκε, υπάγονται στην αρμοδιότητα του προέδρου πρωτοδικών κατά τη διαδικασία του νόμου ΕΧΗ', από την εισαγωγή του ΚΠολΔ δικάζονται από το μονομέλές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 647 έως 662 ΚΠολΔ· οι ειδικές δικονομικές διατάξεις του β.δ/τος διατηρούνται σε ισχύ και αρκεί πιθανολόγηση των πραγματικών ισχυρισμών.

2. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του β.δ/τος που αναφέρεται ότην παρ. 1 καταργείται.

3. Οι διαφορές που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου 3 και στην παρ. 4 του άρθρου 9 του β.δ/τος που αναφέρεται στην παρ. 1 δικάζονται από το μονομέλές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 647 έως 662 ΚΠολΔ· οι ειδικές δικονομικές διατάξεις των άρθρων αυτών διατηρούνται και αρκεί πιθανολόγηση των πραγματικών ισχυρισμών. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο.

4. Η αναστολή εκτέλεσης σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 3 του β.δ/τος που αναφέρεται στην παρ. 1 χορηγείται από το μονομέλές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ και τηρούνται οι ειδικές διατάξεις που αναφέρονται στην παρ. αυτή.

5. Οι δίκες που είναι εκκρεμείς στα δικαστήρια που αναφέρονται στις παραγρ. 1, 3 και 4 κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ συνεχίζονται στα δικαστήρια αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ.

Άρθρο 37

Το β.δ/γμα της 1/1 Αυγούστου 1920 "περί κωδικοποίησης των διατάξεων του νόμου Γ.β.Ο.Α' "περί εκδίκασης των μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφορών κλπ.", όπως το διάταγμα αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, όλες οι διατάξεις που αναφέρονται στην εφαρμογή των διατάξεων του και όλες γενικά οι διατάξεις που αναφέρονται στην εκδίκαση των διαφορών του άρθρου 663 ΚΠολΔ καταργούνται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις.

Άρθρο 38

Όλες οι διατάξεις οι σχετικές με την εκδίκαση των διαφορών που αναφέρονται στο άρθρο 677 του ΚΠολΔ καταργούνται, οι δίκες όμως που είναι εκκρεμείς κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ δικάζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης κατά τις καταργούμενες διατάξεις.

Άρθρο 39

Καταργούνται από την εισαγωγή του ΚΠολΔ όλες οι διατάξεις του δικαίου που ισχύει έως τότε για προαρκτικά, προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα. Κατ'εξάρτηση δια-

ητρείται η ισχύς των διατάξεων για διορισμό προσωρινού επιτρόπου ή κηδεμόνα, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 24 έως 31 του νόμου ΠΝΒ/1862 "περί συστάσεως φρενοκομείων".

Άρθρο 40

Η μεταρρύθμιση ή η ανάκληση ασφαλιστικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή διαταχθεί κατά τις διατάξεις του δικαίου που ίσχυε έως την εισαγωγή του ΚΠολΔ γίνεται κατ'εφαρμογή των άρθρων 682 επ. ΚΠολΔ. Αν το δικαστήριο που διέταξε τα ασφαλιστικά μέτρα είναι ο πρόεδρος πρωτοδικών, αρμόδιο για τη μεταρρύθμιση ή την ανάκλησή τους είναι το μονομελές πρωτοδικείο.

Άρθρο 41

Οι σχετικές με την υποθήκη διατάξεις του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στην προσμείωση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. Το ίδιο ισχύει και για τις διατάξεις του νόμου για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 42

Κάθε παραβίαση από τους διαδίκους των αποφάσεων που διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση της νομής ή της κατοχής, ανεξάρτητα από τις άλλες συνέπειές της, τιμωρείται και με την ποινή του άρθρου 169 Π.Ν.Κ.

Άρθρο 43

Από την εισαγωγή του ΚΠολΔ, το μονομελές πρωτοδικείο της τοποθεσίας του αιτητού δικάζει, κατά τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. ΚΠολΔ, την αίτηση εξαγοράς που αναφέρεται στο άρθρο 61 Εισ. ΜΠΔΚ.

Άρθρο 44

1. Οι πτωχευτικές υποθέσεις που δικάζονται κατά την ΠολΔ που ίσχυε πριν από τον κώδικα Πολ. Δικονομίας κατά την επ'αναφορά διαδικασία, υπάγονται στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου και δικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ.
2. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 764 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στον πρώτο βαθμό.

Άρθρο 45

Οι διατάξεις των άρθρων 84 έως 86 του νόμου 5325 της 9/16 Μαρτίου 1932 "περί συναλλαγματικής και γραμματίου εις διαταγήν", των άρθρων 64 έως 66 του νόμου 5950 της 23/23 Δεκεμβρίου 1933 "περί επιταγής" και των άρθρων 81 έως 86 του νομ. διατάγματος της 17 Ιουλίου/15 Αυγούστου 1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανυπόθηκων εταιρειών" από την εισαγωγή του ΚΠολΔ καταργούνται και σε περιπτώσει απώλειας ή καταστροφής τίτλου εις διαταγήν εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 843 έως 860.

Άρθρο 46

Οι διατάξεις συμβάσεων για διαιτησία διαφορών ιδιωτικού δικαίου που είναι κυρωμένες με νόμο εξακολουθούν να ισχύουν, όπως και οι διατάξεις των νόμων που τις τροποποιούν ή τις συμπληρώνουν. Στις διαιτησίες που αρχίζουν μετά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού εφαρμόζονται τα άρθρα 867 επ. ΚΠολΔ, εφόσον δεν είναι αντίθετα προς τις διατάξεις της σύμβασης ή των νόμων που την τροποποιούν ή τη συμπληρώνουν.

Άρθρο 47

1. Τα άρθρα 867 έως 885 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις συμφωνίες διαιτησίας που συνυπογράφησαν πριν από την εισαγωγή του, εφόσον κατά τις διατάξεις του δικαίου που ίσχυε πριν από την εισαγωγή του ΚΠολΔ, δεν πέρασε η προθεσμία της ισχύος των συμφωνιών διαιτησίας ή της έκδοσης των διαιτητικών αποφάσεων.
2. Τα άρθρα 886 έως 891 του ΚΠολΔ, εφαρμόζονται στις διαιτητικές διαδικασίες που αρχίζουν μετά την εισαγωγή του.
3. Τα άρθρα 892 έως 900 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται στις διαιτητικές αποφάσεις που συντάσσονται και υπογράφονται μετά την εισαγωγή του.

Άρθρο 48

Οι διατάξεις για τη διαιτησία των επιμελητηρίων καταργούνται, όπως και κάθε άλλη διάταξη για έκουσια διαιτησία. Αν κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ έχει αρχίσει η διαιτητική διαδικασία, συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις που καταργούνται.

Άρθρο 49

1. Το δημόσιο μπορεί να συνομολογήσει σύμφωνα διαιτησίας μόνο εγγράφως ύστερα από γνωμοδότηση της ολιμέλειας του Νομικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού. Με τον ίδιο τρόπο το δημόσιο ορίζει τους διαιτητές του.

2. Οι προθεσμίες των άρθρων 873 έως 876 του ΚΠολΔ είναι ενός μηνός, αν πρόκειται για συμφωνίες διαιτησίας που συνομολογήθηκαν από το δημόσιο.

Άρθρο 50

1. Οι σχετικές με την αναγκαστική εκτέλεση διατάξεις του ΚΠολΔ εφαρμόζονται στις εκτελέσεις που αρχίζουν από την εισαγωγή του. Η αναγκαστική εκτέλεση θεωρείται ότι άρχισε από τότε που επιδόθηκε η επιταγή σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 1000 και 1009 έως 1012 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις εκτελέσεις που έχουν ήδη αρχίσει πριν από την εισαγωγή του. Οι διατάξεις των άρθρων 1034 έως 1046 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις αναγκαστικές διαχειρίσεις που επιβλήθηκαν πριν από την εισαγωγή του.

3. Η προθεσμία αναγγελίας κατά τα άρθρα 972 παρ. 1 και 999 παρ. 4 ΚΠολΔ ισχύει και για την αναγγελία του δημοσίου και δεν εφαρμόζεται ως προς αυτό η διάταξη του άρθρου 10 του Κ.Δ/τος της 26 Ιουνίου/10 Ιουλίου 1944 "περί κώδικος νόμου περί δικών του δημοσίου".

Άρθρο 51

Από την εισαγωγή του ΚΠολΔ καταργούνται 1) οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν την προσωπική κράτηση ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης κατά την Πολιτική Δικονομία για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, διατηρούνται όμως σε ισχύ οι διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, 2) οι διατάξεις νόμων που ορίζουν ότι τα προνόμια που οι ίδιες προβλέπουν υπεριοχούν από τα προνόμια των εφόδων της αναγκαστικής εκτέλεσης, 3) οι διατάξεις νόμων που αποκλείουν την προσωρινή εκτέλεση κατά νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι διατάξεις που ορίζουν ότι η προθεσμία ή η άσκηση αναιρέσεως έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα για την αναγκαστική εκτέλεση, 4) οι διατάξεις νόμων που επιβάλλουν άδεια του δικαστηρίου για την επιβολή κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, αν και ο δανειστής έχει τίτλο εκτελεστό, 5) οι διατάξεις του άρθρου 19 του νόμου 2514 της 24 Αυγούστου/4 Σεπτεμβρίου 1940 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί μεταλλείων διατάξεων", 6) οι διατάξεις του α. νόμου 1519 της 17/19 Δεκεμβρίου 1938 "περί αναγκαστικής εκτελέσεως και συντηρητικών μέτρων επί περιουσίας αλλοδαπών κρατών".

Άρθρο 52

Διατηρούνται σε ισχύ 1) οι διατάξεις του άρθρου 79 του νομ. διατάγματος της 31 Δεκεμβρίου 1923 "περί του καταστατικού νόμου της Αυτοκεφάλου Ενηλικίας της Ελλάδος", 2) οι διατάξεις των άρθρων 45 έως 57 του νομ. διατάγματος 3077 της 6/11 Οκτωβρίου 1954 "περί γενικών αποθηκών", 3) οι διατάξεις του νομ. διατάγματος της 17 Ιουλίου/13 Αυγούστου 1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανυπόθηκων εταιρειών" που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση για ικανοποίηση απαιτήσεων που ασφαλίζονται με ενέχυρο ή υποθήκη, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 60, 63, 92 και 94, οι οποίες καταργούνται από την εισαγωγή του ΚΠολΔ, 4) οι διατάξεις του νόμου 4332 της 10/16 Αυγούστου 1929 "περί κυρώσεως της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος συμβάσεως κλπ.", όπως τροποποιήθηκε, που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση για ικανοποίηση απαιτήσεων της Αγροτικής Τραπέζας, 5) οι διατάξεις που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση του νομ. διατάγματος 1038 της 10/17 Αυγούστου 1949 "περί κυρώσεως της από 12 Νοεμβρίου 1948 και της τροποποιητικής και συμπληρωματικής ταύτης από 15 Απριλίου 1949 συμβάσεως διά γεωργικά και βιομηχανικά δάνεια και περί ειδικών επί των εν λόγω δανείων διατάξεων", που κηρύχθηκε με το νομ. διάταγμα 1198 της 9/19 Οκτωβρίου 1949, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του νομ. διατάγματος 2688 της 31 Οκτωβρίου/10 Νοεμβρίου 1953 και με τις διατάξεις του νομ. διατάγματος 2941 της 31 Ιουλίου/9 Αυγούστου 1954 "περί κυρώσεως των υπ'αρ. 2/29.3.1952, υπ'αρ. 3/15.9.1952 και υπ'αρ. 4/18.6.1954 τροποποιητικών και συμπληρωματικών συμβάσεων διά γεωργικά και βιομηχανικά δάνεια κλπ" 6) οι διατάξεις του νομ. διατάγματος 3441 της 12/12 Νοεμβρίου 1953 "περί επεκτάσεως επί του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Ανάπτυξεως των διατάξεων του νομ. διατάγματος "περί ειδικών διατάξεων επί ανυπόθηκων εταιρειών", 7) οι διατάξεις των νόμων που προβλέπουν τη διαδικασία της συντηρητικής ή αναγκαστικής κατάσχεσης κληθού, 8) οι διατάξεις του αρ. 15 του β. διατάγματος της 24 Ιουλίου/25 Αυγούστου 1920 "περί κώδικος νόμου περί ευθύνης προς αποζημιώσιν των εφ'αποχρημάτως εν τη εργασία παρόντων εργατών ή υπαλλήλων", 9) οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν το ανάλογο επίδομα των ή βοηθημάτων

που χρησιμοποιούνται σε επαγγελματίες ή πρόσωπα που χρειάζονται βοήθεια, 10) οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν την κατάχρηση και τον πλειστηριασμό ή το ακατάχετο αρχαιολογικών αντικειμένων, ιστορικών κτιρίων και κτημάτων που διατηρούνται από ιστορικούς ή άλλους λόγους, 11) οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν τις προϋποθέσεις, με τις οποίες είναι δυνατή η κατάχρηση των απαιτήσεων εργολάβων, 12) οι διατάξεις νόμων που προβλέπουν το ακατάχετο της εγγυοδοσίας για ειδικό σκοπό, 13) οι διατάξεις του άρθρου 9 του νόμου 1023 "περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως" που κωδικοποιήθηκε με το β. διάταγμα της 8/10 Οκτωβρίου 1920, 14) οι διατάξεις του άρθρου 11 του νόμου 3632 της 17/26 Ιουλίου 1928 "περί χρηματιστηρίων αξιών", 15) οι διατάξεις του αρ. 16 του νόμου 841/1948 "περί ταχυδρομικών δεμάτων", 16) οι διατάξεις του άρθρου 11 του Ν.Α. 4114/1960 "περί κώδικος περί του Ταμείου Νομικών" που αφορούν τη δημοσίευση προγράμματος πλειστηριασμού ο οποίος διεξάγεται στην περιφέρεια του τώως Δήμου Αθηναίων και που εφαρμόζονται σε κάθε πλειστηριασμό που διεξάγεται στην περιφέρεια της τώως Διοικήσεως Πρωτευούσης, 17) οι διατάξεις του άρθρου 8 του διατάγματος της 24/30 Δεκεμβρίου 1943 "περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του νόμου ΒΧΗ/1899" "περί εξώσεως των ύστεροποιούντων μισοιών", όπως τροποποιήθηκε, ως προς την αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων που εκδόθηκαν σε δίκες ενφωρεμής κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ, 18) οι διατάξεις των άρθρων 22 Ν.3693/1957, 19 Α.Π. 1715/1951, 8 και 22 Α.Ν. 1539/1938 και 125 και 126 Α.Ν. 2039/1939, 19) ο νόμος 4112/1929, 20) ειδικές διατάξεις που επιτρέπουν την κατάχρηση και εκχώρηση μισών, συντάξεων και ασφαλιστικών παροχών, 21) διατάγματα που καθαρίζουν το συνηθισμένο τόπο πλειστηριασμού ο Υπουργός Δικαιοσύνης εξουσιοδοτείται να τα τροποποιεί και να εκδίδει τέτοια διατάγματα στο μέλλον, 22) οι διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.Α.τος 4001/1959.

Άρθρο 53

Τα άρθρα 105 παρ.2, 205, 521, 539, 1275, 1310, 1377, 1473 και 1889 ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 126 και 127 του Β.ισαγ. Ν.ΑΚ καταργούνται.

Άρθρο 54

Το άρθρο 2025 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: "Ο κληρονόμος οσκει τις αξιώσεις της κληρονομιάς. Ο εκτελεστής της διαθήκης οσκει τις αξιώσεις της κληρονομιάς και ενάγεται για τις αξιώσεις κατά της κληρονομιάς, εφόσον έχει τη διαχείριση της κληρονομιάς ή των σχετικών αξιώσεων".

Άρθρο 55

Το άρθρο 606 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: "Αν τα εισοδήματα αποκρύβονται από το μίσθιο και μεταφέρθηκαν αλλού, το νόμιμο ενέχυρο του εκμισθωτή υπάρχει μόνο εφόσον αυτός μέσα σε ένα μήνα απότου πληροκλήθηκε την αποκάλυψη τους τα κατέσχε αναγκαστικώς ή εκτέλεσε απόφαση που διατάζει τη συντηρητική κατάχρηση ή τη δικαστική μεσεγγύηση τους".

Άρθρο 56

1. Το άρθρο 1274 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: "Εγγραφή προσμεμίσσης υποθήκης γίνεται μόνο ύστερα από δικαστική απόφαση".

2. Το άρθρο 1323 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: "Απόβση της προσμεμίσσης επέρχεται από τους λόγους που ισχύουν και για την υποθήκη καθώς και 1) με την ανάκληση της απόφασης που διέταξε την προσμεμίσση, 2) αν μέσα σε ενενήντα ημέρες από την τελεσίδικη απόφαση που επιδικάζει την απαίτηση δεν τράπηκε σε υποθήκη".

3. Το άρθρο 1330 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: "Η προσμεμίσση εξαλείφεται: 1) με συναίνεση του δανειστή, που παρέχεται όπως και στην εξαλείψη της υποθήκης, 2) αν προαχθεί απόφαση που ανακαλεί την απόφαση, που είχε διατάξει την εγγραφή της ή απόφαση που διατάζει την εξαλείψη της, 3) αν από την τελεσίδικη επιδικασία της απαίτησης πέρασαν ενενήντα ημέρες χωρίς η προσμεμίσση να τραπεύ σε υποθήκη".

Άρθρο 57

(Οι παράγραφοι 1-4 έχουν ήδη αντικατασταθεί από το ν.1329/83).

5. Στο τέλος του άρθρου 1647 Αστ. Κώδικα προσθέτεται το εξής "7. να συνομολογεί εξώδικη διανομή".

Άρθρο 58

Τα άρθρα 210, 212, 213, 215, 216, 217 και 218 του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου καταργούνται.

Άρθρο 59

1. Το άρθρο 65 του νόμου 5017 της 11/13 Ιουνίου 1931 "περί πολιτικής αεροπορίας" καταργείται.

2. Το άρθρο 66 του νόμου 5017/1931 "περί πολιτικής αεροπορίας" αντικαθίσταται ως εξής: "Ο Υπουργός Συγκοινωνιών δικαιούται να κατασχέσει συντηρητικώς κάθε ελληνικό ή ξένο αεροσκάφος, του οποίου ο κυβερνήτης υπέπεσε σε κάποια παράβαση του νόμου αυτού ή το οποίο δεν συγκεντρώνει τους όρους κυκλοφορίας που προβλέπονται στο νόμο αυτόν. Η κατάχρηση μπορεί κατά την κρίση του Υπουργού Συγκοινωνιών να ασθθεί με παροχή εγγύησης που ορίζεται με απόφαση του ίδιου Υπουργού".

Άρθρο 60

1. Το άρθρο 50 του νόμου 602 της 31 Δεκεμβρίου 1914/24 Ιανουαρίου 1915 "περί συνεταιρισμών" αντικαθίσταται ως εξής: Οι αποφάσεις της συνέλευσης μπορούν να προσβληθούν με αγωγή κατά του συνεταιρισμού για παράβαση του νόμου ή του καταστατικού. Ενάγοντες μπορεί να είναι ο) συνεταιρείοι τουλάχιστον τόσος όσοι προβλέπονται από το άρθρο 41, β) το διοικητικό ή το εποπτικό συμβούλιο, όπως και κάθε μέλος των συμβουλίων αυτών, γ) οποιοδήποτε μέλος του συνεταιρισμού προκειμένου για ειδικές αποφάσεις που ειδικά το αφορούν. Σε περίπτωση που ανακαλούνται ταυτόχρονα το διοικητικό και το εποπτικό συμβούλιο ή μόνο το εποπτικό συμβούλιο και σε περίπτωση που προσβάλλεται απόφαση γενικής συνέλευσης που αφορά εκλογή εποπτικού συμβουλίου, εποπτεύει το νέο εποπτικό συμβούλιο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 29 αυτού του νόμου".

2. Οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων που αφορούν εκλογή μελών διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου συνεταιρισμών ή αντιπροσώπων δεν μπορούν να προσβληθούν με ένδικα μέσα.

Άρθρο 61

1. Οι παρ. 2 έως 4 και 7 του άρθρου 6 του νόμου 5367 της 7/18 Απριλίου 1931 "περί εκτελέσεως των δημοσίων έργων", όπως έχουν τροποποιηθεί, αντικαθίστανται ως εξής: "2. Αρμόδιο να εκδικάζει τις διαφορές της παρ.1 είναι το εφετείο της περιφέρειας όπου εκτελούνται τα έργα, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία που εφαρμόζεται ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου. Αν τα έργα ετελούνται στην περιφέρεια περισσότερων εφετείων, αρμόδιο είναι εκείνο που ορίζει ο πρόεδρος του Αρείου Πάγου, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους.

"3. Οι διάδικοι είναι υποχρεωμένοι να προσκομίσουν κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο όλα τα αποδεικτικά τους μέσα και οι μάρτυρες εξετάζονται αμέσως, χωρίς να απαιτείται απόφαση για αποδείξεις. Το άρθρο 671 παρ.1 εφαρμόζεται και εδώ. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και συμπληρωματικές αποδείξεις. Οι αποφάσεις δεν προσβάλλονται με αναίρεση.

"4. Αν διαμνησθεί ο εργολάβος με τον εργοδότη ή αν ο εργοδότης διαμνησθεί με τις αποφάσεις της εποπτεύουσας αρχής, όταν εργοδότης δεν είναι το δημόσιο αλλά νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου ή οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, προηγείται υποχρεωτικά από την εισαγωγή της υπόθεσης στο εφετείο αίτηση θεραπείας, που επιδίδεται στον Υπουργό Δημοσίων Έργων μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι μηνών απότου γνωστοποιηθεί, με απόδειξη παραλαβής, στον εργολάβο ή στον κατά τα προαναφερόμενα εργοδότη, η απόφαση που προκάλεσε τη διαμνησία".

Άρθρο 62

Το εδάφ. ΙΙ της παρ. 1 του άρθρου 89 του προεδρ. διατάγματος της 18/21 Ιουλίου 1931 "περί κωδικοποιήσεως του νόμου 4952 περί οργανώσεως της κεντρικής προσηβευτικής και προσηβευτικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών" αντικαθίσταται ως εξής: "ΙΙ. έχουν υποχρέωση να ενεργούν διαιτητές, αν εκείνοι που έχουν συνάψει τη συμφωνία διαιτησίας είναι Έλληνες".

Άρθρο 63

1. Το Δημόσιο μπορεί να ζητήσει να διαταχθεί η αποβολή κατά την παρ. 3 του άρθρου 7 του β. διατάγματος της 29/30 Απριλίου 1953 "περί κωδικοποιήσεως των κειμένων διατάξεων περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων", κατά τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. του Κωδ. Πολ. Δικ.

2. Η διαδικασία κατά τα άρθρα 10 έως 16 του ίδιου β. διατάγματος για την προσδιορισμό προσωρινής τιμής μονάδας ή για την έκδοση προσωρινής διάταξης για να ορισθεί η αποζημίωση που αναλογεί στην έκταση που θα καταλάβει εκείνος υπέρ του οποίου κινήθηκε η απαλλοτρίωση καθώς και η διαδικασία για τη δικαστική αναγνώριση των δικαιούχων, σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως 33 του ίδιου β. διατάγματος γίνονται από την εισαγωγή του Κωδ. Πολ. Δικ., ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, κατά τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. του Κωδ. Πολ. Δικ. οι άλλες δικονομικές διατάξεις αυτών των άρθρων εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Η παρ. 2 του άρθρου 16 του ίδιου β.δ/γματος αντικαθίσταται ως εξής:

"Μέσα σε ένα μήνα το αργότερο από την κοινοποίηση της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου, που προσδιορίζει την προσωρινή τιμή μονάδας, οι ενδιαφερόμενοι έχουν δικαίωμα να ζητήσουν με προσυγή τους να προσδιορισθεί οριστικά από το πολυμελές πρωτοδικείο της περιφέρειας η αποζημίωση του ακινήτου που πρόκειται να εκτιμηθεί".

4. Η παρ. 3 του άρθρου 16 του ίδιου β.διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής:

"Αν κάποιος από τους ενδιαφερόμενους είναι κάτοικος εξωτερικού είναι άγνωστη η διαμονή του, η προθεσμία της παρ. 2 είναι εξήντα ημέρες για όλους τους ενδιαφερόμενους".

5. Η πρώτη φράση της παρ. 4 του άρθρου 16 του ίδιου β.διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής: "Αν παρότι άπρακτη η προθεσμία, που ορίζεται στις παρ. 2 και 3, η προσωρινή αποζημίωση που ορίστηκε θεωρείται οριστική ως προς τον ενδιαφερόμενο που αμέλησε.

6. Οι λέξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του ίδιου β.διατάγματος "εντός της παρεκτεταμένης υπέρ αυτού μηνιαίας προθεσμίας προέβη εις την κατά το άρθρον 495 Πολ.Δικ. κατάθεσιν παρά τη γραμματεί του δικαστηρίου" αντικαθίστανται με τις λέξεις: "μέσα στις προθεσμίες που ορίζουν οι παρ. 2 και 3 έκανε την κατάθεση".

7. Η παρ. 1 του άρθρου 17 του ίδιου β.δ/γματος αντικαθίσταται ως εξής:

"Κατά την ειδική διαδικασία του νόμου αυτού γίνεται ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης. Το άρθρο 226 παρ. 2 Κωδ. Πολ. Δικ. δεν εφαρμόζεται. Τα άρθρα 744, 754, 759 παρ. 1,3 και 4 του Κωδ. Πολ. Δικ. εφαρμόζονται στην προκείμενη περίπτωση. Στη συζήτηση καλούνται υποχρεωτικά ο υπόχρεος για αποζημίωση, όσοι έχουν παρόσιτοι στη συζήτηση ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και κάθε άλλος που ισχυρίζεται μεταγενέστερα ότι είναι δικαιούχος. Ο εισηγητής ενεργεί υποχρεωτικά αυτοψία και εισητάζει υποχρεωτικά πραγματογνωμοσύνη".

8. Τα άρθρα 18 έως 20 και 22 του ίδιου β.διατάγματος καταργούνται.

9. Η πρώτη φράση του άρθρου 1 του ίδιου β.διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής:

"Το δικαστήριο κατά τη διαδικασία του προσδιορισμού της αποζημίωσης περιορίζεται μόνο στον προσδιορισμό της τιμής μονάδας χωρίς να αναγνώρισει δικαιούχους, ούτε να καταδικάσει τον υπόχρεο, ακόμη δέ και χωρίς να επιδικάσει τόκους".

10. Οι λέξεις "κατά το άρθρο 19 του παρόντος νόμου" στην παρ. 1 του άρθρου 23 του ίδιου β.διατάγματος διαγράφονται.

11. Η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν.μ. διατάγματος 3979 της 15/18 Σεπτεμβρίου 1939 "περί τροποποίησης ενίων διατάξεων του ν.δ/γματος 1731/1939 "περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων" αντικαθίσταται ως εξής: "Όταν πρόκειται για απαλλοτρίωση για να εκτελεστούν έργα συγκοινωνιακά, λιμενικά, εγγειοβελτικά, τουριστικής αξιοποίησης και υδροηλεκτρικά, ο προσωρινός προσδιορισμός της αποζημίωσης γίνεται από την εισαγωγή του Κωδ.Πολ.Δικονομίας, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου, από το μονομελές πρωτοδικείο της τοποθεσίας του απαλλοτριωμένου κτήματος, κατά τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. του Κωδ.Πολ.Δικ. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου μπορεί να παραπέμψει τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης στον αρμόδιο κατά τόπο ειρηνοδίκη και εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις του άρθρου 733 του Κωδ. Πολ. Δικονομίας".

12. Από την εισαγωγή του Κωδ.Πολ.Δικ. οπουδήποτε στις διατάξεις του β.διατάγματος της 29/30 Απριλίου 1953 "περί κωδικοποίησης των κειμένων διατάξεων περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων" και του νόμου 3979 της 13/18 Σεπτεμβρίου 1939 "περί τροποποίησης ενίων διατάξεων του α.ν.1731/1939 "περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων", προκειμένου να οριστεί προσωρινή τιμή μονάδας, αναφέρεται ο πρόεδρος πρωτοδικών, εννοείται το μονομελές πρωτοδικείο προκειμένου για οριστικό προσδιορισμό τιμής μονάδας, οπουδήποτε αναφέρεται το πρωτοδικείο, εννοείται το πολυμελές πρωτοδικείο.

Άρθρο 64

1. Το ειρηνοδικείο συγκροτείται από τον ειρηνοδίκη και το γραμματέα.
2. Το μονομελές πρωτοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο πρωτοδικών ή τον πρωτοδίκη που ορίζει ο πρόεδρος και το γραμματέα.
3. Το πολυμελές πρωτοδικείο συγκροτείται από τρεις δικαστές, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος και από το γραμματέα.
4. Το εφετείο συγκροτείται από τρεις δικαστές, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος και από το γραμματέα, εκτός από τις περιπτώσεις που δικάζονται οι

διαφορές του άρθρου 17 του Ν.Δ. 1266/72 "περί εκτέλεσης των δημοσίων Έργων", οπότε το εφετείο συγκροτείται από πέντε δικαστές.

5. Οι διατάξεις του οργανισμού των δικαστηρίων, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν, και γενικά οι διατάξεις των νόμων που αναφέρονται στην οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 4 του νόμου 3818/1957 "περί του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου και της συνέλευσης απτού δικαστικής επί των πολιτικών, ενώπιον εξεταστικού και κοινού, εισόσαν δεν είχαν αντίθετες στις διατάξεις του Κωδ.Πολ.Δικ. και αυτοί του νόμου.

Άρθρο 65

Οι εκθέσεις που πριν αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός συντάχθηκαν στη γραμματεία του ειρηνοδικείου, για: διορισμό ή ανάκληση ή αντικατάσταση ή παραίτηση αντιπλήτου και πα αλληλεπικείμεν: επώνυμα: εμπερηφια που τηρήθηκαν για τις εκθέσεις αυτές αποστέλλονται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση από τη γραμματεία του ειρηνοδικείου στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου υπάγεται το ειρηνοδικείο και αυτή, μόλις τα λάβει, τα καταχωρίζει στο ειδικό κλιμακωτό κατά ονοματεπώνυμο βιβλίο που τηρεί.

Άρθρο 66

Αν ο μισωτής καθυστερήσει το μίσωμα από δυστροπία, ο εκμισωτής έχει δικαίωμα να ζητήσει να του αποδοθεί το μίσωο όσο διαρκεί η μίσωση, και αν δεν την καταγγείλει κατά το άρθρο 597 Α.Κ. Η άσκηση της αγωγής στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει ως καταγγελία της σύμβασης.

Άρθρο 67

Πενε ανακοπές που ασηθήσαν εμπόδισαν κατά ερήμην απουσίας, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση ή ως τη δημοσίευση αυτού του νόμου, καθώς και σε άλλες ανακοπές ασηθήσαν στο εξής, εφαρμόζεται το άρθρο 501 του Κωδ.Πολ.Δικ. όπως τροποποιείται.

Άρθρο 68

Οι διαδικαστικές πράξεις γενικά που ενεργήθηκαν για υποθέσεις εκκρεμείς κατά την 16 Σεπτεμβρίου 1968 είναι έγκυρες, είτε εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Κωδ.Πολ.Δικ. είτε οι διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας που ίσχυε προηγουμένως. Για τις υποθέσεις αυτές η διαδικασία διεξάγεται στο εξής κατά τις διατάξεις του Κωδ.Πολ.Δικ., εφόσον ανήκει διαφορετικά αυτός ο διαδικαστικός νόμος.

Άρθρο 69

1. Υποθέσεις εκκρεμείς που δεν συζητήθηκαν ειδικάζονται κατά τις διατάξεις του Κωδ.Πολ.Δικ. όπως αυτές τροποποιούνται. Το δικαστήριο όπου εκκρεμούν διατάζει, με απόφαση του και ειδικά την ημέρα της ορισμένης διαδικασίας, να γραφούν για άλλη δικάσιμος υποπινάκω του αρμόδιου δικαστηρίου η εγγράφη αυτή ισοδυναμεί με κλήτευση για τους διαδίκους που δικάζονται κατ'επιμελείαν ή νομίμως ερήμην. Κάθε διάδικος μπορεί, πριν εκδοθεί τέτοια απόφαση, να φέρει με κλήση την υπόθεση για να συζητηθεί.

2. Οι υποθέσεις που συζητήθηκαν στον εισηγητή του άρθρου 296 είτε εκδόθηκε, είτε δεν εκδόθηκε μη οριστική απόφαση, εξακολουθούν να δικάζονται κατά τον Κωδ. Πολ.Δικ., όπως ίσχυε πριν τροποποιηθεί. Ο πρόεδρος των πρωτοδικών μπορεί, όσο διαρκεί η αποδικαστική διαδικασία, να ορίσει, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, άλλο δικαστή ως αντικαταστάτη του εισηγητή. Όταν περατωθεί η αποδικαστική διαδικασία, η υπόθεση εισάγεται με κλήση για να συζητηθεί στο πολυμελές πρωτοδικείο, στη σύνθεση του οποίου παύσανε μέρες, αν είναι δυνατόν, ο εισηγητής. Το άρθρο 297 παρ. 1 και 2 του Κωδ.Πολ.Δικ. δεν εφαρμόζεται εδώ.

3. Ανακοπές ερηνοδικίας, τριτανκοπές και ανακληματικές κατά των απουσιών του εισηγητή, που εκδόθηκαν ή που θα εκδοθούν, εισάγονται στο εξής για συζήτηση στο πολυμελές πρωτοδικείο.

Άρθρο 70

Υποθέσεις περχειτικές που εκκρεμούν ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και δεν συζητήθηκαν, εισάγονται με κλήση για συζήτηση στο πολυμελές πρωτοδικείο και εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 69 παρ. 1 εδάφ. δεύτερο και τρίτο αυτού του Εισαγ. νόμου του Κωδ.Πολ.Δικ. Οι υποθέσεις που συζητήθηκαν εξακολουθούν να υπάγονται στο μονομελές πρωτοδικείο εφόσον αυτό εκδώσει οριστική απόφαση.

Άρθρο 71

Στις εργατικές διαφορές, δεν καταβάλλεται το κατά το Νόμο Γ.Χ.ΟΗ' του 1912,

όπως ήδη ισχύει, δικαστικό ένσημο, όταν το αίτημα της αγωγής δεν υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες δραχμές.

Άρθρο 72

Ο νόμος ΡΠΑ/1851 "περί δικαστικών διακοπών" εξακολουθεί να ισχύει, εκτός από το άρθρο 7, που καταργείται και τα άρθρα του 1 και 6, που αντικαθίστανται ως εξής:

"Άρθρο 1

Τα μονομελή και πολυμελή πρωτοδικεία, τα εφετεία και ο Άρειος Πάγος διακόπτουν τις εργασίες τους από την 1η Ιουλίου ως τις 15 Σεπτεμβρίου. Οι κατεπείγουσες, οι ποινικές, και οι υποθέσεις για ασφαλιστικά μέτρα, διαταγές πληρωμής, πιστωτικούς τίτλους, απόδοση της χρήσης μισθίου, εργατικές και οι υποθέσεις για αιωρήσεις για την παροχή εργασίας εξακολουθούν να δικάζονται και κατά το διάστημα των διακοπών."

Άρθρο 6

"Κατεπείγουσες υποθέσεις, που πρέπει να δικάζονται κατά τη διάρκεια των διακοπών θεωρούνται όσες δεν μπορούν να αναβληθούν χωρίς πιθανή βλάβη των συμφερόντων των διαδίκων και κηρύσσονται κατεπείγουσες από τον πρόεδρο του δικαστηρίου όπου εκκρεμούν, με πράξη του που γράφεται επάνω στην αίτηση, ύστερα από αίτηση των διαδίκων. Ο ίδιος πρόεδρος μπορεί με πράξη του να επιτρέπει να διεξαχθεί κατά τη διάρκεια των διακοπών απόδειξη που δεν έχει αρχίσει, αν η αναβολή κινδυνεύει να τη ματαιώσει."

Άρθρο 73

1. Αγωγή κακοδικίας κατά δικηγόρου, συμβολαιογράφου, διαιτητή, δικαστικού γλωσσολόγου και δικαστικού επιμελητή υπάγεται στο κατά τόπο αρμόδιο, κατά τις διατάξεις του Κωδ. Πολ. Δικονομίας, πολυμελές πρωτοδικείο, που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία.

2. Η αγωγή, που συντάσσεται σύμφωνα με τα άρθρα 118 και 216 εδωφ. 1 του Κώδικα Πολ. Δικονομίας, πρέπει α) να περιέχει όλους τους λόγους, στους οποίους ο ενάγων στηρίζει την αγωγή κακοδικίας, και β) να αναγράφει με ακρίβεια όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλείται για να αποδείξει τους λόγους, διαρροετικά επέρχεται ακυρότητα.

3. Στην αγωγή επισυνάπτονται: α) τα αποδεικτικά έγγραφα που ο ενάγων επικαλείται για να υποστηρίξει τους λόγους της αγωγής, σε πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα, β) ειδικό πληρεξούσιο στο δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, αλλιώς είναι απαράδεκτη.

4. Αγωγή κακοδικίας επιτρέπεται μόνο αν στηρίζεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια ή αρνησιδικία και ο ενάγων ζημιώθηκε από τις τέτοιες πράξεις ή πάσαλεύσεις.

5. Δεν επιτρέπεται αγωγή κακοδικίας όταν περάσουν έξι μήνες από την πράξη ή παράλειψη που επικαλείται ο ενάγων.

6. Αν η αγωγή κακοδικίας απορριφθεί για οποιονδήποτε λόγο, δεν επιτρέπεται να ασκηθεί νέα αγωγή για την ίδια υπόθεση, για τους ίδιους ή άλλους λόγους, και ο ενάγων καταδικάζεται να πληρώσει τα έξοδα, και μπορεί να καταδικαστεί και σε χρηματική ποινή κατά το άρθρο 205 του Κωδ. Πολ. Δικ.

Άρθρο 74

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας και ο Εισαγωγικός Νόμος του αρχίζουν να ισχύουν από τις 16 Σεπτεμβρίου 1968.

Άρθρο 75

Με β. διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, θα κωδικοποιηθούν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του Εισαγωγικού του Νόμου, όπως ισχύουν τώρα και όπως τροποποιούνται και συμπληρώνονται από τον νόμο αυτόν και θα μεταβληθεί και η αρίθμηση των άρθρων τους.

Άρθρο 76

Αυτός ο νόμος αρχίζει να ισχύει από την 1η Οκτωβρίου 1971, εκτός από την παρ. 7 του άρθρου 53, τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 63 και τα άρθρα 69 και 73, που αρχίζουν να ισχύουν από τις 16 Σεπτεμβρίου 1971.

Στον Υπουργό Δικαιοσύνης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 1985

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΣΑΡΤΣΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

